PHILIP PULLMAN

LUMINILE NORDULUI

BESTSELLER INTERNAȚIONAL

Primul volum
al trilogiei
MATERIILE
ÎNTUNECATE

Ecranizat cu titlul

BUSOLA DE AUR

cu Nicole Kidman și Daniel Craig

HUMANITAS

MATERIILE ÎNTUNECATE

LUMINILE NORDULUI

PHILIP PULLMAN s-a născut în Norwich, la 19 octombrie 1946. Cea mai mare parte a vieții a călătorit de la un capăt la celălalt al lumii, pentru că tatăl său lucra în Royal Air Force. Copilăria și-a petrecut-o în Australia. De la 11 ani s-a întors în Marea Britanie. A urmat Colegiul Exeter, Oxford, unde după câțiva ani revine ca profesor, la Colegiul Westminster. Nu va părăsi Oxfordul decât pentru a-l regăsi altfel, scriind despre el.

Pentru trilogia *Materiile întunecate* și pentru activitatea sa ca autor de literatură pentru copii, Philip Pullman a obținut Carnegie Medal Award, în 1996; Guardian Children's Fiction Award și British Book Award; Whitebread Book of the Year, 2001, premiu acordat pentru prima dată unei cărți pentru copii, pentru ultimul volum al trilogiei; Reading Award și International Reading Association Children's Book Award în 1998; Premiul Autorul Anului în 2002 la Premiile Nibbies; Eleanor Farjeon Award în 2002. În 2007 a obținut prestigiosul premiu Carnegie of Carnegies, volumul *Luminile nordului* fiind votat drept cea mai bună carte pentru copii din ultimii șaptezeci de ani.

PHILIP PULLMAN

MATERIILE ÎNTUNECATE

Volumul I

LUMINILE NORDULUI

Traducere din engleză de
AIDA OPREA și IRINA PACHIȚANU

HUMANITAS
junior

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PULLMAN, PHILIP

Materiile întunecate / Philip Pullman; trad.: Alina Oprea, Irina Pachiţanu. – Bucureşti, Humanitas, 2007

3 vol.

ISBN 978-973-50-1904-4

Vol. 1: Luminile Nordului. – 2007. – ISBN 978-973-50-1905-1

I. Oprea, Alina (trad.)

II. Pachiţanu, Irina (trad.)

821.111-93-312.9=135.1

PHILIP PULLMAN
NORTHERN LIGHTS
© 1995 by Philip Pullman
Cover illustration © MMVII New Line Productions, Inc *The Golden Compass*™ and all related characters, places, names and other indicia are trademarks of New Line Productions, Inc.
All rights reserved.
Cover illustration reproduced by permission of Scholastic Ltd.

Insert images © MMVII New Line Productions, Inc. *The Golden Compass*™ and all related characters, places, names and other indicia are trademarks of New Line Productions, Inc.
All rights reserved.

© HUMANITAS, 2004, 2007, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel. 021/311 23 30,
fax 021/313 50 35, C.P.C.E. – CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Aicea, în acest abis sălbatic,
Matrice a Naturii, poate, chiar
Mormântul ei, abis ce nu-i nici mare,
Nici foc, nici aer, nici pământ – ci toate
Aceste elemente laolaltă,
Ce, -n valmele pricinii lor fecunde,
Sortite-s să se lupte între ele,
În veci de veci Atoateziditorul
De nu le pune-n bună rânduială
Materiile negre, să creeze
Din ele alte lumi, – da, în acest
Abis sălbatic, dușmanul prudent,
Satan, își aruncă o clipă ochii
Pe țărmul Iadului popăsuind,
Călătoria lungă cumpănindu-și...

JOHN MILTON, *Paradisul Pierdut,* Cartea a doua[1]

[1] John Milton, *Paradisul Pierdut,* în românește de Aurel Covaci, Editura Minerva, BPT, București, 1972.

PARTEA ÎNTÂI

Oxford

Decantorul de Tokay

Lyra și daimonul ei înaintară prin Sala întunecată având grijă să meargă aproape de perete pentru a nu fi văzuți de cei din bucătărie. Cele trei mese mari care umpleau toată Sala erau deja întinse, cu argintăria și cristalurile strălucind în licăririle slabe de lumină, iar băncile cele lungi erau deja pregătite pentru musafiri. De-a lungul pereților, sus, în semiîntuneric, atârnau portretele foștilor Stăpâni. Lyra ajunse la podium și se uită înapoi spre ușa deschisă de la bucătărie și, văzând că nu e nimeni, urcă lângă masa înălțată. Aici tacâmurile erau din aur, nu din argint ca celelalte, iar cele paisprezece locuri nu erau pe bănci de stejar ci pe scaune de mahon, cu perne de catifea.

Lyra se opri lângă scaunul Stăpânului și atinse ușor cu unghia paharul mare de cristal. Clinchetul străpunse Sala cu un sunet cristalin.

— Nu ești serioasă, șopti daimonul ei. Fii cuminte!

Daimonul ei se numea Pantalaimon, iar acum era sub formă de molie, una maro închis, care să nu iasă în evidență în semiîntunericul din Sală.

— Fac prea mult zgomot ca să audă din bucătărie, răspunse Lyra în șoaptă, iar Majordomul nu vine înainte de primul clopot. Nu te mai agita atât.

Puse, totuși, palma peste cristalul răsunător, iar Pantalaimon zbură de la celălalt capăt al mesei prin ușa

întredeschisă a Camerei de Odihnă. După un moment apăru din nou.

— Nu e nimeni acolo, șopti el, dar trebuie să ne grăbim.

Mergând pe vine în spatele mesei celei mari, Lyra se avântă înainte, prin ușa întredeschisă, în Camera de Odihnă unde se ridică și privi împrejur. Singura lumină venea de la șemineul în care ardeau liniștit câțiva bușteni, trimițând un șuvoi de scântei pe coș în sus. Trăise aproape toată viața în Colegiu, dar niciodată până acum nu văzuse Camera de Odihnă: numai Învățații și invitații lor aveau voie aici, și niciodată femeile. Menajerele nu aveau voie să facă aici curat. Era numai și numai treaba Majordomului.

Pantalaimon se așeză pe umărul ei.

— Mulțumită? Acum putem pleca? șopti el.

— Fii serios! Vreau să mă uit!

Era o cameră mare, cu o masă ovală din lemn de trandafir lustruit pe care erau diferite decantoare, pahare, o narghilea și un stativ cu pipe. Pe o etajeră în apropiere erau o tipsie și un coș cu măciulii de mac.

— N-o duc prea rău, nu-i așa, Pan? spuse ea în șoaptă.

Se așeză într-unul din fotoliile din piele verde. Era atât de adânc încât mai că se afundă până la pământ, dar se ridică apoi și își strânse picioarele sub ea ca să poată vedea mai bine portretele de pe pereți. Probabil alți bătrâni Învățați: în robă, cu barbă și cu fețe mohorâte, te priveau din ramele lor cu o dezaprobare solemnă.

— Despre ce crezi că vorbesc? spuse sau începu să spună Lyra, pentru că până să termine întrebarea, auzi niște voci în spatele ușii.

— După fotoliu – repede! șopti Pantalaimon și, într-o secundă, Lyra sări din fotoliu și se piti în spatele lui. Nu era cel mai bun după care să te ascunzi: alesese unul chiar din mijlocul camerei și doar dacă era foarte tăcută...

Ușa se deschise și lumina din cameră se schimbă: unul dintre vizitatori aducea o lampă pe care o puse pe etajeră. Lyra îi putu vedea picioarele: pantaloni verde-închis, cu pantofi negri. Era un servitor.

Apoi se auzi o voce gravă,

— Lordul Asriel a ajuns?

Era Stăpânul. Ținându-și respirația, Lyra văzu daimonul servitorului (un câine, ca majoritatea daimonilor servitorilor) care veni în grabă și se așeză liniștit la picioarele acestuia; apoi se văzură și picioarele Stăpânului cu pantofii negri, ponosiți, pe care îi purta întotdeauna.

— Nu, Stăpâne, spuse Majordomul. Nu avem nici o veste, nici de la Aërodock.

— Presupun că o să-i fie foame când ajunge. Să-l conduci direct în Sală, te rog, ai înțeles?

— Prea bine, Stăpâne.

— Și ai scos puțin vin special de Tokay pentru el?

— Da, Stăpâne. Din cel din 1898, așa cum ai poruncit. Excelenței Sale îi place foarte mult vinul din anul acela, după cum îmi amintesc.

— Bine. Acum lasă-mă.

— Stăpâne, mai ai nevoie de lampă?

— Da, las-o. Să vii în timpul mesei să aranjezi flacăra, ai înțeles?

Majordomul făcu o mică plecăciune și se întoarse să iasă, cu daimonul călcând ascultător în urma lui. Din locul ei nu-prea-bun-de-ascuns, Lyra urmări cum Stăpânul se îndreaptă spre un dulap mare de stejar din colțul camerei, își ia roba de pe umeraș și o îmbracă laborios. Stăpânul fusese un om puternic la viața lui, dar acum era trecut destul de mult de șaptezeci de ani, iar mișcările îi erau încete și greoaie. Daimonul Stăpânului avea forma unui corb și, imediat ce Stăpânul termină de îmbrăcat roba, sări de pe dulap și se cuibări în locul său obișnuit, pe umărul drept al acestuia.

Lyra îl simți pe Pantalaimon zbârlindu-se de frică, fără însă a scoate nici un sunet. Cât despre ea, putea spune că era plăcut intrigată. Vizitatorul pe care îl menționase Stăpânul, Lordul Asriel, era unchiul ei, un om pe care-l admira și de care se temea foarte tare. Se spunea despre el că ar fi implicat în cercurile politice înalte, în explorări secrete, în războaie îndepărtate și nu știai niciodată când putea să apară. Era un om aprig: dacă o prindea aici o pedepsea amarnic dar, până la urmă, Lyra s-ar fi împăcat chiar și cu gândul acesta.

Ceea ce descoperi pe urmă schimbă totuși complet situația.

Stăpânul luă din buzunar o hârtie împăturită și o puse pe masă. Scoase capacul unui decantor cu un vin greu, auriu, deschise hârtia și turnă în carafă un praf alb, după care mototoli hârtia și o aruncă în foc. Apoi luă un creion din buzunar, amestecă vinul până când se dizolvă tot praful și puse capacul la loc.

Daimonul lui scoase un cârâit scurt și aspru. Stăpânul răspunse cu un mormăit și aruncă o privire împrejur din ochii încețoșați ascunși sub glugă înainte de a ieși din cameră, pe aceeași ușă pe care intrase.

Lyra șopti:

— Ai văzut, Pan?

— Normal că am văzut! Hai repede afară, până nu vine Intendentul.

Dar în timp ce vorbea se auzi clopoțelul sunând o dată, de la celălalt capăt al Sălii.

— E Intendentul! spuse Lyra, credeam că avem mai mult timp.

Pantalaimon flutură precipitat din aripi până la ușa Sălii și se întoarse rapid înapoi.

— Intendentul e deja la ușă. Și tu nu poți ieși pe ușa cealaltă...

Ușa cealaltă, cea pe care intrase și ieșise Stăpânul, dădea într-un coridor aglomerat, care făcea legătura între

Bibliotecă și Camera Comună a Învățaților. La ora aceasta era plin ochi de bărbați care își îmbrăcau robele pentru cină sau care se grăbeau să își lase hârtiile sau servietele în Camera Comună, pentru a merge apoi în Sală. Lyra își programase să plece la fel cum venise, mizând pe câteva minute în plus înainte de a suna Intendentul.

Și dacă nu l-ar fi văzut pe Stăpân turnând praful acela în vin, poate chiar ar fi avut curaj să înfrunte mânia Intendentului sau ar fi încercat să treacă neobservată prin coridorul aglomerat. Dar era total bulversată și asta o făcu să ezite.

Apoi auzi pași grei pe podium. Intendentul venea să verifice dacă era pregătită Camera de Odihnă pentru servirea macului și a vinului după cină. Lyra se repezi spre dulapul de stejar, îl deschise și se ascunse înăuntru, trăgând ușa exact în momentul în care intra Intendentul. Nu-și făcea griji pentru Pantalaimon: culorile din cameră erau închise, și, oricum, el s-ar fi putut ascunde oricând sub un scaun.

Auzi respirația șuierată a Intendentului și, prin ușa întredeschisă, îl văzu cum aranjează pipele pe suportul de lângă narghilea și cum inspectează cu privirea decantoarele și paharele. Apoi își netezi părul de peste tâmple cu ambele palme și îi spuse ceva daimonului său. Era servitor, deci daimonul era un câine; dar un servitor de rang mai mare, prin urmare, daimonul său trebuia să fie un câine de rasă. Era, de fapt, un setter roșcat. Daimonul părea suspicios și începu să se uite împrejur, ca și cum ar fi simțit prezența unui intrus dar, spre marea ușurare a Lyrei, nu se îndreptă spre dulap. Lyra se temea de Intendent, care o bătuse de două ori.

Auzi o șoaptă abia perceptibilă; bineînțeles că Pantalaimon se strecurase lângă ea.

— Acum va trebui să stăm aici. De ce nu mă *asculți* niciodată?!

Nu-i răspunse până când nu plecă Intendentul. Obligația lui era să supravegheze masa cea mare până când veneau invitații. Lyra îi putu auzi pe Învățați intrând în Sală; murmurul vocilor, târșitul picioarelor.

— E bine că n-am ieșit, îi șopti ea. Altfel n-am fi văzut cum pune Stăpânul otravă în vin. Pan, ăla era vinul de Tokay, despre care îl întreba pe Majordom! O să-l omoare pe Lordul Asriel!

— Nu știi dacă e otravă sau nu.

— Aa, bineînțeles că este. Nu-ți aduci aminte, l-a făcut pe Majordom să iasă din cameră înainte s-o toarne în vin? Dacă era ceva nevinovat nu l-ar fi deranjat că vede și Majordomul. Și *știu sigur* că se întâmplă ceva – ceva politic. Servitorii discută despre asta de zile întregi. Pan, putem împiedica o crimă!

— N-am mai auzit o asemenea prostie, spuse el scurt. Cum crezi că o să poți sta nemișcată ore întregi în dulapul ăsta înghesuit? Stai să mă duc să mă uit pe coridor. Îți spun când e liber.

Pantalaimon zbură de pe umărul ei, iar ea îi văzu umbra cea mică strecurându-se prin fanta de lumină.

— N-are nici un rost, Pan. Eu rămân aici, spuse ea. Sigur mai e o robă sau ceva asemănător pe-aproape. O s-o pun pe jos ca să stau comod. *Trebuie* să văd ce fac.

Stătuse ghemuită. Se ridică în picioare cu grijă și începu să pipăie în jurul ei umerașele, având grijă să nu facă nici un zgomot, și descoperi că dulapul era mai mare decât crezuse la început. Mai erau câteva robe academice și glugi, unele cu blană, majoritatea cu fața din mătase.

— Toate astea or fi ale Stăpânului? șopti ea. Când primește câte un titlu onorific din alte părți poate că îi dau robe elegante, pe care și le ține aici să le îmbrace când vrea să se dichisească... Pan, tu chiar crezi că aia nu era otravă?

— Nu, spuse el. Cred, ca și tine că e otravă. Și mai cred că nu e treaba noastră. Și mai cred că ar fi cea mai mare prostie din lume să ne amestecăm. N-avem nimic de-a face cu treaba asta.

— Nu fi prost, spuse Lyra. Nu pot să stau aici și să mă uit cum îl otrăvesc pe Lordul Asriel!

— Păi, hai să plecăm, atunci.

— Pan, ești un laș.

— Bineînțeles că sunt. Pot să te întreb, te rog, ce ai de gând să faci? Ai să sari și ai să-i smulgi paharul din mâna lui tremurătoare? Ce-ai avut în cap?

— N-am avut nimic în cap, și o știi foarte bine, se repezi ea la el, în șoaptă. Dar, acum, că am văzut ce a făcut Stăpânul, nu am de ales. Tu trebuie să știi ce este aceea conștiință, nu-i așa? Cum pot eu să mă duc să stau în Bibliotecă sau în altă parte și să-mi frâng degetele, știind ce se va întâmpla? N-am de gând să fac *asta*, te asigur.

— Asta ai vrut tot timpul, spuse el după un moment. Ai vrut să te ascunzi aici și să te uiți. De ce nu mi-am dat seama mai înainte?

— Bine, așa e, spuse ea. Toată lumea știe că pun la cale ceva secret. Că au un ritual sau ceva de genul ăsta. Și am vrut să știu despre ce e vorba.

— Nu e treaba noastră! Dacă ei vor să-și țină secretele, atunci noi să fim mai presus decât ei și să-i lăsăm în pace cu secretele lor. Ascunsul și spionatul sunt pentru copiii mici și proști.

— Eram sigură că asta o să spui. Acum nu mă mai bate la cap.

Stătură amândoi tăcuți pentru o vreme, Lyra într-o poziție incomodă, pe lemnul tare al dulapului, iar Pantalaimon, cu antenele sale de molie îndoite și răsucite, pe una dintre robe. Lyra simțea că o mie de gânduri i se războiesc în cap și nimic nu i-ar fi făcut o plăcere

mai mare decât să i le împărtășească daimonului, dar ținea și ea la mândria ei. Poate că ar trebui să încerce să și le lămurească singură. Primul gând era de neliniște și teamă, dar nu pentru ea. Avusese necazuri destul de des, așa că se obișnuise cu ele. De data aceasta era îngrijorată pentru Lordul Asriel și pentru ce puteau să însemne toate acestea. El nu venea prea des la Colegiu și faptul că acesta era un moment de tensiune politică însemna sigur că el nu venea aici doar să mănânce, să bea și să fumeze, alături de câțiva prieteni vechi. Știa că atât Lordul Asriel, cât și Stăpânul erau membri ai Conciliului Cabinetului, corpul consultativ al Primului Ministru, deci putea fi ceva legat de aceasta; dar ședințele Conciliului Cabinetului se țineau la Palat, nu în Camera de Odihnă a Colegiului Jordan.

Și apoi, mai erau și zvonurile despre care tot șușoteau toți servitorii de câteva zile. Se spunea că tătarii invadaseră Muscovy și se îndreptau spre nord, spre Sankt Petersburg, de unde puteau domina Marea Baltică și poate chiar cuceri întreaga Europă de Vest. Iar Lordul Asriel fusese în Nordul Îndepărtat: ultima dată când îl văzuse, se pregătea pentru o expediție în Laponia...

— Pan, șopti ea.

— Da?

— *Crezi* că va fi război?

— Nu încă. Lordul Asriel n-ar veni aici să ia cina dacă ar fi să înceapă un război săptămâna viitoare sau așa curând.

— La asta mă gândeam și eu. Dar mai târziu?

— Șșșșt! Vine cineva.

Lyra se ridică în capul oaselor și își lipi ochiul de crăpătura din ușă. Era Majordomul care venise să aranjeze lampa, așa cum îi poruncise Stăpânul. Camera Comună și Biblioteca erau iluminate cu lumină anbarică, dar în Camera de Odihnă Învățații preferau lămpile vechi,

cu naftalină. N-ar fi schimbat asta pentru nimic în lume cât timp trăia Stăpânul.

Majordomul tăie fitilul, puse încă un buștean pe foc și apoi ascultă cu atenție la ușa dinspre Sală, după care se servi cu o mână de iarbă din narghilea.

Abia apucă să pună la loc capacul când clanța se mișcă, făcându-l să tresară speriat. Lyra încercă să nu chicotească. Majordomul îndesă grăbit mâna de iarbă în buzunar și se întoarse cu fața spre noul venit.

— Lord Asriel! spuse el, iar Lyra simți cum o străbate un fior rece de surpriză. Nu-l putea vedea din locul în care era, și încercă din răsputeri să își înăbușe impulsul de a se mișca și de a se uita.

— Bună seara, Wren, spuse Lordul Asriel. Lyra asculta întotdeauna vocea aceea aspră cu un amestec de plăcere și teamă. Am ajuns prea târziu pentru cină. Voi aștepta aici.

Majordomul păru foarte stingherit. Musafirii intrau în Camera de Odihnă numai la invitația Stăpânului, iar Lordul Asriel știa acest lucru; dar Majordomul observă și că Lordul Asriel se uita fix la umflătura din buzunarul lui, așa că se hotărî să nu protesteze.

— Să îl anunț pe Stăpân că ați ajuns, Excelență?

— Nu văd nimic rău în asta. Ai putea să-mi aduci și niște cafea.

— Foarte bine, Excelență.

Majordomul făcu o plecăciune și se grăbi să iasă, cu daimonul călcând ascultător lângă piciorul lui. Unchiul Lyrei se îndreptă spre foc, își întinse brațele deasupra capului și căscă precum un leu. Purta haine de drum. Lyra își aminti, cum făcea întotdeauna când îl vedea, cât de tare o înspăimânta acest om. Era clar că acum nu mai putea ieși neobservată; va trebui să stea cuminte și să spere că nu o va descoperi nimeni.

Daimonul Lordului Asriel, o femelă de leopard alb, stătea alături de el.

— Vei proiecta imaginile aici? spuse ea încet.

— Da. Va fi mai puțină agitație decât dacă ne-am muta în Sala de Lectură. Vor dori să vadă și specimenele; îl trimit pe hamal imediat. Este un moment dificil, Stelmaria.

— Ar trebui să te odihnești.

Se întinse într-unul dintre fotolii, iar Lyra nu îi mai putu zări fața.

— Da, da. Ar trebui să-mi schimb și hainele. Probabil că au vreun cod vechi de conduită potrivit căruia m-ar putea amenda cu o duzină de sticle, pentru că am intrat aici îmbrăcat cum nu se cuvine. Ar trebui să dorm trei zile. Problema e că...

Se auzi un ciocănit în ușă și Majordomul intră cu o tavă din argint pe care erau o cafetieră și o ceașcă.

— Mulțumesc, Wren, spuse Lordul Asriel. Acela de pe masă este vin de Tokay?

— Stăpânul a poruncit să îl decantez special pentru Excelența Voastră, spuse Majordomul. Au mai rămas numai trei duzini de sticle din '98.

— Toate lucrurile bune au un sfârșit. Lasă tava aici, lângă mine. Ah, și spune-i hamalului să trimită sus cele două lăzi pe care le-am lăsat în Hol, da?

— Aici, Excelență?

— Da, așa cum auzi, aici. Și voi mai avea nevoie de un ecran și de un proiector, tot aici, și tot acum.

Majordomul abia se putu abține să nu caște gura de uimire, dar reuși să își înăbușe întrebarea, sau împotrivirea.

— Wren, îți uiți locul, spuse Lordul Asriel. Nu-mi pune nici o întrebare, fă doar cum ți-am zis.

— Foarte bine, Excelență, spuse Majordomul. Dacă îmi este permis să sugerez, poate că ar trebui să îl anunț

și pe domnul Cawson despre intențiile Excelenței Voastre, altfel ar putea fi surprins, înțelegeți ce vreau să spun.

— Da, bine; spune-i atunci.

Domnul Cawson era Intendentul. Între cei doi exista o dușmănie veche și bine înrădăcinată. Intendentul era superiorul Majordomului, dar Majordomul avea mai multe ocazii de a se băga pe sub pielea Învățaților și le folosea din plin. Ar fi dat orice să poată avea șansa de a-i demonstra Intendentului că știe mai multe decât el despre ceea ce se întâmplă în Camera de Odihnă.

Se înclină și ieși. Lyra îl urmări pe unchiul ei turnându-și o ceașcă de cafea pe care o dădu peste cap imediat și apoi încă una, din care începu să soarbă mai încet. Stătea ca pe ghimpi: specimene? O lanternă proiectoare? Ce avea Lordul Asriel să le arate Învățaților, care să fie atât de important?

Apoi Lordul Asriel se ridică în picioare și se îndepărtă de foc. Îl văzu pe de-a întregul și se minună de contrastul dintre el și Majordomul mic și îndesat, și Învățații umili și ofiliți. Lordul Asriel era un bărbat înalt, cu umeri puternici, o față întunecată și aprigă și cu ochi ce păreau să se aprindă și să strălucească într-un râs sălbatic. Era o față de care ori erai dominat, ori încercai să o înfrunți; în nici un caz o față pe care să încerci să o iei de sus sau de care să îți fie milă. Toate mișcările sale erau ample și perfect echilibrate, ca cele ale unui animal sălbatic, iar în momentul în care apărea așa în cameră părea să fie chiar un animal sălbatic ținut într-o cușcă prea mică pentru el.

În acel moment însă, avea o expresie distantă și preocupată. Daimonul se apropie și își sprijini capul pe șoldul lui. El se uită în jos, la ea, cu o privire de nepătruns, după care se întoarse și se îndreptă spre masă. Lyra simți cum i se strânge inima, pentru că Lordul Asriel scosese dopul decantorului de Tokay și își turna în pahar.

— Nu!

Strigătul înăbușit izbucni înainte ca Lyra să îl mai poată opri. Lordul Asriel auzi și se întoarse imediat.

— Cine-i acolo?

Nu se putu abține. Se rostogoli afară din dulap și încercă să se cațere și să-i smulgă paharul din mână. Vinul se vărsă împroșcându-se pe o margine a mesei și pe covor, iar paharul căzu și se sparse. El o prinse de încheietura mâinii și suci tare.

— Lyra, ce naiba faci?

— Dă-mi drumul și am să-ți spun!

— Mai întâi o să-ți rup mâna. Cum îndrăznești să vii aici?

— Tocmai ți-am salvat viața!

Rămaseră nemișcați pentru un moment, fata încovoiată de durere dar strâmbându-se tare, ca să nu țipe, iar bărbatul aplecat deasupra ei, încruntat, ca un tunet.

— Ce-ai spus? zise el mai potolit.

— Vinul ăla e otrăvit, bâigui ea printre dinții încleștați. L-am văzut pe Stăpân punând un praf în el.

Îi dădu drumul. Ea se prăbuși pe podea iar Pantalaimon fâlfâi neliniștit până lângă umărul ei. Unchiul o privea cu furie reținută, iar ea nu îndrăznea să îi întâlnească privirea.

— Am intrat doar să văd cum e camera, spuse ea. Știu că n-ar fi trebuit. Dar aveam de gând să plec înainte ca ceilalți să intre, numai că l-am auzit pe Stăpân venind și am rămas închisă aici. Dulapul era singurul loc în care mă puteam ascunde. Și l-am văzut punând praful în vin. Dacă n-aș fi...

Se auzi un ciocănit în ușă.

— Trebuie să fie hamalul, spuse Lordul Asriel. Înapoi în dulap. Dacă aud cel mai mic zgomot o să te fac să-ți pară rău că ești în viață.

Sări imediat înapoi în dulap și abia apucă să închidă ușa că îl auzi pe Lordul Asriel strigând:

— Intră.

Așa cum spusese, era Hamalul.

— Aici, Excelență?

Lyra îl văzu pe bătrân stând neîncrezător în pragul ușii și, în spatele lui, colțul unei lăzi de lemn.

— Da, Shutter, spuse Lordul Asriel. Adu-le pe amândouă și pune-le jos, lângă masă.

Lyra se mai liniști puțin și se lăsă pradă durerii de la umăr și încheietură. Ar fi fost îndeajuns ca să o facă să plângă, de-ar fi fost o fată plângăcioasă. În schimb, își încleștă dinții și începu să miște brațul ușor, până când aceasta se mai domoli.

Apoi se auzi un zgomot de sticlă spartă și gâlgâitul unui lichid care se varsă.

— Să te ia naiba, Shutter, bătrân neghiob și neatent! Uite ce-ai făcut!

Lyra putu să vadă puțin. Unchiu-său reușise să răstoarne decantorul de Tokay de pe masă și făcu să pară ca și cum Hamalul l-ar fi răsturnat. Bătrânul puse cu grijă lada jos și începu să se scuze.

— Îmi pare sincer foarte rău, Excelență. Trebuie să fi fost mai aproape decât mi-am închipuit...

— Adu ceva să cureți mizeria asta. Hai, repede, până nu intră în covor!

Hamalul și asistentul său mai tânăr se grăbiră să iasă. Lordul Asriel se apropie de dulap și vorbi cu voce scăzută.

— Dacă tot ești acolo, poți măcar să te faci utilă. Când intră Stăpânul, urmărește-l cu atenție. Dacă îmi spui ceva interesant despre el, o să te ajut să nu intri și mai tare în buclucul în care deja te-ai băgat singură. Ai înțeles?

— Da, unchiule.

— Cel mai mic zgomot și s-a zis — nu te mai ajut. Te descurci singură.

Se îndepărtă și se întoarse din nou cu spatele la foc pe când Hamalul reveni cu o mătură și un făraș, ca să adune cioburile, și cu un vas și o cârpă.

— Nu pot decât să repet, Excelența Voastră, îmi cer sincer și din toată inima iertare; nu știu ce s-a...

— Gata, adună mizeria.

În timp ce Hamalul ștergea vinul de pe covor, Majordomul ciocăni și intră împreună cu servitorul Lordului Asriel, un bărbat pe nume Thorold. Cărau amândoi o ladă grea, din lemn lăcuit, cu mânere din alamă. Văzură ce făcea Hamalul și rămaseră încremeniți.

— Da, era vinul de Tokay, spuse Lordul Asriel. Păcat. Ăsta-i proiectorul? Thorold, instalează-l lângă dulap, te rog. Voi pune ecranul la celălalt capăt.

Lyra își dădu seama că, prin crăpătura din ușă, va putea vedea ecranul și tot ce se proiecta pe el și se întrebă dacă nu cumva unchiu-său îl pusese așa intenționat. În zgomotul pe care îl făcea servitorul desfășurând pânza rigidă și prinzând-o în ramă, ea șopti:

— Vezi, a meritat să venim, nu-i așa?

— Poate, spuse Pantalaimon rece, cu vocea lui subțire, de molie. Sau poate că nu.

Lordul Asriel stătea în picioare lângă foc, sorbind ultima gură de cafea și urmărind întunecat cum Thorold deschide lada proiectorului, scoate capacul de pe lentile și verifică rezervorul de ulei.

— E ulei destul, Excelență, spuse el. Să trimit după tehnician, ca să îi dea drumul?

— Nu. Mă voi descurca singur. Mulțumesc, Thorold. N-au terminat încă cina, Wren?

— Cred că sunt aproape de sfârșit, Excelență, răspunse Majordomul. Dacă am înțeles bine de la domnul

Cawson, Stăpânul și invitații săi nu vor fi dispuși să mai zăbovească prea mult când vor afla că sunteți aici. Să iau tava?

— Ia-o și du-te.

— Foarte bine, Excelență.

Se înclină ușor, luă tava și ieși, iar Thorold îl urmă. Imediat după ce se închise ușa, Lordul Asriel își îndreptă privirea direct spre dulap, iar Lyra simți forța acelei priviri ca și cum ar fi avut formă fizică, de parcă ar fi fost o săgeată sau o lance. Apoi se uită în altă parte și spuse ceva încet daimonului.

Aceasta veni și se așeză calmă lângă el, atentă, elegantă și periculoasă, cu ochii ei verzi scrutând camera, ca apoi să și-i îndrepte, o dată cu cei ai Lordului, către ușa dinspre Sală, chiar în momentul în care clanța se mișcă. Lyra nu putea vedea ușa, dar îi auzi pe cei doi trăgând aer în piept în momentul în care intră prima persoană.

— Stăpâne, spuse Lordul Asriel. Da, m-am întors. Dar, te rog, invită musafirii înăuntru; am ceva foarte interesant să vă arăt.

O viziune a Nordului

— Lord Asriel, spuse Stăpânul apăsat și înaintă să-i strângă mâna.

Din ascunzătoare, Lyra urmări ochii Stăpânului și văzu că, într-adevăr, aceștia se întoarseră o secundă spre masă, acolo unde fusese vinul de Tokay.

— Stăpâne, spuse Lordul Asriel, am ajuns prea târziu ca să te mai deranjez de la masă, așa că m-am făcut comod aici. Bună ziua, Sub-Rectore. Mă bucur să văd că arăți așa de bine. Rog să scuzați aspectul neîngrijit; abia am aterizat. Da, Stăpâne, Tokay-ul a dispărut. Cred că tocmai calci în el. Hamalul l-a răsturnat de pe masă, dar a fost vina mea. Bună ziua, Capelane. Ți-am citit ultima lucrare cu foarte mare interes...

Făcu câțiva pași alături de Capelan, lăsându-i Lyrei loc să vadă clar fața Stăpânului. Era impasibilă, dar daimonul de pe umăr își foia penele și se fâțâia de pe un picior pe altul. Lordul Asriel domina deja încăperea și, cu toate că avea mare grijă să fie foarte curtenitor față de Stăpân, fiind pe teritoriul acestuia, în realitate era clar unde stătea puterea.

Învățații îl salutară pe vizitator și trecură în cameră, unii așezându-se la masă, alții în fotolii; în scurt timp camera se umplu cu zumzetul conversației. Lyra își dădu seama că erau puternic intrigați de lada din lemn, de ecran și de proiector. Îi cunoștea bine pe Învățați: Biblio-

tecarul, Sub-Rectorul, Cercetătorul și ceilalți; erau oamenii pe care îi văzuse lângă ea toată viața, de la care învățase, care o pedepsiseră, o consolaseră, îi aduseseră cadouri, o goniseră de la pomii fructiferi din Grădină; ei erau singura familie pe care o avusese vreodată. Poate chiar i-ar fi considerat familia ei dacă ar fi știut ce este aceea o familie, deși, dacă ar fi știut, probabil că ar fi simțit asta pentru servitorii de la Colegiu. Învățații aveau lucruri mai importante de făcut în loc să piardă timpul îngrijindu-se de sentimentele unei fete pe jumătate sălbatică, pe jumătate civilizată, lăsată din întâmplare printre ei.

Stăpânul aprinse lampa cu spirt de sub tipsia din argint și încălzi niște unt, după care tăie o jumătate de duzină de măciulii de mac și aruncă semințele înăuntru. Întotdeauna se servea mac după Ospăț: limpezea mintea, dezlega limba și făcea conversația să fie mai bogată. Tradiția era ca Stăpânul să îl pregătească el însuși.

În sfârâitul untului topit și zumzetul conversației, Lyra se suci ușor ca să își găsească o poziție mai confortabilă. Luă cu foarte, foarte mare grijă de pe umeraș una dintre mantii (una lungă, de blană) și o așeză pe jos, în dulap.

— Ar fi trebuit să iei una veche și aspră, șopti Pantalaimon. Dacă stai prea comod o să adormi.

— Dacă adorm, e datoria ta să mă trezești, replică ea.

Se așeză și ascultă discuția. Și era una al naibii de plicticoasă; aproape numai politică, politica de la Londra și tot așa, pe tema asta; nimic interesant despre tătari. Mirosul de mac prăjit și frunză de fumat se strecură plăcut prin ușa dulapului și, nu o dată, Lyra se trezi adulmecând și dând aprobator din cap. În cele din urmă auzi că cineva încearcă să atragă atenția ciocănind ușor în masă. Vocile amuțiră și apoi Stăpânul vorbi.

— Domnilor, spuse el, sunt sigur că vorbesc în numele tuturor atunci când îi urez bun venit Lordului Asriel. Vizitele sale sunt rare, dar întotdeauna nesfârșit de valoroase, și înțeleg că în această seară are să ne arate ceva deosebit de interesant. Acesta este un moment de mare tensiune politică, cum știm cu toții; Lordul Asriel este așteptat mâine la prima oră la White Hall, și de îndată ce terminăm discuția, trenul va fi gata, cu motoarele încălzite, să îl ducă la Londra; deci trebuie să ne folosim timpul cu înțelepciune. După ce va termina de vorbit, îmi imaginez că vor fi și niște întrebări. V-aș ruga să fie scurte și la obiect. Lord Asriel, vrei să începi?

— Mulțumesc, Stăpâne, spuse Lordul Asriel. Pentru început am să vă arăt câteva diapozitive. Sub-Rectore, cred că de aici ai putea vedea cel mai bine. Poate Stăpânul ar vrea să ia loc pe scaunul de lângă dulap?

Bătrânul Sub-Rector era aproape orb, așa că era politicos să îi facă loc mai aproape de ecran, în față, ceea ce însemna că acum Stăpânul trebuia să stea lângă Bibliotecar, doar la câțiva centimetri de locul unde Lyra ședea ghemuită în dulap. Când se așeză în fotoliu, Lyra îl auzi murmurând:

„Pe dracu'! *Știa* de vin, sunt sigur."

Bibliotecarul murmură și el:

— O să ceară fonduri. Dacă forțează un vot...

— Dacă o va face, va trebui să argumentăm împotrivă, cu toată elocvența de care dispunem.

Proiectorul începu să bâzâie în timp ce Lordul Asriel pompa cu putere. Lyra se mișcă ușor ca să poată vedea ecranul pe care începuse să strălucească un cerc alb de lumină. Lordul Asriel întrebă:

— Vrea cineva să stingă lumina?

Se duse unul dintre Învățați, iar camera se cufundă în întuneric.

Lordul Asriel începu:

— După cum unii dintre voi știu deja, cu douăsprezece luni în urmă, am pornit către Nord, într-o misiune diplomatică pe lângă Regele din Lapland. Cel puțin așa pretindeam eu. În realitate, scopul meu era să merg și mai departe în Nord, până peste ghețuri, să încerc să descopăr ce s-a întâmplat cu expediția lui Grumman. Într-unul dintre ultimele mesaje pe care Grumman le-a trimis la Academia din Berlin, spunea ceva de un anumit fenomen natural întâlnit numai pe tărâmurile din nord. Eram hotărât să verific acest fapt și să aflu cât mai multe despre Grumman. Dar prima imagine pe care o să v-o arăt nu se referă direct la nici unul dintre lucrurile acestea.

Puse primul diapozitiv în ramă și îl împinse în spatele lentilelor. Pe ecran apăru o fotogramă rotundă, în tonuri puternice de alb-negru. Fusese făcută în timpul nopții, sub lună plină. În plan mediu se vedea o colibă din lemn, cu pereții profilându-se întunecați pe fondul alb al zăpezii ce o înconjura și care se depusese în strat gros pe acoperiș. Lângă colibă erau niște instrumente filozofice, care, în ochii Lyrei, arătau ca cele din Parcul Anbaric, de pe drumul spre Yarnton: antene, fire, cabluri, izolatori din porțelan, toate lucind în lumina lunii, acoperite de un strat gros de gheață. În prim-plan stătea un bărbat înfășurat în blănuri, cu fața abia zărindu-i-se din gluga adâncă și cu mâna ridicată parcă într-un salut. Lângă el se vedea o siluetă mai mică. Luna scălda totul într-o lumină palidă.

— Fotograma aceasta a fost făcută cu emulsie de nitrat obișnuită, spuse Lordul Asriel. Acum aș vrea să vă arăt altă fotogramă, pe care am făcut-o în același loc, un minut mai târziu, cu ajutorul unei emulsii noi, preparate special.

Scoase primul diapozitiv și puse altul în ramă. Acesta era mult mai întunecat; ca și cum lumina lunii ar fi

fost filtrată. Orizontul era încă vizibil, se distingea forma întunecată a colibei cu acoperișul luminos, acoperit de zăpadă, ieșind în evidență, iar instrumentele complicate erau ascunse în întuneric. Bărbatul însă era cu totul schimbat: scăldat în lumină, cu o cascadă de particule strălucitoare, care părea să izvorască din mâna sa ridicată.

— Lumina aceea, spuse Capelanul, coboară sau urcă?

— Coboară, spuse Lordul Asriel, dar nu este lumină. Este Praf.

Ceva din felul în care o spuse o făcu pe Lyra să își imagineze cuvântul *Praf* scris cu literă mare, ca și cum nu ar fi vorba de un praf obișnuit. Reacția Învățaților îi confirmă sentimentul, cuvintele Lordului Asriel provocând o subită liniște colectivă, urmată de sunete de uimire.

— Dar cum...

— Fără îndoială că...

— Nu se poate...

— Domnilor! se auzi vocea Capelanului. Să îl lăsăm pe Lordul Asriel să ne explice.

— Este Praf, repetă Lordul Asriel. S-a imprimat, ca și lumina, pe peliculă fiindcă particulele de Praf afectează această emulsie în același fel în care fotonii afectează emulsia de nitrat de argint. De fapt, într-o oarecare măsură, acesta este și motivul pentru care am făcut expediția în Nord, în primul și în primul rând. Cum observați, silueta bărbatului este perfect vizibilă. Acum aș dori să vă uitați la forma din stânga sa.

Arătă spre forma ștearsă – o siluetă mai mică.

— Credeam că acesta este daimonul omului, spuse Cercetătorul.

— Nu. În acel moment, daimonul lui era încolăcit în jurul gâtului, sub forma unui șarpe. Silueta aceea pe care abia o zăriți este un copil.

— Un copil despicat? spuse cineva, iar felul în care își curmă vorba arătă că și-a dat seama că nu trebuia să fi spus așa ceva.

Urmă o liniște intensă. Apoi Lordul Asriel spuse calm:

— Un copil întreg. Care, dată fiind natura Prafului, este exact ceea ce ne interesează pe noi, nu-i așa?

Timp de câteva secunde nimeni nu scoase o vorbă. Apoi se auzi vocea Capelanului.

— Ah, făcu el, ca un om însetat care, după ce a băut pe săturate, pune jos paharul și lasă să iasă respirația pe care a ținut-o câtă vreme a băut.

— Și razele de Praf...

— Vin din cer, și îl scaldă în ceea ce pare a fi lumină. Puteți examina această imagine cât de aproape vreți: o voi lăsa aici după ce plec. V-am arătat-o ca să demonstrez efectul asupra noii emulsii. Acum aș vrea să vă arăt o nouă imagine.

Schimbă diapozitivul. Următoarea fotogramă fusese făcută tot noaptea, dar, de data asta, fără lumina lunii. În prim-plan era un grup mic de corturi, reliefat ușor pe fondul liniei joase a orizontului; lângă ele, erau aruncate niște lăzi din lemn și o sanie. Însă punctul principal de atracție al imaginii era cerul. Șuvoaie și văluri de lumină atârnau din cer în perdele, în falduri agățate în cârlige nevăzute, la sute de kilometri depărtare în înaltul cerului sau fluturând într-o parte, în bătaia unui vânt de neimaginat.

— Ce-i asta? zise Sub-Rectorul

— Este o imagine a Aurorei.

— E o fotogramă foarte frumoasă, spuse Profesorul Palmerian. Una dintre cele mai frumoase pe care le-am văzut vreodată.

— Iertată fie-mi ignoranța, se auzi vocea tremurândă a bătrânului Dirijor, dar, dacă am știut vreodată ce este

Aurora, acum am uitat. Este ceea ce se mai numește Luminile Nordului?

— Da. Are multe nume. Se formează din furtuni de particule încărcate și raze solare de o putere și intensitate extraordinare – invizibile în sine, dar care provoacă această radiație luminoasă, în momentul în care interacționează cu atmosfera. Dacă aș fi avut mai mult timp, aș fi colorat diapozitivul ăsta, să vedeți și voi nuanțele; vernil și roz în cea mai mare parte, cu o umbră de roșu aprins la marginea de jos a formațiunii de tip perdea. Asta este făcută cu emulsie obișnuită. Acum aș vrea să vă uitați la o fotogramă făcută cu emulsie specială.

Scoase diapozitivul. Lyra îl auzi pe Stăpân spunând încet:

— Dacă forțează un vot, am putea încerca să invocăm clauza rezidenței. N-a mai fost rezident al Colegiului de treizeci de săptămâni, din ultimele cincizeci și două.

Lordul Asriel puse un alt diapozitiv în rama din fața lămpiței. Aceeași scenă. Ca și în celelalte două, multe dintre trăsăturile vizibile în lumină obișnuită erau mult mai șterse, și la fel erau și perdelele iridiscente din cer.

Dar, în mijlocul Aurorei, departe sus, peste peisajul sumbru, Lyra putu distinge ceva solid. Își lipi fața de crăpătura din dulap ca să vadă mai bine, și observă că și Învățații care stăteau aproape de ecran se aplecară în față. Cu cât se uita mai bine, cu atât uimirea ei creștea, fiindcă acolo, în cer, distingea fără nicio urmă de îndoială, conturul unui oraș: turnuri, cupole, ziduri... clădiri și străzi, suspendate în aer! Aproape că scoase un icnet de uimire.

Învățatul Cassington spuse:

— Arată ca... un oraș.

— Exact, spuse Lordul Asriel.

— Un oraș din altă lume, fără îndoială? spuse Decanul cu dispreț în voce.

Lordul Asriel îl ignoră. Un fior de emoție trecu peste Învățați, ca și cum, după ce ar fi scris tratate despre existența unicornului, fără să fi văzut vreunul, tocmai li s-ar fi arătat un exemplar viu, abia prins.

— Asta e povestea aia cu Barnard-Stokes? spuse Profesorul Palmerian. Asta este, nu-i așa?

— Asta vreau și eu să aflu, zise Lordul Asriel.

Stătea în picioare, de o parte a ecranului luminat. Lyra îi putu vedea ochii întunecați căutând printre Învățații care priveau intens diapozitivul cu Aurora, ca și strălucirea verde din ochii daimonului de lângă el. Toate venerabilele capete erau aplecate în față, cu ochelarii sclipind; numai Stăpânul și Bibliotecarul se lăsaseră pe spate în fotoliu, cu capetele apropiate.

Capelanul zise:

— Lord Asriel, ai spus că erai în căutarea unor vești despre expediția lui Grumman. Doctorul Grumman cerceta și el acest fenomen?

— Cred că da, și cred că deținea destul de multe informații despre el. Dar n-o să ni le poată spune pentru că este mort.

— Nu se poate! zise Capelanul.

— Mi-e teamă că da, și am dovada aici.

Un fior de teamă străbătu Camera de Odihnă când, la indicațiile Lordului Asriel, doi sau trei dintre Învățații mai tineri aduseră lada din lemn în față. Lordul Asriel luă ultimul diapozitiv, dar lăsă becul proiectorului aprins și, în conul teatral de lumină, se aplecă să deschidă lada. Lyra auzi scrâșnetul unghiilor pe lemnul umed. Stăpânul se ridică să se uite, blocându-i vederea. Unchiul ei vorbi din nou:

— Dacă vă aduceți aminte, expediția lui Grumman a dispărut acum optsprezece luni. Academia Germană l-a trimis în nord, să meargă până la polul magnetic, și să facă observații astronomice. În cursul acelei expediții

a descoperit fenomenul ăsta curios pe care tocmai l-am văzut și noi. La scurt timp după aceea, a dispărut. Se presupune că a avut un accident, iar cadavrul său a zăcut în tot acest timp într-o crevasă. De fapt, n-a fost nici un accident.

— Ce ai acolo? spuse Decanul. Un container vidat?

Lordul Asriel nu răspunse la început. Lyra auzi clinchetul clamelor din metal și șuieratul aerului intrând în container, după care urmă un moment de tăcere. Care nu dură însă mult. După o clipă sau două, Lyra auzi un mormăit confuz: strigăte de groază, proteste vehemente, voci speriate și mânioase.

— Dar ce...

— ...cu greu poți să spui că e uman...

— ...a fost...

— ...ce s-a întâmplat cu el?

Vocea Stăpânului s-a auzit mai tare decât toate celelalte.

— Lord Asriel, ce-i asta, pentru numele lui Dumnezeu?

— E capul lui Stanislaus Grumman, spuse vocea Lordului Asriel.

Peste amestecătura de voci Lyra auzi pe cineva repezindu-se la ușă și ieșind, scoțând sunete disperate. Ar fi vrut să vadă și ea ce vedeau ceilalți.

Lordul Asriel spuse:

— I-am găsit trupul înghețat lângă Svalbard. Cei care l-au omorât i-au jupuit capul în halul ăsta. O să observați felul unic în care i-au luat scalpul. Ar putea să vă fie familiar, domnule Sub-Rector.

— Am văzut că tătarii făceau așa. Este o tehnică pe care o întâlnim la aborigenii din Siberia și Tungusk. De acolo, bineînțeles, s-a răspândit și înspre ținuturile Skraeling, deși am înțeles că în Noua Danemarcă este interzisă. Pot să mă uit mai de-aproape, Lord Asriel? Bătrânul spuse toate acestea cu o voce calmă.

Tăcu o clipă și vorbi din nou.

— Privirea mi-e în ceață și gheața e murdară, însă mi se pare că e o gaură în fruntea craniului. Nu?

— Așa e.

— Trepanare?

— Exact.

Vorbele îi fură urmate de un murmur de emoție. Stăpânul se dădu la o parte și Lyra văzu din nou. Bătrânul Sub-Rector, luminat de proiector, ținea în fața ochilor un bloc greu de gheață și Lyra vedea obiectul dinăuntru: o masă amorfă însângerată, despre care cu greu se putea ghici a fi capul unui om. Pantalaimon se zbătu în jurul Lyrei, distrăgându-i atenția cu frământarea lui.

— Șșșt, șopti ea. Ascultă.

— Dl Grumman a fost odată Învățatul Colegiului, spuse Decanul înflăcărat.

— Să ajungi pe mâinile tătarilor...

— Chiar și în Nordul Îndepărtat?

— Cred că au ajuns mai departe decât și-a imaginat cineva vreodată!

— Ziceai că ai găsit-o lângă Svalbard? întrebă Decanul.

— Așa ziceam.

— Să înțelegem că *panserbørn*-ii n-au avut nici o legătură cu asta?

Lyra nu știa ce înseamnă cuvântul acela, dar cu siguranță Învățații știau.

— Imposibil, spuse Învățatul Cassington ferm. Niciodată nu s-ar comporta așa.

— Deci nu-l cunoști pe Iofur Raknison, spuse profesorul Palmerian, care făcuse câteva expediții în regiunile arctice. Nu m-ar surprinde deloc să aflu că a început să scalpeze oameni după moda tătară.

Lyra îl privi din nou pe unchiul ei, care îi urmărea pe Învățați cu un zâmbet sardonic, fără să spună nimic.

— Cine e Iofur Raknison? întrebă cineva.

— Regele din Svalbard, spuse profesorul Palmerian. Da, exact, un *panserbørn*. Un uzurpator; și-a croit calea către tron prin șiretlicuri, sau așa am înțeles; o personalitate puternică, însă în nici un caz un prostănac, în ciuda afectărilor sale ridicole – a pus să se construiască un palat din marmură din import – și a înființat ceea ce el numește o universitate...

— Pentru cine? Pentru urși? spuse altcineva, și toată lumea râse.

Profesorul Palmerian continuă:

— Vă spun eu că Iofur Raknison ar fi capabil să-i facă așa ceva lui Grumman. În același timp ar putea fi făcut să se comporte total diferit, dacă e cazul.

— Și tu, Trelawney, știi cum să-l amăgești, nu? spuse Decanul zâmbind disprețuitor.

— Într-adevăr, știu. Ai idee ce vrea el mai presus de orice? Mai presus de orice titlu onorific? Vrea un daimon! Găsește-i un daimon și va face orice pentru tine.

Învățații începură să râdă din toată inima.

Lyra era copleșită de uimire: ceea ce spusese profesorul Palmerian nu avea nici un sens. În plus, era nerăbdătoare să afle mai multe despre scalpuri și despre Luminile Nordului și despre Praful acela misterios. Fu dezamăgită, căci Lordul Asriel își termină parada de relicve și diapozitive, iar conversația se transformă în curând într-o ceartă colegială: să-i mai dea sau nu ceva bani să înceapă o nouă expediție? Argumentele veneau din toate părțile și Lyra simți cum i se închid ochii. Adormi buștean într-o clipă, cu Pantalaimon înfășurat după gât în poziția lui favorită de somn, ca o hermină.

Se trezi brusc, când cineva o scutură de umeri.

— Taci, îi spuse unchiul. Ușa dulapului era deschisă și îi vedea profilul în lumină. Au plecat cu toții, dar mai sunt câțiva servitori în preajmă. Du-te la tine în dormitor și ai grijă să nu spui nimic despre toate astea.

— Au votat să-ți dea banii? spuse ea somnoros.

— Da.

— Ce e Praful? întrebă ea, chinuindu-se să rămână în picioare după ce stătuse atâta timp ghemuită.

— Nu te privește.

— Ba mă privește, spuse ea. Dacă voiai să spionez din dulap ar fi trebuit să-mi fi spus ce să spionez. Pot să văd capul omului?

Blănița albă de hermină a lui Pantalaimon se zbârli. Simțea cum o gâdilă pe gât. Lordul Asriel râse.

— Nu fi nesuferită, spuse el și începu să-și împacheteze diapozitivele și cutia cu mostre. L-ai văzut pe Stăpân?

— Da, înainte de a face orice altceva a început să-și caute vinul.

— Bine. L-am mai domolit pentru moment. Fă ce-ți spun și du-te la culcare.

— Dar unde pleci?

— Înapoi în Nord. Plec în zece minute.

— Pot să vin și eu?

Se opri și se uită la ea, ca și cum n-o mai văzuse înainte. Și daimonul lui își întoarse ochii mari și verzi, de leopard, către ea, și, sub privirile concentrate ale amândurora, Lyra se înroși. Dar le aruncă o privire supărată.

— Locul tău e aici, spuse unchiul în cele din urmă.

— De ce? De ce locul meu e aici? De ce nu mă luați cu voi în Nord? Vreau și eu să văd Luminile Nordului și urșii și aisbergurile, totul. Vreau să știu ce e Praful. Și orașul acela din aer. E o altă lume?

— Nu vii cu noi, copilă. Ia-ți gândul; vremurile sunt prea periculoase. Fă ce-ți spun și du-te la culcare, și dacă ești fetiță cuminte o să-ți aduc un colț de morsă, cu inscripții eschimose. Dacă mai comentezi, mă supăr.

Daimonul său scoase un mârâit sălbatic înfundat, care o făcu pe Lyra să-și dea seama deodată cum ar fi să se trezească cu niște dinți mușcând-o de gât.

Lyra își strânse buzele și se încruntă la unchiu-său. El scotea aerul din recipient și nu o băga în seamă, ca și cum ar fi uitat de ea. Fără niciun cuvânt, cu buzele țuguiate și ochii micșorați, fata și daimonul său se duseră la culcare.

Stăpânul și Bibliotecarul erau prieteni și aliați vechi și le stătea în obicei, după momente dificile, să bea un pahar de brantvin și să se consoleze unul pe celălalt. Așa că, după ce îl văzură pe Lordul Asriel plecat, se îndreptară către locuința Stăpânului și se instalară în biroul său de studiu, cu perdelele trase și cu focul întețit, cu daimonii așezați în locurile lor preferate, pe genunchi sau pe umăr, gata să analizeze ceea ce tocmai se petrecuse.

— Chiar crezi că știa de vin? întrebă Bibliotecarul.

— Bineînțeles. Nu știu cum, dar știa, și el a vărsat decantorul, sunt sigur.

— Iartă-mă, Stăpâne, dar nu pot să nu răsuflu ușurat, Niciodată nu mi-a plăcut ideea de...

— De a-l otrăvi?

— Da, de crimă.

— Nu știu cui i-ar plăcea, Charles. Întrebarea e dacă a face acest lucru ar fi mai rău decât ceea ce s-ar întâmpla dacă nu l-am face. Ei bine, a intervenit cumva Providența și nu s-a întâmplat. Îmi pare rău doar că v-am încărcat memoria cu așa ceva.

— Nu, nu, protestă Bibliotecarul. Dar mi-aș fi dorit să-mi fi spus mai multe.

Stăpânul tăcu o vreme și apoi spuse:

— Da, probabil ar fi trebuit. Alethiometrul ne avertizează de consecințe îngrozitoare dacă Lordul Asriel își continuă cercetările. În afară de orice altceva, copila va fi atrasă în toată povestea asta, iar eu vreau s-o protejez cât mai mult cu putință.

— Povestea Lordului Asriel are ceva de-a face cu noua inițiativă a Curții Consistoriale de Disciplină? Cum spun ei: Comitetul de Oblații?

— Lordul Asriel? Nu, nu, dimpotrivă. Nici Comitetul de Oblații nu dă socoteală în întregime Curții Consistoriale. E o inițiativă pe jumătate privată; este condusă de cineva care nu-l iubește deloc pe Lordul Asriel. Între ele două, Charles, mă apucă tremuratul.

Bibliotecarul tăcu, la rândul său. De când Papa Ioan Calvin mutase scaunul Papal la Geneva și înființase Curtea Consistorială de Disciplină, puterea Bisericii asupra oricărui aspect al vieții era absolută. Papalitatea însăși fusese abolită, după moartea lui Calvin, și o încrengătură de tribunale, colegii și consilii, toate sub numele de Magisterium, apăruse în locul ei. Aceste agenții nu erau întotdeauna unite; uneori se năștea rivalități violente între ele. O bună parte din secolul trecut, cel mai puternic fusese Colegiul Episcopilor, însă în anii din urmă Curtea Consistorială de Disciplină îi luase locul ca fiind cea mai activă și cea mai de temut dintre toate organizațiile bisericești.

Agențiilor independente le era întotdeauna imposibil să se dezvolte sub protecția unei alte părți din Magisterium, iar Comitetul de Oblații, la care se referise Bibliotecarul, era una dintre acestea. Bibliotecarul nu știa prea multe, dar îi displăcea și se temea de ceea ce auzise, așa că înțelegea întru totul îngrijorarea Stăpânului.

— Profesorul Palmerian a menționat un nume, spuse el după câtva timp. Barnard – Stokes? Ce e cu Barnard – Stokes?

— A, nu e de competența noastră, Charles. După câte știu, Sfânta Biserică ne învață că sunt două lumi: lumea lucrurilor pe care le putem vedea, auzi și atinge, și o altă lume, lumea spirituală a raiului și a iadului. Barnard și Stokes au fost – cum să zic – teologi renegați, care au

postulat existența mult mai multor lumi ca aceasta, care nu erau nici în rai, nici în iad, ci erau făcute doar din materie și păcat. Ele sunt aici, în apropiere, însă invizibile și de neatins. Sfânta Biserică a respins, firește, această erezie abominabilă, iar Barnard și Stokes au fost reduși la tăcere.

Din nefericire pentru Magisterium, însă, se pare că există argumente matematice puternice pentru această teorie a altor lumi. Eu, unul, nu le-am verificat, însă Învățatul Cassington îmi spune că sunt adevărate.

— Și acum, Lordul Asriel a fotografiat una dintre aceste lumi, spuse Bibliotecarul. Și l-am finanțat să plece în căutarea ei. Înțeleg.

— Evident. Comitetul de Oblații și puternicii săi protectori vor crede că, de fapt, Colegiul Jordan este un focar de sprijin al ereticilor. Și, Charles, trebuie să mențin un echilibru între Curtea Consistorială și Comitetul de Oblații, iar între timp, copilul crește. N-o s-o uite. Mai devreme sau mai târziu va fi și ea implicată, dar va fi atrasă încă de pe acum, fie că dorim să o protejăm, fie că nu.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de unde știi? Tot de la alethiometru?

— Da. Lyra joacă un rol în toată povestea asta, și nu unul oarecare. Ironia este că trebuie să facă toate astea fără să-și dea seama. Poate, însă, primi ajutor și dacă planul meu cu Tokay-ul ar fi avut succes, ea ar fi fost protejată puțin mai mult. Mi-ar fi plăcut să o scutesc de călătoria în Nord. Aș vrea, mai mult decât orice, să fiu capabil să-i explic...

— N-o să te asculte..., spuse Bibliotecarul. Știu eu prea bine cum e ea. Dacă încerci să-i spui ceva serios o să te asculte cu o ureche vreo cinci minute, după care o să înceapă să se foiască. Și întreab-o data viitoare despre ce i-ai vorbit și o să vezi că a uitat tot.

— Și dacă i-aș spune despre Praf? Crezi că n-o să asculte?

Bibliotecarul scoase un sunet care arăta cât de improbabil era să se întâmple așa.

— Ce motiv ar avea să te asculte? De ce crezi că o ghicitoare teologică ar stârni interesul unui copil sănătos, nepăsător?

— Din pricina experiențelor pe care va trebui să le trăiască. Asta include în parte și o mare trădare...

— Cine o s-o trădeze?

— Nu, nu, asta-i partea cea mai tristă: ea va fi trădătoarea, iar experiența va fi îngrozitoare. Nu trebuie să știe asta, bineînțeles, dar nu văd nici un motiv pentru care ea să nu știe despre Praf. Poate te înșeli, Charles; poate că i-ar trezi interesul dacă i s-ar explica simplu. Și ar putea să-i fie de ajutor mai târziu. Mi-ar fi, cu siguranță, mie de ajutor, ca să nu mai fiu atât de îngrijorat în privința ei.

— Asta-i datoria celor în vârstă, spuse Bibliotecarul. Să-și facă griji pentru cei tineri. Iar datoria celor tineri este să disprețuiască îngrijorarea celor în vârstă.

Rămaseră încă o vreme și apoi se despărțiră, căci era târziu și erau cu toții bătrâni și îngrijorați.

Jordanul Lyrei

Colegiul Jordan era cel mai măreț și mai bogat dintre toate colegiile de la Oxford. Era probabil și cel mai mare, deși nimeni nu știa sigur lucrul acesta. Clădirile, grupate în jurul a trei patrulatere neregulate, datau din toate perioadele, de la Evul Mediu timpuriu, până la mijlocul secolului al optsprezecelea. Nu existase niciodată un plan: crescuse treptat, prezentul și trecutul coexistând în fiecare colț, pentru a da un efect final de măreție amestecat și sordid. Câte o aripă stătea mereu să cadă și, de cinci generații, aceeași familie – familia Parslow – fusese angajată permanent de către Colegiu ca zidari și oameni ce se îngrijeau de schelărie. Actualul domn Parslow își învăța fiul meserie. Cei doi, împreună cu alți trei meseriași, se aruncau ca niște furnici destoinice pe schelele pe care le ridicaseră la colțul Bibliotecii, sau pe acoperișul Capelei, și ridicau blocuri noi din piatră, rulouri din plumb strălucitor sau grinzi din cherestea.

Colegiul avea ferme și proprietăți pe tot cuprinsul Brytaniei. Se spunea că puteai merge de la Oxford la Bristol într-o direcție, și la Londra în cealaltă, și tot nu părăseai teritoriul Jordanului. În fiecare parte a regatului găseai boiangerii și cuptoare de cărămizi, păduri și ateliere de atomcrafturi care plăteau chirie colegiului Jordan și, la fiecare Zi de Trimestru, Trezorierul și oame-

nii lui făceau totalul, îl anunțau Conciliului și comandau o pereche de lebede pentru festin. O parte din bani se reinvesteau – Conciliul aprobase de curând cumpărarea unei clădiri de birouri în Manchester – iar restul se folosea pentru a plăti modestele stipendii ale Învățaților și chenzinele servitorilor (ale familiei Parslow și ale unei alte duzini de familii de meseriași și comercianți care serveau în slujba Colegiului), pentru a ține crama îmbelșugată, pentru a cumpăra cărți și anbarografuri pentru imensa Bibliotecă ce ocupa o latură a Curții Melrose și se extindea, ca o vizuină, câteva etaje sub pământ; și, nu în cele din urmă, pentru a cumpăra cel mai nou aparat filozofic pentru Capelă.

Era important să se mențină Capela cu informații la zi, deoarece Colegiul Jordan nu avea rival, nici în Europa, nici în Noua Franță, ca centru de teologie experimentală. Lyra știa și ea măcar atâta lucru. Era mândră de eminența Colegiului ei și îi plăcea să se laude cu asta în fața feluriților derbedei și coate-goale cu care se juca pe malul Canalului sau prin Lutărie. Privea vizita învățaților și a profesorilor eminenți din alte părți cu un dispreț compătimitor, fiindcă ei nu aparțineau Jordanului și, în consecință, cunoșteau mai puține, sărmanii, decât cei mai umili dintre Învățații mai mici ai Jordanului.

Cât despre însemnătatea teologiei experimentale, Lyra n-avea habar mai mult decât tovarășii ei de joacă. Își crease ideea că avea de-a face cu magia, cu mișcările aștrilor și planetelor, cu particulele minuscule ale materiei, însă nu erau decât presupuneri. Probabil și stelele aveau daimoni, exact ca și oamenii, iar teologia experimentală însemna să vorbești cu ei. Lyra și-l imagina pe Capelan vorbind mândru, ascultând remarcile daimonilor stelari, încuviințând judicios sau dând din cap cu regret. Dar ce se petrecea între ei, nu-și putea imagina.

Nu că ar fi fost prea interesată. În multe privințe, Lyra era o barbară. Cel mai mult îi plăcea să se cațere pe acoperișurile Colegiului cu Roger, băiatul de la bucătărie, care era prietenul ei special, ca să scuipe sâmburi de prune în capul Învățaților ce le treceau pe dedesubt, sau să țipe ca bufnițele pe geamul unei clase în care tocmai se preda, sau să se alerge pe străduțele înguste, sau să fure mere din piață, sau să poarte războaie. După cum Lyra nu avea știință de curentele politice ascunse ce se derulau sub suprafața aparentă a afacerilor Colegiului, nici Învățații, pe de altă parte, nu erau capabili să vadă rețeaua vastă și clocotitoare de alianțe și animozități, de feude și tratate care umplea viața unui copil la Oxford. Copii jucându-se împreună: ce frumoasă priveliște! Ce putea fi mai inocent și mai fermecător?

De fapt, bineînțeles, Lyra și tovarășii ei erau angajați într-o luptă pe viață și pe moarte. În primul rând, copiii (tinerii servitori și copiii servitorilor și Lyra) dintr-un colegiu declarau război celor din alt colegiu. Însă această dușmănie era dată la o parte când copiii din oraș atacau un membru al colegiului: atunci, toate colegiile se adunau într-o singură bandă și intrau în război cu orășenii. Această rivalitate dura de o sută de ani și era foarte profundă și plină de satisfacții.

Dar, până și acestea erau uitate când amenințarea venea de la alți inamici. Un dușman era permanent: copiii cărămidarilor, care locuiau lângă Lutărie și erau disprețuiți la fel, și de elevii colegiului, și de orășeni. Cu un an în urmă, Lyra și niște orășeni încheiaseră un armistițiu temporar și dădură un raid prin Lutărie, bombardând copiii cărămidarilor cu bulgări grei de lut și dărâmând castelul jilav pe care îl construiseră, înainte de a-i rostogoli prin materia lipicioasă din care trăiau, până când învingători și învinși laolaltă semănau cu o hoardă de golemuri țipând strident.

Celălalt dușman obișnuit își făcea apariția sezonier. Familiile de gitani, care trăiau pe canal, în ambarcațiuni, care veneau și plecau o dată cu târgurile de primăvară și de toamnă și întotdeauna erau buni de-o bătaie. Cu o anume familie de gitani, care se întorcea regulat la cheiul din acea parte a orașului, numită Jericho, își disputa teritoriul încă de când fusese capabilă să arunce prima dată cu o piatră.

Când au fost ultima oară la Oxford, ea și Roger și alți băieți de la bucătăria Colegiului Jordan și Sf. Mihail le pregătiseră o ambuscadă, aruncând cu noroi în bărcuța lor pictată în culori vii, până când întreaga familie a ieșit să-i alunge – moment în care escadronul de rezervă, sub conducerea Lyrei, a atacat barca și a împins-o de la mal, să plutească în jos pe canal în calea celorlalte ambarcațiuni, în timp ce atacatorii comandați de Lyra scotoceau barca de la un cap la altul, în căutarea cepului. Lyra chiar credea în cepul ăsta. Dacă îl scoteau, îi asigurase ea, barca s-ar fi scufundat de îndată; însă nu l-au găsit și au trebuit să abandoneze vasul când i-au prins gitanii, zbughind-o uzi până la piele, în strigăte triumfătoare, pe străduțele înguste ale Jericho-ului.

Acestea erau lumea Lyrei și bucuria ei. Era o mică sălbăticiune, necioplită și hrăpăreață, în cea mai mare parte. Avea totuși întotdeauna un sentiment vag că aceasta nu era lumea ei întreagă; că o parte din ea aparținea și grandorii și ritualurilor de la Colegiul Jordan, și că undeva în viața ei exista o legătură cu înalta lume a politicii reprezentată de Lordul Asriel. Toate aceste gânduri n-aveau alt efect decât că o ajutau să își dădea aere și să îi domine pe ceilalți copii. Nu-i trecuse niciodată prin cap să afle mai multe.

Așa își petrecuse copilăria, ca o pisică pe jumătate sălbatică. Singura variație în viața ei apărea în acele ocazii neașteptate când Lordul Asriel vizita Colegiul. Aveai

de ce să te lauzi cu un unchi bogat și puternic, însă prețul lăudăroșeniei era că trebuia să fie prinsă de cel mai agil Învățat și să fie adusă în fața Menajerei pentru a fi spălată și îmbrăcată într-o rochiță curată, după care să fie escortată (cu multe amenințări) până la Camera Comună a Seniorilor, ca să ia ceaiul cu Lordul Asriel. Mereu era invitat câte un grup de Învățați Seniori. Lyra se prăbușea răzvrătită într-un fotoliu, până când Stăpânul îi spunea tăios să se ridice în picioare, după care le arunca niște priviri fioroase, de până și Capelanul începea să râdă.

Ceea ce se întâmpla în timpul acelor vizite stângace, oficiale, nu avea nici o variațiune. După ce luau ceaiul, Stăpânul și ceilalți câțiva Învățați care fuseseră invitați plecau și îi lăsau pe Lyra și pe unchiul ei împreună, iar el o chema în fața lui să-i spună ce-a mai învățat de la ultima sa vizită. Ea mormăia ce-și mai amintea despre geometrie sau despre arabă sau istorie sau anbarologie, iar el se lăsa pe spate, cu o gleznă sprijinindu-se pe celălalt genunchi, și o privea impenetrabil, până când ea nu mai putea să scoată un cuvânt.

Cu un an în urmă, înaintea expediției din Nord, mai întrebase: „Și ce faci tu când nu studiezi silitoare?"

Ea a bâlbâit ceva de genul:

— Mă joc prin jurul Colegiului. Mă joc... și-atât.

El a zis:

— Ia să-ți văd mâinile, copilă.

Și-a întins mâinile la inspecție și el i le-a luat și le-a întors să-i analizeze unghiile. Lângă el, daimonul lui stătea ca un Sfinx pe covor, mișcându-și coada din când în când și uitându-se fără să clipească la Lyra.

— Murdare, spuse Lord Asriel, împingându-i mâinile înapoi. Aici nu vă pun să vă spălați?

— Ba da, răspunse ea. Însă unghiile Capelanului sunt întotdeauna murdare. Sunt și mai murdare decât ale mele.

— El e un om învățat. Tu ce scuză ai?

— Cred că le-am murdărit după ce m-am spălat.

— Pe unde te joci de te murdărești în halul ăsta?

Se uită la el suspicios. Avea sentimentul că era interzis să te duci pe acoperiș, deși nimeni nu spusese asta cu adevărat.

— În camerele vechi, spuse ea în cele din urmă.

— Și mai unde?

— În Lutărie, uneori.

— Și?

— La Jericho și la Port Meadow.

— Nicăieri altundeva?

— Nu.

— Ești o mincinoasă. Te-am văzut pe acoperiș chiar ieri.

Își mușcă buza și tăcu. Se uita la ea sardonic.

— Deci te joci și pe acoperiș, continuă el. Mergi vreodată la Bibliotecă?

— Nu. Dar am găsit o cioară pe acoperișul Bibliotecii, continuă ea.

— Chiar? Tu ai prins-o?

— Avea un picioruș bolnav. Am vrut s-o omor și s-o prăjesc, dar Roger a zis că trebuie să o ajutăm să se facă bine. Așa că i-am adus resturi de mâncare și niște vin, după care s-a făcut bine și și-a luat zborul.

— Cine-i Roger?

— Prietenul meu. Băiatul de la bucătărie.

— Aha. Deci ați străbătut tot acoperișul...

— Nu pe tot. Nu poți să te urci pe Clădirea Shelton pentru că trebuie să sari de pe Turnul Pelerinului peste un hău. Este un luminator care se deschide către acoperiș, dar nu-s destul de înaltă să ajung la el.

— Ați fost pe toate acoperișurile cu excepția Clădirii Shelton. Dar în subsol?

— În subsol?

— Colegiul e la fel de mare sub pământ ca și deasupra lui. Sunt surprins că nu ați aflat asta până acum. Ei bine, o să plec acum. Arăți destul de sănătoasă. Poftim.

Căută prin buzunar și scoase un pumn de monede, din care îi dădu 5 dolari de aur.

— Nu te-au învățat să spui mulțumesc? întrebă el.

— Mulțumesc, mormăi ea.

— Îl asculți pe Stăpân?

— O, da, bineînțeles.

— Și îi respecți pe Învățați?

— Da.

Daimonul Lordului Asriel râse ușor. Era primul sunet pe care îl scotea, și Lyra roși.

— Mergi și te joacă, atunci, spuse Lordul Asriel.

Lyra se întoarse și se îndreptă glonț spre ușă ușurată, amintindu-și să se întoarcă și să arunce în fugă un „La revedere".

Așa se petrecuse viața Lyrei, înainte de ziua în care a decis să se ascundă în Camera de Odihnă și în care a auzit pentru prima oară despre Praf.

Și bineînțeles că Bibliotecarul n-avea dreptate când îi spunea Stăpânului că nu ar fi fost interesată. Ar fi ascultat cu mare atenție, acum, pe oricine i-ar fi putut spune ceva despre Praf. Urma să audă mult mai multe în lunile viitoare și, în cele din urmă, ar fi știut despre Praf mai multe decât oricine din lume, însă între timp, în jurul ei la Jordan se trăia o viață intensă.

Și în orice caz era ceva diferit la care să te gândești. Un zvon străbătea străzile de câteva săptămâni: un zvon care-i făcea pe unii să râdă, pe alții să amuțească, așa cum unii oameni iau fantomele în râs iar altora le e frică de ele. Nimeni nu-și putea imagina de ce începuseră să dispară copii.

Se întâmpla cam așa.

La estul marelui fluviu Isis, înțesat cu barje încărcate de cărămizi abia mișcându-se, cu bărci cu asfalt și vase pline cu porumb, după Henley și Maidenhead,

înspre Teddington, unde ajunge fluxul Oceanului German și chiar mai departe: la Mortlake, după casa marelui magician Dr. Dee, lăsând în urmă Falkeshall, unde se întind grădinile plăcerilor, luminate ziua de strălucirea fântânilor arteziene și de arce frumos împodobite, iar noaptea de lămpi și artificii; după Palatul White Hall, unde Regele își ține săptămânalul său Consiliu al Senatului; după Turnul Shot, din care se revarsă fără încetare o ploaie măruntă de plumb topit în cuvele cu apă neagră; și încă mai departe, până la locul în care râul acum întins, învolburat și murdar face un cot larg spre sud.

Aici este Limehouse, și acesta este copilul care va dispărea.

Se numește Tony Makarios. Mamă-sa crede că are nouă ani, însă memoria ei e roasă de băutură; băiatul poate să aibă opt ani sau zece. Numele de familie e grecesc însă, la fel ca și cu vârsta, și asta e o presupunere a maică-sii, pentru că el seamănă mai mult cu un chinez decât cu un grec, și-i mai curge prin vine și sânge de irlandez, de skraeling și de lascar, din partea mamei. Tony nu e prea isteț însă are o moliciune puțin stângace, care-l îndeamnă uneori să-și îmbrățișeze puternic mama și să-i lipească un sărut umed pe obraz. Biata femeie este de obicei prea amețită să inițieze ea însăși o așa procedură, însă îi răspunde cu destul de multă căldură de îndată ce realizează ce se întâmplă.

Acum Tony pierde vremea prin piața de pe strada Pie. Îi este foame. Abia s-a înserat și n-o să primească de mâncare acasă. Are un șiling în buzunar, pe care un soldat i l-a dat ca să-i ducă un mesaj mândrei lui, însă Tony n-are de gând să-l cheltuiască pe mâncare, când știe că poate să ia atâtea pe gratis.

Așa că se plimbă prin piață, printre tarabele cu haine vechi și cele cu răvașe norocoase și zodii, printre vânzătorii de fructe și vânzătorul de pește prăjit, cu micuțul

lui daimon pe umăr, o vrabie, uitându-se încolo și-ncoace; iar când un tarabagiu și daimonul său se uită în altă parte, pasărea ciripește scurt și Tony îndeasă degrabă în bluza largă un măr sau vreo două nuci și, în final, o plăcintă caldă.

Tarabagiul vede și strigă și daimonul-pisică sare, însă vrabia lui Tony și-a luat zborul iar Tony însuși a ajuns deja în stradă. Urmează blesteme și înjurături care îl însoțesc, dar nu prea departe. Se oprește din alergat pe treptele Oratoriului Sfânta Caterina, unde se așază și-și scoate premiul aburind și turtit, lăsând o dâră de sos pe cămașă.

E urmărit. O doamnă într-o pelerină portocalie cu guler de vulpe, o doamnă tânără și frumoasă al cărei păr negru strălucește delicat în umbra glugii îmblănite, stă în ușa Oratoriului, la câțiva pași mai sus de el. Poate că s-a terminat slujba, fiindcă lumina vine din spatele ei, de dincolo de ușă, orga se aude cântând, iar doamna are în mână un breviar bătut cu pietre prețioase.

Tony nu știe nimic din toate acestea. Cu fața înfundată în plăcintă, cu tălpile goale lipite între ele și cu degetele răsucite înăuntru, mestecă și înghite în timp ce daimonul se transformă în șoarece și-și piaptănă mustățile.

Daimonul tinerei doamne iese de sub pelerina din blană de vulpe. Arată ca o maimuță, dar nu una obișnuită: blana îi e lungă și mătăsoasă, de un auriu strălucitor și intens. Cu mișcări sinuoase coboară treptele către băiat și se așază cu o treaptă deasupra lui.

Apoi șoarecele simte ceva și devine vrabie din nou, întorcând o clipă capul într-o parte și țopăie doi pași mai încolo, pe piatră.

Maimuța se uită la vrabie, vrabia se uită la maimuță.

Maimuța se apropie încet. Mâna-i e mică și neagră, unghiile arată ca niște gheare cornoase, mișcările îi sunt blânde și ispititoare. Vrabia nu rezistă. Sare mai departe,

și mai departe, și apoi, dintr-o fluturare, ajunge pe mâna maimuței.

Maimuța o ridică și se uită atent la ea înainte să se ridice în picioare și să se întoarcă la omul ei, luând daimonul–vrabie cu ea. Doamna își apleacă parfumatul cap și-i șoptește.

Tony se întoarce, nu se poate abține.

— Ratter! spuse el, pe jumătate alarmat, cu gura plină.

Vrabia ciripește. Trebuie să fie în siguranță. Tony înghite îmbucătura și cască ochii.

— Bună, spuse frumoasa doamnă. Cum te cheamă?

— Tony.

— Unde locuiești, Tony?

— Aleea Clarice.

— Cu ce e plăcinta?

— Cu carne de vită.

— Șocolatul îți place?

— Îhî!

— Știi, se întâmplă că am mai mult șocolat decât aș putea bea. Nu vrei să vii cu mine să mă ajuți să-l beau?

E pierdut, gata. Era pierdut din momentul în care daimonul întârziat la minte a sărit în palma maimuței. Le urmează pe frumoasa doamnă și maimuța aurie pe strada Danemarca și de-a lungul cheiului Spânzuratului, și în jos pe scările Regelui George, spre o ușiță mică și verde, dintr-o latură a unui mare depozit. Doamna bate la ușă, ușa se deschide, intră cu toții, ușa se închide. Tony nu va mai ieși niciodată – cel puțin nu pe unde a intrat. Și nu-și va mai vedea mama niciodată. Ea, o biată bețivă, va crede că el a fugit de acasă și, când își va aminti de băiat, va crede că a fost vina ei și va jeli din toată inima plină de remușcări.

Micuțul Tony Makarios nu era singurul copil prins de doamna cu maimuța aurie. A mai găsit alți doisprezece,

băieți și fete, nici unul mai în vârstă de doisprezece ani. Deși, de vreme ce toți aveau un trecut similar, nici unul nu era sigur de vârsta lui. Ceea ce Tony nu observase, desigur, era elementul care-i unea. Nici unul dintre copiii adunați în crama călduță și plină de aburi nu ajunsese la vârsta pubertății.

Buna doamnă l-a văzut așezându-se pe o bancă rezemată de perete și primind de la o servitoare tăcută o cană de șocolat din oala de pe soba de tuci. Tony mâncă restul de plăcintă și bău licoarea dulce și fierbinte, fără să bage prea mult de seamă ce era în jurul lui. Iar ce era în jurul lui nu îl băga în seamă prea mult: era prea mic să reprezinte o amenințare și prea nesimțitor ca să dea vreo satisfacție în calitate de victimă.

Un alt băiat puse întrebarea firească:

— Hei, doamnă! Pentru ce ne-ai adus aici?

Era un prăpădit, cu o figură aspră, cu urme de șocolat pe buza de sus și cu un șobolan negru și sfrijit drept daimon. Doamna stătea lângă ușă și vorbea cu un bărbat solid cu alură de căpitan de vas și, când se întoarse să-i răspundă, păru atât de angelică în lumina sfârâitoare a lămpii cu petrol încât copiii tăcură brusc.

— Vrem să ne ajutați, spuse ea. Nu vă supărați că vă cerem ajutorul, nu?

Nimeni nu sufla o vorbă. Toți se uitau uimiți, intimidați deodată. Nu văzuseră niciodată așa o doamnă. Era așa de grațioasă și de dulce și de blândă încât li se părea că nu meritau așa un noroc, și orice ar fi cerut i-ar fi dat cu bucurie, doar ca să mai stea un pic în preajma ei.

Ea le spuse că urmau să plece într-o călătorie. Urmau să fie bine hrăniți și îmbrăcați cu haine călduroase, iar cei care doreau puteau să trimită mesaje familiilor lor și să le spună că erau în siguranță. Căpitanul Magnusson urma să-i îmbarce pe vasul său foarte curând și, când mareea le va permite, o vor porni pe mare spre Nord.

În curând, cei câțiva care doreau să trimită un mesaj acasă se strânseră în jurul frumoasei doamne care scria după dictare cele câteva rânduri și, după ce îi lăsa să zgârie câte un X stângaci în josul paginii, o băga împăturită într-un plic parfumat și scria adresa pe care i-o spuneau. Tony ar fi vrut și el să-i trimită ceva mamei lui, însă era foarte realist în ceea ce privește capacitatea ei de a o citi. Trase de mâneca din blană de vulpe a doamnei și șopti că i-ar plăcea să-i spună mamei lui unde pleacă, și restul. Doamna își înclină grațiosul cap apropiindu-se îndeajuns de aproape de trupul lui rău mirositor ca să poată auzi, îl mângâie pe creștet și îi promise că o să transmită mesajul mai departe.

Apoi, copiii se strânseră ciorchine să-și ia rămas-bun. Maimuța aurie îi mângâia pe ceilalți daimoni și toți se atinseră de blana de vulpe ca să le meargă bine, sau ca și cum ar fi luat de la doamnă cine știe ce putere, sau speranță, sau bunătate. Doamna le ură drum bun și îi dădu în grija bravului căpitan, la bordul șalupei cu aburi de la debarcaderul de pe chei. Cerul se întunecase, râul era o masă de luminițe plutitoare. Doamna rămase pe debarcader și le făcu din mână până când nu le mai văzu deloc fețele.

Apoi se întoarse înăuntru, cu maimuța aurie cuibărită la piept, și aruncă mănunchiul de scrisori în sobă înainte de a pleca pe același drum pe care venise.

Copiii de mahala erau ușor de ademenit, însă oamenii își dădură seama în cele din urmă și poliția fu stârnită cu greu să ia măsuri. O vreme vrăjile încetară. Dar se născuse un zvon, care încet-încet se schimbă, crescu, se răspândi și când, după o vreme, dispărură câțiva copii din Norwich, și apoi din Sheffield, și din Manchester, oamenii acelor locuri, care auziseră de disparițiile din alte părți, au adăugat noi dispariții la întreaga poveste și i-au dat o amploare și mai mare.

Și așa crescu o legendă despre un grup misterios de vrăjitori care răpeau copii. Conducătorul lor, spuneau unii, era o frumoasă doamnă, alții spuneau că e un bărbat înalt cu ochii roșii, iar o a treia poveste era despre un tânăr care râdea și cânta victimelor, care ajungeau să-l urmeze ca oile.

Cât despre locul unde îi duceau pe acești copii pierduți, nu erau două povești la fel. Unii spuneau că îi duceau în Iad, sub pământ, pe Tărâmul Zânelor. Alții spuneau că erau duși la o fermă unde erau ținuți și îngrășați pentru a fi mâncați. Alții, că acești copii erau ținuți și vânduți ca sclavi tătarilor... Și așa mai departe.

Dar un lucru cu care toți erau de acord era numele acestor răpitori invizibili. Trebuiau să aibă un nume, sau să nu li se zică în nici un fel. A vorbi despre ei – în special dacă erai la căldurică și la adăpost, acasă, sau la Colegiul Jordan – era delicios. Iar numele care părea să se fi instaurat, fără ca cineva să știe de ce, era Cobleri.

— Să nu întârzii pe-afară, că te fură Coblerii.

— Vară-mea din Northampton cunoaște o femeie căreia Coblerii i-au luat băiețelul...

— Coblerii au fost văzuți în Stratford. Se zice că se îndreaptă spre sud!

Și, inevitabil:

— Hai să ne jucăm de-a copiii și de-a Coblerii!

Așa îi spuse și Lyra lui Roger, băiatul de la bucătăria Colegiului Jordan. Ar fi urmat-o până la capătul pământului.

— Cum se joacă?

— Te ascunzi, și eu te găsesc, și te tai în două, știi, cum fac Coblerii.

— Habar n-ai cum fac ei. Poate că nu fac asta.

— Ți-e teamă, ai? Văd eu.

— Ntz. Oricum, nu cred în ei.

— Eu cred, spuse ea hotărât. Da' nici mie nu mi-e frică. Fac doar ce a făcut și unchi-miu când a venit ultima oară la Jordan. L-am văz't. Era în Camera de Odihnă, și era și un musafir care nu era politicos, așa că unchiu' i-a aruncat o privire dură și omu' a căzut mort pe loc, cu spume la gură.

— Niciodată n-a... încercă Roger cu îndoială... niciodată n-au vorbit nimic despre asta în bucătărie. Oricum, n-aveai voie în Camera de Odihnă.

— Bineînțeles. N-ar zice ei așa ceva servitorilor. Și eu *am fost* în Camera de Odihnă, na. Oricum, unchiul meu face mereu chestia asta. A mai făcut-o unor tătari când l-au prins odată. L-au legat și voia să-i scoată mațele, da' când a venit primul cu cuțitu', unchiu' doar ce s-a uitat la el și ăla a căzut lat, după care a mai venit unu' și i-a făcut aceeași față, și, în final, nu mai rămăsese decât unu'. Unchiul a spus că-l lasă în viață dacă-l dezleagă, așa că l-a dezlegat după care unchiul l-a omorât oricum, ca să-i dea o lecție.

Roger era mai puțin sigur de povestea asta decât de Cobleri, însă povestea era prea bună ca s-o piardă, așa că au jucat pe rând rolul Lordului Asriel și al tătarilor pe ducă, folosind niște șerbet pe post de spumă la gură.

Totuși, asta era doar o distracție. Lyra nu renunțase la ideea de a se juca de-a Coblerii, așa că îl îmbrobodi pe Roger și-l târî în pivnițele de vin, în care intrară cu cheile de rezervă ale Chelarului. Împreună se furișară pe sub uriașele bolți unde brantvinul și vinul de Tokay, de Canary și de Burgundy al Colegiului zăceau înfășurate în pânze seculare de păianjeni. Arce din piatră străveche se ridicau deasupra lor, sprijinite pe stâlpi groși cât zece trunchiuri de copaci, dale de piatră neregulate se întindeau la picioare și peste tot erau aranjate, rastel după rastel, raft după raft, sticle și butoaie. Era fascinant. Coblerii fiind din nou uitați, cei doi copii străbătură pivnița

de la un capăt la altul, în vârful picioarelor, cu o lumânare în mâinile tremurânde, cercetând fiecare colț întunecat, în mintea Lyrei crescând o singură întrebare, din ce în ce mai presantă: ce gust are vinul?

Era un mod simplu de a răspunde. Lyra – în ciuda protestelor vii ale lui Roger – luă cea mai veche, mai contorsionată și mai verde sticlă pe care o găsi și, neavând cu ce să scoată dopul din plută, îi sparse gâtul. Ascunși în cel mai îndepărtat colț, sorbiră licoarea purpurie și îmbătătoare, întrebându-se când o să se îmbete și cum o să-și dea seama că s-au îmbătat. Lyrei nu-i plăcu prea mult gustul, însă trebui să admită cât de măreț și de complicat era. Cel mai nostim lucru era să-i privești pe cei doi daimoni ai lor, care păreau să fie din ce în ce mai zăpăciți: cădeau unul peste altul, chicoteau fără rost și își schimbau înfățișarea în gargui, încercând să arate unul mai urât decât celălalt.

În final, și aproape simultan, copiii descoperiră ce înseamnă să fii beat:

— Și chiar le *place* treaba asta? icni Roger, după ce vomită din plin.

— Da, zise Lyra în aceeași stare. Și mie îmi place, adăugă ea cu încăpățânare.

Lyra nu învăță nimic din episodul acela, cu excepția faptului că joaca de-a Coblerii îi ducea în locuri interesante. Își aminti cuvintele unchiului din timpul ultimei lor întrevederi și începu să exploreze subsolul, pentru că ceea ce se afla deasupra pământului era doar o mică parte din întreg. Ca niște enorme ciuperci ale căror rădăcini se întind pe acrii întregi, Jordanul (care se înghesuia la suprafață cu Colegiul Sfântul Mihail, pe de o parte, Colegiul Gabriel, pe alta, și cu Biblioteca Universitară în spate) începuse, cândva în Evul Mediu, să se întindă sub pământ. Tuneluri, puțuri, pivnițe, beciuri, scări săpaseră atât de mult în pământul de dedesubtul

Jordanului și pe atâtea sute de iarzi în jurul său, încât era la fel de mult aer dedesubtul pământului cât era deasupra; Colegiul Jordan stătea pe un fel de spumă de pietre.

Și acum, că Lyra prinsese gustul explorării acestui spațiu, își abandonă bântuiala obișnuită pe Alpii neregulați de pe acoperișurile Colegiului și se cufundă împreună cu Roger în acest tărâm de jos. Jocul de-a Coblerii se transformase într-o vânătoare de Cobleri, căci nimic nu părea mai probabil decât că ei se ascundeau sub pământ.

Într-o zi, ea și Roger își croiră drum către cripta de dedesubtul Oratoriului. Generații de Stăpâni fuseseră îngropați acolo, fiecare într-un sicriu din stejar căptușit cu plumb, în niște nișe săpate în pereții de piatră. Numele le era scris pe o placă din piatră, dedesubt:

Simon Le Clerc, Stăpân, 1765–1789, Cerebaton
Requiescant in pace

— Ce vrea să zică asta? spuse Roger.

— Prima parte e numele iar partea a doua e în română. Și datele de la mijloc sunt când a fost el Stăpân. Celălalt nume trebuie să fie al daimonului.

Se plimbară de-a lungul criptei în tăcere, descoperind cuvintele de pe mai multe inscripții:

Francis Lyall, Stăpân, 1748–1765, Zohariel
Requiescant in pace

Ignatius Cole, Stăpân, 1745–1748, Musca
Requiescant in pace

Pe fiecare sicriu, văzu Lyra cu interes, pe o placă din alamă era imaginea unei alte făpturi: aici un vasilisc, aici o femeie frumoasă, acolo un șarpe, dincolo o maimuță.

Își dădu seama că erau imaginile daimonilor celor morți. Când oamenii deveneau adulți, daimonii lor își pierdeau puterea de a se schimba și luau o singură formă, pe care o păstrau în permanență.

— Sicriele astea au schelete în ele, șopti Roger.

— Carne în putrefacție, șopti Lyra. Și viermi care le mișună în orbite.

— Tre' să fie stafii p'aici, spuse Roger tremurând, cu un sentiment amestecat de teamă și plăcere.

În spatele primei cripte găsiră un culoar de trecere de-a lungul căruia se întindeau rafturi nesfârșite din piatră. Fiecare raft era împărțit în secțiuni pătrate și în fiecare secțiune era câte un craniu.

Daimonul lui Roger, cu coada bine strânsă între picioare, tremura tare și scoase un urlet înăbușit.

— Șșșt, spuse el.

Lyra nu îl putea vedea pe Pantalaimon dar știa că, în forma lui de molie, stătea pe umărul ei și, cel mai probabil, tremura și el.

Se întinse și ridică ușor primul craniu din lăcașul său.

— Ce faci? întrebă Roger. Nu tre' să le-atingi!

Ea îl întoarse pe toate fețele, nebăgându-l în seamă pe Roger. Deodată ceva căzu din gaura de la baza craniului – îi trecu printre degete și se lovi cu zgomot de podea, iar Lyra aproape că scăpă craniul din mână de frică.

— E o monedă! exclamă Roger, începând să pipăie pe jos după ea. Poate-i o comoară!

O ridică și o ținu în lumina lumânării și amândoi se uitară cu ochii larg deschiși. Nu era o monedă, ci un mic disc din bronz cu o inscripție gravată rudimentar, și care înfățișa o pisică.

— E ca alea de pe sicrie, spuse Lyra. Este daimonul lui. Asta trebuie să fie.

— Mai bine-l pui la loc, zise Roger speriat, iar Lyra întoarse craniul în sus și puse discul la loc în locul său străvechi, după care așeză craniul pe raft.

Fiecare dintre celelalte cranii pe care le-au găsit avea un disc-daimon, înfățișând tovarășul de o viață al celui mort, alături de acesta și pe lumea cealaltă.

— Cine crezi că erau ăștia când trăiau? spuse Lyra.

— Probabil că Învățați, cred. Numa' Stăpânii au primit sicrie. Probabil că au fost atâția Învățați de-a lungul secolelor, că n-au mai avut loc să-i îngroape cu totu' și le-a tăiat doar capu' și l-a păstrat. Și, oricum, asta-i partea cea mai importantă.

N-au găsit nici un Cobler, dar catacombele de sub Oratoriu fură prilej de ocupație pentru Lyra și Roger zile întregi. Odată, Lyra a încercat să joace o festă unora dintre Învățații care sălășluiau sub Oratoriu schimbând între ele discurile de la baza craniilor astfel încât daimonii lor să fie puși invers. Pantalaimon s-a impacientat atât de tare când a văzut-o ce face încât s-a transformat în liliac și a început să zboare frenetic în sus și-n jos, dându-i Lyrei cu aripile peste față, dar ea nu l-a băgat în seamă: era o glumă mult prea bună să o irosească. Oricum, pe urmă a plătit scump distracția. Pe când era în pat, în cămăruța ei de la capătul Scării Douăsprezece, a primit o vizită din partea unor creaturi ale nopții nu prea plăcute, și s-a trezit țipând în fața celor două siluete înfricoșătoare, înfășurate în robe, care stăteau la căpătâiul patului ei arătând spre cap cu falangele lor osoase, după care și-au scos glugile și au dezvelit niște cioturi roșii în locul unde trebuia să le fie capul. S-au retras numai după ce Pantalaimon s-a făcut leu și a început să ragă furios la ele, dematerializându-se ușor în substanța peretelui până când le rămaseră vizibile doar brațele, apoi mâinile uscate, de un galben-cenușiu, apoi degetele într-o continuă frământare, apoi nimic. Dimineața la prima oră, Lyra se grăbi în catacombe și puse discurile cu daimonii fiecare la locul cuvenit, șoptind craniilor:

— Îmi pare rău, îmi pare tare rău!

Catacombele erau mult mai mari decât pivnițele de vinuri, într-adevăr, dar aveau și ele o limită. După ce au explorat fiecare colțișor al acestora și s-au asigurat că nu era nici un Cobler de găsit pe acolo, își îndreptară atenția în altă parte – dar nu înainte de a fi văzuți părăsind cripta de către Mijlocitor, care îi chemă înapoi în Oratoriu.

Mijlocitorul era bărbat rotofei și bătrâior, cunoscut sub numele de Părintele Heyst. Treaba lui era să conducă toate slujbele de la Colegiu, să țină predici, să se roage și să asculte spovedanii. Când Lyra era mică, el manifestase un interes deosebit pentru bunăstarea ei spirituală, numai pentru a fi apoi uimit de indiferența ei șireată și de penitențele nesincere. Lyra nu era promițătoare din punct de vedere spiritual, declarase el.

Când l-au auzit că îi cheamă, Lyra și Roger se întoarseră fără nici o tragere de inimă, târându-și picioarele în întunericul mucegăit al Oratoriului. Lumânările pâlpâiau din loc în loc în fața imaginilor unor sfinți iar din casa orgii se auzeau niște zăngănituri, pentru că se făceau unele reparații; un servitor lustruia balustrada de bronz. Părintele Heyst le făcu semn din ușa sacristiei.

— Unde ați fost? îi întrebă. V-am văzut intrând aici de două sau de trei ori deja. Ce puneți la cale?

Tonul său nu era acuzator, ci suna ca și cum ar fi fost sincer interesat. De pe umărul stăpânului său, daimonul acestuia scoase la ei o limbă de șopârlă.

Lyra spuse:

— Voiam să ne uităm jos, în criptă.

— Și la ce, mă rog?

— La... ăă... la sicrie. Am vrut să vedem toate sicriele, spuse ea.

— Și pe tine, continuă el, întorcându-se spre Roger – daimonul lui Roger dădu neliniștit din coada lui de terier ca să îl îmbuneze – cum te cheamă?

— Roger, Părinte.

— Pari să fii servitor, unde lucrezi?

— La bucătărie, Părinte.

— N-ar trebui să fii acolo acum?

— Da, Părinte.

— Atunci, fuga marș.

Roger se întoarse și fugi. Lyra făcea desene cu piciorul pe podea.

— Cât despre tine, Lyra, spuse Părintele Heyst, mă bucur să văd că te interesează ceea ce se află în Oratoriu. Ești un copil tare norocos să fii înconjurată de atât de multă istorie.

— Mhm, spuse Lyra.

— Dar mă cam îndoiesc de calitatea tovarășilor pe care ți-i alegi. Te simți singură, copilă?

— Nu, spuse ea.

— Nu mă refer la Roger, băiatul de la bucătărie. Vreau să spun, copii ca și tine. De viță nobilă. Ai vrea să ai niște tovarăși de genul acesta?

— Nu.

— Dar, poate alte fetițe...?

— Nu.

— Vezi tu, nici unul dintre noi nu ar vrea să te priveze de vreuna dintre micile plăceri și ocupații ale copilăriei. Uneori cred că trebuie să te simți destul de singură aici, în compania Învățaților bătrâni, Lyra. Asta simți – așa e?

— Nu.

Își încrucișă degetele mari peste palmele strânse, incapabil să se gândească ce altceva ar mai putea să o întrebe pe această copilă încăpățânată.

— Dacă te supără ceva, spuse el în final, știi că poți veni oricând la mine să îmi spui. Sper că știi că poți face asta oricând.

— Da, spuse ea.

— Îți faci rugăciunile?

— Da.

— Bravo. Bine, hai, fugi acum.

Cu un oftat de ușurare abia ascuns, Lyra se întoarse și ieși.

Cum nu reușise să găsească Cobleri în criptă, Lyra porni din nou la atac pe străzi. Acolo se simțea ca acasă.

Apoi, când aproape că își pierduse interesul în ceea ce îi privea, Coblerii își făcură apariția la Oxford.

Prima oară când a auzit de ei a fost când a dispărut un băiat pe care îl cunoștea, dintr-o familie de gitani.

Era cam pe vremea Târgului de Cai, iar Canalul era înțesat de bărcuțe și alte ambarcațiuni cu negustori și călători, iar cheiurile numite Jericho străluceau în luciul harnașamentelor lustruite și fremătau de tropăitul copitelor și de agitația târguielilor. Lyrei îi plăcuse dintotdeauna Târgul de Cai; pe lângă șansa de a se bucura gratis de o plimbare cu un cal care-nu-era-chiar-atât-de-bine-păzit, mai existau și nenumărate posibilități de a provoca un adevărat război.

Și anul acesta Lyra avea un plan măreț. Inspirată de capturarea bărcii de anul trecut, ea intenționa ca de data aceasta să facă o călătorie adevărată înainte de a fi prinsă. Dacă ea și cu amicii ei de la bucătăriile colegiilor ar putea ajunge la Abinddon, ar putea face ravagii la stăvilar...

Dar anul acesta nu avea să fie nici un război. Cum hoinărea în soarele dimineții la marginea șantierului din Port Meadow, împreună cu vreo câțiva pierde-vară de-ai ei, pasând o țigară furată de la unul la altul și suflând fumul în sus ostentativ, Lyra auzi un țipăt scos de o voce pe care o recunoscu.

— Ce-ați *făcută* cu el, nemernicilor blestemați?

Era o voce puternică, o voce de femeie, dar o femeie cu plămâni de fier. Lyra se uită imediat după ea,

pentru că era Ma Costa, care o pocnise zdravăn de două ori, dar care îi dăduse și turtă dulce caldă de trei ori și a cărei familie era recunoscută pentru grandoarea și somptuozitatea bărcii lor. Erau prinți printre gitani, iar Lyra avea o mare admirație pentru Ma Costa, dar intenționa să o mai evite ceva timp, pentru că, de fapt, a lor fusese barca pe care o deturnase cu un an în urmă.

Unul dintre derbedeii din jurul Lyrei se aplecă instinctiv și luă o piatră în momentul în care auzi tunetul vocii, dar Lyra zise:

— Las-o jos. E supărată tare. Dacă-ți trage una, îți rupe șira spinării într-o secundă.

În realitate, Ma Costa părea mai mult neliniștită decât furioasă. Bărbatul căruia i se adresa, un negustor de cai, ridica din umeri și își desfăcea brațele neputincios.

— Păi, habar n-am, spunea el, era aici ș' într-o clipă a dispărut. N-am putut să văd un' s-a dus...

— Pă tine te ajuta! Îți ținea caii tăi nenorociți!

— Păi atuncea trebuia să stea aicea, nu? Fuge, așa, în mijlocul trebii...

Nu mai continuă pentru că Ma Costa îi arse o lovitură puternică peste cap, după care continuă cu așa un arsenal de înjurături, palme și lovituri încât acesta începu să urle disperat și se întoarse să fugă. Ceilalți negustori de cai din apropiere se hlizeau de zor iar un mânz speriat începu să lovească la întâmplare cu picioarele din spate.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Lyra un copil gitan care urmărise cu gura căscată. De ce-i supărată?

— Fi'su. Billy. O zice că l-a luat Coblerii. Și s-ar putea... io nu l-am mai văzut dă când...

— Coblerii? Au ajuns Coblerii la Oxford?

Băiatul se întoarse să își cheme prietenii care o urmăreau cu toții pe Ma Costa.

— Ea nu știe ce să-ntâmplă acuma. Nu știe că Coblerii-i acu' aici.

Vreo șase pușlamale se întoarseră uitându-se la ea în derâdere, iar Lyra aruncă țigara recunoscând imediat că era cazul să se pregătească de luptă.

Toți daimonii se schimbară într-o clipă în războinici: fiecare copil era însoțit de colți, gheare sau țepi, dar Pantalaimon, disprețuind imaginația limitată a acestor daimoni de gitani, se făcu un dragon fioros, de mărimea unui câine de vânătoare.

Înainte însă de a putea intra cu toții în luptă cum se cuvine, chiar Ma Costa interveni în forță, plesnind serios vreo doi gitani și înfruntând-o pe Lyra ca un adevărat boxer.

— L-ai văzută? o întrebă pe Lyra, l-ai văzută pă Billy?

— Nu, spuse Lyra. Doar ce-am ajuns. Nu l-am văzut pe Billy de luni întregi.

Daimonul Ma Costei se rotea în aer deasupra capului ei; era un șoim cu ochii galbeni și fioroși, care scruta zarea în stânga și în dreapta, fără să clipească. Lyra era de-a dreptul înspăimântată. Nimeni nu-și făcea griji pentru un copil care dispărea pentru câteva ore, cu atât mai puțin un copil de gitan: în lumea strâmtă și strâns legată a gitanilor de pe apă, toți copiii erau considerați un lucru de mare preț și erau iubiți neobișnuit de mult, iar o mamă știa că, dacă un copil dispăruse din ochii *ei*, nu era, fără nici o îndoială, departe de ochii alteia, care îl va proteja instinctiv.

Dar, iat-o pe Ma Costa, o regină printre gitani, cuprinsă de disperare fiindcă îi dispăruse copilul. Ce se întâmpla?

Ma Costa se uită cu disperare și cu privirea pe jumătate oarbă la micul grup de copii, se întoarse și o luă pe cheiîmpiedicându-se de mulțime și strigându-și cât putea de tare odrasla. Deodată, copiii se întoarseră și se

uitară unul la altul, răzbunarea lor fiind dată uitării în fața suferinței Ma Costei.

— Ce-i ăia, Cobleri? întrebă Simon Parslow, unul dintre însoțitorii Lyrei.

Primul băiat gitan spuse:

— Știi, fură copii dân toate țările. Îi' piraţi...

— Ba nu-i piraţi, interveni alt gitan. Îs canabali, d'aia le spune Cobleri.

— Mănâncă copii? zise alt tovarăș al Lyrei, Hugh Lovat, un băiat din bucătăria de la Sf. Mihail.

— Nimeni nu știe, spuse primul gitan. Îi ia d'aicea ș' nu-i mai vezi niciodată.

— Toată lumea știe asta, spuse Lyra. Noi ne jucăm d'a copiii și coblerii de luni întregi, dinaintea voastră, pun pariu. Da' sunt sigură că nimeni nu i-a văzut pân-acu'.

— Ba da, zise un băiat.

— Cine? insistă Lyra. I-ai văzut tu? De unde știi că nu-i doar unu' singur?

— I-a văzut Charlie-n Banbury, spuse o fetiță gitană. A venit să vorbească cu cucoana asta, în timp ce altu' îi ducea copilu-n grădină.

— Da, strigă Charlie, un băiețel gitan, io i-am văzut cân' îl lua.

— Cum arătau? întrebă Lyra.

— Pă'... nu i-am văzut dârect, așa, știi, spuse Charlie. Da' le-am văzut camionu', adăugă el. A venit cu un camion mare alb. L-a băgat pă copil înăuntru ș-a plecat repede.

— Da' de ce le zice Cobleri? întrebă Lyra.

— Că-i ca niște cobe! Când vine, știi că-i dă rău! spuse primul băiat gitan. Ne-a spus cineva în Northampton. A fost și p'acolo și toate alea. L-a luat pă fra-su lu' fata asta dân Northampton și ea a zis că când l-a luat ăia i-a spus c-o să-l mănânce. Toată lumea știe. Îi prinde și-i înghite.

O fetiță care stătea în apropiere începu să plângă tare.

— Aia-i verișoara lu' Billy.

Lyra întrebă:

— Cine-a fost ultimu' care l-a văzut pe Billy?

— Io, răspunseră șase voci.

— Io l-am văzut când îi ținea calu' lu' Johhny Fierelli.

— Io l-am văzut lângă vânzătoru' dă mere-n zahăr.

— Io l-am văzut când să dădea cu macaraua...

După ce elucidă această problemă, Lyra ajunse la concluzia că Billy fusese văzut, fără nici un pic de îndoială, nu cu mult înainte de două ore.

— Deci, spuse ea, la un moment dat, în ultimele două ore, trebuie să fi fost cobleri p'aici...

Se uitară cu toții în jur tremurând, în ciuda soarelui cald, a cheiului aglomerat, a mirosurilor familiare de smoală, cai și frunză de fumat. Problema era că, deoarece nimeni nu știa cum arată acești Cobleri, oricine ar fi putut fi unul, după cum a ținut să sublinieze Lyra în fața găștii terifiate care se afla acum în totalitate sub cârmuirea ei, copii de la colegiu și gitani laolaltă.

— Trebuie să arate ca oamenii normali, altfel i-ai vedea imediat, explică ea. Dac-ar veni numa' noaptea, ar putea arăta oricum. Da' la lumina zilei, tre' s-arate obișnuit. Deci oricare din toți oamenii ăștia poa' să fie un cobler.

— Ba nu-i, zise un gitănuș cu nesiguranță. Io îi cunosc pă toți ăștia d'aici.

— Bine, na, nu din ăștia, da' poa' să fie oricare altu', spuse Lyra. Hai să mergem să-i căutăm! Pă ei și camionul lor alb!

Aceasta dădu naștere unui adevărat furnicar. Curând se alăturară și alți căutători și, în scurt timp, vreo treizeci și mai mult de gitănuși făceau curse de la un capăt la celălalt al cheiurilor, intrând și ieșind în trombă din grajduri, suindu-se pe macaralele și schelele din șantier,

sărind gardul pe pajiștea întinsă, balansându-se câte cincisprezece o dată pe podul mobil ce se legăna deasupra apei verzi, fugind ca vântul pe străduțele înguste ale Jericho-ului, printre casele scunde și terasate din cărămidă, și în Oratoriul cu turn pătrat al Sfântului Barnabas, Chimistul. Jumătate dintre ei nu știau ce căutau, și credeau că e doar o joacă bună, dar celor mai apropiați Lyrei chiar le era frică și se cutremurau când zăreau o siluetă singuratică pe o alee mai dosită sau în semiîntunericul oratoriului: era un cobler?

Bineînțeles că nu era. În cele din urmă, fără nici un succes, și cu umbra dispariției reale a lui Billy atârnând greu deasupra tuturor, distracția păru să ia sfârșit. Când să plece din Jericho, pentru că se apropia ora cinei, Lyra și cei doi băieți de la colegiu văzură niște gitani adunați pe chei, chiar în apropiere de locul unde era acostată barca lui Ma Costa. Unele dintre femei plângeau zgomotos, iar bărbații stăteau în picioare în grupuri agitate, cu toți daimonii într-o stare de mare tensiune, unii ridicându-se și făcând cercuri în aer sau mârâind și dezvelindu-și colții la orice umbră.

— Pun pariu că n-au curaj să vină aici, îi spuse Lyra lui Simon Parslow, când treceau pragul în Reședința Colegiului Jordan.

— Nu, spuse el nesigur. Da' știu c-a dispărut un copil de la Piață.

— Cine? întrebă Lyra. Îi cunoștea pe aproape toți copiii de la Piață, și nu auzise de asta.

— Jessie Reynolds, din șelărie. Nu era acolo când s-a făcut închiderea ieri și se dusese doar să ia niște pește pentru ta-su, s'aibă la ceai. N-a mai venit înapoi și n-a văzut-o nimeni. Au căutat pân toată Piața și pă peste tot.

— N-am auzit de asta! exclamă Lyra indignată. Considera faptul că nu i s-a raportat totul cu lux de amănunte,

imediat după întâmplare, drept o scăpare majoră din partea supușilor ei.

— Păi d'abia ieri s-a-ntâmplat. Poate că acu' o fi apărut.

— O să întreb, zise Lyra și se întoarse să plece. Dar nu apucă să iasă pe poarta masivă când o chemă Portarul.

— Vino înapoi, Lyra! Nu mai ai voie să ieși din Colegiu în seara asta. Ordinul Stăpânului.

— De ce n-am voie?

— Ți-am spus. Așa a poruncit Stăpânul. A spus: când vine nu mai are voie să iasă.

— Prinde-mă..., spuse Lyra și o zbughi pe poartă înainte ca Portarul să poată trece pragul.

Fugi pe străduța îngustă și ajunse pe aleea unde se descărca marfa pentru Piața Acoperită. Fiind ora închiderii, acum erau mai puține camioane cu marfă dar Lyra văzu un grup de tineri care fumau și vorbeau lângă poarta centrală, peste drum de zidul înalt de piatră al Colegiului Sf. Mihail. Lyra îl cunoștea pe unul dintre ei, un băiat în vârstă de șaisprezece ani pe care îl admira pentru că putea să scuipe mai departe decât oricare dintre cunoștințele ei. Merse către ei și așteptă umilă ca el să o bage în seamă.

— Mda, ce vrei? spuse el într-un final.

— I-adevărat c-a dispărut Jessie Reynolds?

— Da. De ce?

— Că azi a dispărut un copil de gitan, d'aia.

— Gitanii ăștia dispar tot timpul. După fiecare Târg de Cai dispar.

— Ca și caii, spuse unul din prietenii lui.

— Asta-i altceva, spuse Lyra. Ăsta-i un copil. L-am căutat toată după masa și copiii ăilalți a spus că l-a luat Coblerii.

— Cine?

— Coblerii, ce, n-ai auzit de Cobleri?

Era ceva cu totul nou și pentru ceilalți băieți, și în afară de câteva comentarii grosolane, ascultară cu toții foarte atenți ce le spusese Lyra.

— Cobleri, spuse cunoștința Lyrei, al cărui nume era Dick. Ce tâmpenie! Gitanilor ăștia li se suie la cap tot felu' de idei tâmpite.

— Au spus că a fost cobleri în Banbury acu' vo' două săptămâni, insistă Lyra, și au dispărut cinci copii. Acuma probabil că vin la Oxford ca să ia copii d'ai noștri. Ei trebuie să fi fost ăia care au luat-o pe Jessie.

— A dispărut un copil pe aleea Cowley, spuse alt băiat. Acuma mi-aduc aminte. Mătușii-mea era acolo ieri, că ea vinde pește cu cartofi dintr-o rulotă, știi, și ea a auzit... un băiețel, sau cam așa ceva, asta-i... da', de Cobleri n-am auzit. Nu există de-adevăratelea coblerii ăștia. Numai povești.

— Ba da! Spuse Lyra. I-au văzut gitanii. Gitanii cred că îi mănâncă pe copiii pe care îi prind și...

Se opri în mijlocul propoziției pentru că îi trecu deodată ceva prin minte. În seara aceea ciudată în care stătuse ascunsă în Camera de Odihnă, Lordul Asriel arătase un diapozitiv cu un om care ținea o baghetă prin care curgeau râuri de lumină, iar lângă el era o siluetă micuță, cu mai puțină lumină în jurul ei; iar el spusese că este un copil; și cineva întrebase dacă este un copil despicat iar unchiul ei spusese că nu, ăsta era principalul. Lyra își aminti că despicat înseamnă tăiat.

Iar apoi alt gând îi străpunse inima ca un cuțit: unde era Roger?

Nu-l mai văzuse de dimineață...

I se făcu deodată frică. Pantalaimon, leu în miniatură, sări în brațele ei și începu să mârâie. Lyra își luă la revedere de la tinerii de lângă poartă și o luă repede înapoi, pe strada Turl, după care fugi glonț spre Colegiul

Jordan, rostogolindu-se pe ușă cu o secundă înaintea daimonului, acum sub forma unui ghepard.

Portarul făcea pe sfântul.

— Am fost nevoit să îl sun pe Stăpân și să îi spun, zise el. Nu prea i-a plăcut. N-aș vrea să fiu în locul tău pentru nimic în lume.

— Unde-i Roger? întrebă ea

— Nu l-am văzut. O s-o încaseze și el, bine de tot, ohoho..., când o să-l prindă domnul Cawston...

Lyra fugi la bucătărie și își făcu loc cu coatele prin aglomerația fierbinte, aburindă și zăngănitoare.

— Unde-i Roger? strigă ea.

— La o parte, Lyra! Avem treabă aici!

— Dar unde e? L-ați văzut sau nu?

Nimeni nu părea interesat.

— Dar unde e? Trebuie să fi auzit! îi strigă Lyra bucătarului care îi aplică o pereche de palme și o trimise afară imediat.

Bernie, patiserul, încercă să o calmeze, dar ea nu voia cu nici un chip să se potolească.

— L-au prins! Nenorociții de cobleri, ar trebui să-i prindă și să-i omoare pe toți! Îi urăsc! Vouă nu vă pasă de Roger...

— Lyra, toți ținem la Roger.

— Ba nu, altfel v-ați opri din treabă și v-ați duce să-l căutați chiar acum! Vă urăsc!

— Roger poate să întârzie dintr-o sută de motive. Potolește-te. Avem de pregătit și de servit cina în mai puțin de o oră; Stâpânul are musafiri la Reședință și o să mănânce și el acolo, iar asta înseamnă că Bucătarul va trebui să aibă grijă ca mâncarea să ajungă acolo foarte repede, fără să se răcească, și, orice s-ar întâmpla, Lyra, viața trebuie să meargă înainte. Sunt sigur că Roger o să apară el singur, la un moment dat...

Lyra fugi din Bucătărie răsturnând un raft cu vase din argint și ignorând valul de mânie pe care îl provocase. Se grăbi pe scări și traversă Curtea pătrată dintre Capelă și Turnul Palmer, până în Curtea Yaxley, unde se aflau cele mai vechi clădiri ale Colegiului.

Pantalaimon, ghepard în miniatură, fugea în fața ei de mânca pământul, sărind peste scări până sus, sub acoperiș, unde era dormitorul Lyrei. Lyra trânti ușa de perete, își trase scaunul șubred la fereastră, o dădu și pe aceasta de perete și se rostogoli afară. Chiar sub fereastră era un jgheab din piatră căptușit cu plumb, lat cam de vreo treizeci de centimetri, iar ea, o dată ajunsă acolo, se întoarse și începu să escaladeze acoperișul peste țiglele aspre, până când ajunse în vârf. Când se văzu acolo, deschise gura și țipă. Pantalaimon, care se făcea întotdeauna pasăre când erau pe acoperiș, zbura împrejurul ei cârâind și el cât îl ținea ciocul, alături de ea.

Cerul serii era scăldat în portocaliu, bej, crem și roz: mici norișori de înghețată de vanilie într-un cer mare, de portocală. Turlele și turnurile Oxfordului stăteau mândre în jurul lor, la același nivel, nu mai înalte; la răsărit și la apus se întindeau pădurile verzi de la Château-Vert și White Ham. De undeva se auzea croncănit de ciori și sunet de clopot, iar dinspre Oxpens, ritmul monoton al unui motor cu gaz anunța plecarea zepelinului Poștei Regale de Londra. Lyra îl urmări cum se ridica din spatele turlei Capelei Sf. Mihail, la început mare cât vârful degetului ei mic când îl ținea la distanță, cu mâna întinsă, și apoi din ce în ce mai mare, și pe urmă mai mic, până când ajunse un singur punctuleț sus, în cerul perlat.

Se întoarse și se uită în jos în pătratul umbrit al curții, unde siluetele în pelerine negre ale Învățaților începuseră deja să se îndrepte, câte una sau două, spre Cantină, cu daimonii sprijinindu-se de ei, zburând sau stând calmi

pe umerii lor. În Sală se aprindeau luminile; Lyra putu vedea cum vitraliile Sălii începeau să strălucească încet, încet, pe măsură ce un servitor se deplasa peste mese aprinzând lămpile de naftalină. Clopoțelul Intendentului începu să sune, anunțând că mai era o jumătate de oră până la servirea cinei.

Aceasta era lumea ei. Voia să rămână așa pentru totdeauna, dar lucrurile se schimbau în jurul ei, pentru că cineva, acolo, afară, fura copii. Se așeză pe muchia acoperișului cu bărbia în pumni.

— Mai bine ne-am duce să-l salvăm, Pantalaimon, spuse ea.

— O să fie periculos, răspunse el.

— Normal. Știu asta.

— Ți-aduci aminte ce spuneau în Camera de Odihnă?

— Ce?

— Ceva despre un copil de prin Arctica. Cel care nu atrăgea Praful.

— Spuneau că e un copil întreg..., ce-i cu el?

— Poate că asta-i ce or să facă ei cu Roger, și cu gitanii, și cu ceilalți copii.

— Ce?

— Păi, ce înseamnă întreg?

— Habar n-am. Probabil că-i taie-n două. Cred că îi fac sclavi. Așa ar fi mai folositori. Probabil că au mine pe-acolo. Mine de uraniu pentru atomcrafturi. Pot să jur că asta e... Și dac-ar trimite oameni mari în mine ar muri imediat, așa că trimit copii, pentru că ei costă mai puțin. Asta au făcut cu el.

— Eu cred...

Dar, ceea ce credea Pantalaimon trebui să aștepte, fiindcă cineva începu să strige de dedesubt.

— Lyra! Lyra! În secunda asta ești înăuntru!

Se auziră niște lovituri pe pervaz. Lyra recunoscu vocea și iritarea din ea: era doamna Lonsdale, Menajera. Nu puteai să te ascunzi de ea cu nici un chip.

Cu fața încordată, Lyra se lăsă să alunece ușor pe acoperiș până la jgheab, după care urcă puțin și intră înapoi, pe fereastră. Doamna Lonsdale pusese să curgă puțină apă în chiuveta ciobită, spre acompaniamentul gemetelor și pârâiturilor adânci care veneau dinspre țevi.

— De câte ori ți s-a spus clar că nu ai voie acolo... Ia uite-te la tine! Numai uite-te la fusta de pe tine – e într-un hal fără de hal! Dă-o jos imediat și spală-te cât eu îți caut ceva decent de îmbrăcat și care nu e rupt. De ce n-oi fi putând tu să te păstrezi curată și îngrijită...

Lyra era prea mohorâtă ca să mai poată întreba măcar de ce trebuie să se spele și să se îmbrace, și oricum niciodată vreun adult nu îi oferise de bunăvoie vreun motiv pentru aceasta. Își trase cu greu rochia peste cap, o aruncă pe pat și începu să se spele în silă în timp ce Pantalaimon, care era canar acum, sărea din ce în ce mai aproape de daimonul doamnei Lonsdale, un labrador solid, încercând fără nici un succes să îl enerveze.

— Uită-te la halul în care e șifonierul ăsta! Nu ți-ai agățat hainele pe umeraș de săptămâni întregi! Uite, în ce hal de șifonată este...

Uită-te la asta, uită-te la cealaltă... Lyra nu voia să se uite. Închise ochii și își frecă fața cu un prosop subțire.

— Asta e. Va trebui să o porți pe asta așa cum e. N-avem timp să o mai călcăm. Doamne, Dumnezeule, copilă, genunchii – uită-te în ce stare sunt!

— Nu vreau să mă uit la nimic, mormăi Lyra.

Doamna Lonsdale o plesni peste picior.

— Spală-te, spuse ea amenințător. Îți dai imediat toată murdăria aia jos!

— De ce? întrebă, în sfârșit, Lyra. De obicei nu-mi spăl niciodată genunchii. N-o să se uite nimeni la genunchii mei. Pentru ce trebuie să fac toate astea? Nici dumitale

nu-ți pasă de Roger, mai mult decât Bucătarului. Eu sunt singura căreia...

Încă o palmă, pe celălalt picior.

— Nu vreau să mai aud nici un cuvânt din prostia asta! Și eu sunt din neamul Parslow, la fel ca tatăl lui Roger. El este vărul meu de-al doilea. Sunt sigură că nu știai asta, fiindcă sunt sigură că n-ai întrebat, domnișorică Lyra. Sunt sigură că nu ți-a trecut niciodată prin cap. Să nu începi tu acum să-mi scoți mie ochii că nu-mi pasă de băiat! Numai Dumnezeu știe că țin chiar și la tine, deși tu îmi dai foarte puține motive să fac asta, și nu-mi mulțumești niciodată.

Luă cârpa și îi frecă genunchii atât de tare încât, într-o clipă, lăsă pielea roșie, iritată dar curată.

— Motivul pentru care trebuie să faci toate astea este că cinezi cu Stăpânul și cu invitații lui. Și, pentru numele lui Dumnezeu, sper că o să te comporți civilizat. Să vorbești atunci când ești întrebată, să fii cuminte și politicoasă, să zâmbești frumos și nu care cumva să zici habar n-am când îți pune cineva vreo întrebare.

Trase cea mai bună rochiță pe care o găsise peste trupul firav al Lyrei, o netezi cu mâna, scoase o bucățică de panglică roșie dintr-un ghemotoc din sertar și îi piepteană părul cu o perie tare.

— Dacă m-ar fi anunțat mai devreme, aș fi avut timp să te spăl pe cap cum se cuvine. În fine, păcat. Dar dacă nu se uită la tine prea de aproape... merge. Așa. Acum stai dreaptă. Unde-or fi pantofii ăia buni de piele?

Cinci minute mai târziu, Lyra bătea la ușa Reședinței Stăpânului, clădirea impunătoare și oarecum amenințătoare și mohorâtă, care dădea în Curtea Yaxley, iar în spate avea Grădina Bibliotecii. Pantalaimon, care din politețe față de oaspeți se făcuse hermină, se frecă de piciorul ei. Ușa fu deschisă de către Cousins, servitorul Stăpânului, un vechi dușman al Lyrei; dar acum amândoi știau că erau sub un armistițiu.

— A zis doamna Lonsdale că trebuie să vin, spuse Lyra.

— Da, spuse Cousins, dându-se la o parte. Stăpânul este în Camera de Zi.

O conduse în camera cea mare, cu ferestrele spre Grădina Bibliotecii. Ultimele raze ale soarelui, care se strecurau printre Bibliotecă și Turnul Palmer, luminau tablourile grele și obiectele din argint pe care le colecționa Stăpânul. Se revărsau și asupra oaspeților, iar Lyra își dădu imediat seama de ce nu se va servi cina în Sală: trei dintre oaspeți erau femei.

— A, Lyra, zise Stăpânul. Mă bucur atât de mult că ai putut să vii. Cousins, poți să găsești ceva de genul unei băuturi răcoritoare? Doamna Profesoară Hannah, nu cred că ați avut ocazia să o cunoașteți pe Lyra... nepoata Lordului Asriel.

Doamna Profesoară Hannah Relf era Directoarea unui colegiu de doamne și era o femeie în vârstă, cu părul alb, al cărei daimon era un marmozet. Lyra îi strânse mâna cât de politicos putu, după care fu prezentată celorlalți oaspeți care erau, ca și Doamna Profesoară Hannah, învățați de la alte colegii, și destul de neinteresanți. Apoi Stăpânul ajunse la ultimul oaspete.

— Doamnă Coulter, spuse el, aceasta este Lyra noastră. Lyra, vino să o saluți pe doamna Coulter.

— Bună seara, Lyra, spuse doamna Coulter.

Era frumoasă și tânără. Un păr negru, lucios și moale îi încadra fața fină, iar daimonul ei era o maimuță aurie.

— Sper că vei sta lângă mine la masă, spuse doamna Coulter, făcându-i Lyrei loc pe canapea. Nu sunt obișnuită cu grandoarea Reședinței Stăpânului. Va trebui să îmi arăți ce cuțit și ce furculiță să folosesc.

— Sunteți Învățată? spuse Lyra. Privea Învățatele cu un adevărat dispreț caracteristic Colegiului Jordan: ființe de acest fel chiar existau, dar nu puteau fi luate în serios, sărmanele, mai mult decât niște animăluțe de circ îmbrăcate frumos, care își joacă rolul. Doamna Coulter, pe de altă parte, nu era ca nici una dintre Învățatele pe care le văzuse Lyra și, în nici un caz, ca celelalte două musafire bătrâne. Lyra pusese de fapt întrebarea așteptându-se la un răspuns negativ, fiindcă doamna Coulter avea un aer atât de strălucitor încât o adusese deja într-o adevărată transă. Abia dacă își mai putea lua ochii de la ea.

— Nu chiar, spuse doamna Coulter. Sunt membră a Colegiului Profesoarei Hannah, dar cea mai mare parte a activității mele se desfășoară în afara Oxfordului... Spune-mi despre tine, Lyra. Locuiești la Jordan dintotdeauna?

În cinci minute, Lyra îi istorisise totul despre viața ei pe jumătate sălbatică: traseele ei favorite pe acoperișuri, bătaia cu noroi de la Lutărie, când ea și cu Roger au prins și au fript o cioară, intenția ei de a pune mâna pe

o luntre de la gitani cu care să meargă până la Abinddon, și așa mai departe. I-a spus chiar (coborându-și vocea) despre pozna pe care o făcuse cu craniile din criptă.

— Și-au venit fantomele astea, știți, au venit la mine în dormitor fără capete! Nu puteau să vorbească, nu scoteau decât niște gâlgâituri, dar știam eu bine ce voiau. Deci a doua zi m-am dus jos, știți, și le-am pus monedele la loc. Cred că altfel m-ar fi omorât.

— Atunci, să înțeleg că nu te temi de pericole? spuse doamna Coulter cu admirație. Deja erau la masă și, așa cum sperase doamna Coulter, erau așezate una lângă alta. Cât a durat cina Lyra l-a ignorat complet pe Bibliotecarul care era așezat în cealaltă parte a ei și a stat de vorbă numai cu doamna Coulter.

După ce doamnele s-au retras la o cafea, Doamna Hannah zise:

— Spune-mi, Lyra – te vor trimite la școală?

Lyra păru total blocată.

— Haba... nu știu, spuse ea. Probabil că nu, adăugă pentru orice eventualitate. Nu aș dori să le pricinuiesc nici un fel de necazuri, continuă ea cu pioșenie. Sau cheltuieli. Ar fi, probabil, mult mai bine dacă aș continua să locuiesc la Jordan și să fiu educată de către Învățați aici, atunci când au ei câte puțin timp liber. Și știu că, probabil au destul timp liber.

— Și unchiul tău, Lordul Asriel, are planuri în ceea ce te privește? spuse cealaltă doamnă, care era Învățată la celălalt colegiu de doamne.

— Da, spuse Lyra, cred. Dar nu să mă trimită la școală. O să mă ia cu el în Nord data viitoare când pleacă.

— Da, mi-aduc aminte că mi-a spus, zise doamna Coulter.

Lyra clipi. Cele două Învățate își îndreptară ușor spatele dar daimonii lor, ori prea bine crescuți, ori prea toropiți, nu reușiră decât să își furișeze câte o privire unul altuia.

— L-am întâlnit la Institutul Arctic Regal, continuă doamna Coulter. De fapt, mă aflu acum aici, în parte și datorită acelei întâlniri.

— Sunteți exploratoare și dumneavoastră? întrebă Lyra.

— Într-un fel. Am fost în Nord de câteva ori. Anul trecut am petrecut trei luni în Groenlanda, și am cercetat Aurora.

Atât i-a trebuit Lyrei; acum nimeni și nimic altceva nu mai exista pentru ea. O privea pe doamna Coulter cu venerație și asculta paralizată toate poveștile despre construirea iglu-urilor, vânătoarea de foci și negocierile cu vrăjitoarele din Laponia. Celelalte două Învățate nu aveau nimic interesant de spus și rămaseră tăcute până când intrară bărbații.

Mai târziu, când musafirii se pregăteau de plecare, Stăpânul spuse:

— Să rămâi puțin, Lyra. Vreau să vorbesc cu tine câteva minute. Du-te în biroul meu, copilă, așază-te acolo și așteaptă-mă.

Încurcată, obosită și extaziată, Lyra făcu cum i se spuse. Cousins, servitorul, o pofti înăuntru și lăsă intenționat ușa deschisă, ca să vadă din hol, de unde le dădea hainele unor musafiri, ce făcea ea înăuntru. Lyra se uită după doamna Coulter, dar nu o văzu, iar apoi Stăpânul intră în birou și închise ușa.

Stăpânul se așeză greoi în fotoliul de lângă foc. Daimonul lui sări pe spătarul fotoliului și se așeză aproape de capul acestuia, cu privirea ațintită spre Lyra. Lampa sâsâia ușor, iar Stăpânul spuse:

— Așa, deci, Lyra, ai vorbit cu doamna Coulter. Ți-a plăcut ce spunea?

— Da!

— E o doamnă extraordinară.

— E minunată. E cea mai minunată persoană pe care am văzut-o vreodată.

Stăpânul oftă. În veșnicul lui costum negru cu cravata neagră semăna ca nimeni altcineva cu daimonul lui, și Lyra se gândi deodată că într-o zi, destul de curând, va fi și el îngropat în criptă, sub Oratoriu, și un artist îi va grava imaginea daimonului pe o plăcuță de alamă pe care o va pune pe sicriu, iar numele daimonului va sta alături de numele stăpânului.

— Ar fi trebuit să îmi fac timp mai înainte să vorbesc cu tine, Lyra, spuse el după câteva momente. Aveam de gând să o fac, în orice caz, dar se pare că timpul fuge mai repede decât mi-am imaginat. Ai fost în siguranță aici, la Jordan, draga mea. Cred că ai fost fericită. Bineînțeles, probabil că nu ți-a fost ușor să ne asculți întru totul, dar nouă ne ești foarte dragă și nu ai fost niciodată un copil rău. E multă bunătate și dulceață în firea ta, dar și multă hotărâre. Vei avea foarte mare nevoie de toate acestea. În lumea cea mare se întâmplă unele lucruri de care aș fi vrut să te protejez – ținându-te aici, la Jordan, – dar acum nu mai este posibil.

Ea se uita doar țintă la el. O vor trimite de aici?

— Știai că, la un moment dat, va trebui să pleci la școală, continuă Stăpânul. Noi, aici, te-am învățat o serie de lucruri, dar nu foarte bine și nici sistematic. Cunoștințele noastre sunt de alt fel. Tu ai nevoie să cunoști lucruri pe care nu ți le pot arăta bărbații în vârstă, în special la anii pe care îi ai acum. Trebuie să-ți fi dat seama de asta. Nu ești nici copil de servitor, deci nu te putem lăsa să fii îngrijită de o familie din oraș. Poate că ți-ar fi putut purta de grijă, în anumite feluri, dar nevoile tale sunt de alt fel. Vezi, ceea ce îți spun acum, Lyra, este că acea parte a vieții tale, care ține de Colegiul Jordan, sfârșește aici.

— Nu, spuse ea, nu, nu vreau să plec de la Jordan. Îmi place aici. Vreau să stau aici pentru totdeauna.

— Când ești tânăr crezi că lucrurile cu care te obișnuiești durează o veșnicie. Din păcate, nu este așa. Lyra, nu va mai trece mult – poate doar doi, trei ani — și nu vei mai fi copil, ci o tânără femeie. O tânără doamnă. Și, crede-mă, vei găsi Colegiul Jordan un loc deloc plăcut de locuit.

— Dar e casa mea!

— A fost casa ta. Dar acum ai nevoie de altceva.

— Nu școală. Nu mă duc la școală.

— Ai nevoie de compania doamnelor. De îndrumare feminină.

Cuvântul *feminin* îi aduse Lyrei aminte de femeile Învățat și se strâmbă involuntar. Să fii exilat din grandoarea Colegiului Jordan, din splendoarea și faima educației oferite aici pentru un internat mizerabil, al unui colegiu din nordul Oxfordului, cu Învățate demodate care miroseau a varză și molii, ca cele de la cină!

Stăpânul îi observă expresia și văzu licărirea roșie din ochii de dihor ai lui Pantalaimon și spuse:

— Și dacă ar fi doamna Coulter?

Instantaneu blana lui Pantalaimon se schimbă din maro aspru într-un alb pufos. Ochii Lyrei se măriră.

— Da?

— Îl cunoaște de departe pe Lordul Asriel. Unchiul tău este, bineînțeles, foarte preocupat de viitorul tău, iar când a auzit de tine, doamna Coulter s-a oferit să te ajute. Fiindcă tot veni vorba, să știi că nu există nici un domn Coulter, doamna este văduvă; soțul ei a murit într-un accident acum câțiva ani așa că ar fi bine să-ți aduci aminte de asta, înainte să începi cu întrebările.

Lyra dădu nerăbdătoare din cap și zise:

— Și chiar o să... aibă grijă de mine?

— Ai vrea?

— Da!

Abia putea sta locului. Stăpânul zâmbi. Zâmbea atât de rar încât nu o mai putea face cu ușurință, și oricine

l-ar fi observat (Lyra nu era acum în stare să observe nimic) ar fi spus că era mai mult o grimasă tristă.

— Bun, cred că ar fi mai bine să o invităm aici să vorbim despre asta, spuse el.

Ieşi din cameră şi când se întoarse, un minut mai târziu, cu doamna Coulter, Lyra era în picioare, prea emoţionată ca să poată sta jos. Doamna Coulter zâmbi iar daimonul ei îşi dezveli albul dinţilor într-un rânjet care se dorea a fi un zâmbet de plăcere. Când trecu pe lângă Lyra pentru a ajunge la fotoliu, doamna Coulter îi atinse uşor părul iar Lyra simţi cum o invadează un curent de căldură şi roşi.

După ce Stăpânul îi turnă puţin brantvin, doamna Coulter spuse:

— Aşa deci, Lyra, se pare că voi avea un asistent, nu?

— Da, spuse Lyra simplu. Ar fi spus *da* la orice.

— Am nevoie de ajutor la foarte multe lucruri.

— Pot să muncesc!

— Şi s-ar putea să fim nevoite să călătorim.

— Nu-mi pasă. Merg oriunde.

— Dar ar putea fi periculos. S-ar putea să trebuiască să mergem spre Nord.

Lyra încremeni. Apoi îşi regăsi vocea:

— Curând?

Doamna Coulter râse şi spuse:

— Posibil. Dar ştii, va trebui să munceşti foarte mult. Va trebui să înveţi matematică şi ştiinţa navigaţiei şi geografia astrală.

— *Dumneavoastră* o să mă învăţaţi?

— Da. Iar tu va trebui să mă ajuţi luând notiţe, făcându-mi ordine în hârtii, făcând unele calcule elementare şi aşa mai departe. Şi, fiindcă vom vizita o serie de persoane importante, va trebui să îţi găsim nişte haine drăguţe. Sunt foarte multe de învăţat, Lyra.

— Nu mă deranjează. Vreau să învăţ tot!

— Sunt sigură de asta. Când te vei întoarce la Colegiul Jordan vei fi o călătoare faimoasă. Mâine trebuie să plecăm foarte devreme, cu zepelinul de dimineață, așa că mai bine fugi direct în pat. Ne vedem la micul dejun. Noapte bună!

— Noapte bună! spuse Lyra și, amintindu-și puținele bune maniere pe care le avea, se întoarse de la ușă și spuse: Noapte bună, Stăpâne.

Stăpânul dădu din cap.

— Somn ușor, spuse el.

— Și mulțumesc, adăugă Lyra doamnei Coulter.

Reuși să doarmă până la urmă, deși Pantalaimon n-a vrut să se liniștească deloc până când nu s-a repezit puțin la el, iar el s-a făcut arici de necaz. Era încă întuneric când cineva a venit să o trezească.

— Lyra, șșș..., nu te speria, hai, trezește-te, copilă.

Era doamna Lonsdale. Ținea o lumânare în mână, se aplecă și spuse încet, ținând-o pe Lyra cu cealaltă mână:

— Ascultă, Stăpânul vrea să te vadă înainte de a te duce să iei micul dejun cu doamna Coulter. Scoală-te repede și fugi la Reședință acum. Du-te în grădină și bate la ușa cu geam a biroului. Ai înțeles?

Pe deplin trează și bulversată, Lyra aprobă din cap și își strecură picioarele goale în pantofii pe care i-i adusese doamna Lonsdale.

— Lasă spălatul – poți să te speli mai târziu. Du-te repede direct acolo și întoarce-te imediat. O să încep să îți fac bagajul și o să-ți pregătesc ceva de îmbrăcat. Hai, grăbește-te!

Curtea pătrată a colegiului era încă învăluită în aerul rece al nopții. Pe cer se mai puteau zări ultimele stele, dar lumina de la răsărit punea din ce în ce mai mult stăpânire pe bolta de deasupra Colegiului. Lyra fugi în Grădina Bibliotecii, și se opri pentru un moment în

liniștea nemărginită, uitându-se la turnul din piatră al Capelei, la cupola verde-sidef a Casei Sheldon, la felinarul vopsit în alb al Bibliotecii. Acum avea să părăsească toate aceste locuri și se gândea cât de dor o să îi fie de ele.

Văzu prin fereastră ceva mișcându-se în birou și o lumină care licări pentru un moment. Își aduse aminte de ce avea de făcut și bătu la ușă. Se deschise aproape imediat.

— Bravo! Intră repede. N-avem prea mult timp, spuse Stăpânul și trase draperia la loc, peste ușă, imediat după ce intră Lyra. Era deja îmbrăcat în hainele lui negre obișnuite.

— Până la urmă nu mă mai duc? întrebă Lyra.

— Ba da, nu pot împiedica acest lucru, spuse Stăpânul, dar în acel moment Lyra nu își dădu seama ce ciudat era ca Stăpânul să spună așa ceva. Lyra, o să-ți dau ceva, iar tu trebuie să îmi promiți că nu îl arăți nimănui. Juri?

— Da, spuse Lyra.

Merse până la birou și luă dintr-un sertar un pachet înfășurat în catifea neagră. Când desfăcu pachetul Lyra văzu că era ceva ca un ceas de mână mai mare sau un deșteptător mai mic: un disc gros din alamă și cristal. Ar fi putut să fie o busolă sau ceva de genul acesta.

— Ce-i asta? întrebă ea.

— Este un alethiometru. Este unul dintre cele șase instrumente de acest fel care au fost făcute vreodată. Lyra, te previn din nou, ține-l doar pentru tine. Ar fi mai bine dacă doamna Coulter n-ar afla de el. Unchiul tău...

— Dar ce face?

— Spune adevărul. Cât privește felul în care poți să îl citești, asta va trebui să înveți singură. Acum du-te – se face lumină – fugi repede înapoi, în camera ta, înainte de a te vedea cineva.

Înfășură catifeaua peste instrument și i-l puse în mână. Era surprinzător de greu. Apoi îi prinse capul ușor între palme și o ținu așa, cu blândețe, pentru un moment.

Ea încercă să se uite în sus spre el și spuse:

— Ce voiai să spui despre unchiul Asriel?

— Unchiul tău l-a prezentat Colegiului Jordan acum câțiva ani. El ar putea...

Înainte de a termina propoziția se auzi o bătaie grăbită în ușă. Lyra simți un tremur involuntar strecurându-se prin mâinile Stăpânului.

— Repede acum, copilă, spuse el încet. Puterile acestei lumi sunt foarte mari. Bărbații și femeile sunt atrași în curenți mult mai puternici decât îți poți închipui, iar aceștia ne trag și pe noi după ei, în torent. Du-te cu bine, Lyra, fii binecuvântată, copilă; fii binecuvântată.

— Mulțumesc, Stăpâne, spuse ea îndatoritoare.

Strângând legătura la piept ieși din birou prin ușa care dădea spre grădină, aruncă o privire rapidă înapoi și văzu daimonul Stăpânului urmărind-o de pe pervaz. Cerul avea deja o nuanță mai deschisă; în aer se simțea o ușoară undă din agitația începutului de zi.

— Ce ai acolo? spuse doamna Lonsdale închizând bătrâna valijoară cu o smucitură.

— Mi l-a dat Stăpânul. Nu intră în valiză?

— Prea târziu, acum n-o mai deschid. Va trebui să îl pui în buzunar la pardesiu, orice ar fi. Grăbește-te la Cantină, nu-i lăsa să te aștepte.

Numai după ce spuse la revedere câtorva servitori care se treziseră și doamnei Lonsdale, își aduse aminte de Roger și se simți vinovată că nu se gândise la el nici măcar o dată de când o întâlnise pe doamna Coulter. Cât de repede se întâmplaseră toate!

Iar acum era pe drum spre Londra: stătea, nici mai mult nici mai puțin, la fereastră, într-un zepelin, cu lăbuțele din spate de hermină ale lui Pantalaimon înghiol-

dind-o în picior, în timp ce lăbuțele din față stăteau sprijinite frumos pe geamul prin care daimonul ei se uita fascinat. De cealaltă parte a Lyrei, doamna Coulter era adâncită în niște hârtii, dar le puse deoparte destul de repede și începu să vorbească. Și vorbea atât de frumos! Lyra era îmbătată; nu fiindcă se gândea la Nord, de data aceasta, ci pentru că se gândea la Londra, la restaurantele, la sălile de bal, la seratele la Ambasade sau la Ministere, la intrigile dintre White Hall și Westminster. Pe Lyra o fascinau aceste gânduri mai mult decât peisajul care se schimba cu repeziciune dedesubtul ei. Spusele doamnei Coulter păreau să fie însoțite de un aer de maturitate, ceva ce te intriga, dar te ispitea în același timp: era vraja strălucirii.

Aterizarea în Grădinile Falkeshall, călătoria cu vaporul pe râul larg și maroniu, blocul grandios cu apartamente de lux de pe Splai, unde portarul corpolent (un fel de paznic cu fireturi), care stătea la ușă, o salută pe doamna Coulter și îi făcu cu ochiul Lyrei, care îl măsură de jos în sus, impasibilă.

Și apoi apartamentul...

Lyra rămase cu gura deschisă de uimire.

Văzuse multă frumusețe în viața ei scurtă, dar era frumusețea Colegiului Jordan, a Oxfordului – măreață, de piatră, masculină. La Colegiul Jordan multe lucruri erau somptuoase, dar nimic nu era drăguț. În apartamentul doamnei Coulter totul era drăguț. Era plin de lumină pentru că ferestrele cele largi dădeau spre sud, iar pereții erau acoperiți cu un tapet delicat, auriu cu dungi albe. Tablouri încântătoare în rame aurite, o oglindă care arăta ca de la antichități, aplice fanteziste cu lămpi anbarice care aveau abajururi cu volănașe; și pernele aveau volănașe; și volane cu flori la galerii, iar sub picioare un covor moale verde, cu model de frunze; și parcă orice suprafață era acoperită, după cum îi părea ochiului

inocent al Lyrei, cu casete din porțelan și cu păstorițe și cu arlechini din porțelan.

Doamna Coulter zâmbi la admirația Lyrei.

— Da, Lyra, spuse ea, am atât de multe lucruri să-ți arăt! Scoate-ți haina și hai la baie. Poți să te speli, apoi vom lua prânzul și vom merge la cumpărături...

Baia era o altă minune. Lyra era obișnuită să se spele cu un săpun galben și dur, într-o chiuvetă ciobită, în care apa care abia se scurgea prin robinet era, în cel mai bun caz, călduță și, de cele mai multe ori, cu fulgi de rugină. Dar aici apa era fierbinte, săpunul era roz-trandafiriu și parfumat, prosoapele groase și moi ca norii. Și pe marginile oglinzii gravate erau luminițe roz, astfel încât, când se uită în oglindă, Lyra văzu o față iluminată delicat, destul de puțin asemănătoare Lyrei pe care o cunoștea ea.

Pantalaimon, care acum imita forma daimonului doamnei Coulter, se ghemui pe marginea chiuvetei strâmbându-se la ea. Lyra îl împinse în apa cu săpun și deodată își aduse aminte de altethiometrul din buzunarul hainei. Își lăsase haina pe un scaun în cealaltă cameră. Îi promisese Stăpânului să îl țină secret față de doamna Coulter...

Of, asta chiar te deruta. Doamna Coulter era așa de bună și înțeleaptă, iar Lyra chiar îl văzuse pe Stăpân încercând să îl otrăvească pe unchiul Asriel. Cui îi datora mai multă ascultare?

Se șterse repede și se grăbi înapoi în camera de zi unde haina ei stătea, bineînțeles, încă neatinsă.

— Gata? spuse doamna Coulter. M-am gândit să mergem la Institutul Regal să luăm prânzul, eu sunt unul dintre foarte puținii membri de sex feminin, deci aș putea foarte bine să mă folosesc de privilegiile pe care le am.

După douăzeci de minute de mers au ajuns la o clădire impunătoare cu fronton din piatră; s-au așezat într-un salon mare, cu fețe de masă albe ca zăpada și tacâmuri de argint strălucitoare, și au mâncat ficat de vițel și șuncă.

— Ficatul de vițel e bun, îi spuse doamna Coulter, și cel de focă, dar dacă ești în pană de mâncare în zona Arctică, nu trebuie să mănânci ficat de urs. Acela e plin de o otravă care te omoară în câteva minute.

În timp ce mâncau, doamna Coulter îi atrase atenția asupra câtorva membri de la celelalte mese.

— Îl vezi pe domnul acela mai în vârstă cu cravată roșie? Acela este colonelul Carborn. El este cel care a făcut primul zbor cu balonul deasupra Polului Nord. Iar domnul înalt de lângă fereastră, care tocmai s-a ridicat, este Doctorul Săgeată Ruptă.

— Este skraeling?

— Da. Este cel care a cartografiat curenții oceanici din Marele Ocean al Nordului...

Lyra se uită la toți acești oameni importanți cu multă curiozitate și cu un mare respect. Erau învățați, fără nici un dubiu, dar erau și exploratori. Doctorul Săgeată Ruptă știa despre ficatul de urs; se îndoi că Bibliotecarul Colegiului Jordan ar fi știut.

După prânz, doamna Coulter îi arătă câteva relicve arctice din Biblioteca Institutului – harponul cu care fusese ucisă marea balenă Grimssdur; piatra inscripționată într-o limbă necunoscută care fusese găsită în mâna exploratorului Lord Rukh, care degerase în cortul său singuratic; o armă folosită de Căpitanul Hudson în faimoasele sale călătorii în ținuturile lui Van Tieren. Îi spuse povestea fiecăruia iar Lyra își simți inima tulburată de admirație pentru acești mari eroi curajoși și îndepărtați.

Apoi au mers la cumpărături. Tot ce se întâmplase în acea zi extraordinară era o experiență total nouă pentru Lyra, dar cumpărăturile le-au întrecut pe toate. Să intri într-o clădire mare plină cu haine frumoase, în care te lăsau să le probezi pe toate și te puteai uita la tine în

oglinzi... Și hainele erau așa de *drăguțe*... hainele pe care le avea Lyra le primise prin intermediul doamnei Lonsdale, și multe dintre ele fuseseră purtate și răspurtate înainte de a ajunge la ea. Foarte rar se întâmpla ca ea să primească ceva nou, și atunci acestea fuseseră alese pe criterii practice și nicidecum estetice; iar ea niciodată nu-și alesese singură hainele. Și acum, să o vadă pe doamna Coulter recomandându-i una sau lăudând-o pe cealaltă și plătind pentru toate, sau chiar mai mult...

Când se termină totul, Lyra era îmbujorată și avea ochii roșii de oboseală. Doamna Coulter comandă ca cea mai mare parte a hainelor să fie livrate la domiciliu și luară cu ele la apartament doar una sau două.

Apoi o baie cu spumă parfumată. Doamna Coulter intră să o spele pe cap și nu începu să o frece și să zgârie așa cum făcea doamna Lonsdale. Era blândă. Pantalaimon urmări totul cu o curiozitate intensă până când doamna Coulter îi aruncă o privire din care își dădu imediat seama ce voia să spună, și se întoarse cu spatele, ferindu-și cu modestie ochii de aceste mistere feminine, așa cum făcea și maimuța aurie. Până acum nu trebuise niciodată să își ferească privirea de Lyra.

Apoi, după baie, un lapte cald cu mirodenii și o cămașă de noapte nouă, de flanelă, cu flori și cu tiv festonat și papuci din piele de oaie într-o nuanță dulce de albastru; și apoi patul.

O, atât de moale! Și lumina anbarică de pe noptieră, atât de blândă! Și dormitorul, atât de primitor și confortabil, cu dulăpioare și o măsuță de toaletă și un scrin unde vor sta noile ei haine, și cu un covor de la un perete la altul și draperii drăguțe cu stele, și lună, și planete! Lyra stătea întinsă fără să facă nici o mișcare, prea obosită ca să doarmă, prea încântată ca să se mai îndoiască de ceva.

După ce doamna Coulter îi ură noapte bună și blândă și ieși, Pantalaimon o trase de păr. Îl împinse de lângă ea dar el șopti:

— Unde-i aparatul ăla?

Își dădu imediat seama despre ce vorbea. Pardesiul ei vechi și ponosit era agățat în șifonier; după câteva secunde era înapoi în pat, șezând cu picioarele încrucișate în lumina lămpii și cu Pantalaimon urmărind foarte îndeaproape cum desface catifeaua neagră și se uită la obiectul pe care i-l dăduse Stăpânul.

— Cum i-a spus? șopti ea.

— Alethiometru.

Nu avea nici un rost să întrebe ce însemna aceasta. Îl simțea greu în mână, cu fața de cristal strălucind și corpul din alamă prelucrat cu mare finețe. Era un ceas foarte mic sau o busolă pentru că avea limbi care arătau diferite zone pe cadran, dar în loc de ore sau de punctele busolei, pe cadran erau imagini, fiecare dintre ele pictată cu o precizie extraordinară, ca și cum ar fi fost făcută pe fildeș, cu cea mai fină pensulă de gravură. Răsuci cadranul încet ca să le poată vedea pe toate. Era o ancoră, o clepsidră cu un craniu deasupra, un taur, un stup de albine... Treizeci și șase în total iar ea nu putea nici măcar să ghicească ce însemnau.

— Uite, e o rotiță, spuse Pantalaimon, vezi dacă poți să o întorci.

De fapt, erau trei rotițe zimțate care se puteau întoarce, și fiecare rotiță întorcea câte una dintre cele trei limbi mai scurte, care se mișcau în jurul cadranului cu un țăcănit ușor și foarte plăcut auzului Lyrei. Puteai să le aranjezi să arate oricare dintre desene și, după ce se fixau pe poziție, indicând exact centrul fiecăreia, nu se mai mișcau.

Al patrulea ac era mai lung și mai subțire și părea să fie făcut dintr-un metal mai mat decât celelalte trei. Lyra

nu îi putea controla deloc mișcările; sărea mereu unde voia el, ca un ac de busolă, și nu se fixa nicăieri.

— Metru înseamnă măsură, spuse Pantalaimon, ca termometru. Ne-a spus Capelanul.

— Da, dar asta-i partea ușoară, șopti ea. Tu *la ce* crezi că *folosește*?

Nici unul dintre ei nu putu ghici. Lyra stătu mult timp întorcând limbile către un simbol sau altul (înger, coif, delfin, glob, lăută, compas, lumânare, trăsnet, cal) și urmărind acul lung sărind în frenezia sa nestăpânită și, deși nu înțelegea nimic, era intrigată și încântată de complexitatea și detaliul instrumentului. Pantalaimon se transformă în șoricel ca să se poată apropia cât mai mult și își sprijini lăbuțele din față pe marginea cadranului, cu ochii ca niște biluțe negre strălucind de curiozitate în timp ce urmărea fascinat acul sărind.

— Ce crezi că a vrut să spună Stăpânul când a pomenit de unchiul Asriel? spuse ea.

— Poate c-ar trebui să îl păstrăm în siguranță și să i-l dăm lui.

— Dar Stăpânul avea de gând să-l otrăvească! Sau poate că e invers. Poate că voia să spună să nu i-l dăm lui.

— Nu, spuse Pantalaimon, de *ea* trebuia să îl ferim.

Se auzi o bătaie ușoară la ușă.

Doamna Coulter spuse:

— Lyra, aș stinge lumina dacă aș fi în locul tău. Ești obosită iar mâine vom avea foarte multe de făcut.

Lyra ascunse repede alethiometrul sub pături.

— Foarte bine, doamnă Coulter, spuse ea.

— Atunci noapte bună.

— Noapte bună.

Se cuibări în așternut și stinse lumina. Înainte de a adormi îndesă bine alethiometrul sub pernă, pentru orice eventualitate...

În zilele ce au urmat, Lyra se ținu peste tot după doamna Coulter, de parcă devenise daimonul ei. Doamna Coulter cunoștea foarte mulți oameni, cu care se întâlnea în tot felul de locuri. Într-o dimineață se ducea la Institutul Arctic Regal ca să se întâlnească cu geografii, timp în care Lyra stătea și asculta; apoi mergea să ia prânzul la un restaurant elegant cu un politician sau un cleric, iar aceștia erau foarte atenți cu Lyra și îi comandau feluri deosebite de mâncare, iar ea învăța cum să mănânce sparanghel și care era gustul diferitelor sortimente de cozonac. Apoi, după-amiaza, mergeau iar la cumpărături pentru că doamna Coulter se pregătea pentru expediție și aveau de luat blănuri, haine de ploaie, încălțăminte impermeabilă, saci de dormit, cuțite și instrumente de desenat, care îi încântau inima Lyrei. Apoi puteau merge să ia ceaiul și să se întâlnească cu niște doamne, tot atât de bine îmbrăcate ca și doamna Coulter, chiar dacă nu tot atât de frumoase sau desăvârșite: femei atât de diferite de învățatele de la colegiu, de mamele gitane din bărci sau de servitoarele de la colegiu, încât parcă erau aproape de cu totul alt sex, un sex cu puteri și calități periculoase cum ar fi eleganța, șarmul și grația. Pentru astfel de ocazii Lyra se îmbrăca drăguț, iar doamnele o giugiuleau și o alintau și o includeau și pe ea în discuția lor delicată și grațioasă, care

era întotdeauna despre oameni: artistul sau politicianul cutare, sau amanții cutare.

Și când venea seara, doamna Coulter o lua pe Lyra la teatru și, din nou, aici erau atât de multe persoane cu adevărat strălucitoare cu care să vorbești și pe care să le admiri, pentru că se părea că doamna Coulter chiar cunoștea toată lumea bună din Londra.

În intervalele dintre toate aceste activități suplimentare, doamna Coulter o învăța geografie și matematică elementară. Lyra avea multe goluri în cunoștințe; mintea ei era ca o hartă a lumii mâncată de șoareci în cea mai mare parte, fiindcă la Jordan o învățaseră o serie de lucruri, dar inconsecvent: câte un Învățat tânăr primea ordine să o prindă și să o pregătească la cutare sau cutare materie iar lecțiile continuau cam o săptămână, după care Lyra „uita" să mai vină, spre marea ușurare a Învățatului. Sau vreun Învățat mai bătrân uita ce trebuia să o învețe și făcea cu ea numai exerciții legate de tema sa de cercetare la vremea respectivă, oricare se întâmpla să fie aceasta. Nu era de mirare, deci, că toate cunoștințele ei erau cu lacune. Știa despre atomi și particule elementare, despre încărcăturile anbaromagnetice și despre cele patru forțe fundamentale, și câte una sau alta despre teologia experimentală, dar nu știa nimic despre sistemul solar. De fapt, când doamna Coulter și-a dat seama de acest lucru și i-a explicat modul în care Pământul și celelalte cinci planete se învârtesc în jurul soarelui, Lyra s-a prăpădit de râs, la așa o glumă bună.

Cu toate acestea, abia aștepta să îi poată arăta doamnei că știa și ea câte ceva, iar când doamna Coulter a început să îi vorbească despre electroni, Lyra i-a replicat pe un ton expert:

— Da, sunt particule încărcate negativ. Ceva cam ca Praful, numai că Praful nu-i încărcat.

În momentul în care termină de rostit aceste vorbe, daimonul doamnei Coulter tresări și ridică deodată capul, uitându-se la ea, iar blana aurie i se zbârli ca și cum ar fi fost, chiar ea, încărcată cu particulele acelea. Doamna Coulter îi puse o mână blândă pe spate.

— Praf? zise ea.

— Da. Știți, din spațiu, Praful ăla.

— Ce știi tu despre Praf, Lyra?

— Aa, că vine din spațiu și îi face pe oameni să strălucească, dacă ai un aparat special cu care să vezi. În afară de copii. Pe copii nu îi afectează.

— De unde ai aflat tu lucrurile acestea?

De acum Lyra își dădea seama că în încăpere domnea o atmosferă de tensiune puternică, pentru că Pantalaimon i se ghemuise în forma lui de hermină în poală și tremura ca varga.

— Ăă, de la cineva din Jordan. Spuse Lyra vag. Am uitat cine. Cred că unul dintre Învățați.

— Ai aflat despre Praf în timpul lecțiilor?

— Da, parcă; ăă, poate. Sau poate doar am auzit de el așa, în treacăt. Da, cred că asta e. Învățatul ăsta, cred că era din Noua Danemarcă, vorbea cu Capelanul despre Praf și eu treceam p'acolo și mi s-a părut interesant și n-am putut să mă abțin să nu ascult. Așa a fost.

— Înțeleg, spuse doamna Coulter.

— E adevărat ce mi-a spus, adică? Sau am înțeles eu greșit?

— Ei bine, nu știu. Sunt sigură că tu știi mai multe despre acest subiect decât știu eu. Să întoarcem la electronii aceia...

La un timp după aceea, Pantalaimon spuse:

— Ți-aduci aminte când, la un moment dat, daimonul ei s-a zbârlit tot? Ei bine, eu eram în spatele lui iar ea își înfipsese o mână în blana lui și strângea atât de tare că i se albiseră încheieturile. Tu nu puteai să vezi. A

mai durat ceva până când blana i-a revenit la normal. Credeam că o să sară la tine.

Acest lucru era, de bună seamă, foarte ciudat, dar nici unul dintre ei nu știu exact ce să înțeleagă.

Și, în final, mai erau și alte feluri de lecții, pe care doamna i le dădea cu atâta finețe și subtilitate încât nici n-ai fi spus că sunt lecții. Cum să te speli pe cap, cum să îți dai seama ce culori se asortează cu o anumită culoare, cum să spui *nu* într-o manieră atât de încântătoare încât nimeni să nu se simtă ofensat, cum să îți dai cu ruj, cu pudră și parfum. Pentru a fi sigură, doamna Coulter nu o învăța pe Lyra aceste arte direct, dar știa că Lyra o urmărește cu atenție când se farda și avea grijă ca Lyra să poată vedea unde își ține cosmeticele și să îi acorde destul de mult timp singură în acele locuri pentru a le putea testa și încerca pe toate.

Timpul trecu și toamna începu să se transforme în iarnă. Din când în când Lyra se gândea la Colegiul Jordan care, acum, părea mic și liniștit în comparație cu viața agitată pe care o ducea aici. Uneori se mai gândea și la Roger și nu se simțea bine deloc, dar imediat trebuia să plece la operă, sau să se îmbrace cu o rochie nouă, sau să meargă la Institutul Arctic Regal într-o vizită și uita.

După ce se scurseră aproape șase săptămâni de când Lyra se mutase la doamna Coulter, aceasta decise să organizeze o petrecere. Lyra avea impresia că era ceva de sărbătorit, deși doamna Coulter nu îi spusese niciodată ce. Comandă flori, discută aprins asupra felurilor de mâncare și a băuturilor cu furnizorii și își petrecu o seară întreagă împreună cu Lyra, hotărându-se pe cine să invite.

— Trebuie să-l invităm pe Arhiepiscop. Nu mi-aș putea permite să-l omit, deși este cel mai îngrozitor snob din lume. Lordul Boreal e și el în oraș: va fi distractiv. Și prințesa Postnikova. Crezi că ar fi potrivit să îl invi-

tăm pe Erik Andersson? Mă întreb dacă n-ar fi momentul potrivit să-l luăm pe el...

Erik Andersson era cel mai la modă dansator. Lyra nu avea nici o idee ce însemna „să îl luăm" dar se bucură să-și dea și ea cu părerea, oricum. Scrise cu conștiinciozitate toate numele pe care le sugerase doamna Coulter, ortografiindu-le monstruos, și le tăie în momentul în care doamna Coulter se hotărî să le elimine de pe listă.

Când se duseră la culcare, Pantalaimon îi șopti de pe pernă:

— N-o să se ducă niciodată în Nord! O să ne țină închiși aici pentru totdeauna. Când fugim?

— Ba da, se duce, șopti Lyra. Doar că ție nu-ți place de ea, asta-i. Ei bine – ghinionul tău – na, că mie-mi place de ea. Și, pe urmă, de ce ne-ar învăța navigație și toate astea, dacă n-ar avea de gând să ne ducă în Nord?

— Ca să nu mai fii nerăbdătoare, d-aia. De fapt, tu nu vrei să stai cuminte și să pierzi timpul pe la petrecere îmbrăcată frumos și vorbind dulce. Nu vezi că te transformă în păpușa ei?

Lyra îi întoarse spatele și închise ochii. Dar ce spunea Pantalaimon era adevărat. Se simțise, într-adevăr, prizonieră și izolată în viața aceasta politicoasă, oricât de luxoasă și plină de evenimente ar fi fost. Ar fi dat orice pentru o zi cu prietenii ei necioplți de la Oxford, pentru o bătaie cu nămol prin Lutărie și o cursă pe malul canalului. Singurul lucru care o menținuse politicoasă și atentă față de doamna Coulter era acea speranță chinuitoare că, până la urmă, va ajunge în Nord. Poate că îl vor întâlni pe Lordul Asriel. Poate el și doamna Coulter se vor îndrăgosti, și se vor căsători, și apoi o vor adopta pe Lyra, și apoi vor merge împreună să îl salveze pe Roger de la Cobleri.

În după-amiaza petrecerii, doamna Coulter o luă pe Lyra la un coafor foarte șic, unde părul aspru, blond

închis a fost transformat în bucle mari, fine iar unghiile au fost pilite și date cu lac; i-au aplicat chiar și un machiaj ușor la ochi și pe buze, ca să îi arate cum să facă în viitor. Apoi au mers să ia rochia cea nouă pe care o comandase doamna Coulter și să cumpere niște pantofi de marcă, din piele, după care au revenit la apartament să verifice aranjamentele florale și să se îmbrace.

— Nu rucsacul, draga mea, spuse doamna Coulter, când Lyra ieși din dormitor strălucitoare, radiind de sentimentul propriei frumuseți.

Lyra își făcuse un obicei din a purta cu ea peste tot un mic rucsac alb din piele, pentru a putea avea întotdeauna alethiometrul la îndemână. Doamna Coulter, răsfirând niște trandafiri care fuseseră înghesuiți prea tare într-o vază, văzu că Lyra nu face nici o mișcare și o țintui cu privirea.

— Ah, vă rog, doamnă Coulter, îmi place așa de mult rucsăcelul ăsta!

— Nu în casă, Lyra. E absurd să cari un rucsac în propria ta casă. Dă-l jos imediat și vino să mă ajuți să verificăm paharele acestea...

Nu era atât tonul agresiv, cât expresia „în propria ta casă", care o făcu pe Lyra să reziste cu încăpățânare. Pantalaimon zbură pe podea și se transformă instantaneu în dihor, arcuindu-și spatele peste șosetele ei albe. Încurajată, Lyra spuse:

— Dar n-o să încurce pe nimeni. Și e singurul lucru pe care chiar îmi place să îl port mereu. Și cred că merge chiar bine cu...

Nu reuși însă să termine propoziția pentru că daimonul doamnei Coulter țâșni de pe canapea într-un nor de blană aurie și îl țintui pe Pantalaimon pe covor, înainte ca acesta să poată face vreo mișcare. Lyra țipă speriată, iar apoi de groază și durere, în timp ce Pantalaimon se sucea încolo și-ncoace scoțând sunete ascuțite, scui-

până și arătându-și colții pentru a slăbi strânsoarea maimuțoiului. Numai în câteva secunde, maimuțoiul îl învinse: cu o labă neagră și feroce în jurul gâtului și labele din spate ținându-i strâns picioarele, îi prinse lui Pantalaimon urechea în laba cea liberă și începu să tragă de parcă voia să o rupă. Nu cu mânie, totuși, ci cu un fel de forță curioasă, rece, ceva cu totul oribil de privit și cu atât mai îngrozitor de simțit.

Lyra hohoti cuprinsă de groază.

— Nu, nu, vă rog! Opriți-vă! Nu ne mai chinuiți!

Doamna Coulter ridică capul din trandafiri.

— Atunci fă cum ți-am spus, zise ea.

— Promit!

Maimuța aurie se îndepărtă de Pantalaimon ca și cum deodată s-ar fi plictisit. Pantalaimon se aruncă imediat în brațele Lyrei, care îl ridică până la față și începu să îl sărute și să îl mângâie.

— Chiar în secunda asta, Lyra! spuse doamna Coulter.

Lyra îi întoarse brusc spatele, intră în dormitor și trânti ușa, dar nici nu se închise bine ușa, că cineva o deschise din nou. Doamna Coulter stătea în prag, la doar câțiva centimetri distanță.

— Lyra, dacă te comporți în această manieră grosolană și vulgară, vom avea un război pe care eu îl voi câștiga. Dă jos rucsacul acela în secunda aceasta. Controlează-ți expresia aceea neplăcută a feței. Niciodată să nu mai trântești ușa, fie că eu aud, fie că nu. Primii invitați vor ajunge în câteva minute și te vei comporta exemplar, vei fi drăguță, dulcică, fermecătoare, inocentă și atentă, o încântare de copil, în toate sensurile, ai înțeles? Doresc în special acest lucru, înțelegi, Lyra?

— Da, doamnă Coulter.

— Atunci sărută-mă.

Se aplecă ușor și întinse obrazul. Lyra trebui să se ridice pe vârfuri ca să îl sărute. Observă finețea deosebită

a lui și simți mirosul zăpăcitor al doamnei Coulter: parfum, dar parcă avea și o tentă metalică. Se îndepărtă și lăsă rucsăcelul alb pe măsuța de toaletă înainte de a o urma pe doamna Coulter înapoi în camera de zi.

— Ce părere ai despre flori, draga mea? spuse doamna Coulter atât de dulce, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Presupun că nimeni nu poate greși când e vorba de trandafiri, dar câteodată ce e prea mult strică... furnizorii au adus destulă gheață? Fii o scumpă și du-te să întrebi. Băuturile calde sunt *oribi*...

Lyra descoperi că îi era destul de ușor să pară voioasă și fermecătoare deși era conștientă în fiecare clipă de dezgustul lui Pantalaimon și de ura pe care acesta o nutrea față de maimuțoiul auriu. Aproape imediat se auzi soneria și în scurt timp camera se umplu cu doamne îmbrăcate la ultima modă și domni atrăgători sau, dacă nu, măcar distinși. Lyra se plimba printre ei oferindu-le tartine sau zâmbind dulce și dând răspunsuri drăguțe atunci când aceștia îi vorbeau. Se simțea ca un animal de companie universal, și în momentul în care formulă acest gând în minte, Pantalaimon își întinse aripile de sticlete și începu să ciripească cât putea de tare.

Lyra simți cât de tare se bucura Pantalaimon fiindcă reușise să-i demonstreze că avea dreptate și deveni puțin mai retrasă.

— Și unde mergi la școală, draga mea? întrebă o doamnă în vârstă, care o inspectă pe Lyra printr-o lornietă.

— Nu mă duc la școală, îi răspunse Lyra.

— Serios? Credeam că mama ta te trimite la vechea ei școală. Un loc *foarte* bun...

Lyra rămase o secundă uluită, după care își dădu seama de greșeala doamnei.

— O! Nu e mama mea! Eu sunt aici doar ca să o ajut. Sunt asistentul ei personal, spuse ea plină de importanță.

— Înțeleg. Și cine sunt părinții tăi?

Din nou Lyra trebui să se gândească ce voia să spună doamna, înainte de a răspunde.

— Au fost un conte și o contesă. Au murit amândoi într-un accident aeronautic în Nord.

— Ce conte?

— Contele Belacqua. Fratele Lordului Asriel.

Daimonul bătrânei doamne, un papagal roșu sângeriu, se foi iritat, balansându-se de pe un picior pe altul. Bătrâna doamnă începea să se încrunte curioasă, așa că Lyra zâmbi dulce și merse mai departe.

Trecea pe lângă un grup de domni și o femeie tânără, care erau lângă canapea, când auzi cuvântul *Praf.* Fusese scoasă în societate destul de mult ca să își poată da seama când domnii și doamnele flirtau și urmări procesul cu fascinație, iar în plus față de asta, era și mai fascinată de mențiunea referitoare la Praf, așa că se opri și ascultă. Domnii păreau să fie Învățați, iar din modul în care tânăra doamnă le punea întrebări acestora, Lyra deduse că era un fel de studentă.

— A fost descoperit de un muscovit – opriți-mă dacă știți deja acest lucru –, spunea un domn de vârstă mijlocie, sub privirile pline de admirație ale tinerei doamne, cineva pe nume Rusakov, și sunt numite, de obicei, Particule Rusakov, după el. Particule elementare, care nu interacționează în nici un fel cu altele, – foarte greu de detectat, dar lucrul extraordinar este că par să fie atrase de ființele umane.

— Într-adevăr? se miră tânăra deschizând larg ochii.

— Și, încă și mai extraordinar, continuă el, este că sunt atrase mai mult de unele ființe decât de altele. Adulții le atrag, dar nu și copiii. Cel puțin nu tot atât de mult, și deloc până la vârsta adolescenței. De fapt, aceasta este chiar motivul – coborî vocea și se apropie și mai mult de tânăra doamnă, punându-i confident mâna pe

umăr – chiar acesta este motivul pentru care a fost înființat Comitetul de Oblații. Așa cum v-ar putea spune buna noastră gazdă de azi.

— Da? Este implicată în Comitetul de Oblații?

— Draga mea, ea *este* Comitetul de Oblații. Este exclusiv proiectul ei.

Bărbatul avea de gând să îi spună mai multe doamnei, când dădu cu ochii de Lyra. Ea se uită înapoi fără să clipească. Poate că domnul băuse puțin cam mult sau poate că dorea, într-adevăr, să o impresioneze pe tânăra doamnă, pentru că spuse:

— Această tânără domnișorică știe totul despre el, vă pot garanta. Tu ești protejată de Comitetul de Oblații, nu-i așa, draga mea?

— Oo, da, spuse Lyra. Sunt protejată de toți cei de aici. Acolo unde am locuit înainte, la Oxford, erau tot felul de lucruri periculoase. Erau gitani – fură copii și-i vând la turci, ca să-i facă sclavi. Iar la Port Meadow, când e lună plină iese un vârcolac din mânăstirea veche de la Godstow. Odată l-am auzit urlând. Și mai sunt și Coblerii...

— Da, exact la ei mă refer, spuse domnul. Așa numește populația Comitetul de Oblații, nu?

Lyra simți cum deodată Pantalaimon începe să tremure violent, dar oricum, se comporta exemplar. Daimonii celor doi adulți, o pisică și un fluture, nu părură să bage de seamă.

— Cobleri? spuse tânăra. Ce nume ciudat! De ce le spun Cobleri?

Lyra era pe punctul de a-i spune una dintre poveștile ei teribile pe care le crease pentru a-i înspăimânta pe copiii de la Oxford, dar bărbatul vorbea deja.

— Din cauza inițialelor, vedeți – Comitetul de Oblații – este o idee foarte veche, de fapt și de drept. În Evul Mediu, părinții își dădeau copiii bisericii, pentru a

deveni călugări sau călugărițe. Și bieții amărâți erau cunoscuți sub numele de oblați. Înseamnă un sacrificiu, a se da pe sine, ceva de genul acesta. Și a fost reluată aceeași idee când au început să se ocupe de Praf... După cum probabil știe și mica noastră prietenă, aici, de față. De ce nu mergi să vorbești cu Lordul Boreal? adăugă el direct către Lyra. Sunt sigur că i-ar plăcea să o cunoască pe protejata doamnei Coulter... acela este, domnul cu părul alb și daimonul șarpe.

Voia să scape de Lyra ca să poată vorbi între patru ochi cu doamna cea tânără, Lyra își dădu seama imediat. Dar tânăra, se pare, era foarte interesată de Lyra și se îndepărtă de domn pentru a putea vorbi cu ea.

— Oprește-te numai puțin... Cum te cheamă?

—- Lyra.

— Eu sunt Adèle Starminster. Sunt jurnalistă. Putem sta puțin de vorbă?

Considerând că e ceva absolut normal ca oamenii să vrea să stea de vorbă cu ea, Lyra spuse simplu:

— Da.

Daimonul fluture al doamnei se ridică în aer, zburând în dreapta și în stânga, după care își flutură aripile la urechea doamnei, șoptindu-i ceva, la care Adèle Starminster spuse:

— Să ne așezăm acolo, lângă fereastră.

Acesta era locul favorit al Lyrei; avea vedere spre râu și la această oră din noapte, luminile de pe malul de sud străluceau puternic peste licăririle apei ca de tăciune a râului în flux. Un șir de barje legate de un șlep alunecau încet în amonte. Adèle Starminster se așeză și se mută spre marginea băncuței, făcându-i Lyrei loc pe perne.

— Profesorul Docker spunea că ai o oarecare legătură cu doamna Coulter?

— Da.

— Care este aceasta? Nu ești fata ei, sau ceva de genul acesta, nu? Presupun că ar trebui să știu...

— Nu! Spuse Lyra. Bineînțeles că nu. Sunt asistentul ei personal.

— Asistentul personal? Nu ești un pic cam tânără? Credeam că îi ești rudă sau ceva de genul acesta. Cum e ea?

— E foarte deșteaptă, spuse Lyra. Cu o seară înainte ar fi spus mult mai multe, dar lucrurile păreau să se schimbe.

— Da, dar pe plan personal, insistă Adèle Starminster. Adică, este prietenoasă, nervoasă, cum e în realitate? Locuiești împreună cu ea? Cum este în particular?

— E foarte drăguță, spuse impasibil Lyra.

— Și tu, cu ce fel de lucruri te ocupi? Cum o ajuți?

— Fac calcule și de-astea. Cum ar fi pentru navigație.

— Aha, da, înțeleg... și de unde ești de loc? Cum spuneai că te cheamă?

— Lyra. Sunt din Oxford.

— Și de ce te-a ales doamna Coulter să...?

Se opri foarte brusc pentru că în apropiere își făcuse apariția chiar doamna Coulter. Din felul în care Adèle Starminster se uită în sus la ea și din fluturarea agitată a daimonului său, Lyra își putu da seama că tânăra nu trebuia să fie deloc în locul acela, la ora aceea.

— Nu știu care este numele dumitale, spuse doamna Coulter foarte încet, dar îl voi afla în mai puțin de cinci minute și apoi nu vei mai lucra niciodată ca jurnalist. Acum te rog să te ridici imediat și, fără să faci vreo scenă, să ieși. Aș putea adăuga și că cel care te-a adus în această seară aici va avea, la rândul lui, de suferit.

Doamna Coulter părea încărcată cu un fel de forță anbarică. Chiar și mirosul era diferit: ceva încins, metal încins, plutea în jurul ei. Lyra simțise mai devreme o mică parte din puterea aceasta emanată de doamna Coulter, dar acum o vedea în deplinătatea ei concentrată asupra altcuiva, și sărmana Adèle Starminster nu avea forța

necesară să-i reziste. Daimonul îi căzu istovit pe umăr și reuși să mai bată o dată sau de două ori din aripile superbe, după care leșină, femeia însăși părând incapabilă să se mai țină pe propriile picioare. Cu mersul nesigur, reuși să se strecoare printre musafirii gălăgioși și să iasă pe ușa salonului. Ținea o mână pe umăr, sprijinindu-și daimonul istovit.

— Ei bine? i se adresă doamna Coulter Lyrei.

— Nu i-am spus nimic important, spuse Lyra.

— Ce te-a întrebat?

— Doar cu ce mă ocup și cine sunt și de-astea.

În timp ce răspundea, Lyra observă că doamna Coulter era singură, daimonul nu era cu ea. Cum era posibil? Dar, într-un moment, maimuțoiul auriu apăru lângă ea, iar ea se întinse, îl luă de mână și îl ridică ușor pe umăr. Părea să fie din nou relaxată.

— Dacă mai vezi pe cineva care, în mod clar, a venit fără să fie invitat, vii și-mi spui mie, da?

Mirosul metalic dispărea. Poate că Lyrei i se părusе, doar. Lyra putu simți parfumul doamnei Coulter revenind, aroma de trandafiri și de fum de țigaretă, și parfumul altor femei. Doamna Coulter zâmbi către Lyra într-un fel care parcă spunea:

— Noi două înțelegem lucrurile astea, nu-i așa?

Și se îndepărtă pentru a întâmpina alți invitați.

Pantalaimon șopti în urechea Lyrei.

— În timp ce ea era aici, daimonul ei venea din dormitorul nostru. Ne-a spionat. S-a dus să cotrobăie. Știe de alethiometru!

Lyra simțea că ce spunea Pantalaimon era, probabil, adevărat dar nu putea să facă nimic în această privință. Ce spusese profesorul acela despre Cobleri? Se uită în jur ca să îl regăsească dar nici nu apucă să îl zărească și portarul (îmbrăcat în haine de servitor în seara aceasta) împreună cu alt bărbat îl bătură pe profesor pe umăr

și îi spuseră încet câteva cuvinte la care profesorul se albi la față și îi urmă afară. Toată scena s-a desfășurat pe parcursul a nici două secunde și atât de discret, încât aproape nimeni nu a observat. Lyra însă se simțea tulburată și vulnerabilă.

Trecu prin cele două saloane unde se desfășura petrecerea, pe jumătate ascultând conversațiile din jurul ei, pe jumătate interesată de gustul cocteilurilor din care nu avea voie să bea, și din ce în ce mai agitată. Nu își dădu seama că o urmărea cineva până în momentul în care portarul apăru lângă ea, se aplecă puțin și spuse:

— Domnișoara Lyra, domnul de lângă șemineu ar dori să vă vorbească. Este Lordul Boreal, dacă nu știați.

Lyra străbătu camera cu privirea. Bărbatul cu părul alb și cu un aer de putere se uita direct la ea și în momentul în care privirile li s-au întâlnit, acesta a dat din cap și i-a făcut semn să se apropie.

Nu prea încântată, dar puțin mai interesată acum, Lyra traversă salonul.

— Bună seara, copilă, spuse el. Vocea era caldă dar autoritară.

Capul plat și ochii de smarald ai daimonului lui șarpe străluciră în lumina lămpii din sticlă colorată aprinsă pe perete, aproape de ei.

— Bună seara, spuse Lyra.

— Ce mai face vechiul meu prieten, Stăpânul Colegiului Jordan?

— Foarte bine, mulțumesc.

— Presupun că tuturor le-a părut rău de plecarea ta.

— Da, într-adevăr.

— Și, doamna Coulter îți dă de lucru? Ce te învață?

Pentru că Lyra era cuprinsă de un spirit de rebeliune și nici nu se simțea în largul ei, nu răspunse la această întrebare care o lua de sus spunând adevărul sau una din plăsmuirile imaginației ei bogate, ci spuse:

— Învăț despre particulele Rusakov și Comitetul de Oblații.

Bărbatul păru să se concentreze deodată, exact cum puteai focaliza raza unei lanterne anbarice. Toată această atenție se îndreptă apoi mistuitor asupra ei.

— Ia spune-mi ce știi! spuse el.

— Fac experimente în Nord, spuse Lyra. Se simțea fără nici o opreliște acum. Ca dr. Grumman.

— Continuă.

— Au fotograma asta specială, așa, în care poți să vezi Praful și când vezi un om e ca un fel de lumină care vine peste el, și care nu vine peste copii. Cel puțin nu atât de tare.

— Doamna Coulter ți-a arătat o astfel de imagine?

Lyra ezită pentru că aici nu mai era vorba de minciună ci de altceva, la care nu era atât de pricepută.

— Nu, spuse ea după un moment. Am văzut-o la Colegiul Jordan.

— Cine ți-a arătat-o?

— Nu mi-a arătat-o chiar *mie*, admise Lyra. Eu treceam pe acolo și am văzut-o. Și pe urmă, prietenul meu Roger a fost luat de Comitetul de Oblații. Dar...

— Cine ți-a arătat poza aceea?

— Unchiul meu, Asriel.

— Când?

— Când a fost ultima oară la Colegiul Jordan.

— Înțeleg. Și despre ce altceva ai mai aflat? Te-am auzit cumva pomenind de Comitetul de Oblații?

— Da. Dar nu de la el am auzit de asta. Aici am auzit.

Ceea ce, gândi ea, era perfect adevărat.

Se uita la ea cu ochii întredeschiși. Lyra îl privi înapoi cu toată inocența de care putea dispune. În final acesta dădu din cap.

— Atunci probabil că doamna Coulter a decis că ești deja pregătită să o ajuți la acea activitate. Interesant. Ai participat deja la ceva?

— Nu, spuse Lyra. Despre ce vorbea omul acesta? În mod foarte inspirat, Pantalaimon era în forma lui cea mai inexpresivă cu putință, de molie, și nu îi putea trăda sentimentele, iar ea era sigură că își putea controla propria față astfel încât să exprime o totală inocență.

— Și ți-a spus ce se întâmplă cu copiii?

— Nu, nu mi-a spus asta. Știu doar că este vorba de praf și că ei sunt un fel de sacrificiu.

Și nici asta nu era chiar o minciună, gândi Lyra; oricum, nu spusese niciodată că doamna Coulter era cea care îi spusese toate aceste lucruri.

— Sacrificiu este un cuvânt puțin prea dramatic. Ceea ce se face este spre binele lor, ca și pentru al nostru. Și bineînțeles, toți vin la doamna Coulter de bunăvoie. De aceea ea este atât de valoroasă. Copiii trebuie să vrea să participe, și ce copil i-ar putea rezista doamnei Coulter? Și dacă va trebui să te folosească și pe tine pentru a putea atrage mai mulți copii, cu atât mai bine. Sunt foarte mulțumit.

Îi zâmbi în același fel ca doamna Coulter, de parcă erau amândoi în posesia unui mare secret. Lyra zâmbi politicos și se întoarse să vorbească cu altcineva.

Lyra și Pantalaimon își simțiră reciproc sentimentul de groază care îi învăluia. Voia să plece de acolo chiar în secunda aceea și să rămână singură cu el pentru a putea vorbi; voia să iasă din apartament, voia să se întoarcă la Colegiul Jordan și la micul ei dormitor ponosit de la capătul Scării Doisprezece, voia să îl găsească pe Lordul Asriel...

Ca un răspuns la această dorință, auzi menționat acest nume și se apropie indiferentă de grupul care vorbea în apropiere, sub pretextul de a servi o tartină dintr-un platou de pe masă. Un bărbat într-o mantie violetă, de episcop, spunea:

— ...nu, nu cred că Lordul Asriel ne va mai deranja pentru o perioadă.

— Și unde spuneai că este reținut?

— În fortăreața Svalbard, mi s-a spus. Păzit de *panserbørni*, știți, urșii cu armură. Ce creaturi formidabile! Nu va scăpa de ei nici dacă trăiește o mie de ani. Faptul este că eu într-adevăr cred că drumul ce trebuie urmat este acum deschis, aproape total deschis...

— Ultimele experimente au confirmat ceea ce am crezut întotdeauna – și anume că Praful este o emanație a principiului întunericului în sine, iar...

— Să observ aici un pic de erezie zoroastriană?

— Ceea ce obișnuia să fie o erezie...

— Și dacă am putea izola principiul întunericului...

— Svalbard, spuneai?

— Urși cu armură...

— Comitetul de Oblații...

— Copiii nu suferă. Sunt sigur de asta...

— Lordul Asriel închis...

Lyra auzise destul. Se întoarse și, mișcându-se tot atât de ușor ca și molia Pantalaimon, se duse la ea în dormitor și închise ușa. Zgomotul petrecerii se estompă deodată.

— Ei bine? șopti ea, iar el se făcu sticlete și se așeză pe umărul ei.

— O să fugim? răspunse el tot în șoaptă.

— Normal. Dacă o facem acum cu toți oamenii ăștia aici, ar putea să nici nu-și dea seama o vreme.

— Ea nu, dar *el* sigur.

Pantalaimon se referea la daimonul doamnei Coulter. Când se gândi la forma aceea aurie și sinuoasă Lyra simți că i se face rău de frică.

— O să mă bat cu el de data asta, spuse Pantalaimon curajos. Eu pot să mă schimb, el nu poate. O să mă transform așa de repede că el n-o să mă poată ține. De data asta eu o să înving, ai să vezi.

Lyra aprobă din cap, cu atenția însă în altă parte. Cu ce să se îmbrace? Cum să iasă fără a fi văzută?

— Va trebui să te duci și să urmărești, șopti ea. Imediat ce e liber va trebui să fugim. Fă-te molie, adăugă ea. Și fii atent: în *secunda* în care nu se uită nimeni...

Întredeschise ușor ușa iar el se strecură afară, un punctuleț închis pe fondul rozaliu al luminii din coridor.

Între timp, Lyra își aruncă pe ea cele mai groase haine pe care le avea și mai îndesă câteva într-una dintre gențile din mătase de cărbune de la magazinul șic pe care îl vizitaseră chiar în după-amiaza aceea. Doamna Coulter îi dăduse niște bani să-și cumpere dulciuri și, deși cheltuise fără rețineri, încă îi rămăseseră câțiva suverani[1] din aur pe care îi puse în buzunarul hainei din blană de lup.

La sfârșit, împachetă alethiometrul în husa lui de catifea neagră. Să-l fi găsit maimuțoiul acela abominabil? Trebuie să-l fi găsit, și trebuie să-i fi spus și ei, of, numai dacă l-ar fi ascuns mai bine!

Merse pe vârfuri până la ușă. Camera ei dădea într-un coridor care, din fericire, se afla imediat lângă holul mare, iar majoritatea invitaților era în cele două saloane, la capătul holului. Se auzeau oameni vorbind tare, râsete, zgomotul înfundat al apei la toaletă, clinchetul paharelor; și apoi o voce subțirică de molie care îi spuse la ureche:

— Acum! Repede!

Se strecură pe ușă în hol și în mai puțin de trei secunde deschidea ușa de la intrare a apartamentului. Încă un moment și era afară, cu Pantalaimon, sticlete din nou, se repezi spre scară și fugi.

---

[1] Monedă britanică de aur, în valoare de 20 de șilingi (*n. tr.*).

Merse repede, îndepărtându-se cât putea de mult de râu, pentru că splaiul era larg și foarte puternic luminat. Între acesta și Institutul Arctic Regal era o încrengătură de străduțe înguste, și acesta era singurul loc pe care Lyra era sigură că îl poate găsi, iar acum se îndrepta cu pași repezi spre el.

Numai dacă ar fi cunoscut Londra tot atât de bine cum cunoștea Oxfordul! Atunci ar fi știut ce străzi trebuie să ocolească; sau de unde putea să șterpelească ceva de mâncare, sau, cel mai important lucru dintre toate, la ce ușă putea bate pentru a găsi adăpost. În inima nopții reci, toate aleile întunecate din jurul ei fremătau de mișcare și de o viață secretă despre care ea nu știa nimic.

Pantalaimon deveni pisică sălbatică și exploră întunericul din jur cu ochii săi pătrunzători. Și de atâtea ori se opri cu blana zbârlită, iar Lyra trebui să se ascundă și să ocolească gangul pe care tocmai se pregătea să intre. Noaptea era plină de zgomote: râs de beți, două voci răgușite încercând un cântec, scârțâitul și vaietul unei mașinării neunse undeva într-un subsol. Lyra trecu cu grijă și atenție printre toate, cu simțurile multiplicate și împletite cu cele ale lui Pantalaimon, ascunsă în umbră, de-a lungul aleilor înguste.

Din când în când, trebuia să traverseze câte o stradă lată și bine luminată, în care tramvaiele scârțâiau și

scânteiau sub firele lor anbarice. Existau reguli ca să traversezi străzile Londrei, dar Lyra nu le dădu atenție, dacă țipa cineva, ea fugea.

Era bine să fii din nou liber. Știa că Pantalaimon, pășind pe pernuțele lui de pisică sălbatică, alături de ea, simțea și el aceeași bucurie năvalnică de a fi afară, liber din nou, chiar dacă în aerul murdar al Londrei, încărcat de fum, gaze și funingine, și îngreunat de zgomot. La un moment dat, destul de curând, vor trebui să se gândească la ceea ce puteau însemna cuvintele pe care le auziseră în apartamentul doamnei Coulter, dar nu încă. Și, la un moment dat, în cele din urmă va trebui să găsească și un loc de dormit.

La o intersecție, în colțul unui mare magazin ale cărui ferestre străluceau luminoase pe trotuarul ud, era o rulotă cu cafea: o minusculă cămăruță pe roți, cu o tejghea sub un acoperiș de lemn. Înăuntru era o lumină galbenă, iar în jur plutea aroma cafelei proaspete. Patronul, îmbrăcat în alb, stătea sprijinit de tejghea și vorbea cu cei doi sau trei clienți.

Era apetisant. Lyra mersese timp de o oră, era udă și îi era frig. Cu Pantalaimon sub formă de vrabie, se duse spre tejghea și se ridică pe vârfuri, ca să atragă atenția proprietarului.

— O cafea și un sandvici cu șuncă, vă rog, spuse ea.

— Cam târziu pe afară, drăguță, spuse un domn cu pălărie și fular alb, din mătase.

— Da, spuse ea, întorcându-se cu spatele la el pentru a examina intersecția aglomerată. Tocmai se terminase spectacolul la un teatru din apropiere, iar lumea umplea de freamăt foaierul luminat, chemând taxiuri și strângându-și hainele în jurul umerilor. În cealaltă direcție era intrarea unei Stații de Tren Chthonic cu o mulțime și mai deasă curgând în susul și în josul scărilor.

— Poftim, iubire, spuse omul de la tejghea. Doi șilingi.

— Dă-mi voie să plătesc eu, spuse domnul cu pălărie.

De ce nu, se gândi Lyra? Pot să fug mai repede decât el și aș putea avea nevoie de toți banii pe care-i am mai târziu. Domnul cu pălărie puse o monedă pe tejghea și zâmbi în jos, către ea. Daimonul lui era un lemur. Se agăță de gulerul acestuia, cu ochii rotunzi fixați pe Lyra.

Ea mușcă din sandwich și continuă să urmărească strada aglomerată. Nu avea nici o idee unde se afla pentru că nu văzuse niciodată o hartă a Londrei, nu știa nici măcar cât de mare era sau cât de mult trebuia să meargă ca să ajungă la țară.

— Cum te cheamă? întrebă domnul.

— Alice.

— E un nume frumos. Dă-mi voie să îți torn o picătură din asta în cafea... o să te încălzească...

Desfăcea dopul unei sticle plate argintii.

— Nu-mi place, spuse Lyra. Îmi place numai cafeaua.

— Sunt sigur că nu ai mai gustat un coniac ca ăsta până acum.

— Ba da. Mi-a fost rău de era să mor. Am băut o sticlă întreagă, sau aproape.

— Cum vrei, spuse omul, înclinând sticla în propria ceașcă. Și unde te duci așa singurică, la ora asta?

— Să mă-ntâlnesc cu tata.

— Și cine e tatăl tău?

— E criminal.

— Ce?

— V-am spus, e criminal. E meseria lui. În seara asta are de făcut o treabă. Am aici haine curate de schimb pentru el, că de obicei e plin de sânge când termină câte o treabă.

— Aa, glumești.

— Nțț.

Lemurul scoase un mieunat ușor și se târî spre ceafa omului pentru a o țintui pe Lyra cu privirea de acolo.

Lyra își bău impasibilă cafeaua și termină de mâncat sandviciul.

— Bună seara, spuse ea. Îl văd pe tata că vine acum, pare niţel cam furios.

Omul cu pălărie se uită împrejur, iar Lyra porni spre mulțimea care ieșea de la teatru. Oricât de mult ar fi vrut să vadă și ea Trenul Chthonic (doamna Coulter îi spusese că nu este, de fapt, un lucru pentru cei din clasa ei), îi fu teamă să nu fie prinsă în capcană sub pământ; mai bine să fie afară, în aer liber, în câmp deschis, unde putea să o rupă la fugă oricând, în caz de nevoie.

Merse și tot merse, iar străzile deveneau tot mai întunecate și mai goale. Burnița, și chiar dacă n-ar fi fost nici un nor, cerul orașului era prea mult bruiat de alte lumini pentru a putea vedea stelele. Pantalaimon credea că mergeau spre nord, dar cine putea ști cu adevărat?

Străzi nesfârșite, șiruri de căsuțe identice din cărămidă, cu grădinițe doar cât să încapă o pubelă; fabrici mari și pustii în spatele gardurilor de sârmă, cu câte un bec anbaric arzând trist pe câte un perete și un paznic de noapte moțăind în ghereta lui; din când în când, câte un oratoriu mohorât, care se putea deosebi de vreun depozit doar datorită crucifixului de afară. O dată a încercat ușa unui astfel de loc, doar pentru a auzi un vaiet venind dinspre vreo bancă la doar câțiva centimetri mai departe, în întuneric. Își dădu seama că scările erau pline de oameni care dormeau acolo și fugi.

— Unde o să dormim, Pan? Spuse ea în timp ce se târau de-a lungul unei străzi cu magazine cu obloanele trase.

— Pe vreun prag, undeva.

— Nu vreau să ne vadă cineva. Toate pragurile sunt atât de expuse.

— E un canal pe-aici, pe undeva...

Pantalaimon se uită spre o stradă lăturalnică, din dreapta. Fără îndoială că peticul acela de licărire întunecată însemna că în apropiere trebuia să fie o apă și, când se duseră, tiptil, tiptil, ca să verifice, găsiră albia unui râu unde în jur de douăsprezece barje erau legate de chei, unele mai îndepărtate, pe largul apei, altele aproape de mal, îngreunate de macarale care arătau ca niște spânzurători. O lumină palidă strălucea la una dintre gheretele de lemn, iar din coșul de metal ieșea un firicel de fum; în afară de aceasta, singurele lumini se aflau sus, pe peretele depozitului sau în vârful macaralelor, lăsând partea de jos cufundată în întuneric. Cheiul era plin de butoaie cu tărie de cărbune, cu grămezi de bușteni rotunzi și cu role de cablu învelit în cauciuc.

Lyra merse pe vârfuri până la colibă și se uită pe fereastră. Un bătrân citea laborios un ziar cu benzi desenate și fuma pipă, cu daimonul – un cocker spaniel – dormind încolăcit pe masă. Cum se uita prin geam, bătrânul se ridică și aduse un ceainic înnegrit de pe soba de fier și turnă niște apă fierbinte într-o cană crăpată, după care se lăsă din nou pe spate, adâncindu-se în lectura ziarului său.

— Să-l rugăm să ne lase și pe noi înăuntru, Pan? șopti ea, dar Pan avea atenția în altă parte; era când liliac, când bufniță, când pisică sălbatică, din nou. Lyra se uită împrejur, simțind neliniștea lui Pantalaimon, și îi văzu în același moment în care îi văzu și el: doi bărbați alergând înspre ea, câte unul din fiecare parte, cel mai apropiat având în mână o plasă.

Pantalaimon scoase un țipăt ascuțit și se aruncă preschimbat în leopard la daimonul bărbatului mai apropiat, o vulpe sălbatică, făcând-o pe aceasta să se prăvălească pe spate, printre picioarele bărbatului. Bărbatul înjură și se înclină într-o parte, iar Lyra o zbughi pe lângă

el spre spațiul deschis al cheiului. Ceea ce nu trebuie să facă acum este să fie prinsă într-un colț.

Pantalaimon, acum vultur, se coborî brusc spre urechea ei și îi șuieră:

— Stânga! Stânga!

Lyra se aruncă spre stânga și văzu un spațiu între butoaiele cu tărie de cărbune și capătul unui șopron din fier forjat și se îndreptă glonț spre el.

Dar plasele acelea!

Auzi un sâsâit în aer și ceva îi izbi obrazul, șuieră în jurul ei și o înțepă, și simți sfori marinărești peste față, brațe, mâini și încurcate în păr, strângând-o tare, și căzu, țipând, mușcând și zvârcolindu-se în van.

— Pan! Pan!

Dar daimonul vulpe își înfipse colții în blana de pisică a lui Pantalaimon, iar Lyra simți durerea în propria-i carne și scoase un țipăt puternic în clipa în care Pantalaimon se prăbușea. Un bărbat înfășura rapid niște corzi în jurul ei, în jurul brațelor și picioarelor, gâtului, corpului, capului, rostogolind-o, și rostogolind-o, și împachetând-o strâns și trântind-o burduf pe pământul ud. Era complet neajutorată, ca o muscă prinsă în plasa unui păianjen. Bietul Pantalaimon, rănit, încerca să se târască spre ea, cu daimonul vulpe în spatele lui și nu mai avea nici măcar puterea să se schimbe; iar celălalt bărbat zăcea într-o băltoacă, cu o săgeată înfiptă în gât...

Totul se opri în momentul în care cel care lega plasa văzu și el ce se întâmplă. Pantalaimon se ridică și clipi, apoi se auzi o bufnitură surdă și omul cu plasa căzu înecându-se și icnind chiar peste Lyra, care țipă de groază: era *sânge* chestia aia care ieșea din el!

Zgomot de picioare alergând și cineva îl întoarse pe individ și se aplecă deasupra lui; celelalte mâini o ridicară pe Lyra, lama unui cuțit i se strecură pe lângă față și se ridică, iar sforile plasei căzură una câte una, iar

ea le smulse de pe ea scuipând și repezindu-se într-un suflet să îl îmbrățișeze pe Pantalaimon.

Îngenunchind, Lyra se întoarse să îi vadă pe noii sosiți. Trei oameni întunecați, unul înarmat cu un arc, ceilalți cu cuțite; și, cum se întoarse, îl auzi pe cel cu arcul tresărind.

— Aia nu-i Lyra?

O voce cunoscută dar pe care nu o putea plasa exact, până când bărbatul nu făcu un pas înainte și cea mai apropiată lumină îi căzu peste față și peste daimonul-șoim de pe umăr. Și apoi, într-o strălucire, își aduse aminte: un gitan! Un gitan adevărat, de Oxford!

— Tony Costa, spuse el. Ț'aduci aminte? Te jucai cu frati-miu Billy pă bărcile dân Jericho, nainte să-l ia Coblerii.

— O, Doamne, Pan, suntem în siguranță! Hohoti ea, dar apoi o strălucire alt gând: în ziua aceea furase chiar barca familiei Costa. Dacă-și amintea acum?

— Mai bine vii cu noi, spuse el. Ești singură?

— Da. Fugeam de...

— Bine, nu vorbi acuma. Stăi cuminte. Jaxer, dă cădavrile-alea mai-n umbră. Kerim, stăi dă șase.

Lyra se ridică tremurând, strângându-l la piept pe Pantalaimon, pisică sălbatică. El se întindea încercând să vadă ceva, iar ea îi urmări privirea, înțelegând și, deodată, devenind și ea curioasă: ce se întâmplase cu daimonii celor doi morți? Dispăreau, acesta era răspunsul; păleau și piereau în aer ca atomii de fum, deși încercau să se țină de oamenii lor. Pantalaimon își ascunse ochii, iar Lyra o luă oarbă la fugă după Tony Costa.

— Ce faci aici? întrebă ea.

— Liniște, fato. Suntă dăstule belele p' capu' nostru ca-s' mai trezim altile. Vorbim în barcă.

O conduse pe un pod mic de lemn, spre mijlocul canalului. Ceilalți doi oameni pășeau tăcuți după ei. Tony

se întoarse, merse puțin de-a lungul apei și apoi intră pe un debarcader de lemn de pe care sări pe o barcă îngustă și deschise larg ușa cabinei.

— Intră, spuse el, repede acușea.

Lyra făcu cum i se spuse, pipăindu-și geanta (căreia nu-i dăduse drumul, nici chiar în plasă), ca să se asigure că alethiometrul era încă acolo. În cabina lungă și îngustă, la lumina unui felinar agățat într-un cui văzu o femeie puternică și corpolentă cu părul alb, citind ziarul la o masă. Lyra o recunoscu imediat: mama lui Billy.

— Cine-i aicea? spuse femeia. Nu s' puate, nu-i asta Lyra?

— Ba da, Ma, tre' s' plecăm. Am omorâtă doi oameni pă chei. Credeam că-s Cobleri da' acu' cred c-o fi fostă negustori turci. O luoasără pă Lyra. Nu mă-ntreba nimica, o s' vorbim după cea plecăm.

— Vino-ncoa', copilă, spuse Ma Costa.

Lyra se supuse, pe jumătate fericită, pe jumătate neliniștită și temătoare, pentru că Ma Costa avea brațe ca niște măciuci, iar acum chiar era sigură: *era,* într-adevăr, barca lor cea pe care o capturase cu Roger și cu ceilalți copii de la colegiu. Dar mama bărcii își puse mâinile ușor de ambele părți ale feței Lyrei iar daimonul ei, un câine lup mare și gri se aplecă încet și blând să lingă rănile de pe capul de pisică sălbatică al lui Pantalaimon. Apoi Ma Costa își înfășură brațele-i mari în jurul Lyrei și o strânse la piept cu drag.

— Habar n-am ce faceai aicișea da' știu că n-arăți prea bine. Po' s'te sui în patu' lu' Billy da' numa' după ce ț-oi da ceva cald dă băut. Steai colea' jos, copilă.

Părea că pirateria ei fusese iertată, sau, cel puțin, uitată. Lyra se lăsă să alunece ușor pe o băncuță capitonată din spatele mesei de pin lustruit, în timp ce huruitul înfundat al motorului cu gaz zgudui barca.

— Unde mergem? întrebă Lyra.

Ma Costa punea o cratiță cu lapte pe soba de fier și scormonea cărbunii ca să întețească focul.

— Departe d' aci. Gata cu vorba acu', vorbim dimineață.

Și rămase tăcută, întinzându-i Lyrei o ceașcă cu lapte încălzit și legănându-se spre punte când barca a început să se miște, și vorbind în șoaptă cu bărbații de acolo. Lyra sorbi din lapte și ridică un colț al jaluzelei pentru a vedea cheiurile întunecate rămânând în urmă. Într-un minut sau două, adormi buștean.

Se trezi într-un pat îngust, cu huruitul scăzut și liniștitor al motorului undeva sub ea. Se ridică, se lovi la cap, trase o înjurătură, pipăi în jur și încercă să fie mai atentă. Într-o lumină palidă, cenușie, văzu alte trei paturi, toate goale și bine netezite, unul sub al ei și celelalte două de cealaltă parte a micii cabine. Se dădu jos și descoperi că era în maiou și chiloți, iar rochia și haina din piele de lup erau împăturite la un capăt al patului, împreună cu geanta. Alethiometrul era încă acolo.

Se îmbrăcă repede, ieși pe ușa din capătul încăperii și se trezi în cabina cu sobă, unde era cald. Nu era nimeni acolo. Prin fereastră văzu vălătuci de ceață prin care, din când în când, se întrevedeau niște umbre întunecate, care ar fi putut fi copaci sau clădiri.

Înainte ca Lyra să poată ieși pe punte, ușa exterioară se deschise iar Ma Costa coborî pe scară, înfășurată într-o haină veche de stofă, pe care umezeala de afară făcuse mii de perluțe.

— Ai dormită bine? spuse ea, întinzându-se după o tigaie. Acuș stăi la o parte dân drum, să-ț' facă Ma ceva s' mănânci. Nu-mi sta aci, nu-i loc.

— Unde suntem? întrebă Lyra.

— Pă Canalu' Marii Legături. Stăi ascunsă, copilă. Nu vreau s' te văd afar', pă punte. Avem năcazur' multe, și-i zăpăceală mare afară.

— Ce fel de necazuri?

— Nimica dă să nu-i dăm dă liman, dacă stăi cuminte ș' nu t-arăți la față.

Și nu mai spuse nimic până când Lyra nu termină de mâncat. La un moment dat, barca încetini și ceva se lovi de o margine, iar Lyra auzi strigătele furioase ale oamenilor, dar pe urmă o glumă spusă de altcineva îi făcu să râdă iar vocile se liniștiră și barca merse mai departe.

Imediat, Tony Costa dădu ușa de perete și intră în cabină. Ca și mama lui, avea hainele pline de perluțe strălucitoare; își scutură fesul din lână peste sobă și făcu picăturile de apă să cadă și să sfârâie.

— Ce-i spunem, Ma?

— Întâi întreabă și p'ormă spune.

Își turnă puțină cafea într-o cană de tablă și se așeză. Era un bărbat puternic, cu fața întunecată, și acum, că îl putea vedea în lumina zilei, Lyra îi distinse o grimasă tristă întipărită pe față.

— Bun, acuma s'ne spui ce faceai la Londra, tu Lyra. Nu credeam că te-a luat ș' pă tine Coblerii.

— Stăteam cu doamna asta, știi...

Cu stângăcie, Lyra reuși să pună cap la cap povestea și o aranjă ca pe un pachet de cărți gata de împărțit. Le spuse tot, în afară de alethiometru.

— Și, pe urmă, în ultima seară, la petrecerea asta, am descoperit ce făceau ei de-adevăratelea. Doamna Coulter era una din Cobleri și ea, și voia să mă folosească pe mine ca să prindă mai mulți copii. Și ce fac este că...

Ma Costa ieși afară. Tony așteptă până când se închise ușa, apoi continuă:

— Știm cea fac. Sau cel puțin, ceva dân cea fac. Știm că nu s'mai întorc niciodată copiii ăia. Îi ia pă copii în Nord, îi duce-ntr-un loc pustiu și fac expărienție pă ei.

La-nceput am zis că încearcă pă ei medicamente noi sau boli d'astea, da' atuncea nu să esplică dă ce a-nceput toată asta d'odată, așa, acu' fo doi, trei ani. Pă urmă ne-am gândită la tătari, poate-i f-un pact săcret, d'ăla ca'n Siberia, pen' că și tătarii vreiau să să ducă-n Nord ca ș-ăilalții, pentru tăria dă cărbune ș' minele dă foc și mergea zvonu' d-un război dă mai 'nainte să-nceapă cu Coblerii. Ș-am zisă că poate-i cumpără, știi, Coblerii îi cumpără pă șefii tătarilor ș'le dă copii în schimb, că tătarii-i mănâncă, nu-i așa? Îi pune la prăjit și-i mănâncă.

— Ba nu! exclamă Lyra.

— Ba da. Ehe, s' multe dă spus. Ai auzit dă Nälkäieni?

— Nu, spuse Lyra, nici măcar la doamna Coulter. Ce sunt ăștia?

— Un fel dă fantome d'alea dă care au pîn pădurile alea. Mari cam cât un copil, da' n-are cap. Merge pă pipăite noaptea și dacă tă află că dormi afară, în pădure, tă prinde și nu tă mai lasă, orice-ar fi. Nälkäieni, ăsta-i un cuvânt dân Nord. Și Înghite-vânt, ș' ăia-s periculoși. Zboară pîn aer. Dai p'ste grupuri dă d'ăștia care plutesc împreună sau prinși în fr'un rug. Imediat ce te-atinge, toată puterea să scurge dân tine. Nu puoț' să-i vezi, dăcât numa'ca un fel dă pâlpâire pîn aer. Și Ăi Dă Nu Respiră...

— Ce sunt?

— Războinici uciși pă jumătate. Să fii viu e una, și să fii mort e alta, da' s' fii juma' omorât, asta-i cel mai rău. Nu poa' s' moară și nici să trăiască. Rătăcește pă pustii pentru totdeauna. Le zice Ăi Fără Răsuflare, dân cauza la ce li s-a făcut.

— Și ce li s-a făcut? întrebă Lyra cu ochii larg căscați.

— Tătarii dân Nord le sparge coastele ș' le scoate plămânii. Nu-i nici o artă aicea. Le scoate plămânii fără să-i omoare și plămânii nu mai merge dacă nu îi strânge

cu mâna daimonii, ș' rezultatu' e că ăștia-s între răsuflare și nerăsuflare, între viață și moarte, pă jumătate omorâți, înțălegi. Și daimonii lor tre' s' pompeze zi și noapte sau să piară o dată cu ei. Câteodată, am auzit, dai dă câte un regiment întreg dă Ăi Fără Răsuflare pîn pădure. Ș' pă urmă mai s'ăia, *panserbørnii* – ai auzit dă ei? Asta înseamnă urși cu armură. Ăștia-s ca un fel dă urși polari, numa' că...

— Da! Am auzit de ei! Unul dintre bărbații de aseară spunea că unchiul meu, Lordul Asriel, e ținut prizonier într-o fortăreață păzită de urși cu armură.

— Da? Ș'ce făcea el acolo, d'a ajuns la închisoare?

— Explora. Dar felul în care omul vorbea despre el... nu cred că unchiu-i de partea Coblerilor. Cred că se bucurau că este la închisoare.

— Ehe, orș'cum, n-o să iasă d'acolo dacă-l păzește ursii cu armură. Ăștia-s ca mercenarii, înțelegi ce vreau să spun? Își vândă puterea orș'cui îi plătește. Au mâini ca oamenii ș-a-nvățat cum s' mânuiască și să lucreze feru', mai ales feru' d'ăla, dă meteorit, și fac foi și plăci mari dân fieru' ăsta, și s-acoperă cu ele. Îi atacă pă Skraelingi dă sute dă ani. Sunt mari criminali, fără nici un pic de milă. Da' să țin dă cuvânt. Dacă faci un târg cu un *panserbørn* poți să te bazezi pă el.

Lyra se gândi cu groază la toate aceste orori.

— Lu' Ma nu-i place s'audă dăspre Nord, spuse Tony după câteva momente, dân cauza la ce s-a-ntâmplat cu Billy. Știm noi că l-a luat în Nord, înțelegi?

— De unde știți?

— Am prins un cobler d'ăla ș' l-am făcut s' vorbească. Ș-așa am aflată una sau două dân ce fac ei p'acolo. Ăia doi d'az'noapte nu era Cobleri; era prea proști. Dacă era Cobleri, i-am fi loat vii. Înțălegi, noi, poporu' gitan, am fost loviți mai rău dăcât toți ăilalți dă Coblerii ăștia ș-acuma ne-adunăm s' ne gândim la o cale dă bătaie.

Asta f'ceam aseară pă chei, luoam provizii, c' ne ducem la o mare adunare în Fens, adicătea, cum îi zicem noi, un Sfat. Și ce cred io c-o s' facem, cred c-o s'trimitem un grup dă salvare, dupe ce-auzim ce-are dă spus feștecare gitan, după ce punem cap la cap tot ce știm, io asta cred. Io asta aș face dac'aș fi în locu' lu' John Faa.

— Cine-i John Faa?

— Regele gitanilor.

— Și chiar o să vă duceți să-i salvați pe copii? Dar Roger?

— Cine-i Roger?

— Băiatul de la bucătăria Colegiului Jordan. L-a luat și pe el, la fel ca pă Billy, cu o zi înainte ca eu să plec cu doamna Coulter. Sunt sigură că dacă m-ar lua pe mine, el ar veni să mă salveze. Dacă vă duceți să-l salvați pă Billy, vreau să vin și eu cu voi, să îl salvez pe Roger.

Și pe unchiul Asriel, gândi ea; dar nu mai spuse.

Acum, că Lyra avea o sarcină la care să se gândească, se simțea mult mai bine. Fusese, fără îndoială, foarte bine când o ajuta pe doamna Coulter dar Pantalaimon avea dreptate: nu prea făcea mare lucru acolo, era doar un fel de animal de companie drăguț. Pe barca gitanilor era treabă adevărată de făcut, iar Ma Costa se asigura că Lyra o și face. Freca, mătura, curăța cartofi și făcea ceai, ungea rulmenții de la elice, curăța plasa de protecție de deasupra elicei, spăla vase, descuia lacătele, lega barca de stâlpii de acostare și, în câteva zile, era atât de familiarizată cu viața cea nouă, de parcă se născuse gitană.

Ceea ce nu observa ea era că membrii familiei Costa erau în permanență în alertă și urmăreau îndeaproape orice manifestare de interes mai puternică față de Lyra, venită din partea celorlalți oameni de pe apă. Chiar dacă nu își dădea seama de acest lucru, Lyra era importantă, iar doamna Coulter și Comitetul de Oblații o căutau probabil peste tot. Și, într-adevăr, Tony aflase de prin cârciumi că poliția făcea raiduri prin case, ferme, șantiere de construcții și fabrici fără nici un fel de explicație, deși circula zvonul că ce căutau era o fetiță care dispăruse. Și acest fapt, în sine, era foarte ciudat în situația în care atâția copii dispăruseră înainte și nu-i căutase nimeni. Atât gitanii cât și cei de pe mal erau din ce în ce mai irascibili și neliniștiți.

Și mai era încă un motiv care ținea treaz interesul familiei Costa pentru Lyra, dar ea nu avea să afle aceasta decât cu câteva zile mai târziu.

Așa că au hotărât să o țină ascunsă în cabină atunci când treceau pe lângă ghereta unui paznic, sau pe lângă un debarcader sau pe oriunde puteau fi diferiți pierde-vară care să caște gura la ei și să o vadă pe Lyra. Odată au trecut printr-un oraș în care poliția percheziționa toate bărcile de pe râu și blocase circulația în ambele direcții. Familia Costa putea face față acestei probleme. Sub priciul lui Ma Costa era un compartiment secret, în care Lyra a stat pitită și înghesuită timp de două ore, în timp ce polițiștii scotoceau fără nici un succes toate cotloanele de deasupra.

— Cum de nu m-au găsit daimoniii lor? întrebă ea pe urmă, iar Ma îi arătă peretele interior al compartimentului secret: lemn de cedru, care avea un efect soporific asupra daimonilor; era adevărat că Pantalaimon își petrecuse tot timpul dormind fericit la capul Lyrei.

Încet, cu multe opriri și ocolișuri, barca familiei Costa se apropie de Fens, acea sălbăticie întinsă și niciodată complet cartografiată, de ceruri imense și mlaștini fără sfârșit din estul Engliterei. Partea cea mai îndepărtată se îngemăna insesizabil cu golfulețele și ochiurile de apă produse de flux la malul mării, în timp ce cealaltă parte a mării se pierdea și pălea în ținuturile îndepărtate ale Olandei; unele părți din ținuturile Fens fuseseră asanate de către olandezi, iar unii dintre ei se stabiliseră chiar acolo, așa că limba pe care o vorbeau cei din Fens conținea foarte multă olandeză. Dar alte părți ale ținutului nu fuseseră deloc asanate, cultivate sau locuite, iar în cele mai sălbatice regiuni, cele centrale, în regatul țiparilor și al păsărilor de apă, unde pâlpâiau focurile misterioase de metan și unde călătorii neatenți erau ispitiți și atrași în capcana mlaștinilor și noroaielor, acolo

își găsiseră gitanii întotdeauna un loc sigur pentru a-și ține Sfatul.

Iar acum din mii de golfuri și de canale șerpuinde, bărcile gitanilor se îndreptau către platoul Byan, singura bucățică de teren care se ridica puțin deasupra întinderilor nesfârșite de mlaștini și smârcuri. Acolo se afla o veche sală de întâlniri, din lemn, înconjurată de o aglomerare de mici așezări permanente, cheiuri și debarcadere și o piață de țipari. Când se convoca câte un Sfat la Byan, adică o adunare sau întâlnire a gitanilor, erau atât de multe bărci care umpleau apele, încât puteai merge la o milă distanță, în orice direcție, doar pășind peste punțile acestora; sau cel puțin, așa se spunea. Gitanii erau stăpâni în Fens. Nimeni altcineva nu îndrăznea să intre, și, atâta timp cât gitanii trăiau în pace și făceau comerț cinstit, autoritățile se făceau că nu observă neîncetata contrabandă și răzbunările sângeroase ocazionale. Dacă un cadavru de gitan era adus la mal sau se prindea în plasa vreunui pescar, ei bine – era doar un gitan.

Lyra ascultă captivată poveștile despre locuitorii din ținuturile Fens, despre marele câine fantomă Black Shuck, despre focurile de mlaștină care iau naștere din pungile de țiței de vrăjitoare și începu să se gândească la ea ca o gitană get beget, chiar înainte de a ajunge în Fens. Revenise repede la limbajul de Oxford, iar acum începea să se deprindă și cu graiul gitănesc, întregit cu cuvinte fen-olandeze. Ma Costa trebui să îi reamintească de unele lucruri.

— Tu nu eşti gitancă, Lyra. Poaţi sî treci dreapt gitancă, daca înveţi s' vorbeşti bine, da' noi ăştia suntem mai mult decâtă numa' limba gitanească. Avemă adâncimi şî curenţi puternici în noi, Lyra. Suntem oameni dă apă dă la un cap la altu', iară tu nu eşti, tu eşti o persoană dă foc. Cel mai mult eşti tu ca focu' dă mlaştină, ăsta-i locul pă care-l ai tu în lumea gitănească, tu ai ţiţăi dă vrăjitoare în suflet. Înşelătoare, asta eşti, fato.

Lyra se simțea rănită.

— Da' n-am înșelat niciodată pe nimeni! Întreabă ...

Nu avea pe cine să întrebe, bineînțeles, iar Ma Costa râse, dar cu bunătate.

— Nu vezi că io îți fac aicea un compliment, mă gâsculiță ce ești? spuse ea, iar Lyra se împăcă deși nu înțelegea.

Când ajunseră la Byanplats era seară, iar soarele apunea într-o pată sângerie pe cer. Insula joasă și Zaal-ul (locul în care avea să se țină Sfatul) se reliefau întunecate pe fondul de lumină, ca și pâlcul de clădiri din jur; dâre de fum se încolăceau în aerul încremenit, iar dinspre bărcile care întunecau zarea venea miros de pește prăjit, frunză de fumat și tărie de ienupăr.

Traseră barca chiar lângă Zaal, legând-o de un ponton despre care Tony spunea că fusese folosit de familia lui de generații întregi. Imediat, Ma Costa puse tigaia pe foc să sfârâie cu niște țipari grași și ceaunul pentru terci de cartofi. Tony și Kerim își unseră părul cu ulei, își puseră cele mai bune jachete din piele cu bandanele albastre la gât, își încărcară degetele cu inele de argint și plecară să salute niște prieteni mai vechi din bărcile învecinate și să bea un pahar sau două pe la cel mai apropiat bar. Când se întoarseră aveau vești importante.

— Am ajuns la țanc. Sfatu-i chiar în seara asta. Și zice pîn oraș că – ce crezi – zice că copilu' d-a dispărut e pă o barcă dă gitani și c-o s-apară-n seara asta la Sfat!

Râse tare și ciufuli părul Lyrei. De când intraseră în Fens fusese din ce în ce mai bine dispus, ca și cum întunecarea sălbatică pe care o exprimase fața lui până atunci era doar o mască. Lyra simți cum îi crește starea de tensiune și agitație în timp ce mânca și spăla vasele, înainte de a se pieptăna, de a-și pune altethiometrul în buzunarul hainei din piele de lup și de a sări pe mal pentru a se îndrepta, împreună cu toate celelalte familii, spre Zaal.

Crezuse că Tony glumea. Curând află însă că nu era așa; sau poate ea arăta mult mai puțin a copil gitan decât își închipuise, pentru că foarte multă lume se uita la ea fix, iar copiii arătau cu degetul, și, până să ajungă la porțile Zaal-ului, înaintau singuri pe un culoar creat de mulțimea care stătea de o parte și de alta, făcându-le loc și urmărindu-le fiecare mișcare.

Și atunci Lyra începu să se simtă cu adevărat neliniștită. Stătea lipită de Ma Costa, iar Pantalaimon își luă cea mai mare formă pe care o putea, de panteră, ca să o încurajeze. Ma Costa călca hotărât, ca și cum nimic în lume n-ar fi putut să îi oprească pasul sau să o facă să meargă mai repede, iar Tony și Kerim mergeau în stânga și în dreapta ei, mândri ca niște prinți.

Sala era iluminată cu lămpi de naftalină destul de puternice, care străluceau pe fețele și trupurile celor din public dar lăsau grinzile înalte în întuneric. Cei care intrau trebuiau să se lupte ca să ocupe un loc pe podea, fiindcă băncile erau deja pline; familiile se înghesuiau ca să facă loc, copiii stăteau în poala mamelor iar daimonii se încolăceau pe picior sau stăteau atârnați de pereții din scândură goală.

În față era un podium pe care erau așezate opt scaune din lemn. În timp ce Lyra împreună cu familia Costa își căutau un loc în picioare, lipiți de peretele holului (nu mai rămăsese nici un loc în care să se așeze), opt bărbați își făcură apariția din umbră din spatele podiumului și se opriră în fața scaunelor. Un murmur de emoție străbătu mulțimea; se făcea liniște și ultimii veniți încercau să-și găsească loc pe băncile cele mai apropiate. În sfârșit, se așternu liniștea și șapte dintre bărbații din față se așezară pe scaune.

Cel care rămase în picioare avea în jur de șaptezeci de ani, dar era înalt, bine făcut și puternic. Purta o haină simplă, din pânză groasă și cămașă cu carouri, ca mulți

bărbați gitani; nu avea nimic care să îl scoată în evidență în afară de aerul de putere și autoritate. Lyra recunoscu imediat acel aer: și unchiul ei Asriel îl avea, ca și Stăpânul Colegiului Jordan. Daimonul lui era o cioară, exact ca și corbul Stăpânului.

— Ăla e John Faa, lordu' gitanilor dân Apus, șopti Tony.

John Faa începu să vorbească; avea o voce adâncă și molcomă.

— Gitani! Bine-ați' venită la Sfat. Am venită s-auzim ș-am venită să hotărâm. Toți știți dă ce. Sunt aiciea multe familii care-a pierdut câte un copil. Unele a pierdut chiar doi. Cineva îi ia. Ș' ca dovadă, sunt luați și copii dă orășeni, n-avem nimica dă-mpărțită cu ei pă tema asta.

— Acuma, s-a tot vorbită d-un copil ș-o recompensă. Uite carea-i adăvăru', ca-s să termine cu toate bârfele. Numele copilului-i Lyra Belacqua și-i căutată dă poliția orășenilor. E o recompensă dă o mie de suverani pentru cine le-o dă pă fetiță. E fetiță dă orășean și-i în grija noastră ș-așa o să rămâie. Ăla care-i tentat dă mia aia dă suverani, ar face bine să-și găsească un loc car' să nu fie nici pă uscat nici pă apă. Noi n-o s-o predăm.

Lyra simți cum se înroșește de la rădăcina firelor de păr până la tălpile picioarelor; Pantalaimon se făcu molie maro ca să se ascundă. Toți ochii erau îndreptați asupra lor, iar ea putu doar să se uite în sus la Ma Costa pentru a primi o încurajare.

Dar John Faa reluă:

— Orș'ce-ar fi, noi nu ne schimbăm pă noi. Trebă s-acționăm dacă vrem s' schimbăm faptile. Iată, vă spun un alt fapt: Coblerii, hoț-ăștia dă copii, își ia prizonierii într-un oraș dăparte dân Nord, în ținutu' întunericului. Nu știu cea face cu ei acolo. Unii spun că-i omoară, alții că altceava. Nu știm.

— Ce știm e c-o face cu ajutoru' poliției orășenilor ș' preoților. Toate puterile dă pă uscat îi ajută. Să nu

uitați asta. Toți știe ce să-ntâmplă și o să-i ajute de câte ori poate.

— Așa că ce propun io aiciea, nu-i lucru ușor. Ș' am nevoie dă acordu' ș' sprijinu' vostru. Propun s' trimitem un grup dă luptători în Nord dupe copiii ăia, să-i aducă teferi napoi. Propun să punem la bătaie auru' pă care-l avăm păntru treaba asta, șă toată priceperea ș' tot curaju' dă le putem aduna. Da, Raymond van Gerrit?

Un bărbat din public ridicase mâna, iar John Faa se așeză pentru a-l lăsa să vorbească.

— Iertare, Lord Faa. Acolo-i copii dă oreșeni ca și dă gitani, care-i ținuți acol'șea. Zici că trebă să-i salvăm ș' p'ăia?

John Fa se ridică să răspundă.

— Raymond, adicătea tu spui că tre' s' luptăm s' ne croim drum pân toate pericolele pân' s-ajungem la o mână dă copii speriați ș-atuncea să le spunem la unii că poa' s' vină cu noi acasă ș'la alții că tre' să rămână acolo? Nu, nu, tu ești mai bun decât atâta. Ei bine, am acordu' vostru, preteni?

Întrebarea i-a luat prin surprindere, așa că a urmat un moment de ezitare, dar apoi strigătele scoase din toată inima umplură sala, iar mâinile erau ridicate și împreunate în aer, pumnii strânși și vocile ridicate într-o larmă generală. Grinzile Zaalului se zguduiră și din semiîntunericul în care plutea acoperișul câteva păsări speriate trezite din somn începură să zboare bezmetice prin sală stârnind un nor de praf care se lăsa ușor peste mulțime.

John Faa lăsă larma să continue pentru un moment și apoi ridică mâna pentru a face liniște din nou.

— O s-avem năvoie dă ceva timp ca s' ne organizăm. Vreau ca toți capii dă familie să perceapă o taxă ș' s-o-ncaseze. O să ne-ntâlnim aicea dân nou peste trei zile. Până atunciea o s' vorbesc cu copilu' dăspre care v-am pome-

nită mai dăvreme, ș' cu Farder Coram, ș-o s' facem un plan pă care să vi-l spunem când ne-ntâlnim. Noapte bună la toți.

Prezența lui masivă, simplă și greoaie era îndeajuns pentru a-i calma. Pe măsură ce publicul începu să se scurgă prin ușile masive în noaptea rece spre bărcile care îi așteptau sau spre barurile deja aglomerate ale micii așezări, Lyra îi șopti lui Ma Costa:

— Cine sunt ceilalți de pe podium?

— Capii la șase fămilii, ș-ălalaltu-i Farder Coram.

Era ușor să îți dai seama la ce se referea când a pomenit de celălalt, pentru că el era cel mai bătrân de acolo. Mergea în cârjă și tot timpul cât stătuse în spatele lui John Faa tremurase de parcă avea friguri.

— Vino, spuse Tony. Ai face bine s' te duci să-l saluți pă John Faa. S'-i zici Lord Faa. Nu-ș' ce-o s' te-ntrebe, da' ai grije, să spui numa' adăvăru'.

Pantalaimon era vrabie și stătea curios pe umărul Lyrei, cu gheruțele înfipte adânc în haina din piele de lup, în timp ce Lyra mergea după Tony prin mulțime, ajungând în cele din urmă la podium.

Tony o ridică. Știind că toți care rămăseseră în sală o urmăreau cu atenție și conștientă de mia de suverani pe care o valora dintr-o dată, Lyra roși și ezită. Pantalaimon se repezi la pieptul ei și deveni pisică sălbatică, se așeză în brațele ei și sâsâi ușor uitându-se împrejur.

Lyra simți cum o împinge cineva și păși spre John Faa. Era aspru, serios, masiv și fără expresie, mai mult ca un stâlp de piatră decât ca un om, dar se opri și întinse mâna. Când Lyra își puse mâna în mâna lui, aceasta aproape că dispăru.

— Bine ai venită, Lyra, spuse el.

De aproape, Lyra îi auzi vocea bubuind ca pământul însuși. Ar fi avut foarte mari emoții dacă n-ar fi fost Pantalaimon și faptul că expresia înghețată a lui John

Faa se mai încălzise un pic. O trata cu foarte multă blândețe.

— Mulțumesc, Lord Faa, spuse ea.

— Acuma, vino-n camera dă discuții ș-o s' vorbim, spuse John Faa. Ți-au dat bine s' mănânci, la Costa?

— O, da. Am mâncat țipari la cină.

— Țipari adăvărați, dă Fen, presupun.

Camera de tratative era un loc confortabil, cu un foc puternic și dulapuri pline cu argintărie și porțelanuri și o masă mare înnegrită de vreme, la care erau trase douăsprezece scaune. Ceilalți bărbați care fuseseră pe podium plecaseră, dar bătrânul care tremura era încă împreună cu ei. John Faa îl ajută să se așeze pe un scaun de la masă.

— Acuma, tu stai aici'șea, în dreapta mea, îi spuse John Faa Lyrei, iar el se așeză în capul mesei. Lyra stătea față în față cu Farder Coram. Era puțin înspăimântată de fața lui ca un craniu și de tremuratul lui neîncetat. Daimonul lui era o pisică frumoasă, de culoare ruginie, mare, care păși ușor peste masă, cu coada arcuită și-l inspectă elegant pe Pantalaimon printr-o ușoară atingere a nasului, după care se cuibări în brațele lui Farder Coram, cu ochii pe jumătate închiși și torcând încet.

O femeie, pe care Lyra nu o observase până atunci, ieși din umbră aducând o tavă cu pahare pe care o așeză lângă John Faa, după care făcu o plecăciune și ieși. John Faa își turnă niște tărie de ienupăr dintr-o ploscă de piatră pentru el și pentru Farder Coram și vin pentru Lyra.

— Așa, dăci, spuse John Faa, ai fugită, Lyra.

— Da.

— Și cine era doamna dă care-ai fugit?

— Se numea doamna Coulter. Și credeam că e drăguță, dar am descoperit că ea era una dintre Cobleri. Și am auzit pe cineva care spunea ce sunt Coblerii, că se nu-

mesc Comitetul de Oblații și că ea îl conducea, fusese ideea ei. Și făceau cu toții un plan, habar n-am ce era, doar că voia să mă facă să îi ajut, să le-aduc copii. Dar n-au știut niciodată...

— N-au știut ce?

— Păi, mai întâi n-au știut că eu cunoșteam niște copii care fusese luați. Prietenul meu Roger, băiatul de la Bucătăria Colegiului Jordan, și Billy Costa, și o fată de la Piața Acoperită din Oxford. Și încă ceva... Unchiu' meu, da, Lordul Asriel. I-am auzit vorbind despre călătoria lui în Nord, și nu cred că are nimic de-a face cu Coblerii. Fiindcă i-am spionat pe Stăpânul și pe Învățații de la Jordan, da, m-am ascuns în dulap în Camera de Odihnă, unde n-are voie să intre nimeni în afară de ei, și l-am auzit cum le spunea câte toate despre expediția în Nord, și despre Praful pe care l-a văzut, și a adus înapoi capul lui Stanislaus Grumman, ăla în care tătarii făcuse o gaură-n el. Ș-acuma Coblerii-l țin închis undeva. Îl păzesc urșii cu armură. Și eu vreau să îl salvez.

Era întârâtată și hotărâtă, așa cum stătea acolo, un ghem de fată ițită pe spătarul înalt, din lemn sculptat al scaunului. Cei doi bătrâni nu se putură abține să nu zâmbească, dar, pe când zâmbetul lui Farder Coram era o expresie ezitantă, plină și complicată, ce îi tremura pe față ca o rază de lumină alergând după umbre într-o zi vântoasă de Martie, zâmbetul lui John Faa era calm, cald, simplu și blând.

— Mai bine ne spui ce ai auzită că spunea unchi' tu în sear-aia, spuse John Faa. S' nu treci nimica cu vederea, ai grije. Spune-ne tot.

Lyra așa făcu, mai rar însă decât le spusese celor din familia Costa, dar și cu mai mare sinceritate. Îi era teamă de John Fa, și lucrul de care îi era teamă cel mai rău era blândețea lui. Când termină, Farder Coram vorbi pentru prima dată. Vocea lui era plină și muzicală, cu

tot atât de multe tonuri în ea ca și culoarea blănițeidaimonului său.

— Praful ăsta, spuse el, l-au mai numit vreodată și altfel, Lyra?

— Nu, numai Praf. Doamna Coulter mi-a spus ce este: particule elementare, dar asta e tot ce-a spus, numai așa i-a spus.

— Și ei cred că dacă fac un anumit lucru copiilor pot afla mai multe despre el?

— Da. Dar nu știu ce. Decât că unchiu' meu... Mai e ceva ce am uitat să vă spun. Când le arăta diapozitivele, a mai fost unul. Era Vâjâiala...

— Eara ce? întrebă John Faa.

— Aurora, zise Farder Coram. Așa e, Lyra?

— Da, asta e. Și în luminile Vâjâielii, era ca un fel de oraș. Cu turnuri și biserici și cupole și toate astea. Era nițel cam ca Oxfordu', așa am crezut eu, oricum. Și unchiu' Asriel, el era interesat mai mult de asta, cred, da' pe Stâpân și pe ceilalți Învățați îi interesa mai mult Praful, ca pe doamna Coulter și pe Lordul Boreal și toți oamenii ăia.

— Înțeleg, zise Farder Coram. Ăsta este un lucru foarte interesant.

— Acuma, Lyra, spuse John Faa, o să-ți spun ceava. Farder Coram, aicea, e un om înțălept. El e clarvăzător. El poa' să vadă. Ș'-a urmărită tot ce-a fostă cu Prafu', Coblerii și Lordu' Asriel și toate alilalte și te-a urmărită și pă *tine*, Lyra. Dă fiecare dată când familia Costa să ducea la Oxford, sau încă fo șase familii, să-ntorcea cu câte-o știre. Dăspre tine, copilă. Știai?

Lyra scutură din cap. Începea să-i fie frică. Pantalaimon gemea, prea încet însă ca cineva să-l audă, dar ea îl simți în vârful degetelor pe care le avea adânc cufundate în blana lui.

— Oho, da, da, spuse John Faa, tot ce faceai ajungea aciește la Farder Coram.

Lyra nu mai putu să reziste.

— N-am *stricat-o*, jur! Zău! A fost doar nițel nămol! Și nici n-am apucat să ajungem prea departe.

— Dăspre ce vorbești, copilă? zise John Faa.

Farder Coram râse. În momentul în care începu să râdă tremuratul i se opri și fața îi deveni luminoasă și tânără.

Dar Lyra nu râdea. Cu buze tremurânde, spuse:

— Și chiar dacă am fi găsit cepul, nu l-am fi scos niciodată! A fost doar o glumă. N-am fi scufundat-o niciodată, zău, jur!

Apoi John Faa începu să râdă și el. Trânti o palmă pe masă atât de tare încât paharele zornăiră; umerii lui masivi se cutremurau și trebui să își șteargă lacrimile din ochi. Lyra nu mai văzuse așa ceva – în viața ei nu auzise un așa tunet și un așa cutremur; era ca un munte care râdea.

— Ohoho, ohoho, da, da, zise el, după ce se mai potoli puțin, am aflată și d' asta, pacoste mică! Ș' nu cred că d' atuncea familia Costa a mai călcată pă fr'undeva făr' să i s-aducă aminte dă asta! Bă, Tony bă, să lași, bă, pă cineva dă pază pă barcă, bă Costa, că p'aicea umblă nește fetițe rele dă tot, râdea lumea. Hăhă, povestea asta a făcut ocolu'-n Fens, copilă. Da' n-o s' te pedăpsim pentru asta. Nu, nu! Liniștăște-te.

Se uită la Farder Coram, și cei doi bătrâni se puseră pe râs din nou, dar de data aceasta mai potolit. Iar Lyra se simți mulțumită și în siguranță.

Până la urmă, John Faa dădu din cap și deveni din nou serios.

— Ce sponeam io, Lyra, e că noi știm totu' dăspre tine, dă când earai mică. Dă când te-ai născută. Trebă să știi și tu ce știm noi. Nu pot să ghicească ce ț'a spus la

Colegiu Jordan dăspre originili tăle, da' nici ei nu știe adăvăru' tot'. Ți-a zis fr'odată cine-s părinții tăi?

Acum Lyra era complet năucită.

— Da, spuse ea. Mi-au spus că eram – au spus că ei – au spus că Lordul Asriel m-a dat în grijă acolo pentru că mama și tatăl meu au murit într-un accident aviatic. Asta mi-au spus.

— A, da? Ăi bine, copilă, acuma o să-ț' spunî o poveaste, o poveaste adăvărată. Io știu că-i adăvărată că me-a spus-o o gitancă, și toate gitancile îi zâce numa' adăvăru lu' John Faa și Farder Coram. Așa că uite care-i adăvăru' dăspre tine, Lyra. Tată-tu n-a murit în nici un fel dă accidănt aviatic, pen'că tată tău este Lordu' Asriel.

Lyra rămase stană de piatră; stătea cu gura căscată pironită în scaun.

— Uite cum s-a-ntâmplată, continuă John Faa. Când eara tânăr, Lordu' Asriel s-a dusă-ntr-o expădiție dă explorare-n Nord, ș' s-a-ntors c-o mare avere. Ș' eara un om cu mare personalitate, iute la mânie da' ș' plin dă pasiune. Iară mama ta eara ș' ea o fămeie plină dă pasiune. Nu eara dă viț-așa nobilă ca el, da' eara o fămeie dășteaptă. Eara chiar Învățată, ș-ăia d' a văzut-o zîc că era foarte frumoasă. Ea și cu tată-tău s-a-ndrăgostit unu' dă altu imediat ce s-a văzut. Năcazu' eara că mamă-ta eara dăja măritată. Să măritase cu un politician. Eara membru la partidu' Regelui, și unu' dântre cei mai apropiați consilieri la Răgele. Un om cu mare carieră. Acuma, când mama ta a descoperită că eara grea cu copil, s-a temută să-i spuie lu' soțu' ei că nu era al lui copilu'. Și când s-a născută – adicătelea tu, copilă – era limpăde ca lumina soarilui, după cum arătai, că nu prea voiseși ca s' sămeni cu domnu' politician, ci numa' cu tată-tău adevărat, iară ea s-a gândită că eara mai bine să te-ascunză, și să dea zvonu' c-ai murit. Așa că te-a dusă în Oxfordshire, unde taică-tu avea nește propriătăți, ș-ai fost dată-n

grijă la o fămeie gitancă, care să tă crească. Da' cineva i-a șoptită lu' soțu' ei ce să-ntâmplase, iar el a venit cât a putut dă repede, a întors pe dos coliba în care stătuse gitanca, numai că ea fugise la conac, iară soțu' s-a dusă dupe ea, într-o ferbințeală criminală. Tată-tău era la vânătoare da' i-a trimis solie să vină repede ș'a sositată pă cal chiar în momentu-n care soțu' lu mama ta eara la picioarele scării mari. Încă un moment în plus ș'ar fi forțată ușa dulapului în care stetea ascunsă gitanca împreună cu tine, da' Lordul Asriel a venit și l-a provocat la duel și s-au bătut chiar acolo, iar Lordul Asriel l-a omorâtă. Femeia gitancă a văzută și a auzită totu', Lyra, și așa s' face că noi știm acuma. Dup'aia a urmată un mare proces. Tată-tău nu-i omu' care s' nu reconoască sau s-ascunză adăvărul, și i-a lăsat pă judecători c-o problemă. Omorâse, adăvărat, făcuse vărsare dă sânge, da'-ș apăra casa ș' copilu' dă un dușman. Pă dă altă parte, legea părmite oriș'cărui om să-și răzbune soția de-i atacată, iară avocații mortului a argumentată că exact asta faceau.

Cazu' a durat săptămâni întregi ș' s-a scris volume ș' volume dă pledoarii ș' depozâții. Până la urmă judăcătorii l-a pedepsit pă Lordu' Asriel lundu-i toată averea și'toate pământurili, așa că el a ajunsă sărac; ș' fusese mai bogat dăcât un răge.

Cât dăspre mama ta, ea nu voia s-aibe nimic d-a face cu asta, ș' nici cu tine. Ș-a-ntors spatăle. Doica gitancă mi-a spusă că dă multe ori i-erea fricâ dă cum o să te tratăze mama ta, fiindcă eara o fămeie mândră și rea. Ș-atâta dăspre ea.

Ș' p-ormă mai earai tu, Lyra. Dacă treaba-ar fi ieșită altfăl, ai fi putută să fii crescută pântre gitani, fiindcă fămeia a cerut în genunche la curte ca s'te lase la ea; da' noi, gitanii, n-avem aotoritate în fața la oamenii dă la Curte. Curtea a hotărâtă că trebă să tă ducă la o

Mânăstire, ș' așa a și fostă, te-a dusă la Surorile Supunerii, la Watlington. Tu nu-ț' aduci aminte.

Da' Lordu' Asriel nu potea să sufăre una ca asta. Avea o ură pă mânăstiri ș' pă călugări și călugărițe, ș' fiind om cu greutate, într-o zi a vănit călare la mânăstire ș' te-a loat d'acolo, nu ca s' te crească el singur, nici să te dea la gitani, ci te-a dusă la Colegiu' Jordan, înfruntândă pă legiuitori.

Ș' legiutorii a lăsată să fie-așa. Lordu' Asriel s-a întors la explorărâle lui, iară tu ai crescută la Colegiu' Jordan. Singuru' lucru pă care l-a spusă tată-tău, singura condâție pă care-a pus-o, a fostă ca mamă-ta să nu fie lăsată s'te vadă. Dacă încearca frodată să facă asta, trebea împiedecată ș' el să fie înștâințat, pen'că acu' toată foria dân firea lui să răvărsase împotriva ei. Stăpânu' a promisă solemn c-așa o să facă; ș' timpu'-a trecut.

Și p'ormă a venită toată agetația asta cu Prafu'. Și păste tot în țară, păste tot în lume, înțălepții a-ncepută să să-ngrijoräze. Nu erea treaba noastră, a gitanilor, până când n-a-ncepută să despară ș'copiii noștri. Atuncea am dăvenit ș'noi intărăsați. Da' noi avem rălații în tot felu' dă locuri, dă nici nu-ți trăce pân cap, chiar ș'la Colegiu' Jordan. Tu nu știi, da' ceneva a vegheată asupra ta ș' ne-a spusă totu' ce să-ntâmpla cu tine, dă când ai pusă prima uoară picioru'acolo. Că noi avem un intăres spăcial cu tine, iară gitanca la care ai stată nu s-a oprit neciodată să-și facă griji păntru tine.

— Cine veghea asupra mea? întrebă Lyra. Simțea că e nemaipomenit de importantă și era ciudat că toate faptele ei erau obiectul atenției într-un loc atât de îndepărtat.

— Eara un sărvitor dă la Bucătărie. Eara Bernie Johansen, patisărul. E pă jumătate gitan; tu n-ai știut asta, io-s sigur.

Bernie era un om blând și solitar, unul dintre puținii oameni al căror daimon era de același sex ca și el. La

Bernie țipase ea disperată, atunci când fusese luat Roger. Și Bernie le spusese gitanilor totul, se minuna ea acum.

— Dăci, orș'cum, continuă John Faa, am auzită c-ai plecată dă la Colegiu' Jordan ș' cum s-a-ntâmplată în momentu'-n care Lordu' Asriel eara ținut prizoner ș' nu putea ca s' îi împedice. Ș' ne-am amintită ce-i spusăse Stăpânului că nu trebea s' facă neciodată, ș' ne-am adusă aminte că omu' cu care să măritase mama ta, politicianu' pă care l-a omorâtă Lordu' Asriel, să numea Edward Coulter.

— Doamna Coulter? bâigui Lyra stupefiată. *Ea* e mama mea?

— Da, ea e. Ș' dacă tată-tău ar fi fostă liber, ea n-ar fi avută neceodată coraju' să-l înfrunte, iară tu ai fi ș-acuma tot la Colegiu' Jordan, fără să știi nămica. Dară ce-a făcută Stăpânu', dă ce te-a lăsată să pleci, ăsta-i greu dă'nțelăs, e un mester pă care nu pot ca să-l explic. Avea sarcina ca să aibe grijă dă tine. Tot ce puot io să ghecesc e că ea are o oareșce putere asupra lui.

Lyra înțelegea acum purtarea ciudată a Stăpânului din dimineața în care plecase de la Oxford.

— Dar n-a vrut să..., spuse ea, încercând să-și amintească exact. El..., eu a trebuit să mă duc mai întâi să mă-ntâlnesc cu el dimineața, devreme de tot, și nu trebuia să-i spun doamnei Coulter. Era ca și cum voia să mă protejeze de doamna Coulter... Lyra se opri și se uită îngrijorată la cei doi bărbați mai tineri și apoi decise să le spună tot adevărul despre Camera de Odihnă.

— Și mai era ceva, știți. În seara aia când m-am ascuns în Camera de Odihnă l-am văzut pe Stăpân încercând să-l otrăvească pe Lordul Asriel. L-am văzut cum a pus o pudră în vin și i-am spus lui unchiu iar el a răsturnat decantorul de pe masă și l-a vărsat. Așa că eu i-am salvat viața. N-am înțeles niciodată cum de Stăpânul voia să-l

otrăvească, pentru că Stăpânul era întotdeauna atât de blând. Și pe urmă, în dimineața în care trebuia să plec m-a chemat la el în birou devreme de tot, și a trebuit să mă duc în secret, să nu mă vadă nimeni de tot, și mi-a spus... Lyra își scotoci mintea încercând să-și amintească exact cuvintele pe care i le spusese Stăpânul. Fără nici un rezultat; scutură din cap.

— Singurul lucru pe care l-am putut înțelege este că mi-a dat ceva, și trebuia să-l țin secret de ea, de doamna Coulter. Cred că nu se-ntâmplă nimic dacă v-arăt...

Băgă mâna în buzunarul hainei și scoase pachetul învelit în catifea. Îl puse pe masă și simți curiozitatea masivă și simplă a lui John Faa și inteligența ascuțită a lui Farder Coram, ambele îndreptate asupra obiectului, ca raza unui reflector uriaș.

După ce a dezvelit alethiometrul, Farder Coram a fost cel care a vorbit primul:

— Nu credeam că o să mai dau vreodată cu ochii de așa ceva. Este un instrument de interpretat simboluri. Ți-a spus Stăpânul ceva despre el, copilă?

— Nu, doar că trebuie să-mi dau seama eu singură cum trebuie să-l citesc. Și i-a zis alethiometru.

— Ce-nsamnă asta?, întrebă John Faa întorcându-se spre tovarășul său.

— E un cuvânt grecesc: cred că vine de la *aletheia*, care înseamnă adevăr. E o măsură a adevărului. Ai reușit să descoperi cum să îl folosești? întrebă el.

— Nu. Tot ce pot e să fac limbile asta trei scurte s-arate imagini diferite, dar nimic, însă, cu acul. Se duce în toate părțile. În afară de unele dăți, știi, unele dăți, când mă concentrez, știi, pot să fac acu-ăsta lung să se ducă într-o parte sau în alta doar gândindu-mă la asta.

— Cea face ăsta, Farder Coram? întrebă John Faa. Ș' cum îl cetești?

— Toate imaginile de pe margine, spuse Farder Coram, înclinând alethiometrul delicat înspre privirea opacă și puternică a lui John Faa, sunt simboluri și fiecare reprezintă o serie întreagă de lucruri. Uite, ancora asta, de exemplu. Primul înțeles este speranța, pentru că speranța te ține legat de ceva, ca o ancoră, ca să nu te dai bătut. Al doilea înțeles este stabilitatea. Al treilea înțeles este de obstacol, piedică sau prevenire. Al patrulea este marea. Și așa mai departe, până la zece, doisprezece, poate o serie infinită de înțelesuri.

— Ș' le știi pă toate?

— Le știu pe unele, dar ca să îl poți citi cu adevărat, îți trebuie cartea. Am văzut cartea și știu unde este, dar nu o am.

— Bine, întoarce-te la ce sponeai, spuse John Faa. Zi cum puoți să cetești așa.

— Ai trei limbi pe care le poți controla, explică Farder Coram și le poți folosi să pui o întrebare. Indicând trei simboluri, poți să întrebi orice-ți poți imagina, pentru că sunt foarte multe niveluri de înțeles pentru fiecare. După ce ai formulat întrebarea, acul se mișcă și arată anumite simboluri care-ți dau răspunsul.

— Da' cum știe iel la ce înțălesuri te gândești tu când puoi întrăbarea? spuse John Faa.

— Aa, nu știe singur. Merge numai dacă cel care întreabă ține în minte toate înțelesurile o dată. Mai întâi trebuie să știi toate înțelesurile și astea-s mai mult de o mie. Pe urmă tre' să poți să le ții în minte fără să te agiți sau să te grăbești să primești un răspuns și doar să te uiți la ac în timp ce se mișcă. După ce și-a terminat cursul, îți dai seama care e răspunsul. Io știu cum merge că văzut cândva cum îl folosea un înțelept din Uppsala, ș'atunci a fost singura dată când am dat cu ochii de un instrument ca ăsta. Știi cât de rare sunt?

— Stăpânul mi-a spus doar șase în toată lumea, spuse Lyra.

— Oricare ar fi număru', da' tre' să fie mic.

— Ș' l-ai ținut săcret dă doamna Coulter, așa cum ți-a spusă Stăpânul? întrebă John Faa.

— Da, dar daimonul ei obișnuia să intre la mine în cameră. Și sunt sigură că l-a găsit.

— Aha, da. Vez' tu, Lyra, io nu'ș dacă noi o să'nțelăgem vrodată întregu' adevăr, da' uite cum văd io problema, după câte pot să-mi dau seama. Stăpânu' a premit însărcinare dă la Lordu' Asriel s' aibă grije de tine ș' s'te țină dăparte dă mamă-ta. Ș'asta a și făcută, timp de zăce ani ș' mai bine. Dup'-aia, prietănii doamnii Coulter dân Beserică a ajutat-o să-nființeze Comitetu' ăsta dă Oblații, dân ce motiv nu știm, și uit'-o d'odată, așa, la fel dă putărnică în ale ei ca și Lordu' Asriel în lumea lui. Părânții tăi, două mari puteri ale lumii, iară Stăpânu' Colegiului Jordan țănându-te în echelibru între iei.

Acuma, Stăpânu' avea o mie dă treburi dă care trebuea să să ocupe. Prima grije eara Colegiu' și învățătura d'acolo. Așa că dacă vede fro amenențare la adresa asta, trebe să facă ceava. Iar în ultimu' timp Beserica, să știi, Lyra, a devenită dân ce în ce mai aotoritară. Acuma tre' să fie consilii păntru una, consilii păntru aielaltă; să vorbească că ar vrea să reînființăze Instituția Inchiziției, Doamne ferească! Iară Stăpânu' trebă să păsească cu mare băgare dă seamă pântre toate puterile-astea. El trebă să mențină Colegiu' Jordan dă partea dreaptă a Besercii, dacă nu, Colegiu' va peri dă tot.

Ș'o altă grije a Stăpânului eași tu, copilă. Bernie Johansen ne-a spusă mereu clar lucru-ăsta. Stăpânu' Colegiului Jordan ș' ceilălți Învățați te iubea ca pă propriul lor copil. Ar fi făcută orice ca să te știe-n siguranță, nu numai pen' că-i promiseseră lu' Lordu' Asriel, ci așa, doar dă dragu' tău. Așa că dacă Stăpânu' te-a trădat la

doamna Coulter, după ce-i promesese lu' Lordu' Asriel că n-o s-o facă, trebă să fi crezut că, în ciuda tuturor aparențălor, eaști mai în sigoranță cu ea dăcât la Colegiu' Jordan. Și când a vrută să îl otrăvească pă Lordu' Asriel, trebă să fi crezută că ce facea Lordu' Asriel îi punea pă toți d'acolo în pericol, sau poate chiar pă noi, pă toți, și lumea întreagă. Îl văd pă Stăpân ca un om care trebă să facă nește alegeri grăle; orice hotărâre-ar loa, mulți or avea dă suferit, da' dacă ia hotărârea-aia dreaptă, atuncea va face un rău mai mic decât dacă ar loa-o p-aielaltă. Dumnăzeu să mă ferească să am frodată nevoie să iau dăcizii dă felu' ăsta.

Ș'atuncea, când a ajuns la momentu' în care trebea să te lase să pleci, ți-a dată cititoru' dă simboluri și te-a pusă să juri că îl păstrezi în sigoranță. Mă întreb ce o fi avută în minte când ți l-a dat; că tu nici măcar nu puteai să îl cetești, nu mă prinz la ce s-o fi gândită.

— A spus că Unchiul Asriel a prezentat alethiometrul în fața Colegiului, cu ani în urmă, spuse Lyra, chinuindu-se să-și amintească exact. Ar fi vrut să mai spună ceva, dar atunci a bătut cineva la ușă și a trebuit să se oprească. Iar eu am crezut că poate voia să-l țin secret și de Lordul Asriel.

— Sau poate chiar invărs, spuse John Faa.

— Ce vreai să spui John? întrebă Farder Coram.

— Poate că avea de gândă să-i ceară Lyrei să i-l dea înapoi Lordului Asriel, ca un fel dă recompensă pentru c-a-ncercat să-l otrăvească. Poate credea că pericolu' dân partea lu Lordu' Asriel trecuse. Sau că Lordul Asriel ar putea să citească cu înțelăpciune dân ce spune instromentul și astfel să să oprească dân ceea ce face. Dacă Lordu' Asriel e acuma țânut prizoner, instrumentu' l-ar putea ajuta ca să scape. Așa, Lyra, păi mai bine ei cititoru' dă simboluri ș-ai grije dă el, acuma n-am nici o teamă să-l las pă mâna ta. Da' s-ar potea să vie un timp în

care noi s-avem năvoie să-l cetim, și cred că atuncea o să ți-l cerem.

Împături catifeaua peste el și îl împinse înapoi pe masă.

Lyra voia să pună tot felul de întrebări dar deodată i se făcu rușine de omul acesta masiv, cu ochii lui mici, atât de ageri, dar și blânzi, care te priveau dintre pungi și riduri.

Trebui totuși să întrebe un lucru.

— Cine era femeia gitană care m-a îngrijit?

— Ei, cum așea, eara mama lu' Billy Costa, dă bună samă. Da' ea nu ț'-a spusă nimica, că n-am lăsat-o io, da' ea știe ce vorbim noi aciișea, așa că acuma e dat tot în vileag. Acuma, ai face bine s' te duci înapoi la ea. Ai dăstule lucruri la care s' te gândăști, copilă. După ce-o trece trei zile, avem alt Sfat ș-o să discutăm tot ce-i dă făcut. Să fii cuminte. Noapte bună, Lyra.

— Noapte bună, Lord Faa. Noapte bună, Farder Coram, spuse ea politicos, strângând la piept alethiometrul cu o mână iar cu cealaltă ridicându-l pe Pantalaimon.

Amândoi bărbații îi zâmbiră cu căldură. După ușa de la camera de discuții o aștepta Ma Costa, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat de când Lyra se născuse. Mama de pe barcă o strânse în brațele ei mari și o sărută înainte de a o trimite la culcare.

Frustrare

Lyra trebui să se adapteze la propria ei poveste, iar asta nu se putea face într-o zi. Să-l vadă pe Lordul Asriel ca tatăl ei mai era cum mai era, dar să accepte că doamna Coulter e mama ei nu-i părea nici pe departe atât de ușor. Cu câteva luni în urmă, ar fi fost, bineînțeles, încântată; își dădea seama de asta și se simțea total debusolată.

Dar fiindcă era Lyra, nu se frământă prea mult timp; întregul Fen rămăsese de explorat și mulți copii gitani de uimit. Înainte de a se termina cele trei zile, Lyra devenise expertă în mânuirea unei luntri (cel puțin așa credea ea) și își adunase un grup de acoliți, spunându-le povești despre preaputernicul său tată, luat prizonier atât de nedrept.

— Și pe urmă, într-o seară, Ambasadorul Turc a fost invitat la Jordan să ia cina. Și avea ordine de la Sultan în carne și oase ca să-l omoare pe taică-miu, da, și avea un inel pe deget cu o piatră găurită și plină cu otravă. Și când s-a servit vinul a făcut așa că parcă voia să ajungă la ceva cu mâna peste paharul lui taică-miu și a pus otrava înăuntru. A fost atât de repede încât nimeni nu l-a văzut da'...

— Ce fel dă otravă? întrebă o fetiță slabă la față.

— Otravă dintr-un șarpe d'ăsta, special, turcesc, inventă Lyra, pe care-l prinde cântând la fluier ca să-l

ademenească afară și pă urmă îi aruncă un burete îmbibat în miere și șarpele îl mușcă și nu mai poate să-și scoată colții și pă urmă îl prinde și îi scoate veninu'. Oricum, tata văzuse ce făcuse turcu' și zice, domnilor, propun să închinăm în cinstea prieteniei dintre Colegiul Jordan și Colegiul Izmir, care era colegiul de care ținea ambasadorul turc. Și pentru a demonstra dorința noastră de prietenie, a zis, vom face schimb de pahare și vom bea fiecare vinul celuilalt. Și atunci ambasadorul s-a ars, că nu putea să refuze să bea fără ca asta să fie luată ca o insultă de moarte, și nu putea nici să bea, că știa că e otrăvit. S-a făcut galben și a leșinat chiar acolo, la masă. Și când și-a revenit, toți stăteau, așteptau și se uitau la el. Și a trebuit ori să bea vinu', ori să recunoască exact ce a făcut.

— Și, ce-a făcut?

— L-a băut. I-au trebuit cinci minute întregi ca să moară, și s-a chinuit rău de tot.

— Ai văzut cum s-a-ntâmplat?

— Nu, că fetele n-are voie la Marea Masă. Da' i-am văzut cadavrul după aia, când l-au scos. Pielea era toată uscată și stafidită ca un măr vechi și ochii îi ieșea din cap. De fapt a trebuit să-i împingă înapoi în orbite...

Și așa mai departe.

Între timp, la periferia ținutului Fen, poliția ciocănea pe la toate ușile, scotocea podurile și șoproanele, verifica documente și interoga pe oricine pretindea că a văzut o fetiță blondă; iar în Oxford căutările erau și mai acerbe. Colegiul Jordan era întors pe dos; scotocit din ultima cămăruță prăfuită până în cel mai îndepărtat colț al pivniței, și la fel se întâmpla și cu Colegiile Sf. Gabriel și Sf. Mihail, până când mai-marii celor trei colegii au făcut un protest colectiv în care își afirmau drepturile lor ancestrale. Singura noțiune pe care Lyra o avea cu privire la căutările care se desfășurau pentru ea era hu-

ruitul neîncetat al motoarelor cu gaz ale aparatelor de zbor care împânzeau cerul. Nu se vedeau din cauza perdelei joase de nori iar prin statut, aparatele de zbor trebuiau să se mențină la o anumită înălțime peste ținuturile Fen, dar cine știe ce mașinării viclene de spionat ar putea avea la bord? Mai bine să stai la adăpost când le auzi, sau să-ți pui gluga de scai ca să-ți acoperi părul care te dă de gol.

Și o descusu pe Ma Costa ca să afle fiecare detaliu al nașterii și poveștii ei. Își țesu micile detalii într-o tapiserie mentală chiar mai clară și mai puternică decât poveștile pe care le inventa, și retrăi iar și iar fuga de la colibă, ascunsul în dulap, provocarea strigată cu o voce aspră, încleștarea săbiilor...

— Săbii? Doamne, copilă, vesezi? spuse Ma Costa. Domnu' Coulter avea o armă, Lordu' Asriel i-a zburat-o din mână și l-a doborât cu o lovitură. Pă urmă s-a auzită două pușcături. Mă mir că nu-ț' aduci aminte, crez că tre' să-ț' amintești, chiar dacă erai așa mititică. Prima pușcătură erea domnu' Coulter, care ajunsese la pistol și a tras, iar a doua a fost Lordu' Asriel care i l-a smulsă din mână a doua oară și l-a îndreptată către el. L-a lovit ezact între ochi și i-a zburat creierii. Și pă urmă, a zis, răspicat și nemișcat ca o stană dă piatră, ieși afară, madam Costa, și adu și copilu', pentru că tu scoateai nește urlete, tu și cu daimonu' ăsta al tău, amândoi. Și te-a luată în brațe și te-a legănată și te-a pusă pe umerii lui mergând încolo și-ncoace și răzândă vesel, cu mortu' la picioare și a poruncită să-i aducă vin și mie mi-a poruncită să mătur dușumeaua.

Până când Ma Costa termină de repovestit a patra oară, Lyra fu perfect convinsă că își amintea ea singură totul și chiar se oferi să adauge niște detalii cu privire la culoarea hainei pe care o purta Ma Costa și despre blănurile și hainele care atârnau în dulap. Ma Costa râse.

Și, de fiecare dată când era singură, Lyra își lua alethiometrul și se apleca asupra lui ca un îndrăgostit asupra imaginii iubitei lui. Deci, fiecare imagine avea mai multe înțelesuri, nu-i așa? De ce n-ar încerca ea să le descifreze? Nu era ea fiica Lordului Asriel?

Aducându-și aminte ce spusese Farder Coram, încercă să își concentreze mintea asupra a trei simboluri luate la întâmplare și mișcă din rotițe până când limbile ajunseră în dreptul fiecăruia. Descoperi că dacă ținea alethiometrul doar așa, în palme și se uita la el într-un anumit fel, meditativ, ca și cum s-ar fi gândit la el, acul cel lung începea să se miște mai cu înțeles. În loc de săriturile fără nici o noimă de colo-colo pe cadran, îl vedea cum se leagănă ușor, de la o imagine la alta. Uneori se oprea la trei, alteori la două, alteori la cinci sau mai multe simboluri, și deși nu înțelegea nimic din asta, se simțea invadată de o bucurie calmă și adâncă în timp ce se uita la alethiometru, ceva total diferit de tot ce mai trăise până acum. Pantalaimon se ghemuia peste cadran, uneori în formă de pisică, alteori de șoricel, mișcându-și capul după traiectoria acului, și o dată sau de două ori amândoi fură deodată pătrunși de o fărâmă de înțeles ca și când o săgeată de lumină țâșnise printre nori pentru a lumina o linie maiestuoasă de dealuri, undeva, mult după linia orizontului vizibil și la care nu te-ai fi putut gândi niciodată. Și Lyra se înfiora în acele momente, la fel cum se înfiora de fiecare dată când auzea pomenit cuvântul Nord.

Astfel, cele trei zile se scurseră cu un du-te-vino între mulțimea de bărci și Zaal. Apoi sosi seara celei de-a doua Adunări. Sala era mai aglomerată decât data trecută, dacă așa ceva era posibil. Lyra și familia Costa ajunseră la timp ca să se poată așeza în față și, imediat ce luminile pâlpâitoare anunțară că sala era arhiplină, John Faa și Farder Coram își făcură apariția pe podium și

luară loc în spatele mesei. John Faa nu trebui să facă semn ca să se facă liniște; fu de-ajuns să își pună mâinile mari pe masă și să se uite, de sus în jos, la oameni și murmurul încetă.

— Ei bine, începu el, ați făcută așa cum v-am spus. Și mai bine decât am sperat. Acuma o să cheam la mine pă capii celor șase familii, să vină acieșea sus să predea auru' și să lege făgăduielile. Nicholas Rokeby, tu ești primu'.

Un bărbat solid, cu barba neagră, urcă pe podium și puse pe masă o pungă grea, din piele.

— Ăsta-i auru' nostru, spuse el. Și mai dăm trei' ș' opt dă oameni.

— Mulțumesc Nicholas, spuse John Faa.

Farder Coram scria pe hârtie. Primul bărbat rămase în picioare la capătul podiumului pe când John Faa îl strigă pe următorul și apoi pe următorul; fiecare venea, lăsa o pungă pe masă și anunța numărul de oameni pe care îi putea aduce. Lyra remarcă daimonul-șoim balansându-se de pe un picior pe altul și desfăcându-și aripile în momentul în care banii familiei Stefanski și promisiunea de douăzeci și trei de oameni erau așternute înaintea lui John Faa.

După ce toți cei șase capi de familie trecură pe la podium, Farder Coram îi arătă hârtia lui John Faa, care se ridică în picioare pentru a se adresa din nou celor din sală.

— Prieteni, am făcută o oaste dă o sută și șaptăzeci dă oameni. Vă mulțumeasc cu mare mândrie. Cât dăspre aur, puot să spui sigur, dupe cântărit, că ați săpată adânc în cuferele voastre și mulțumirile mele iasă dân nou către voi pentru asta. Ce-avem dă făcută în continuoare easte așea: meargem să-nchiriem un vapor ș' navigăm spre Nord și-i găsim pă copii ș' le dăm drumu'. Dân ceea ce știm, e că s-ar puotea să fie nevoie și dă luptă p'acolo.

N-ar fi asta nâci prima oară, nâci ultima oară, da' pân-acuma n-a trebuită să ne loptăm cu oameni d'ăștia carea fură copii ș' trebă să fim șereți dân cale-afară. Da' n-o să ne-ntoarcem noi fără copiii noștri. Nu-i așa, Dirk Vries?

Un bărbat se ridică și spuse:

— Lord Faa, știi dă ce i-a captorat pă copii?

— Am auzită că-i o probleamă tiologică. C-ar face un expăriment, da' ce feal dă expăriment, asta nu mai știm. Ca să-ț' spun tot adăvăru', nu știm nici macar dacă copiii pățeasc frun rău dân asta. Da' orș'ce-ar fi, bun, rău, ei n-are nici un drept să iasă în poterea nopții și să smulgă copelașii dân inima fameliei lor. Nu, Raymond van Gerrit?

Omul care vorbise la prima întâlnire se ridică în picioare și spuse:

— Copilu' ăsta, John Faa, ăla dă sponeai că-i căutat, ăsta dă stă-n rându' dân față acuma. Am auzită că nu-i om în tot Fensu' să nu-i întoarcă casa cu susu-n jos ca s' îl caute pă copilu' ăsta. Am auzită că-n Parlament s' vorbească chiar acumșea ca să ne rădice privilegiili noastre dân moși strămoși dân cauza la copilu' ăsta. Da, prieteni, zise el peste murmurul și frânturile de vorbe ale oamenilor de-a dreptul șocați, o s-adopte o leage pân care s' ne ia nouă dreptu' dă a ne mișca liber în ș' afară dân Fens. Acuma, Lord Faa, ce vreiam nuoi s' știm easte: cine-i copila asta pen' care-am puotea noi ca s' pătimim atâta? Nu-i copil dă gitan, ceal potân dupe cum am auzit. Atuncea, cum să face că un copil dă oreșean ne pune pă noi tuoț' într-un atâta dă mare pericol?

Lyra se uită în sus la corpul masiv al lui John Faa. Inima i se zbătea atât de tare încât abia putu auzi primele cuvinte din răspunsul acestuia.

— Acuma, dă-i bataie, spune tot, Raymond, hai zi-i, nu te sfii! spuse el, vrei ca noi să-l predăm pă copilu' ăsta la oamenii-ăia dă care fuge, e drept?

Bărbatul stătea în picioare, ostentativ, încruntându-se și nu spunea nimic.

— Păi, poate că da, poate că nu, continuă John Faa. Da' dacă ceneva are nevoie dă motive pentru ca să facă bine, gândește-te la asta. Copila asta-i fata lu' Lordu' Asriel, neci mai mult, neci mai poțin. Ș' pentru ăi dă nu-și mai amintește, Lordu' Asriel-i ăla care-a intărvenit cu Turcu' pentru veața lu' Sam Broekman. Ș-a fost tot Lordu' Asriel ăla dă le-a dat bărcilor gitănești trecere liberă pă tuoate canalele de pă proprietatea lui. Lordu' Asriel a fost ăla d'a susținut Actu' Apelor în Parlament, spre marele și lungu' nostru beneficiu. Și Lordu Asriel a luptat zi ș' nuoapte-n inundațiili dân '53 ș-a sărită-n apă dă două ori ca să-l scoată pă tânăru' Ruud și pă Nellie Koopman. Ai uitat? Roșine, roșine să-ț' fie!

Ș' tot acelaș' Lord Asriel easte acuma ținut în cel mai dăpărtat, rece și-ntunecos colț dă sălbăticie, închis în fortăreața Svalbard. Trebă io să vă mai spun ce fel dă creaturi îl păzește acolo? Iară copil-asta mică, dă-i în grija nuoastr-acuma-i fata lui, iară Raymond van Gerrit ar da-o pă mâna la auotorități pentru nățică pace și liniște. Așa e, Raymond? Rădică-te și răspunde, omule.

Dar Raymond van Gerrit se scufundase în scaun și pentru nimic în lume nu s-ar mai fi ridicat. Un fosnet de dezaprobare străbătu sala cea mare iar Lyra simți rușinea care trebuia să-l fi cuprins pe sărmanul Raymond, împreună cu o adâncă mândrie la gândul bravului ei tată.

John Faa se întoarse și se uită la ceilalți oameni de pe podium.

— Nicholas Rokeby, te pun răsponsabil să găsești un vas ș' să fii căpetanul lui când plecăm la drum. Adam Stefanski, vreau să iei comanda la arme și muniții ș' să conduci lupta. Roger van Poppel, tu o să ai grije dă tuoate proviziili, dă la mâncare pân' la hainile dă iarnă. Simon

Hartmann, tu o să fii vistiernicu', ș-o să dai socoteală la tuoț' dă buna împărțeală la auru' nostru. Benjamin de Ruyter, vreau ca tu să te uocupi cu spionatu'. Trebă s-aflăm multe lucruri și-ț' dau ție misiunea asta, iară tu o să-i dai raportu' lu' Farder Coram. Michael Canzona, tu o să fii răsponsabil cu activetatea la cei patru conducători ș-o să dai raportu' la mine, iară dacă io o să mor, tu ești secundu' meu ș-o să preiei comanda. Acuma, io am făcută ce trebea să facă un conducător, dacă ceneva vrea să-și esprime dezacordu' e liber s-o facă.

După un moment, se ridică o femeie.

— Lord Faa, în expădiția asta nu iai nici o femeaie s'aibă grije dă copchiii ăia, dupe ce-i găsâți?

— Nu, Nell. Ș-așea avem foarte poțin loc. Ș' copiii, dă o să-i luoăm, o să fie mult mai bine îngrijiți dă noi dăcât cum a fost pân'acuma.

— Da' dacă vezi că nu puoți să-i salvezi fără nește femei mascate pă post dă paznici sau îngrijitoare sau altăceava?

— Păi, la asta nu m-am gândită, recunoscu John Faa. O să ne gândim sereos la asta când ne retragem în camera dă discuții, ai promiseunea mea.

Femeia se așează iar bărbatul se ridică.

— Lord Faa, auz că spui că Lordu' Asriel easte în captivetate. Face parte dân planu' tău să-l salvăm și pă el? Că dacă da, și dacă e-n poterea la urșii ăia, așa cum crez io c-ai spusă, o s-avem năvoie dă mai mult d-o sută și șaptezăci dă oameni. Și cât dă bun prieten ne-ar fi Lordu' Asriel, io nuș'dac-avem poterea să mergem atâta dă dăparte.

— Adriaan Braks, nu greșești. Ce aveam io dă gând să fac erea să țiu ochii și urechile dăschise ca să vedem ce putem s-aflăm când om fi în Nord. S-ar puotea ca noi să puotem să facem ceava ca să-l ajutăm, și s-ar puotea să nu, dar ai încredere în mine, că n-o să irosim ce ne-ați

dată voi, aur și oameni, pentru alt motiv dăcât ăsta pă care l-am spus aicea, d'a găsi copiii și d'a-i aduce acasă.

Se ridică o altă femeie.

— Lord Faa, noi nu știm ce le-a făcută Coblerii la copchiii noștri. Am auzită cu toții c-a mearsă vorba dă niște fapte dă ți să face păru' măciucă. Am auzită dă copchii fără cap, sau dă copchii tăiaț'n două ș' cusuți împreună sau dăspre lucrur' prea răle ca să le spui aicea. Da', am auzită cu toții dă faptile-astea și vreau acuma să le dăm la ieveală, să le spunem pă șleau. Acuma, dacă descoperi ceva dân faptele-alea dă-ț să râdică păru'n cap, Lord Faa, io sper c-o să faci o răzbunare apregă, așa cum să covine. Sper că n-o să lași gânduri dă milă și bunătate ca să te dea înapoi dă la o lovitură puternică, care să-ajungă chiar la inema răutății dă iad d'acolo. Și crez io sâgur că vorbesc acuma pentru tuoate mamele dă ș-a perdută un copchil.

În timp ce femeia se așeza, toată sala fu cuprinsă de un murmur de aprobare. În tot Zaal-ul lumea aproba din cap.

John Faa așteptă să se facă liniște și spuse:

— Nimica n-o să stea în calea mâinii mele, Margaret, în afar' dă judecată. Doar dacă mâna mea nu loveaște în Nord pen' ca s' poată da o lovitură ș' mai puoternică în Sud. Să lovești cu o zi mai dăvreme este inegal cu o lovitură dată dă la sute dă mile dăpărtare. Știu că stă multă înferbântare în spatele vorbelor tale. Da' dacă vă lăsați cuprinși dă ferbințeala asta, prieteni, faceți ezact lucru dă care v-am spus io să vă feriți: vă puneți pă voi mai presus dă misiunea pă care o aveți dă îndeplinit. Misiunea noastră aicea easte întâi dă salvare și p'ormă dă răzbunare. Asta nu e doar ca să ne satesfacem noi săntimentele. Săntimentele nu contează. Dacă salvăm copiii și nu putem ca să-i pedepsim pă Cobleri, să cheamă c-am îndăplenit cea mai importantă sarcină. Da' dacă

scopu' nostru e să-i pedepsim pă Cobleri mai întâi și făcând așea să perdem șansa să salvăm copiii, atuncea înseamnă c-am dat greș.

Dar fii sigură dă un lucru, Margaret. Când vine timpu' să pedepsim, o să lovim așa dă tare să li se facă leșân dă la inimă. O să le luoăm toată poterea. O să-i lăsăm loviți dezorientați și destrămați, rupți în mii dă bucăți și împrăștiați în cele patru vânturi. Sabia mea este însetată dă sânge, prieteni. N-a mai gostat sânge dă când l-am omorâtă pă campionul tătar în stepele dân Kazakhstan; a stat atârnată în barca mea, visând; da' acuma poate simți mirosu' dă sânge venind dânspre Nord. Mi-a vorbit azi-noapte și mi-a spusă că i-e sete dă sânge și i-am zisă, acuma' fetițo, acuma. Mary, poți să-ți faci griji pântru o sută dă lucruri, da' să nu-ți faci griji că inema lu' John Faa e prea moale ca să dea o lovetură atuncea când o veni timpu'. Și timpu' o să vie o dată cu judecata, nu cu ferbințeala.

Mai e altceneva care vrea să vorbească? Să vorbească acuma dacă vrea.

Dar nu a mai vrut nimeni și imediat John Faa se întinse să ia clopoțelul de închidere și sună tare din el clătinându-l sus, atât de puternic încât clinchetul umplu sala cea mare și făcu să răsune grinzile.

John Faa și ceilalți oameni părăsiră podiumul și se duseră în camera de discuții. Lyra era puțin dezamăgită. Nu o voiau și pe ea acolo? Dar Tony râse.

— Au planuri dă făcut, spuse el. Tu ți-ai îndeplenit rolu', Lyra. Acuma, ce a rămas dă făcut e între Lord Faa și consiliu.

— Da' n-am făcut nimic încă! protestă Lyra, urmându-i în silă pe ceilalți afară din Sală și pe strada pietruită care ducea la debarcader.

— Tot ce-am făcut a fost că am fugit de doamna Coulter! Ăsta-i doar începutul. Vreau să merg în Nord!

— Știi ce, zise Tony, o să-ț' aduc un dinte dă morsă, așa o să fac.

Lyra îl privi încruntată. La rândul lui, Pantalaimon se strâmba îngrozitor la daimonul lui Tony care își închise cu dispreț ochii maronii. Lyra merse agale până la debarcader și rămase să piardă timpul cu niște noi tovarăși de-ai ei legând lanterne cu sfoară și balansându-le deasupra apei întunecate pentru a atrage peștii cu ochii bulbucați ce veneau înotând încet, pe care încercau pe urmă să-i atace cu bețe ascuțite, dar îi scăpau.

Dar mintea Lyrei era la John Faa și la camera de discuții și nu după mult timp Lyra trecea din nou pe drumul pavat, îndreptându-se spre Zaal. În camera de discuții se vedea o lumină. Fereastra era prea înaltă pentru a se putea uita înăuntru dar putu auzi un murmur de voci venind din cameră.

Așa că se duse la ușă și ciocăni cu putere de cinci ori. Vocile se opriră, un scaun se trase pe podea iar ușa se deschise într-o revărsare de lumină caldă de naftalină pe treptele jilave.

— Da? spuse omul care deschisese ușa.

În spatele lui, Lyra îi văzu pe ceilalți bărbați în jurul mesei, cu saci de aur aranjați unul peste altul, hârtii și creioane și un vas ciobit, plin cu tărie de ienuper.

— Vreau să merg și eu în Nord, spuse Lyra astfel încât toți să o audă. Vreau să merg și să ajut la salvarea copiilor. Asta am pornit să fac atunci când am fugit de la doamna Coulter. Și chiar și înainte de asta, am avut de gând să-l salvez pe prietenul meu Roger, băiatul de la bucătăria colegiului Jordan, pe care l-au luat. Vreau să vin și să ajut. Mă pricep la știința navigației și știu cum să fac citiri anbarografice ale Aurorei și știu ce părți dintr-un urs poți să mănânci și tot felul de lucruri folositoare. O să vă pară rău dacă ajungeți acolo și vă treziți că aveți nevoie de mine și o să vă dați seama că m-ați

lăsat aici. Și cum a spus și femeia aia, ați putea avea nevoie de o femeie acolo – ei bine, ați putea avea nevoie și de un copil, nu? Nici voi nu știți. Așa că trebuie să mă luați; Lord Faa, iartă-mă că v-am întrerupt discuția.

Acum era deja în cameră și toți bărbații și daimonii lor se uitau la ea, unii amuzați, alții cu iritare, dar ea avea ochi doar pentru John Faa. Pantalaimon se ridică în brațele ei, aruncând scântei verzi cu ochii lui mari de pisică.

John Faa spuse:

— Lyra, neci nu să pune problema să te luoăm cu noi ș' să te punem în pericol, așea că nu-ți mai face singură ieluzii, copilă. Stăi aicește ș-o ajută pă Ma Costa ș-ai grije dă tine. Asta trebă să faci tu.

— Dar acum învăț și cum să citesc alethiometrul. Devine din ce în ce mai clar pe zi ce trece. Trebuie să ai nevoie de asta, trebuie.

El scutură din cap.

— Nu, spuse el. Știu că inema ta e pornită să meargă spre Nord da' io crez că nici macar doamna Coulter nu te-ar fi luoat. Dacă vrei să vezi Nordu' va trebui s-așteptți până când să sfârșește toate necazurile astea. Acuma fugi d'aici.

Pantalaimon se zburli ușor, dar daimonul lui John Faa se înălță de pe spătarul scaunului și zbură cu aripile sale negre spre ei, nu amenințător, ci mai degrabă ca și când ar fi vrut să le aducă aminte de bunele maniere; iar Lyra se întoarse pe călcâie în momentul în care cioara trecu peste capul ei și se îndreptă spre John Faa. Ușa se închise înapoia ei cu un clic decisiv.

— Noi *o să mergem* acolo, îi spuse lui Pantalaimon. Lasă-i numai să-ncerce să ne oprească! *Mergem* noi!

În următoarele câteva zile, Lyra născoci o grămadă de planuri, după care le abandonă grăbită, căci toate se terminau cu o călătorie clandestină și cum oare ar fi putut călători clandestin pe o bărcuță îngustă? Ca să fie sigur, un voiaj adevărat cerea o navă adevărată și ea știa destule povești ca să-și imagineze tot felul de ascunzători pe un vas în mărime naturală: bărcile de salvare, magaziile din cală, santinelele, sau cum s-or mai fi numit. Trebuia însă să ajungă mai întâi pe navă, și, dacă era să părăsească Fens, trebuia s-o ia pe calea gitanilor.

Și chiar dacă ar fi ajuns pe coastă de una singură, s-ar fi putut furișa pe o altă navă. Asta ar mai fi lipsit, să se ascundă într-o barcă de salvare și să se trezească pe drumul către Brazilia de Sus.

Între timp, în jurul ei se muncea titanic, zi și noapte, la pregătirile pentru expediție. Ea se ținea scai de Adam Stepanski, urmărindu-l cum alegea voluntarii pentru forța de luptă. Îl pisălogea pe Roger van Poppel cu proviziile pe care trebuia să le ia: nu uitase de ochelarii de zăpadă? Știa de unde să ia cele mai bune hărți Arctice?

Bărbatul pe care dorea cel mai mult să-l ajute era Benjamin de Ruyter, Spionul. Însă, el se strecurase afară, dis-de-dimineață, după cel de-al doilea Cart, și, normal, nimeni nu știa unde se dusese sau când se întoarce. Așa că, în lipsa lui, Lyra se lipi de Farder Coram.

— Cred că cel mai bine ar fi să te ajut, Farder Coram, spuse ea, pentru că probabil știu despre Cobleri mai mult decât oricine altcineva, fiind aproape ca și una de-a lor. Probabil că o să ai nevoie să te ajut să descifrezi mesajele domnului de Ruyter.

I se făcu milă de fetița înflăcărată și disperată și n-o alungă. Dimpotrivă, îi vorbi și-i ascultă amintirile despre Oxford și despre doamna Coulter și o privi cum citea alethiometrul.

— Unde-i cartea aia cu toate simbolurile? îl întrebă ea într-o zi.

— La Heidelberg, răspunse el.

— Și e numai una?

— Poate că mai sunt și altele, dar asta-i singura pe care am văzut-o.

— Sunt sigură că mai e una la biblioteca Bodley de la Oxford, spuse ea.

Abia își putea lua ochii de la daimonul lui Farder Coram, care era cel mai frumos daimon pe care-l văzuse vreodată. Când Pantalaimon era pisică, era slab, jigărit și sălbatic, însă Sophonax, căci așa o chema, avea ochii aurii și era elegantă peste măsură, de două ori mai mare decât o pisică adevărată, și avea o blană bogată. La soare avea mai multe nuanțe de maro-roșcat-maroniu-castaniu-galben spic-auriu-ruginiu de toamnă-mahon decât putea Lyra să numească. Îi venea să-i mângâie blana, să-și vâre obrazul în ea, dar, bineînțeles, n-o făcuse niciodată, căci să atingi daimonul altei persoane ar fi fost cea mai grosolană lipsă de politețe pe care ți-o puteai imagina vreodată.

Daimonii puteau să se atingă, bineînțeles, sau să se lupte; însă interdicția contactului dintre oameni și daimoni era atât de puternică încât nici un războinic nu ar fi atins daimonul unui dușman. Era interzis cu desăvârșire. Lyra nu-și amintea să-i fi spus cineva lucrul

ăsta, știa pur și simplu, din instinct, la fel cum știa că greața era rea iar lăfăiala bună. Așa că, deși îi admira blana lui Sophonax, și chiar își imagina cam cât era de moale, nu făcuse niciodată nici cea mai mică mișcare să o atingă și nici nu avea să o facă vreodată.

Pe cât era Sophonax de lucioasă, de sănătoasă și de frumoasă, pe atât era de răvășit și de slab Farder Coram. Poate că fusese bolnav, sau poate că suferise o lovitură care-l lăsase infirm. Rezultatul era că nu putea să meargă fără să se ajute de două cârje și tremura întruna, ca o frunză de plop bătut de vânt. Avea, totuși, o minte ascuțită, trează și puternică, iar Lyra îl îndrăgi curând pentru cunoștințele lui și pentru modul ferm în care o îndruma.

— Ce vrea să zică clepsidra aia, Farder Coram? întrebă cu alethiometrul în mână, într-o dimineață însorită, pe când se afla în barca lui. Se tot întoarce la chestia aia.

— Întotdeauna există un indiciu, dacă te uiți mai atent. Ce e imaginea mică și veche de pe ea?

Lyra își miji ochii și se uită printre gene.

— E un craniu!

— Deci ce crezi că ar putea să însemne?

— Moartea. E moartea?

— Exact. În șirul de înțelesuri ale clepsidrei vezi și moartea. De fapt, după timp, care e primul, moartea este cel de-al doilea.

— Știi ce-am văzut, Farder Coram? Acul se oprește acolo, la a doua rotire. La prima rotire parcă tresare iar la a doua se oprește. Vrea să spună că e al doilea înțeles, nu?

— Probabil. Ce o întrebi, Lyra?

— Mă ...ă-gândeam... se opri ea, surprinsă, realizând că pusese fără să-și dea seama o întrebare. Am prins trei imagini la un loc pentru că... Mă gândeam la domnul de Ruyter și am pus la un loc șarpele și creuzetul

și stupul de albine, ca să-l întreb cam cum îi merge cu spionatul și...

— De ce astea trei simboluri?

— Pentru că m-am gândit că șarpele e viclean, cum ar trebui să fie un spion, iar creuzetul ar putea însemna ceva precum cunoașterea, cam ce distilezi, iar stupul era munca din greu, cum fac albinele întotdeauna; așa că din munca grea și din viclenie iese cunoașterea, vezi, și asta-i treaba unui spion; și am arătat către ele și am pus întrebarea în minte, iar acul s-a oprit în dreptul morții... Ce crezi, chiar merge, Farder Coram?

— Merge, merge, Lyra. Ce nu știm este dacă îl citim cum trebuie. E o artă subtilă. Mă întreb dacă...

Înainte să-și încheie propoziția se auzi o bătaie grăbită în ușă, după care intră un tânăr gitan.

— Mă ertați, Farder Coram, Jacob Huismans s-a-ntors chiar acu și e tare rănit.

— Era cu Benjamin de Ruyter, a spus Farder Coram. Ce s-a întâmplat?

— Nu vrea să zâcă, zise tânărul. Mai bine veniți, Farder Coram, că n-o mai duce mult, sângerează pă dinăuntru.

Farder Coram și Lyra schimbară pentru o clipă priviri alarmate, pline de uimire, după care Farder Coram își apucă bețele și porni șchiopătând, cât de repede putea, cu daimonul strecurându-se tiptil în fața lui. Lyra veni și ea, săltând nerăbdătoare.

Tânărul îi conduse către o barcă legată de debarcaderul unde se descărca sfecla de zahăr. O femeie cu un șorț roșu îi aștepta în ușă. Văzându-i suspiciunea față de Lyra, Farder Coram spuse:

— Fata trebuie să audă ce are de spus Jacob, e important, doamnă.

Femeia îi lăsă înăuntru și se trase îndărăt. Daimonul – o veveriță – i se cocoțase pe pendula de lemn. Pe un prici, sub o cuvertură din petice, zăcea un bărbat cu fața inundată de sudoare și cu ochii strălucind.

— Am tremis dupe doctor, Farder Coram, zise femeia tremurând. Fă rog să nu-l agetați. E-n dureri mari. D'abia s-a dată jos dân barca lui Peter Hawker, acu' câteva menute.

— Unde e Peter acum?

— Leagă barca. El o spus să tremit dupe mata.

— Foarte potrivit. Ia, Jacob, mă auzi?

Jacob își roti ochii spre Farder Coram care stătea pe priciul de vizavi, doi pași mai încolo.

— Bună ziua, Farder Coram, murmură el.

Lyra îi inspectă daimonul. Era un dihor așezat aproape de capul bărbatului, ghemuit dar treaz, căci ochii îi erau deschiși și străluceau la fel cu ai stăpânului.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Farder Coram.

— Benjamin a murit, veni răspunsul. A murit, iară pă Gerard l-a captorat.

Vocea îi era răgușită și abia mai răsufla. Când se opri din vorbit, daimonul se descolăci cu greutate și îi linse obrazul, și, căpătând astfel putere, bărbatul continuă:

— Am intratără la Ministeru dă Teologie, că Benjamin auzise dă la unu' dân Coblerii pă care i-am prins că acolo erea sediu', d' acolo venea toate ordinile...

Se opri din nou.

— Ați prins ceva Cobleri? întrebă Farder Coram.

Jacob dădu din cap și își ridică ochii către daimon. Era neobișnuit ca daimonii să vorbească altor oameni decât stăpânilor, însă uneori se întâmpla, și acum vorbi.

— Am prins trei Cobleri în Clerkenwell și i-am făcutără să ne spună pentru cine lucra și dă unde le venea ordinile, ș'tot așa. Nu știa unde era duși copiii, doar că era undeva la nord de Lapland...

Înainte să mai spună ceva, se opri să-și tragă răsuflarea, cu pieptul tremurând.

— Iară Coblerii ne-a spus dăspre Ministeru' dă Teologie și dă Lordu' Boreal. Benjamin a zis că el și cu

Gerard Hook trebea să pătrundă în Minister iară Frans Broekman și Tom Mendham să afle dăspre Lordu' Boreal.

— Și, au reușit?

— Nu știm. Nu s-a mai întors niciodată. Farder Coram, parcă știa tot ce faceam, ei știa dânainte s-o facem și dân câte știm, Frans și Tom a fost înghițiți dă vii imedeat ce-a ajuns la Lordu' Boreal.

— Mai zi de Benjamin, spuse Farder Coram, auzind cum Jacob respira din ce în ce mai greu și văzându-l cum își închide ochii de durere.

Daimonul lui Jacob mieună a îngrijorare și afecțiune iar femeia se apropie cu un pas sau doi, cu mâna la gură; nu vorbi, însă, iar daimonul continuă cu o voce slabă:

— Benjamin, Gerard și cu noi am mers la Ministeru' dă la White Hall și am găsit o ușiță laterală care nu erea așa dă strașnic păzită ș-am stat pă loc să păzim intrarea cât ei a dăsfăcut lacătu' și'a intrat înăuntru. Neci n-a trecut un menut și am auzit un strigăt dă spaimă, daimonul lu' Benjamin a zburat afară și ne-a cerut ajutoru' și dup'aia a zburat la loc, înăuntru. Noi ne-am luoat cuțitu' ș-am alergat după el, doar că locu' erea întunecat și colcăia dă forme și sunete sălbatice, care ne amețea cu mișcările lor înfricoșătoare. Am început să căutăm, da' mai sus să făcu o tulburare și să auzi un strigăt plin de groază iară Benjamin cu daimonul lui au căzută de pă nește scări înalte dă deasupra noastră. Daimonul lui s-a tot opintit și s-a căznit să-l prinză, da' tot dăgeaba că s-a făcută chisăliță pe pardoseala dă piatră și a murită pă loc.

— Și nu l-am mai văzut nici pe Gerard, însă l-am auzit de deasupra urlând groaznic iar noi eram prea îngroziți și înlemniți ca să ne mai mișcăm, apoi o săgeată ne-a lovit în umăr și s-a înfipt adânc, adânc...

Vocea daimonului era din ce în ce mai slabă iar rănitul scoase un geamăt. Farder Coram se aplecă și ridică

ușor pătura, dând la iveală capătul penat al unei săgeți ieșind din umărul plin de sânge coagulat. Săgeata era atât de adânc înfiptă în pieptul sărmanului bărbat încât nu mai rămâneau decât doisprezece centimetri deasupra pielii. Lyra leșină.

Afară, pe debarcader, se auziră pași și voci.

Farder Coram se ridică și spuse:

— A venit doctorul, Jacob. O să te lăsăm acum. Vorbim mai încolo, când o să te simți mai bine.

În drum spre ieșire, o prinse pe femeie de după umeri. Lyra se ținu aproape de el pe debarcader, căci deja se strânsese lume care șușotea și arăta cu degetul. Farder Coram îi porunci lui Peter Hawker să plece de îndată la John Faa și apoi spuse:

— Lyra, de îndată ce vom ști dacă Jacob va mai trăi sau va muri, trebuie să vorbim din nou despre alethiometru. Du-te și vezi-ți de treabă, copilă, o să trimitem după tine.

Lyra porni singură la drum și merse pe malul cu stufăriș să arunce cu noroi în apă. Știa un singur lucru: nu era bucuroasă sau mândră că știe să citească alethiometrul – îi era frică. Oricare era puterea care făcea acul să se miște și să se oprească, acționa precum o ființă inteligentă.

— Io zic că-i un spirit, își spuse Lyra și pe moment fu tentată să arunce micul obiect în mijlocul mocirlei.

— Aș recunoaște un spirit dacă ar fi unul înăuntru, spuse Pantalaimon. Ca fantoma aia din Godstow. Eu am văzut-o și tu nu.

— Sunt mai multe feluri de spirite, spuse Lyra cu dispreț. Nu poți să-i vezi pe toți. Oricum, ce zici de Învățații ăia morți, fără capete? I-am văzut, ții minte?

— Erau doar o închipuire a nopții.

— Ba nu. Erau spirite de-adevăratelea și știi prea bine. Însă spiritul care mișcă acu' nu-i de felu' ăla.

— Poate că nu-i spirit, spuse Pantalaimon încăpățânat.

— Ei, atunci ce-ar putea să fie?

— Ar putea..., ar putea să fie particule elementare.

Lyra pufni disprețuitor.

— Da, ar putea! insistă el. Ți-amintești moara de lumină pe care o aveau la Gabriel? Ei bine...

La Colegiul Gabriel exista un obiect foarte venerat, pe care-l țineau pe înaltul altar al Oratoriului, acoperit (abia acum Lyra se gândea la asta) cu o husă de catifea neagră, ca cea care învelea alethiometrul. Îl văzuse când îl însoțise pe Bibliotecarul de la Jordan la un serviciu religios. În punctul culminant al invocației, Mijlocitorul ridicase bucata de catifea pentru a dezvălui în întuneric un dom de sticlă în care era ceva prea îndepărtat ca să poată fi văzut, până când a tras de un cordon legat de un obturator, lăsând o rază de soare să nimerească precis domul. Atunci totul se clarifică: era un obiect micuț, ca o giruetă, cu patru aripioare negre pe o parte și patru albe pe cealaltă, care începu să se rotească în momentul când fu atins de lumină. Ilustra o lecție morală, explică atunci Mijlocitorul, pentru că întunericul ignoranței fuge de lumină, pe când albul înțelepciunii se grăbește s-o îmbrățișeze. Lyra l-a crezut pe cuvânt; oricum, paletele rotitoare erau minunate, orice ar fi însemnat, și totul se întâmpla cu ajutorul fotonilor, așa îi spusese Bibliotecarul pe când se înapoiau la Jordan.

Poate că Pantalaimon avea dreptate. Dacă particulele elementare puteau să pună în funcțiune o moară de lumină, fără îndoială că puteau să facă lumina să acționeze un ac. Totuși, era încă nelămurită.

— Lyra! Lyra!

Era Tony Costa, care-i făcea cu mâna de pe debarcader.

— Vino-ncoace, o strigă el. Trebă să mergi la John Faa, la Zaal. Grăbește-te, fato, e urgent.

Îl găsi pe John Faa cu Farder Coram și cu ceilalți lideri, îngrijorați cu toții.

John Faa vorbi:

— Lyra, copilă, Farder Coram mi-a povestită dăspre cum citești tu instrumentu' ăla. Îmi pare rău să spun că sărmanu' Jacob tocma' a murit. Cred c-o s-avem nevoie să te loăm cu noi, pân' la urmă, împotriva dorinței mele. Nu pot să gândesc clar acuma, da' să pare că n-avem dă ales. Imedeat ce-l îngroapă pă Jacob, după datină, o să pornim la drum. Mă-nțălegi, Lyra, o să vii cu noi, da' nu-i cazu' să te bucuri sau să sari în sus. Ne așteaptă pă toți pericole și tulburări.

Te dau în grija lu' Farder Coram. Să nu cumva să-i faci fro boacănă sau să-l pui în premejdie, că dacă nu, o să simț' pă pielea ta forța mâniei mele. Acuma treci dă-i spune lu' Ma Costa și pregătește-te dă plecare.

Următoarele două săptămâni trecură mai tumultuos decât oricare altele din viața de până atunci a Lyrei. Tumultuos, dar nu și rapid, căci urmară lungi și plictisitoare perioade de așteptare, de pitire prin dulapuri umede și ursuze, de observare a unui peisaj de toamnă deprimant, murat de ploaie, desfășurându-se dincolo de fereastră, de căutare a unui nou ascunziș, de dormit lângă gazele înecăcioase ale motorului și de trezire cu dureri cumplite de cap. Cel mai rău dintre toate era că nu-i fu, nici măcar o dată, permis să alerge în aer liber, pe mal, sau să se cațere pe punte sau să înoate către ecluză sau să prindă odgonul de acostare.

Bineînțeles, pentru că trebuia să rămână ascunsă. Tony Costa îi povestise bârfele care circulau prin cârciumile de pe malul râului: cât era regatul de lung se pornise o căutare a unei fetițe blonde, cu o răsplată uriașă în caz că o găseau și cu o pedeapsă aspră pentru oricine ar fi ascuns-o. Mai erau și zvonuri ciudate: oamenii ziceau

că era singurul copil care scăpase din mâinile Coblerilor și mai ascundea și niște secrete îngrozitoare. Un alt zvon spunea că nu era deloc un pui de om ci o pereche de spirite, sub formă de copil și daimon, trimisă pe pământ de puterile infernului pentru a crea un mare dezastru. Alții zvoneau că nu era un copil ci o ființă umană adultă, micșorată prin magie și aflată în slujba tătarilor, venită să-i spioneze pe bunii englezi și să pregătească drumul unei invazii tătare.

Lyra ascultă poveștile mai întâi cu voioșie iar mai apoi fără speranță. Toți oamenii aceia o urau și se temeau de ea! Și cât ar fi vrut să iasă din cabina aia strâmtă. Ar fi vrut să fie deja în Nord, în mijlocul zăpezilor întinse, sub strălucitoarea Aurora. Uneori își dorea să se întoarcă la Colegiul Jordan, să se cațere pe acoperișuri cu Roger, în sunetul Clopotului Majordomului anunțând că mai era o jumătate de oră până la cină și în zăngăneala, sfârâitul și strigătele de la Bucătărie... Apoi își dorea fierbinte ca nimic să nu se fi schimbat, ca nimic să nu se schimbe vreodată, ca ea să rămână pentru totdeauna Lyra de la Colegiul Jordan.

Alethiometrul era singurul lucru care o smulgea din plictiseală și iritare. Îl citea în fiecare zi, uneori împreună cu Farder Coram, alteori de una singură, și își dădu seama că putea să se afunde din ce în ce mai ușor în starea calmă în care simbolurile își clarificau sensul și în care acele măreațe lanțuri muntoase atinse de lumina soarelui se înfățișau vederii.

Se chinui să-i explice lui Farder Coram ce simțea.

— E aproape ca și cum ai vorbi cu cineva, numai că nu prea poți să-l auzi și te simți puțin stupid fi'ncă-i mai deștept ca tine, da' numai că nu se supără niciodată pe tine, sau de astea... Și știe atâtea, Farder Coram! Aproape ca și cum ar ști totul! Doamna Coulter era deșteaptă, știa și ea o grămadă de lucruri, însă ăsta e un alt fel de a ști... E ca și cum ar înțelege, cred...

El îi punea întrebări concrete iar ea căuta răspunsuri.

— Ce face doamna Coulter acum? întreba el, iar mâinile ei se mișcau de îndată, iar el spunea:

— Spune-mi ce faci.

— Ei bine, Madona este doamna Coulter și gândesc *mama mea* când pun mâna acolo. Iar furnica este *ocupată* – asta-i ușor, ăsta e primul înțeles, iar clepsidra are *timpul* printre înțelesuri și undeva mai jos este *acum*, și după aia mă concentrez.

— Și cum știi unde sunt înțelesurile astea?

— Păi le văd, cumva. Sau mai degrabă le simt, ca și cum ai urca pe o scară de frânghie noaptea, pui un picior mai jos și găsești încă o treaptă. Cam așa îmi las mintea să coboare și mai găsesc un înțeles, și parcă simt ce vrea să spună. După aia le strâng împreună. E o șmecherie, ca atunci când îți concentrezi privirea pe ceva.

— Fă-o, atunci, și vezi ce zice.

Lyra îl ascultă. Acul lung începu să se miște imediat, și se opri, continuă balansul, se opri din nou într-o serie precisă de baleieri și opriri. Era o senzație atât de grațioasă și de puternică încât Lyra, împărtășind-o, se simțea ca o pasăre care învață să zboare. Farder Coram, urmărind-o din cealaltă parte a mesei, notă locurile în care se oprise acul și o privi pe fetiță cum își îndepărta părul de pe față, mușcându-și ușor buza de jos. Ochii urmăreau la început acul însă după aceea, când traseul era stabilit, priveau în altă parte a cadranului. Nu la întâmplare, însă. Farder Coram era șahist și știa cum privesc jucătorii de șah un meci în desfășurare. Un jucător experimentat părea că vede linii de forță și de influență pe tabla de șah și privea de-a lungul liniilor importante, ignorându-le pe cele slabe. Ochii Lyrei se mișcau în același fel, potrivit unui câmp magnetic similar pe care ea îl vedea iar el nu.

Acul se opri la trăsnet, la prunc, la șarpe, la elefant și la o creatură pentru care Lyra nu găsi un nume: un fel de șopârlă cu ochii mari și cu o coadă înfășurată în jurul nuielei pe care stătea. Repeta traiectoria întruna în vreme ce Lyra îl urmărea.

— Ce înseamnă șopârla? spuse Farder Coram, smulgând-o din concentrare.

— N-are sens... Văd ce spune, însă cred că interpretez greșit. Trăsnetul cred că e furie, iar pruncul... cred că-s io... Tocmai găsisem un înțeles pentru asta cu șopârla, însă ai intervenit, Farder Coram, și l-am pierdut. Vezi, se plimbă cum vrea el.

— Da, îmi dau seama. Îmi pare rău, Lyra. Ești obosită acum? Vrei să te oprești?

— Nu, nu vreau, spuse ea, însă obrajii i se înroșiseră iar ochii-i străluceau. Avea toate semnele irascibilității datorate unui entuziasm debordant, înăbușit de lunga detenție în cabina cea strâmtă.

Farder Coram privi pe fereastră. Era aproape întuneric iar ei călătoreau de-a lungul ultimei bucăți de râu înainte de a atinge coasta. Mari porțiuni de spumă maronie dintr-un estuar se întindeau sub un cer plumburiu către un grup îndepărtat de buncăre de cărbune, ruginite și împânzite de conducte, pe lângă o rafinărie de unde se ridica cu greu către nori un fir gros de fum.

— Unde suntem? întrebă Lyra. Pot să ies măcar un pic afară, Farder Coram?

— E apa Colby, spuse el. Estuarul râului Cole. Când ajungem în oraș, acostăm lângă Piața de pește afumat și mergem pe jos la docuri. Vom fi acolo într-o oră sau două...

Însă se întuneca iar pe larga și dezolanta întindere a râului nimic nu se mișca în afară de barca lor și de o barjă de cărbune ce-și croia drumul în depărtare, către rafinărie. Dar Lyra era atât de îmbujorată și de obosită,

și stătuse atâta vreme înăuntru, încât Farder Coram continuă:

— Ei bine, nu cred că are importanță dacă ieși câteva minute la aer. Nu l-aș numi aer proaspăt, nu-i proaspăt decât atunci când suflă dinspre mare. Însă poți să stai pe punte și să privești în jur până ne apropiem.

Lyra sări în sus de bucurie iar Pantalaimon se transformă pe dată în pescăruș, dornic să-și întindă aripile în aer liber. Era frig afară și, deși era bine înfofolită, Lyra începu în curând să tremure. Pantalaimon, pe de altă parte, se năpusti afară cu un croncănit puternic de fericire, rotindu-se, planând și mișcându-se repede ca o săgeată când în fața bărcii, când în spatele pupei. Lyra jubila, în armonie cu daimonul zburător, îndemnându-l mental să-l provoace la întrecere pe daimonul-cormoran al bătrânului cârmaci. Însă cormoranul îl ignoră și se așeză somnoros pe mânerul cârmei, lângă omul lui.

Nu era nici un pic de viață pe acea întindere maronie și amară, doar pufăitul motorului și plescăitul apei sub prora mai spărgeau tăcerea. Nori grei și apăsători atârnau pe cer fără să aducă vreun pic de ploaie, aerul de dedesubt era murdar de fum. Numai eleganța fulgurantă a lui Pantalaimon mai avea vreo legătură cu viața și cu bucuria.

Pe când își revenea dintr-o scufundare, cu aripile întinse și albe pe fundalul gri al fumului, ceva negru se năpusti înspre el și îl lovi. Căzu într-o parte șocat, cu un tremur de durere iar Lyra țipă, simțind tăios durerea. Un alt obiect negru se alătură primului: nu se mișcau ca păsările ci ca niște insecte zburătoare, greoi și direct, cu un bâzâit ca de bondar.

Pantalaimon căzu, încercând să se întoarcă și să ajungă la barcă și în brațele disperate ale Lyrei, dar obiectele negre continuară să-l țintească mișelește, bâzâind și zumzăind. Lyra era de-a dreptul înnebunită de frica lui

Pantalaimon și a ei, dar deodată ceva trecu pe deasupra ei continuându-și drumul în sus.

Era daimonul cârmaciului și, pe cât de stângaci și de greoi părea la început, pe atât îi era zborul de puternic și de iute. Cu capul înainte, lovi în toate direcțiile și, după o zbatere de aripi negre și un tremur de aripi albe, ceva mic și negru căzu pe acoperișul smolit al cabinei la picioarele Lyrei, în același moment în care Pantalaimon ateriza în mâna ei întinsă.

Nici n-apucă să îl consoleze că daimonul își luă forma de pisică sălbatică și se aruncă peste creatura neagră, smulgând-o de pe marginea acoperișului, spre care se târa încet încercând să scape. Pantalaimon o țintui ferm la pământ cu o gheară ascuțită ca un ac și privi la cerul întunecat, unde cormoranul cu aripi negre zbura în cercuri din ce în ce mai sus în căutarea celei de-a doua creaturi.

Apoi, cormoranul plană ușor înapoi și croncăni ceva către cârmaci, care spuse:

— S-a dus. Nu-l lăsați pe celălalt să scape. Ia ... și, după ce aruncă zațul de pe fundul cănii de tinichea din care băuse până atunci, i-o pasă Lyrei.

Lyra o aruncă direct peste creatură. Bâzâia și hârâia ca o mică mașinărie.

— Ține-o bine, spuse Farder Coram din spate, și apoi îngenunche și strecură o bucată de carton sub cană.

— Ce e aia, Farder Coram? întrebă ea tremurat.

— Să mergem jos și să ne uităm. Ia-o ușor, Lyra. Apuc-o bine.

Se uită la daimonul cârmaciului când trecu pe lângă el, dorind să-i mulțumească, însă cormoranul avea ochii închiși. Îi mulțumi în schimb cârmaciului.

— Trebea să stai înuntru, spuse el.

Luă cana în cabină, unde Farder Coram găsise o halbă de bere. Ținu cana de tinichea cu fundul în sus peste

ea și apoi trase încet cartonul dintre ele, așa încât creatura să cadă în halbă. Ridică halba să poată vedea cu toții clar creatura furioasă.

Era lungă cât degetul cel mare al Lyrei, de culoare verde închis, nu neagră. Elitrele îi erau întinse, ca ale unei buburuze gata să-și ia zborul, iar aripile interioare se zbăteau cu atâta furie încât din ele nu se vedea decât o formă difuză. Cele șase picioare terminate cu gheare zgâriau sticla netedă.

— Ce e aia? întrebă ea.

Pantalaimon, încă pisică sălbatică, se ghemui pe masă la depărtare de câteva palme, cu ochii verzi ațintiți asupra creaturii care se mișca în cercuri înăuntrul paharului.

— Dacă l-ai deschide, spuse Farder Coram, n-ai găsi nici o ființă vie înăuntru. În orice caz nu un animal sau o insectă. Am văzut așa ceva mai înainte și nu m-am gândit că o să mai văd vreuna așa departe în nord. Treburi din Africa. Înăuntru e o rotiță de ceas, și de arcul ei e legat un spirit rău cu o vrajă în inimă.

— Dar cine l-a trimis?

— Nici nu-i nevoie să citești simbolurile, Lyra, poți ghici la fel de ușor ca și mine.

— Doamna Coulter?

— Sigur. N-a explorat 'mneaei doar Nordul, sunt destule lucruri ciudate și-n sălbăticia Sudului. În Maroc am văzut una d-astea ultima oară. Periculoase de moarte: câtă vreme e spiritul înăuntru nu se oprește niciodată, iar când îi dai drumul e monstruos de furios și ucide primul lucru care-i iese în cale.

— Dar ce căuta?

— Spiona. Am fost un netrebnic nenorocit că te-am lăsat pe punte. Și ar fi trebuit să te las să citești simbolurile fără să te întrerup.

— Gata, acuma știu! spuse Lyra, însuflețită deodată. Șopârla aia înseamnă *aer*! Am văzut și înainte dar nu

înțelegeam de ce, așa că am încercat să-mi dau seama și am pierdut înțelesul.

— Aha, spuse Farder Coram, atunci înțeleg și eu. Nu-i o șopârlă, aia e... e un cameleon. Și înseamnă aer pentru că ei nu mănâncă, nici nu beau, trăiesc doar cu aer.

— Iar elefantul...

— Africa, spuse el și adăugă: Aha.

Se uitară unul la altul. Cu fiecare revelație a puterii alethiometrului erau din ce în ce mai uluiți.

— Ne-a spus-o tot timpul, zise Lyra. Trebuia să-l fi ascultat. Și acum ce să facem cu ăsta, Farder Coram? Putem să-l omorâm, sau așa ceva?

— Nu știu dacă putem face ceva. Va trebui doar să-l ținem bine închis într-o cutie și să nu-i dăm drumul niciodată. Ce mă îngrijorează cel mai tare este ăl de scăpă. O să se întoarcă la doamna Coulter acum, și-o să-i ducă vestea că te-a văzut. Să mă ia naiba, Lyra, dacă nu-s tâmpit.

Scotoci printr-un dulap și găsi o cutie fumurie cam de șapte centimetri în diametru. Fusese folosită pentru a ține șuruburi, însă le aruncă deoparte și curăță interiorul cu o cârpă înainte de a introduce paharul cu capul în jos, cu cartonul la locul lui, pe post de capac.

După un moment dificil, în care unul din picioarele creaturii scăpă și împinse cutia într-o parte cu o putere surprinzătoare, reușiră să o captureze și să înșurubeze strâns capacul.

— De îndată ce ne mutăm pe vas, o să-l sudez pe margine, să fiu sigur, spuse Farder Coram.

— Dar rotițele de ceas nu se opresc vreodată?

— Rotițele obișnuite, da. Dar cum am spus, asta-i întoarsă de spiritul de la capătul ei. Cu cât se zbate mai tare, cu atât mai tare e întoarsă și cu atât mai mare e forța. Acum să-l punem undeva deoparte...

Înfășură cutia într-o bucată de flanel, ca să înăbușe neîncetatul bâzâit și hârâit, și o aruncă sub prici.

Se făcuse întuneric deja, iar Lyra privea pe geam cum se apropiau luminile din Colby. Aerul greu se transformă în ceață și pe când acostau la debarcaderul de la Piața de pește afumat, totul era estompat și neclar. Întunericul învești mântat în valuri gri-argintii, cu sclipiri de perlă, se așezase peste depozite și macarale, peste tarabele de lemn din piață și peste clădirea de granit, cu multe coșuri de fum după care fusese numită piața, unde ziua și noaptea peștii atârnau la afumat, în îmbătătorul fum produs de lemnul de stejar ars. Coșurile de fum făceau aerul umed și mai vâscos iar mirosul plăcut de hering, de macrou sau de țipar afumat părea că vine direct din pietrele caldarâmului.

Lyra, înfășurată într-o mantie de ploaie cu o glugă mare ce-i acoperea părul, care ar fi putut-o da de gol, mergea alături de Farder Coram și de cârmaci. Toți cei trei daimoni erau alerți, scotocind pe după colțuri, uitându-se în urmă, ascultând până și cel mai slab zgomot de pași.

Însă ei erau singurele siluete ce puteau fi văzute. Cetățenii din Colby erau toți la casele lor, probabil sorbind ceva lichior de ienupăr pe lângă sobe duduind de căldură. Nu văzură pe nimeni până când ajunseră la docuri, și primul bărbat pe care-l văzură a fost Tony Costa, care păzea porțile.

— Slavă Domnului c-ați ajuns, spuse el încet, făcându-le loc. Tocmai am auzit că Jack Verhoeven a fost împușcat și că barca-i scufundată, și nimeni nu știa unde erați. John Faa e la bord deja și-i nerăbdător s-o ia din loc.

Vasul îi păru Lyrei imens: timoneria și un coș de fum la mijlocul navei, un castel înalt și o macara imensă deasupra punții acoperite cu prelată, luminițe galbene străluceau prin hublouri și pe covertă și o lumină albă învăluia vârful de catarg, și trei sau patru bărbați pe punte lucrând grăbiți la ceva ce nu se putea vedea.

Se grăbi către pasarela de lemn înaintea lui Farder Coram, și privi în jur entuziasmată. Pantalaimon deveni maimuță și se cățără imediat pe macaraua de manevră, însă Lyra îl chemă jos. Farder Coram voia să-i vadă înăuntru, sau dedesubt, cum s-ar zice la bordul unei nave.

Cu câteva scări mai jos, sau pe scara de tambuchi, era un salon mic unde John Faa vorbea încet cu Nicholas Rokeby, gitanul care avea grijă de vas. John Faa nu făcea nimic în grabă. Lyra aștepta s-o salute, însă el își încheie mai întâi comentariile despre maree și despre pilotaj și de-abia după aceea se întoarse către noii veniți.

— Bună seara, prieteni, spuse el. Bietu' Jack Verhoeven îi mort, poate ați auzit. Și băieții i-a fost capturați.

— Și noi avem vești proaste, spuse Farder Coram, și le povesti despre întâlnirea cu spiritele zburătoare.

John Faa dădu din capul lui mare, însă nu le reproșă nimic.

— Unde-i creatura acum? întrebă el.

Farder Coram scoase cutia și o puse pe masă. Un bâzâit atât de furios venea dinăuntru încât cutia se mișca singură pe suprafața lemnului.

— Am auzită dă dracii ăștia mecanici, da' niciodată n-am văzută vrunu', spuse John Faa. Nu-i chip să-i îmblânzești și să-i domolești, măcar atâta știu și io. Și nici n-are rost să-i umpli cu plumb și să le dai drumu'n ocean, că într-o zi rugineşte și dracu' hop afară iase și să năpustește păste copilă, oriunde-ar fi. Nu, trebă să-l ținem p'aproape și să fim atenți.

Lyra fiind singura femeie de la bord (pentru că John Faa se hotărâse, după îndelungi chibzuințe, că e împotriva femeilor), avea o cabină doar pentru ea. Nu era o cabină mare, să ne-nțelegem, era de fapt puțin mai mare decât un dulap, cu un prici și un chepeng, care era cuvântul nimerit pentru hublou. Își îndesă cele câteva lucruri în sertarul de sub prici și alergă entuzias-

mată la bord ca să se aplece peste balustradă și să vadă cum se topește Anglia în urmă, însă constată că cea mai mare parte a Angliei dispăruse în ceață înainte ca ea să ajungă acolo.

Însă tulburarea impetuoasă a apei dedesubt, mișcarea aerului, luminile vasului strălucind curajos în întuneric, huruitul motorului, mirosul de sare și de pește și de cărbune erau destul de încântătoare în sine. Nu trecu mult până când o nouă senzație li se alătură, în vreme ce nava începu să danseze în ritmul Oceanului German. Când cineva o chemă pe Lyra la cină, își dădu seama că era mai puțin flămândă decât se aștepta și decise de îndată că ar fi o idee bună să rămână întinsă, de dragul lui Pantalaimon, deoarece sărmana creatură avea deja rău de mare.

Și așa începu călătoria lor spre Nord.

John Faa și ceilalți lideri deciseseră să meargă spre Trollesund, principalul port al Laponiei. Vrăjitoarele aveau un consulat în oraș iar John Faa știa că fără ajutorul lor, sau, cel puțin, neutralitatea lor prietenoasă, ar fi imposibil să salveze copiii captivi.

În ziua următoare, le explică ideea sa Lyrei și lui Farder Coram, când răul de mare al Lyrei se mai potoli puțin. Soarele strălucea puternic iar valurile verzi se izbeau de parapeți lăsând dâre albe de spumă în retragerea lor unduitoare. Afară, pe punte, cu briza care adia și marea întreagă o strălucire de lumină și mișcare, abia dacă mai simțea vreun pic răul de mare; iar acum, că Pantalaimon descoperise cât de minunat era să fie pescăruș și apoi pasărea furtunii și să se vânture pe coama valurilor, Lyra era prea absorbită de bucuria lui ca să se lase pradă nefericirii de-a nu fi obișnuită cu marea.

John Faa, Farder Coram și doi sau trei dintre ceilalți se așezară la pupa navei, învăluiți de lumina soarelui, să vorbească despre ce aveau de făcut mai departe.

— Acuma, Farder Coram le știe pă vrăjitoarili astea dân Laponia, spuse John Faa. Ș'dacă me-aduc io bine-aminte ele are-o ș-o obligație la noi.

— Ai dreptate, John, zise Farder Coram. E-adevărat că de acu' patruj' de ani, da' asta nu-nseamnă nimica pentr-o vrăjitoare. Unele dintre ele trăiesc încă de multe ori p'atâta.

— Ș'cum s-a-ntâmplat ca să aibă ele oblegația asta, Farder Coram? spuse Adam Stefanski, omul care avea în grijă trupa de luptă.

— I-am salvat viața uneia, explică Farder Coram. A căzut din cer, când o urmărea o pasăre mare, roșie, ceva ce n-am mai văzut în viața mea. A căzut în mlaștină și era rănită și am pornit s-o găsesc. Era aproape să se-nece și am pus-o pă o scândură și am împușcat pasărea, care, spre supărarea mea, a căzut într-un smârc că era mare cât un buhai dă baltă și roșie ca focu'.

— Aaa, murmurară ceilalți, captivați de povestea lui Farder Coram.

— Acuma, când am pus-o-n barcă, continuă el, am avut cel mai tare șoc pă care puteam să-l am, pentru că femeia aia tânără n-avea daimon.

Era ca și cum ar fi spus „n-avea cap". Simplul gând era respingător. Oamenii se cutremurară, daimonii li se zbârliră, se scuturară sau croncăniră aspru, iar oamenii trebuiră să îi liniștească. Pantalaimon se strecură în sânul Lyrei, iar inimile lor băteau laolaltă.

— Cel puțin, spuse Farder Coram, așa părea. Așa cum era ea, căzută dân cer, eram aproape sigur că trebuia să fie vrăjitoare. Arăta exact ca o femeie tânără, mai slabă decât unele și mai frumoasă dăcât majoritatea, dar faptul că nu i-am văzut daimonul i-a dat un aer hidos.

— Șî iele n-are daimoni, atuncia, vrăjitoarili-astia? spuse celălalt om, Michael Canzona.

— Daimonii lor e invăzâbili, crez, spuse Adam Stefanski. A fost acolea tot timpu' da' Farder Coram nu l-a văzută.

— Nu, te-nșeli, Adam, spuse Farder Coram. N-a fost deloc acolo. Vrăjitoarele au puterea ca să se separe de daimonii lor, la distanțe mult mai mari decât putem noi. Dacă e nevoie își pot trimite daimonii departe, peste granițe, cu vântul sau norii, sau în apa oceanului. Iar vrăjitoarea asta, am descoperit, n-a apucat să stea să

se liniștească o oră că a venit daimonul zburând înapoi, pentru că simțise că e rănită și speriată, bineînțeles. Iar eu cred, deși ea n-a vrut să recunoască asta niciodată, că pasărea mare roșie pă care-am pușcat-o, era daimonul altei vrăjitoare, care-o urmărea. Doamne! M-au trecut toți fiorii când m-am gândit la asta! Altfel mi-aș fi oprit mâna, mi-aș fi luat măsuri, chiar dacă eram pe mare sau pe uscat; dar acum se-ntâmplase, nu mai aveam ce face. Oricum, nu era nici un dubiu că îi salvasem viața, iară ea mi-a dat un zălog și mi-a zis să cer ajutorul ei dacă am vreodată nevoie. Și o dată mi-a trimis ajutorul ei, când m-au rănit Skraelingii cu o săgeată otrăvită. Am mai avut și alte relații... n-am mai văzut-o de mulți ani, da' o să-și aducă ea aminte.

— Și stă la Trollesund, vrăjitoarea asta?

— Nu, nu, ele locuiesc în păduri și în tundră, nu într-un orășel port alături de oameni normali. Ele-s cu sălbăticia. Dar au acolo un consul și o să-i trimit vorbă, să n-aveți voi nici o grijă în privința asta!

Lyra era nerăbdătoare să afle mai multe despre vrăjitoare dar discuția se schimbase, se vorbea despre combustibil și provizii, iar Lyra vru deodată să vadă și restul navei. Rătăci agale pe punte, spre prora și în scurt timp făcu cunoștință cu un marinar, un adevărat Lup de Mare, aruncând în el cu sâmburii pe care-i păstrase de la mărul mâncat la micul dejun. Era un bărbat solid și placid și din momentul în care a înjurat-o și ea l-a înjurat înapoi, au devenit cei mai buni prieteni. Îl chema Jerry. Sub îndrumarea lui, ea descoperi că dacă-ți făceai de lucru nu mai simțeai răul de mare și chiar o treabă ca frecatul punții putea fi satisfăcătoare, dacă era făcută cum trebuie, în stil marinăresc. Era foarte prinsă de acest concept și, după puțin timp, împăturea păturile din cabină „în stil marinăresc", își punea lucrurile în dulap „în stil marinăresc" și spunea că le „stivuiește" în loc de „ordonează" pentru a denumi procesul în cauză.

După două zile pe mare, Lyra decise că asta era viața pentru care era făcută. Cunoștea toată nava, de la camera mașinilor până la puntea de comandă, și, în foarte scurt timp, se tutuia deja cu toți membrii echipajului. Căpitanul Rokeby a lăsat-o să dea semnalul la o fregată Olandeză iar Lyra trase cu încântare de mânerul fluierului cu aburi, îmbătată de sunetul asurzitor; bucătarul i-a suportat ajutorul la gătirea piureului de prune și doar un cuvânt mai aspru din partea lui John Faa a oprit-o să se cațere pe catarg și să inspecteze orizontul din cuibul ciorii.

În tot acest timp se îndreptau spre Nord și, pe zi ce trecea, se făcea din ce în ce mai frig. Toată rezerva de îmbrăcăminte de pe navă a fost scotocită pentru a se găsi o pelerină impermeabilă care să poată fi tăiată și ajustată pe măsura ei, iar Jerry o învăță să coasă, o artă pe care de la el a deprins-o cu multă tragere de inimă, deși la Jordan o luase în batjocură și evitase pe cât putuse indicațiile pe care le primea de la doamna Lonsdale. Împreună, au făcut un săculeț impermeabil pentru alethiometru, pe care să-l poată purta la brâu, în cazul în care cădea în mare, spunea ea. Cu alethiometrul pus la loc sigur, înfășurată în hainele ei impermeabile și cu pălăria marinărească trasă pe ochi se agăța de balustrada de la prora privind picăturile înțepătoare, sărind peste parapeți și scurgându-se de-a lungul punții. Mai simțea din când în când răul de mare, în special atunci când vântul se întețea iar nava plonja greoaie peste coama valurilor cenușiu-verzui; și atunci era treaba lui Pantalaimon să îi distragă atenția, făcându-se pasărea furtunii și zbenguindu-se pe apă. În acele momente îi putea simți bucuria nemărginită în bătaia vântului și a apei, și uita de rău. Din când în când, Pan încerca să fie chiar pește și o dată s-a alăturat unui grup de delfini, spre surpriza și plăcerea acestora. Lyra stătea tremurând pe

teugă și râdea cu încântare în timp ce mult iubitul ei Pantalaimon, lucios, elegant și puternic, făcea salturi prin apă, alături de încă șase siluete rapide și întunecate. Era o plăcere îmbătătoare dar nu numai atât, pentru că se îngemănau cu ea și durerea, și teama. Dacă Pantalaimon iubea mai mult să fie delfin decât o iubea pe ea?

Prietenul ei, Lupul de Mare, era aproape și se opri un moment, în timp ce aranja pânza peste bocaport, pentru a privi daimonul fetiței care se zbenguia și sărea alături de delfini. Propriul lui daimon, un pescăruș, stătea pe vinci, cu capul adăpostit sub o aripă. El știa ce simțea Lyra.

— Îmi amintesc dă prima oară când m-am dus pă mare; Balisaria nu să stabilise încă la o formă, așa dă tânăr eram, și îi plăcea tare mult să fie delfin brun. Mi-era teamă că o să rămână așa. Pă prima navă era un marinar bătrân, care nu putea niciodată să stea pă mal pen'că daimonul lui rămăsese delfin și nu putea să părăsească apa. Era un marinar minunat; cel mai bun navigator pă care l-ai văzut vreodată; putea să facă o avere din pescuit; da' el nu era fericit cu asta. N-a fost niciodată foarte fericit până n-a murit și și-a găsit mormântul în mare.

— De ce trebuie daimonii să rămână într-o singură formă? spuse Lyra. Eu vreau ca Pantalaimon să se poată schimba întotdeauna. Și el la fel.

— Eh, mereu s-au fixat la o formă și mereu or să facă așa. Asta înseamnă creșterea. O să vină un timp când o să te obosească toate schimbările astea ale lui și o să vrei o formă stabilă pentru el.

— Ba nu, niciodată!

— Ba da, ai să vrei. Ai să vrei să te faci mare ca toate celelalte fetițe. Și, oricum, mai sunt și lucruri bune când daimonul se stabilește la o singură formă.

— Care-s astea?

— Știi ce fel de persoană ești. Uite la bătrâna Balisaria. E pescăruș și asta înseamnă că și eu sunt tot un fel de

pescăruș. Nu-s eu nici măreț, nici cine știe ce frumusețe, da's os bătrân și tare, și pot să supraviețuiesc în orice loc și întotdeauna să găsesc un pic de mâncare și pă cineva care să-mi țină companie. Merită să știi asta, adică. Și atunci când daimonul se stabilește, o să știi ce fel de persoană ești.

— Dar dacă daimonul tău se stabilește la o formă care nu-ți place?

— Eh, atunci sunteți cam în conflict, nu? Îs o grămadă de oameni care ar vrea să aibă un leu drept daimon da' sfârșesc cu un pudel. Și până nu învață să se împace cu ceea ce sunt, o să se chinuiască și-o să se tot agite din cauza asta. Să-și risipească sentimentele, adică.

Dar Lyrei i se părea că ea nu va crește niciodată.

Într-o dimineață, mirosul din aer se schimbă, iar nava părea că se mișcă mai ciudat, legănându-se mai puternic dintr-o parte în alta în loc să se cufunde și să înainteze. Lyra era pe punte la un minut după ce s-a sculat, privind cu lăcomie pământul din zare: o priveliște atât de ciudată, după toată apa aceea, pentru că, deși petrecuseră pe apă doar câteva zile, Lyra se simțea ca și cum ar fi stat pe ocean luni întregi. Chiar în fața navei se înălța un munte cu pante verzi și vârful acoperit de zăpadă, iar la poalele lui un orășel și un port: case de lemn cu acoperișuri ascuțite, o turlă de oratoriu, macaralele portului și nori de păsări rotindu-se și țipând. Mirosul era de pește dar împreună cu el veneau și alte mirosuri de uscat: rășină de pin, pământ și un miros mai ciudat, moscat, de animal și altceva care era rece și gol și sălbatic: poate că era zăpada. Era mirosul Nordului.

Focile se jucau în jurul navei arătându-și capetele de clovn la suprafața apei după care se scufundau cu pleoscăituri și împroșcături. Vântul care ridica picăturile de apă deasupra valurilor era monstruos de rece și căuta fiecare crăpătură minusculă din blana de lup a

Lyrei; în scurt timp, mâinile o dureau iar fața îi era complet amorțită din cauza gerului. Pantalaimon, în forma lui de hermină, îi încălzea gâtul dar era prea frig ca să poți sta afară prea mult fără să ai ceva de făcut, chiar și dacă priveai focile iar Lyra intră înapoi în cabină ca să-și mănânce micul dejun și să se uite prin hubloul din salon.

În port, apa era calmă și, în momentul în care treceră de dig, Lyra începu să se simtă nesigură și amețită din cauza lipsei tangajului. Împreună cu Pantalaimon urmări avid cum nava masivă se apropia din ce în ce mai tare de dană. Ora următoare sunetul motorului muri lăsând loc unui huruit încet, de fundal. Se auzeau voci care strigau ordine sau întrebări, se aruncau frânghii, se lăsau pasarelele, se deschideau trapele.

— Hai Lyra, spuse Farder Coram. Ți-ai strâns toate bagajele?

Lucrurile Lyrei, așa cum erau, fuseseră puse în bagaj încă de când se sculase și văzuse pământul. Tot ce avea de făcut era să fugă la cabină și să-și ia sacul, și era gata.

Primul lucru pe care l-au făcut, împreună cu Farder Coram, când au ajuns pe uscat, a fost să meargă în vizită la casa Consulului Vrăjitoarelor. Nu le-a luat mult să o găsească; orășelul era adunat în jurul portului, singurele construcții mai impunătoare fiind oratoriul și casa guvernatorului. Consulul Vrăjitoarelor locuia într-o casă din lemn, vopsită cu verde marin, și când bătură la ușă, sunetul răsună puternic de-a lungul străzii liniștite.

Un servitor îi conduse într-un mic salonaș și le aduse cafea. Imediat, Consulul însuși veni să îi întâmpine. Era un om gras, cu o față roșie și un costum negru, sobru, al cărui nume era Martin Lanselius. Daimonul său era un mic șarpe, de un verde la fel de intens și strălucitor ca și ochii lui, care erau, de fapt, singurul lucru vrăjitoresc pe care îl avea, deși Lyra nu mai era sigură de cum credea ea că arată un vrăjitor.

— Cum te pot ajuta, Farder Coram? spuse el.

— În două feluri, Doctore Lanselius. Mai întâi, sunt nerăbdător să iau legătura cu o doamnă vrăjitoare pe care am întâlnit-o cu câțiva ani în urmă, în țara Fen, din Estul Engliterei. Numele ei este Serafina Pekkala.

Dr. Lanselius își notă ceva cu un creion argintiu.

— Cu cât timp în urmă a fost întâlnirea aceea? întrebă el.

— Să tot fie patruzeci de ani. Dar cred c-o să-și amintească.

— Și care este al doilea mod în care îmi căutați ajutorul?

— Reprezint un număr de familii gitane care și-au pierdut copiii. Avem motive să credem că există o organizație care capturează acești copii, ai noștri și alții, și îi duce în Nord, cu un scop necunoscut. Aș dori să știu dacă poporul din care faceți parte, Doctore Lanselius, a auzit de întâmplări de genul acesta.

Dr. Lanselius sorbi impasibil din cafea.

— Nu este imposibil ca informații despre o astfel de activitate să fi ajuns și la urechile noastre, spuse el. Dar, vă dați seama, relațiile dintre poporul meu și locuitorii Nordului sunt în perfectă cordialitate. Ar fi dificil să încerc să justific faptul că i-am deranjat.

Farder Coram încuviință ca și cum ar fi înțeles foarte bine ce se întâmpla.

— Fără îndoială, spuse el. Și nu ar fi necesar să vă întreb dacă aș putea culege aceste informații în orice alt mod. De aceea am întrebat mai întâi de doamna vrăjitoare.

Acum Dr. Lanselis încuviința de parcă *el* înțelegea. Lyra urmărea cu uimire și respect acest joc. În spatele lui se întâmplau o mulțime de lucruri, iar Lyra vedea că doctorul Consul era pe cale să ia o decizie.

— Foarte bine, spuse el. Bineînțeles că este adevărat și realizezi că numele dumitale nu ne este necunoscut,

Farder Coram. Serafina Pekkala este regina unui clan de vrăjitoare din regiunea Lacului Enara. Cât despre întrebarea pe care mi-o pui, este, de bună seamă, un lucru înțeles că această informație nu a ajuns la dumneata prin intermediul meu.

— Fără îndoială.

— Ei bine, chiar în acest oraș există o filială a unei organizații numite Compania de Explorare *Progresul Nordului*, care pretinde că cercetează minerale, dar care este, de fapt, controlată de un corp din Londra, numit Comitetul de Oblații. Se întâmplă să știu că această organizație importă copii. Acest fapt nu este știut în oraș; guvernul norvegian nu este, oficial, conștient de el. Copiii nu rămân aici pentru mult timp. Sunt duși mai departe, pe continent.

— Știți unde, dr. Lanselius?

— Nu. Ți-aș spune dacă aș ști.

— Și știți ce se întâmplă cu ei acolo?

Pentru prima dată, dr. Lanselius se uită la Lyra. Lyra îl privi impasibilă. Micul șarpe verde ridică capul din gulerul consulului și îi șopti ceva la ureche cu limba lui ascuțită.

Consulul spuse:

— Am auzit expresia *Procesul Maystadt* în legătură cu acest aspect. Cred că o folosesc pentru a evita să spună exact ceea ce fac acolo. De asemenea, am mai auzit cuvântul *intercizie*, dar la ceea ce se referă, n-aș putea spune.

— Și în momentul de față se află vreun copil în oraș? întrebă Farder Coram.

Mângâia blănița daimonului care stătea cu urechile ciulite în brațele sale. Lyra observă că se oprise din tors.

— Nu, cred că nu, spuse Dr. Lanselius. Un grup de aproximativ doisprezece copii a ajuns săptămâna trecută și alaltăieri a plecat mai departe.

— Ah, atât de curând? Asta ne dă o oarecare speranță. Cum au călătorit, dr. Lanselius?

— Cu sania.

— Și n-aveți nici o idee încotro s-au îndreptat?

— Foarte vag. Nu este un subiect care ne interesează.

— Fără îndoială. Acum, mi-ați răspuns drept la toate întrebările, și mai am doar una. Dacă ați fi în locul meu, ce întrebare ați pune Consulului Vrăjitoarelor?

Pentru prima dată, Consulul Vrăjitoarelor zâmbi.

— Aș întreba de unde aș putea obține serviciile unui urs cu armură, spuse el.

Lyra își îndreptă brusc spatele și simți inima lui Pantalaimon tresărindu-i în mână.

— Am înțeles că ursii cu armură sunt în serviciul Comitetului de Oblații, spuse Farder Coram surprins. Vreau să spun, al Companiei Progresul Nordului, sau oricum s-o fi numind.

— Există cel puțin unul care nu e. Îl veți găsi la depoul de sănii, în capătul străzii Langlokur. Pentru moment, își câștigă existența muncind acolo, dar are un temperament atât de violent, iar frica pe care o inspiră tuturor câinilor din zonă este atât de mare, încât angajamentul lui s-ar putea să nu dureze prea mult.

— Este, prin urmare, un renegat?

— Se pare că da. Numele lui este Iorek Byrnison. Ai vrut să știi ce aș întreba eu, și ți-am spus. Acum iată ce aș face: aș profita din plin de șansa de a angaja un urs cu armură, chiar de-ar fi mult mai mică decât cea pe care ți-o propun.

Lyra abia mai putea sta locului. Farder Coram știa totuși regulile de etichetă pentru întâlniri de felul acesta și mai servi o prăjitură cu miere și ghimbir de pe platou. În timp ce Farder Coram savura prăjitura, dr. Lanselius se întoarse spre Lyra.

— Înțeleg că ești în posesia unui alethiometru, spuse el spre marea ei surprindere – cum să fi aflat de asta?

— Da, răspunse ea și apoi, ajutată de un ghiont din partea lui Pantalaimon, adăugă: Vreți să îl vedeți?

— Mi-ar plăcea foarte mult.

Scormoni fără nici un pic de eleganță sau delicatețe prin punga de scai și îi întinse pachetul învelit în catifeaua neagră. El îl dezveli și-l ținu în mână cu mare grijă, privind lung și admirativ cadranul instrumentului, ca un Învățat care privește un manuscris rar.

— Ce splendoare! spuse el. Am mai văzut un alt exemplar, dar nu era atât de fin ca acesta. Și, ești și în posesia cărților cu care se citește?

— Nu, începu Lyra, dar până să mai spună ceva, Farder Coram i-o luă înainte:

— Nu, marele păcat este că, deși Lyra deține alethiometrul ca atare, nu există nici un mijloc prin care acesta să poată fi citit.

— E un mister tot atât de mare ca și petele de cerneală pe care hindușii le folosesc pentru a citi viitorul. Și cea mai apropiată carte de descifrare de care știu se află în Abația St. Johann, la Heidelberg.

Lyra înțelese de ce spunea asta: nu voia ca dr. Lanselius să afle ce puteri avea Lyra. Dar mai observă și altceva, ceva ce lui Farder Coram îi scăpase, și anume agitația daimonului doctorului Lanselius și știu imediat că nu avea nici un rost să se prefacă. Așa că spuse:

— De fapt, eu *pot* să-l citesc, adresându-se pe jumătate doctorului Lanselus și pe jumătate lui Farder Coram, iar Consulul fu cel care răspunse:

— E foarte înțelept din partea ta, spuse el. De unde ai obținut aparatul acesta?

— Stăpânul Colegiului Jordan mi l-a dat, spuse ea. Dr. Lanselius, știți cine le-a făcut?

— Se spune că-și au originea la Praga, răspunse Consulul. Învățatul care a inventat primul alethiometru încerca, aparent, să descopere o cale de a măsura influențele planetelor, potrivit ideilor astrologiei. Intenționa să creeze un instrument care să se ghideze după Marte

sau Venus, așa cum o busolă se orientează după Nord. Nu a reușit să facă acest lucru, dar mecanismul pe care l-a inventat răspundea clar unui lucru, chiar dacă nimeni nu știa căruia anume.

— Și de unde au luat simbolurile?

— O, aceasta s-a întâmplat în secolul al XVII-lea, când simbolurile și emblemele se aflau peste tot. Toate creațiile, construcții, picturi, imagini, erau proiectate astfel încât să se poată citi precum cărțile. Fiecare lucru reprezenta altceva; iar dacă aveai dicționarul potrivit puteai citi chiar și Natura în sine. Și nu era deloc surprinzător să descoperi că filozofii foloseau simbolismul timpului lor pentru a interpreta cunoștințe și informații care proveneau dintr-o sursă misterioasă. Dar, știi, n-au fost într-adevăr luate în serios timp de aproape două secole.

Îi dădu instrumentul înapoi Lyrei și adăugă:

— Pot să îți pun o întrebare? Cum poți să îl citești fără cărțile de simboluri?

— Păi, întâi îmi eliberez mintea de orice altceva, și pe urmă e cam ca și cum te-ai uita în apă. Trebuie să-ți lași ochii să găsească nivelul potrivit, și-l știi pentru că e singurul care se vede clar. Cam așa ceva, spuse ea.

— Mă gândesc dacă aș putea să te rog să îmi dai și mie ocazia să văd cum faci? spuse el.

Lyra se uită la Farder Coram dorind să spună da, dar așteptând încuviințarea acestuia. Bătrânul dădu din cap.

— Ce să întreb? spuse Lyra.

— Care sunt intențiile tătarilor în ceea ce privește Camceatca?

Nu era o întrebare grea. Lyra îndreptă limbile spre cămilă, care însemna Asia, care însemna tătari, spre cornul abundenței, pentru Camceatca, unde erau minele de aur, și spre furnică, adică activitate, care însemna sens și intenție. Apoi stătu liniștită, lăsându-și mintea să cuprindă în raza de înțelegere cele trei niveluri de interpretare,

și apoi se relaxă pentru a primi răspunsul care veni aproape instantaneu. Acul cel lung tremură pe delfin, cască, pe copil și ancoră, dansând între ele și apoi pe crucifix, într-un model complicat pe care ochii Lyrei îl urmăriră fără ezitare, dar care era de neînțeles pentru cei doi bărbați.

După ce acul și-a terminat seria de mișcări, repetate de câteva ori, Lyra ridică ochii. Clipi o dată sau de două ori, ca și cum ar fi ieșit dintr-o transă.

— Or să pretindă că atacă dar de fapt nu o vor face, pentru că sunt prea departe și ar fi prea epuizați, spuse ea.

— Poți să-mi spui cum ai citit asta?

— Delfinul: unul dintre înțelesurile lui de bază este joacă, jucăuș, explică ea. Știu că este ăsta pentru că s-a oprit acolo de mai multe ori și numai la nivelul ăsta a fost clar și la nici unul dintre celelalte. Iar casca înseamnă război iar astea două împreună înseamnă că se vor preface că vor merge la război dar nu o vor face în realitate. Și copilul înseamnă – înseamnă, ceva greu –, va fi prea greu pentru ei să atace, iar ancora spune de ce, pentru că s-ar încorda prea mult, ca și frânghia unei ancore, adică ar face un efort prea mare. Eu pur și simplu le văd așa, înțelegeți?

Dr. Lanselius aprobă din cap.

— Remarcabil, spuse el. Îți mulțumesc foarte mult. Nu voi uita asta.

Apoi se uită ciudat la Farder Coram și înapoi la Lyra.

— Te-aș putea ruga să mai faci o demonstrație? întrebă el. Dacă te duci în curte, în spatele casei vei găsi câteva crengi de pin-de-nor atârnate pe perete. Una dintre ele a fost folosită de Serafina Pekala, celelalte nu. Ai putea spune care este a ei?

— Da! sări Lyra întotdeauna gata să se poată da mare puțin, luă alethiometrul și ieși în grabă. Abia aștepta

să vadă pin-de-nor pentru că auzise de el și știa că vrăjitoarele îl foloseau ca să zboare, iar ea nu văzuse până acum cum arată așa ceva.

În timp ce Lyra era afară, Consulul spuse:

— Vă dați seama cine este acest copil?

— Este fiica Lordului Asriel, spuse Farder Coram. Iar mama ei este Doamna Coulter, de la Comitetul de Oblații.

— Și, în afară de asta?

Bătrânul gitan trebui să scuture din cap.

— Nu, spuse el, mai mult nu știu. Dar e o ființă nevinovată și tare ciudată, și n-aș lăsa să i se întâmple vreun rău pentru nimic în lume. Cum reușește să citească instrumentul acela, nu-mi pot da seama, dar o cred atunci când vorbește despre el. De ce, Dr. Lanselius? Ce știți despre ea?

— Vrăjitoarele vorbesc de secole despre acest copil, zise Consulul. Pentru că trăiesc atât de aproape de locul unde vălul dintre lumi este foarte subțire, din când în când ele aud șoapte nemuritoare, aud vocile acelor ființe care trec dintr-o lume în alta. Și vocile vorbeau despre un copil ca acesta, care are un mare destin ce poate fi împlinit numai în altă parte, dincolo de lumea aceasta. Fără acest copil vom muri cu toții. Așa spun vrăjitoarele. Dar ea trebuie să-și împlinească destinul fără a ști ceea ce face, pentru că numai prin neștiința ei noi putem fi salvați. Înțelegi asta, Farder Coram?

— Nu, spuse Farder Coram. Din păcate, sunt nevoit să spun că sunt incapabil să înțeleg.

— Adică ea trebuie fie lăsată liberă să facă greșeli. Iar noi să sperăm că nu le va face, dar nu o putem ghida. Sunt fericit că am putut vedea acest copil înainte de a muri.

— Dar cum ați recunoscut-o ca fiind acel copil anume? Și ce vreți să spuneți despre ființele care trec dintr-o

lume în alta? Mă tem că v-am pierdut de tot, dr. Lanselius, și cred că sunteți un om cu scaun la cap...

Dar înainte de a primi răspunsul, ușa se deschise iar Lyra intră triumfătoare ținând în mână o mică crenguță de pin.

— Asta este! spuse ea. Le-am încercat pe toate, și asta e, sunt sigură.

Consulul o examină cu atenție și apoi încuviință din cap.

— Corect, spuse el. Ei bine, Lyra, acesta este un lucru remarcabil. Ești norocoasă să ai un instrument ca acesta și îți doresc să ai parte numai de bine cu el. Aș vrea să-ți dau ceva să iei cu tine...

Luă crenguța, rupse din ea o rămurică și i-o dădu Lyrei.

— Chiar a zburat cu asta? întrebă Lyra plină de venerație.

— Da, chiar a zburat cu ea. Dar nu ți-o pot da pe toată pentru că am nevoie de crenguță pentru a putea păstra contactul cu ea; dar această rămurică va fi îndeajuns. Să ai grijă de ea.

— Da, o să am. Vă mulțumesc.

O îndoi și o puse în geantă, alături de alethiometru. Farder Coram atinse crenguța de pin ca pe un talisman, iar pe fața lui era o expresie pe care Lyra n-o mai văzuse înainte: aproape ca un fel de dor adânc. Consulul îi conduse la ușă unde dădu mâna cu Farder Coram și scutură și mâna Lyrei.

— Sper să aveți succes, spuse el și stătu în prag, în gerul pătrunzător, urmărindu-i cum se îndepărtează pe străduță.

— Știa înaintea mea răspunsul despre tătari, îi spuse Lyra lui Farder Coram. Mi-a spus alethiometrul dar eu n-am zis nimic. Era crucifixul.

— Probabil că voia să-ți dea un test, copilă. Dar ai făcut bine că ai fost politicoasă, că noi n-aveam de unde să

cunoaștem ce știe el. Și ne-a fost de mare folos că ne-a spus despre urs. Nu știu cum altfel am fi putut afla.

Ajunseră până la urmă la depou, care erau de fapt vreo două depozite din ciment, construite într-o zonă periferică, înconjurate de un teren viran cu buruieni crescute printre pietrele cenușii și bălțoace de noroi înghețat. Un bărbat ursuz le spuse că ursul iese din tură la ora șase dar că trebuie să fie foarte prompți pentru că, de obicei, atunci când iese de la muncă se duce direct în curtea din spatele barului Einarsson, unde îi dau de băut.

Apoi Farder Coram o duse pe Lyra la cel mai bun croitor din oraș și îi cumpără un set de haine groase adevărate. Cumpărară o pelerină din blană de ren pentru că firul de păr din blana renului este gol în interior și izolează foarte bine, iar gluga era căptușită cu blană de urs, pentru că așa se poate scutura gheața care se formează când respiri. Au luat și căptușeli și șosete de pus în bocancii din blană de ren tânăr și mănuși din mătase pe care să le poarte sub mănușile groase din blană, cu un deget. Bocancii și mănușile erau făcute din blana de pe picioarele din față ale renului, pentru că este mult mai rezistentă, iar bocancii aveau talpă din piele de focă, pentru că este tot atât de tare ca și pielea de morsă, dar mai ușoară. În sfârșit, au cumpărat o pelerină impermeabilă care o acoperea din cap până-n picioare, făcută din intestin de focă semitransparent.

Cu tot acest echipament pe ea, și cu fularul de mătase în jurul gâtului, o căciulă de lână trasă peste urechi și gluga cea mare acoperindu-i capul îi era prea cald, dar aveau să meargă în regiuni mult mai reci decât aceasta.

John Faa supraveghease descărcarea navei și era nerăbdător să afle despre cuvintele Consulului Vrăjitoarelor, dar și mai nerăbdător să audă despre urs.

— O să mergem la el chiar în seara asta, spuse el. Ai mai vorbit vreodată cu o creatură d'asta, Farder Coram?

— Da, da, m-am și bătut cu unul cândva, noroc că nu eram singur, slavă Domnului. Trebuie să fim gata să ne târguim cu el, John. O să ceară foarte mult, n-am nici o îndoială, și o să fie morocănos și va fi greu să discutăm cu el, dar trebuie să îl câștigăm de partea noastră.

— O, da, trebuie. Și ce-ați aflată dăspre vrăjitoarea asta a voastră?

— Ehe, a ajuns departe, este regina unui clan de vrăjitoare acum, spuse Farder Coram. Speram să-i pot transmite un mesaj dar se pare că ar dura prea mult să primesc răspunsul.

— Aha, da. Acuma, lasă-mă să-ți spun *io* ce-am aflat.

Într-adevăr, John Faa se agitase tot timpul și era clar că voia cu tot dinadinsul să le spună ceva. Întâlnise un prospector pe chei, pe nume Lee Scoresby, din țara Texasului de origine, și omul ăsta avea, imaginați-vă, un balon! Expediția la care spera să se alăture eșuase din cauza lipsei de fonduri chiar înainte de a pleca din Amsterdam, așa că rămăsese blocat aici.

— Gândește-te ce-am putea face cu ajutoru' unui aeronaut, Farder Coram! spuse John Faa frecându-și mâinile lui mari. L-am convinsă să vie cu noi. Mi să pare mie că am avut mare noroc c-am venit aci.

— Da, și am fi și mai norocoși dacă am ști exact încotro mergem, spuse Farder Coram, dar nimic nu putea tulbura bucuria lui John Faa de a fi din nou în fruntea unei campanii.

După ce se lăsă întunericul și toate proviziile și echipamentele fură descărcate cu bine, Farder Coram și Lyra o luară de-a lungul cheiului căutând Barul Einarsson. L-au găsit destul de repede: o construcție rudimentară din ciment, cu o reclamă de neon care pâlpâia la intervale neregulate. Prin ușă și prin ferestrele pline de flori

de gheață răzbătea sunetul vocilor mușteriilor prinși în discuții aprinse.

O alee plină de gropi ducea la o poartă din tablă care dădea în curtea din spate, spre un șopron care se ridica pe niște movilițe de nămol înghețat. Lumina palidă care se strecura prin fereastra din spate a barului evidenția o siluetă palidă de dimensiuni impresionante, care stătea în fund și înfuleca dintr-o halcă de carne pe care o ținea cu ambele mâini. Lyra avu impresia că vede sânge pe nasul și pe fața cu niște ochi mici și răi a imensității de blană gălbuie, murdară. Dinspre fiara care sfâșia halca de carne veneau horcăituri și se auzeau sunete oribile în timp ce sugea și crănțănea bucata suculentă.

Farder Coram se opri lângă poartă și strigă:

— Iorek Byrnison!

Ursul se opri din mâncat. Pe cât își puteau da seama, se uita direct la ei dar le era imposibil să îi citească vreo expresie pe față.

— Iorek Byrnison, spuse Farder Coram din nou, pot să-ți vorbesc?

Inima Lyrei bătea de să-i sară din piept; ceva din prezența ursului o făcea să simtă o răceală, un pericol, o putere brutală, însă controlată de inteligență; și nu o inteligență umană, nimic nu era uman, pentru că, bineînțeles, urșii nu aveau daimoni. Arătarea acesta, sălbăticiunea cât o matahală care-și înfuleca halca, era cu mult peste imaginația ei. În același timp, însă, fu cuprinsă de un sentiment ciudat, un sentiment de mare admirație dar și de milă pentru creatura aceasta singuratică.

Ursul lăsă să-i scape ciozvârta de căprioară pe pământ și se îndreptă pe toate cele patru picioare spre poartă. Apoi se ridică pe picioarele din spate, înalt de trei metri sau chiar mai mult, ca și cum ar fi vrut să le arate cât de puternic era și să le demonstreze ce importanță neînsemnată

ar fi avut poarta dacă ar fi considerat-o cumva o adevărată barieră. Le vorbi de acolo.

— Ei? Cine sunteți voi?

Vocea lui era atât de adâncă încât părea să cutremure pământul. Mirosul rânced care venea dinspre corpul său era aproape de nesuportat.

— Sunt Farder Coram, din poporul gitan din Englitera de Est. Și fetița asta este Lyra Belacqua.

— Ce vreți?

— Vrem să îți oferim de lucru.

— Am de lucru.

Ursul se lăsă iar pe toate cele patru picioare. Era foarte greu să detectezi vreo expresie în vocea lui, fie aceasta de ironie sau furie, pentru că sunetul era foarte adânc și plat.

— Ce faci la depoul de sănii? întrebă Farder Coram.

— Repar echipamente stricate și articole din fier. Ridic obiecte grele.

— Ce fel de muncă e asta pentru un *panserbørn*?

— Muncă plătită.

În spatele ursului se întredeschise ușa de la bar iar un om puse jos un vas mare din lut după care ridică fața și se uită la ei cu ochii mijiți.

— Cine-s ăștia?

— Străini, spuse ursul.

Barmanul se uită ca și cum avea de gând să întrebe mai multe dar ursul mârâi la el iar omul închise repede ușa, speriat. Ursul încleștă toarta vasului cu o gheară și îl duse la gură. Lyra simți mirosul puternic de alcool brut care se revărsa dinspre urs.

După ce trase câteva înghițituri bune, ursul puse vasul jos și se reîntoarse la mâncatul hălcii de carne, parcă fără să le mai acorde nici cea mai mică atenție lui Farder Coram și Lyrei, dar apoi vorbi din nou.

— Ce treabă oferi?

— Luptă, cel mai probabil, spuse Farder Coram. Mergem în Nord într-un loc unde au dus niște copii luați prizonieri. Când îi găsim va trebui să ne luptăm ca să îi eliberăm, și apoi îi vom aduce înapoi.

— Și cât plătiți?

— Nu știu cât să-ți ofer, Iorek Byrnison. Dacă aurul ți se pare un lucru interesant, avem să-ți dăm aur.

— Nu-i bun.

— Cu ce te plătesc la depoul de sănii?

— Mă țin aici și îmi dau carne și băutură.

Nu mai spuse nimic iar apoi lăsă osul ros și ridică din nou vasul la gură înghițind tăria ca pe apă.

— Iartă-mă că te întreb, Iorek Byrnison, spuse Farder Coram, dar ai putea să duci o viață liberă și demnă pe gheață vânând foci și morse, sau ai putea să te duci la război și să câștigi premii mari. Ce te ține legat aici, de Trollesund și de Barul lui Einarsson?

Lyra simți cum începe să-i tremure toată carnea. În mintea ei, o întrebare ca aceasta, care era aproape ca o insultă, era de ajuns pentru a umple peste măsură de furie imensa arătare și se minună ce curaj a avut Farder Coram să întrebe una ca asta. Iorek Byrnison puse vasul jos și se apropie de poartă pentru a se uita cu atenție la fața bătrânului. Farder Coram nici nu clipi.

— Îi știu pe cei pe care-i căutați voi, tăietorii de copii, spuse ursul. Au plecat din oraș alaltăieri cu mai mulți copii ca să se ducă în Nord. N-o să vă spună nimeni despre ei; pentru că toți se prefac că nu văd, căci tăietorii de copii aduc bani și afaceri noi în oraș. Mie nu-mi plac tăietorii de copii așa că o să-ți răspund politicos. Stau aici și beau tărie pentru că oamenii mi-au luat armura. Fără ea pot vâna foci dar nu mă pot duce la război; iar eu sunt un urs cu armură: războiul este marea în care înot și aerul pe care îl respir. Oamenii din acest oraș mi-au

dat tărie și m-au lăsat să beau până când am adormit și apoi mi-au luat armura. Dacă aș ști unde o țin ascunsă, aș fi în stare să distrug tot orașul ca să mi-o iau înapoi. Dacă vreți serviciile mele prețul este ăsta: îmi aduceți armura înapoi. Faceți asta, și o să vă slujesc în campania voastră până la moarte sau până când obțineți victoria. Prețul este armura. O vreau înapoi și atunci nu voi mai avea vreodată nevoie să beau tărie.

Când se întoarseră pe navă, Farder Coram împreună cu John Faa și cu ceilalți lideri avură o discuție lungă în salon, iar Lyra se duse în cabina ei pentru a consulta alethiometrul. În cinci minute știa exact unde era armura ursului și de ce va fi greu să o recupereze.

Se întrebă dacă n-ar fi fost bine să meargă imediat în salon și să-i spună lui John Faa și celorlalți, dar se gândi că dacă îi interesa să afle așa ceva, atunci ar întreba-o. Poate că știau deja.

Se întinse pe priciul ei gândindu-se la ursul acela sălbatic și puternic și la modul în care turna pe gât băutura de foc și la singurătatea lui în locul acela murdar. Cât de diferit era să fii om, cu daimonul întotdeauna alături, cu care să vorbești! În liniștea navei nemișcate, fără scrâșnetul neîncetat de metal și lemn, și fără huruitul motorului sau foșnetul apei, Lyra adormi încet, cu Pantalaimon sforăind alături, pe pernă.

Visa ceva despre marele ei tată ținut prizonier, când deodată, fără nici un motiv anume, se trezi. N-avea idee cât era ceasul. În cabină se strecura o rază palidă, pe care o luă drept lumina lunii și care se concentra pe o grămadă de haine de blană noi, care stăteau aruncate în colțul cabinei. Nici nu le văzu bine că simți un imbold de nestăpânit să le îmbrace din nou.

După ce se îmbrăcă trebui să iasă pe punte și, într-un minut, deschise ușa din capătul scărilor și ieși afară.

Deodată văzu că pe cer se întâmpla ceva ciudat. Crezu la început că erau nori care se mișcau și tremurau într-o agitație nervoasă, dar Pantalaimon șopti:

— Aurora!

Uimirea ei era atât de mare încât trebui să se apuce de balustradă ca să nu cadă.

Priveliștea umplea cerul nordului, imensitatea ei era aproape de neimaginat. Perdele imense, de o lumină delicată, atârnau și tremurau parcă direct din Rai. În nuanțe nesfârșite de verzui și roz trandafiriu și transparente ca cel mai fin material, la marginea de jos cu borduri de un roșu profund ca focurile Iadului, se legănau și se desfăceau cu mai multă grație decât cel mai talentat dansator.

Lyrei îi trecu prin minte că putea chiar să le audă: o șoaptă și un foșnet îndepărtat și nesfârșit. În evanescența delicată simți o profunzime la fel cu cea pe care o simțise în apropierea ursului. Era mișcată de această profunzime: era atât de frumos încât era aproape sfânt; simți lacrimi arzându-i ochii iar ele descompuneau și mai tare lumina în curcubee prismatice. Nu dură mult și intră în același tip de transă ca atunci când consulta alethiometrul. Poate, se gândi ea calm, oricare ar fi lucrul acela care mișcă acul alethiometrului face și Aurora să strălucească. Poate că e chiar Praful în sine. Gândi acest lucru fără a realiza că l-a gândit și îl uită complet; își aduse aminte de el mult mai târziu.

Cum se uita, în spatele vălurilor și șuvoaielor de lumină translucidă, părea să se formeze imaginea unui oraș: turnuri și cupole, temple de culoarea mierii, bulevarde largi și parcuri însorite. Se simți cuprinsă de amețeală când se uită la el, ca și cum s-ar fi uitat nu în sus ci în jos și peste un hău atât de larg, încât nimic nu ar putea vreodată să treacă peste el. Era la un univers întreg depărtare.

Dar ceva *se mișca* peste el, însă în momentul în care încercă să își concentreze privirea asupra mișcării, simți că amețește și că i se face rău, pentru că micul punctuleț ce se mișca nu făcea parte din Aurora sau din celălalt univers din spatele ei. Era pe cer, deasupra acoperișurilor orașului. Când putu să-l deslușească clar, se trezise de tot iar orașul din cer dispăruse.

Punctul zburător se apropie și înconjură nava cu aripile desfăcute. Apoi plană ușor și ateriză cu mișcări rapide ale aripilor puternice și se opri pe puntea din lemn, la câțiva centimetri de Lyra. În lumina Aurorei, Lyra văzu o pasăre mare, o gâscă frumoasă gri, cu coroniță de un alb imaculat pe cap. Și totuși nu era o pasăre: era un daimon, deși în apropiere nu se afla nimeni în afară de Lyra. Ideea o umplu de frică și de greață.

Pasărea spuse:

— Unde este Farder Coram?

Și deodată Lyra își dădu seama cine trebuia să fie. Aceasta era daimonul Serafinei Pekkala, regina de clan, prietena vrăjitoare a lui Farder Coram.

Bâlbâi un răspuns:

— Eu – e – mă duc să-l chem...

Se întoarse și se năpusti pe scări până la cabina lui Farder Coram, deschise ușa și vorbi în întuneric:

— Farder Coram! A venit daimonul vrăjitoarei! Așteaptă pe punte! A zburat până aici de unul singur – l-am văzut venind din cer...

Bătrânul spuse:

— Spune-i să aștepte la pupa, copilă.

Gâscanul păși impunător spre pupa navei unde se opri și se uită împrejur, elegant și sălbatic în același timp, o constantă cauză de teroare pentru Lyra, care se simțea de parcă ar fi ținut companie unei fantome.

Apoi Farder Coram apăru înfofolit în hainele lui vechi, groase, urmat îndeaproape de John Faa. Ambii bătrâni

se înclinară cu respect iar daimonii se aplecară și ei în semn de recunoaștere a vizitatorului.

— Salutări, spuse Farder Coram. Sunt fericit și mândru să vă revăd, Kaisa. Acum ați vrea să intrați sau preferați să stați aici, în aer liber?

— Aș prefera să stau afară, mulțumesc, Farder Coram. Puteți să mai suportați frigul pentru o vreme?

Vrăjitoarele și daimonii lor nu simțeau frigul dar știau că oamenii îl simt.

Farder Coram îl asigură că erau cu toții îmbrăcați bine și întrebă:

— Ce mai face Serafina Pekkala?

— Îți transmite salutările ei, Farder Coram, și este bine, sănătoasă și puternică. Cine sunt aceste două persoane?

Farder Coram îi făcu cunoștință cu cei doi. Daimonul gâscan se uită pătrunzător la Lyra.

— Am auzit de copilul acesta, zise el. Se vorbește despre ea printre vrăjitoare. Deci ați venit să faceți război?

— Nu război, Kaisa. Avem de gând să eliberăm copiii care ne-au fost luați. Sper că vrăjitoarele ne vor ajuta.

— Nu toate. Unele clanuri lucrează cu vânătorii-de-Praf.

— Așa numiți voi Comitetul de Oblații?

— Nu știu ce poate fi acest Comitet. Ei sunt vânători-de-Praf. Au venit în ținuturile noastre acum zece ani, cu instrumente filozofice. Ne-au plătit să-i lăsăm să își așeze stațiile în ținuturile noastre și ne-au tratat cu respect.

— Ce este praful acesta?

— Vine din cer. Unii spun că a fost acolo dintotdeauna, alții spun că a apărut de curând. Ceea ce e sigur este că atunci când devin conștienți de el, îi cuprinde o frică teribilă, și nu se vor da în lături de la nimic pentru a descoperi ce este cu adevărat. Dar pe vrăjitoare nu le interesează.

— Și unde sunt acum vânătorii-de-Praf?

— La patru zile nord-est de aici, într-un loc numit Bolvangar. Clanul nostru nu a încheiat nici un acord cu ei, printre altele, și datorită vechilor noastre obligații față de tine, Farder Coram, am venit să vă arăt cum să-i găsiți pe vânătorii-de-Praf.

Farder Coram zâmbi iar John Faa își strânse zgomotos palmele, plin de satisfacție.

— Vă mulțumim foarte mult, domnule, îi spuse el gâscanului. Dar spuneți-mi, mai știți și alte lucruri despre vânătorii aceștia de Praf? Ce fac acolo la Bolvangar?

— Au construit clădiri din metal și beton și unele încăperi subterane. Ard tărie de cărbune, pe care o aduc acolo cu mare cheltuială. Nu știm exact ce fac, dar locul este înconjurat de un aer de ură și teamă pe care le simți de la kilometri depărtare. Vrăjitoarele pot vedea lucrurile acestea acolo unde alți oameni nu le văd. Și animalele se feresc de locul acela. Nici o pasăre nu zboară acolo, vulpile și iepurii au fugit. De aici și numele Bolvangar: câmpurile răului. Ei nu-l numesc așa. Ei îl numesc Stația. Dar petru toți ceilalți este Bolvangar.

— Și cum sunt apărați?

— Au o companie de tătari înarmați cu puști. Sunt soldați buni, dar le lipsește antrenamentul pentru că nimeni n-a atacat așezarea aceea de când a fost construită. Și întregul complex este înconjurat de un gard de sârmă ghimpată, încărcat cu forță anbarică. Ar putea exista și alte mijloace de apărare, de care noi să nu știm, fiindcă, așa cum v-am spus, pentru noi nu prezintă nici un fel de interes.

Lyra fierbea să pună și ea o întrebare. Daimonul gâscan își dădu seama și se uită la ea ca și cum i-ar fi acordat permisiunea.

— De ce vorbesc vrăjitoarele despre mine? întrebă ea.

— Din cauza tatălui tău și a cunoștințelor lui despre celelalte lumi, replică daimonul.

Faptul îi luă prin surprindere pe toți. Lyra se uită la Farder Coram, care se uita înapoi cu mirare blândă în ochi, și la John Faa a cărui față era îngrijorată.

— Alte lumi? spuse el. Iertați-mă, domnule, dar ce alte lumi ar putea să fie alea? Vă referiți la stele?

— Nu, deloc.

— Este orașul din lumini? adăugă Lyra. Asta e, nu-i așa?

Gâscanul își întoarse capul maiestuos către ea. Ochii lui erau negri, înconjurați de o linie subțire de un albastru curat ca cerul, iar privirea lor era intensă.

— Da, spuse el. Vrăjitoarele știu de mii de ani despre celelalte lumi. Uneori le poți vedea în Luminile Nordului. Nu fac în nici un fel parte din universul acesta; chiar și cele mai îndepărtate stele sunt parte din universul acesta. Luminile însă ne arată un cu totul alt univers. Nu foarte departe, dar intersectându-se cu acest univers. Aici, pe această punte, există milioane de alte universuri, fără a fi conștiente unul de existența altuia...

Își ridică aripile și le întinse larg, după care le strânse la loc.

— Așa, spuse el, tocmai am măturat zece milioane de alte lumi iar ele n-au știut nimic. Suntem la distanță de o palmă dar nu ne putem atinge, vedea sau auzi decât în Luminile Nordului.

— Și de ce acolo? întrebă Farder Coram.

— Pentru că particulele încărcate din Auroră au proprietatea de a subția materia din această lume astfel încât să putem vedea prin ea pentru o perioadă scurtă de timp. Vrăjitoarele au știut dintotdeauna, dar vorbim foarte rar despre asta.

— Tatăl meu crede în asta, spuse Lyra. Știu pentru că l-am auzit vorbind și arătând imagini cu Aurora.

— Are treaba asta vreo legătură cu Praful? întrebă John Faa.

— Cine poate ști? răspunse daimonul gâscan. Tot ce pot eu spune este că vânătorilor-de-Praf le e tot atât de frică de el cum ne este nouă de otravă. De aceea l-au închis pe Lordul Asriel.

— Dar de ce? întrebă Lyra.

— Ei cred că Lordul intenționează să folosească praful cumva pentru a construi un pod între lumea aceasta și lumea din spatele Aurorei.

Mintea Lyrei se ilumină.

Îl auzi pe Farder Coram spunând:

— Și e adevărat?

— Da, zise daimonul-gâscan. Ei nu îl cred în stare fiindcă sunt de părere că, în primul și în primul rând, e nebun să creadă în existența celorlalte lumi. Dar este adevărat: aceasta este intenția lui. Și este o personalitate atât de puternică încât s-au temut că le va da peste cap propriile planuri, așa că au făcut un pact cu urșii cu armură ca să-l captureze și să-l țină închis în fortăreața de la Svalbard, ca să nu-i mai încurce. Unii spun că l-au ajutat pe noul rege al urșilor să-și câștige tronul, ca parte a pactului.

Lyra spuse:

— Dar vrăjitoarele vor ca el să facă podul acesta? Sunt de partea lui sau împotrivă?

— Aceasta este o întrebare care are un răspuns prea dificil. Mai întâi și mai întâi, vrăjitoarele nu sunt unite. Există diferențe de opinie între noi. În al doilea rând, podul Lordului Asriel va avea efecte asupra războiului care se desfășoară în prezent între unele vrăjitoare și forțe de altă natură, unele din lumea spiritelor. Acest pod, dacă ar exista vreodată, ar conferi un avantaj imens posesorului. În al treilea rând, clanul Serafinei Pekkala – clanul meu – nu face încă parte din nici o alianță, deși se fac mari presiuni asupra noastră pentru a ne declara de o parte sau de alta. Vezi, acestea sunt întrebări de

înaltă politică și nu se poate răspunde la ele atât de ușor.

— Dar urșii? întrebă Lyra. De partea cui sunt?

— De partea celui care îi plătește. Nu îi interesează în nici un fel aceste chestiuni, nu au daimoni; nu sunt preocupați de problemele umane. Cel puțin așa obișnuiau să fie urșii, dar noi am auzit că noul lor rege este hotărât să schimbe vechile obiceiuri... Oricum, vânătorii-de-Praf i-au plătit ca să-l țină în închisoare pe Lordul Asriel, iar ei îl vor ține la Svalbard până când ultima picătură de sânge se va scurge din trupul ultimului urs rămas viu.

— Dar nu chiar toți urșii! strigă Lyra. Este unul care nu e la Svalbard. Este un urs renegat și o să vină cu noi.

Gâscanul îi aruncă Lyrei încă una din privirile acelea pătrunzătoare. De această dată îi putu simți surprinderea rece.

Farder Coram se foi incomodat și spuse:

— De fapt, Lyra, nu cred c-o să vină. Am auzit că își ispășește o pedeapsă cu munca silnică; nu e liber, așa cum am crezut noi că este, ca să vină cu noi, fie cu armură, fie fără, și oricum n-o va primi înapoi niciodată.

— Dar a spus că l-au păcălit! L-au îmbătat și i-au furat armura!

— Noi am auzit altă poveste, zise John Faa. Este o sălbăticiune periculoasă, asta am auzit noi.

— Dacă – Lyra se înfierbântase și abia mai putea vorbi de indignare – dacă alethiometrul spune ceva, știu că este adevărat. Și l-am întrebat, și mi-a spus că el *spunea* adevărul, chiar l-au păcălit și ei sunt cei care spun minciuni, nu el. Eu îl cred pe el, Lord Faa! Farder Coram – l-ai văzut și tu și îl crezi, nu-i așa?

— Până acum am crezut că da, copilă. Dar acum nu mai sunt așa de sigur.

— Dar de ce le e frică? Cred că o s-o ia de nebun să înceapă să omoare oameni în stânga și-n dreapta ime-

diat ce-și pune pe el armura? Ar putea să omoare zeci de oameni chiar și acum!

— Deja a făcut-o, spuse John Faa. Ei bine, nu chiar zeci, dar câțiva. După ce i-au luat armura a plecat înnebunit să o caute. A distrus sediu' poliției ș' a dărâmat zidur'le băncii ș' nu mai știu de unde ș' cel puțin doi oameni au murit. Singuru' motiv pentru care nu l-a împușcat pe loc a fost talentul lui deosebit de a lucra cu metalele; l-au condamnat la muncă silnică.

— Ca un sclav! strigă Lyra. Nu au dreptul să facă asta!

— Oricum ar fi, l-ar fi putut omorî pentru crimele pe care le-a făcut, dar n-au făcut-o. Și l-au pus la muncă în folosul orașului, până când își va plăti pagubele și sângele vărsat.

— John, spuse Farder Coram, nu știu dacă tu simți dar eu cred în adâncul sufletului că n-o să-i dea niciodată armura înapoi. Cu cât îl țin mai mult, cu atât mai furios va fi când își va primi armura înapoi.

— Dar dacă îi dăm *noi* armura, o să vină cu noi și n-o să-i mai deranjeze pe ei, spuse Lyra. Promit, Lord Faa.

— Și cum o să facem noi asta?

— Știu unde este!

Urmă un moment de liniște în care toți trei își dădură seama de prezența daimonului și de privirea sa fixă ațintită asupra Lyrei. Toți trei se întoarseră spre el, împreună cu daimonii lor, care până atunci se purtaseră cu extremă politețe și evitaseră, cu modestie, să se uite la această creatură singură, fără corpul ei.

— Nu veți fi surprinși să auziți, spuse gâscanul, că alethiometrul este un alt motiv pentru care vrăjitoarele sunt interesate de tine, Lyra. Consulul nostru ne-a spus despre vizita ta de dimineață. Și cred că Dr. Lanselius v-a spus despre urs, nu-i așa?

— Da, așa e, răspunse John Faa. Și copila ș' cu Farder Coram s-a dusă ei doi ca să vorbească cu el. Îndrăznesc

să spun că ce spune Lyra este adevărat, da' dacă încălcăm legea oamenilor ăstora nu facem altceva dăcât să intrăm în conflict cu ei, iară noi ce tre' să facem e s-ajungem la Bolvangar, cu sau fără urs.

— Ah, dar nu l-ai văzut, John, spuse Farder Coram. Și eu o cred pe Lyra. Poate că putem să jurăm pe buna lui credință. Prezența lui ar putea schimba total situația.

— Ce credeți, domnule? se adresă John Faa daimonului vrăjitoarei.

— Noi avem câteva înțelegeri cu urșii. Dorințele lor sunt ciudate pentru noi, cum sunt și ale noastre pentru ei. Dacă acest urs este un proscris, ar putea fi mai puțin de încredere decât se spune că sunt ceilalți din neamul său. Trebuie să decideți singuri.

— Da, o să ne hotărâm, spuse John Faa ferm. Dar acum, domnule, ne puteți spune cum putem ajunge la Bolvangar de aici?

Daimonul-gâscan începu să explice. Vorbi despre văi și dealuri, despre liziere și tundră, despre orientare după stele. Lyra ascultă un timp și apoi se lăsă pe spate, pe scaunul de pe punte, cu Pantalaimon înfășurat în jurul gâtului și se gândi la marea viziune pe care o adusese cu el daimonul-gâscan. Un pod între două lumi... Era mult mai minunat decât tot ce putea ea spera! Și numai marele ei tată ar fi putut concepe așa ceva. Imediat ce vor salva copiii, se va duce cu ursul la Svalbard și îl va lua pe Lordul Asriel, alethiometrul îl va folosi ca să-l elibereze; și o să construiască podul împreună, și va fi primul peste...

La un moment dat în noapte, Lord Faa trebuie să o fi cărat pe Lyra în cabina ei, pentru că acolo se trezi. Soarele palid se ridicase pe cer cât putuse de sus, la doar o palmă de orizont, deci Lyra gândi că trebuia să fie în jurul prânzului. În curând, pe măsură ce vor avansa înspre nord, nu va mai fi soare deloc.

Se îmbrăcă repede și fugi pe punte însă acolo nu se întâmpla mai nimic. Toate proviziile fuseseră descărcate, săniile și haitele de câini fuseseră închiriate și așteptau să pornească la drum; totul era gata dar nimic nu se mișca. Majoritatea gitanilor stăteau într-o cafenea plină de fum, privind apa, mâncând prăjituri cu ghimbir și bând cafea tare și dulce la mesele lungi de lemn, sub zumzetul și pocniturile unor lumini vechi anbarice.

— Unde-i Lord Faa? întrebă ea așezându-se lângă Tony Costa și prietenii lui. Și Farder Coram? S-au dus să-i aducă armura ursului?

— Vorbesc cu Sysselman. Ăsta-i cuvântu' lor pentru guvernator. Ș'-ai văzută tu ursu' ăsta, Lyra?

— Da, spuse ea și le povesti cu lux de amănunte. Și cum vorbea, altcineva trase un scaun și se alătură grupului de la masă.

— Deci ai vorbit cu bătrânul Iorek? spuse el.

Ea se uită surprinsă la noul venit. Era un bărbat înalt și slab, cu o mustață subțire, neagră, ochi înguști, albaștri și o expresie de distanță și amuzament sardonic întipărită pe față. Simți pe loc ceva puternic pentru el, dar nu era sigură dacă era admirație sau era ură. Daimonul lui era o iepuroaică slabă și jigărită.

El întinse mâna iar ea o strânse cu reticență.

— Lee Scoresby, spuse el.

— Aeronautul! exclamă ea. Unde îți este balonul? Pot să mă sui și eu în el?

— Acum este împachetat, domnișoară. Dumneata trebuie să fii faimoasa Lyra. Cum te-ai înțeles cu Iorek Byrnison?

— Îl cunoști?

— Am luptat alături de el în campania din Tungusk. Ce naiba, îl știu pe Iorek de ani de zile. Urșii sunt oricum niște creaturi dificile, dar el este, fără îndoială, o problemă și mai mare. Domnilor, are cineva chef să joace

Hazard? În mâna lui apăru deodată, ca din senin, un pachet de cărți. Le amestecă cu zgomot.

— Așa, am auzit ce tare e poporul vostru la cărți, spunea Lee Scoresby, tăind și amestecând cărțile fără oprire cu o mână iar cu cealaltă pescuindu-și o țigară din buzunarul de la piept. Și eu credeam că n-o să aveți nimic împotrivă să-i dați unui biet călător texan șansa de a se întrece cu priceperea și avântul vostru pe câmpul de bătaie cu cărți de joc. Ei, ce spuneți, domnilor?

Gitanii se mândreau cu priceperea cu care mânuiau cărțile și câțiva bărbați se uitară interesați și își traseră scaunele. În timp ce discutau cu Lee Scoresby ce să joace și care erau mizele, daimonul lui își mișcă urechile spre Pantalaimon, care înțelese și sări ușor alături de ea, în formă de veveriță.

Iepuroaica vorbea și pentru urechile Lyrei, bineînțeles, iar Lyra o auzi spunând încet:

— Mergi direct la urs și spune-i direct. Îndată ce vor afla ce se întâmplă îi vor muta armura în alt loc.

Lyra se ridică, luându-și cu ea prăjitura cu ghimbir, și nimeni nu băgă de seamă; Lee Scoresby împărțea deja cărțile și toți ochii suspicioși erau îndreptați asupra mâinilor lui.

În lumina palidă care se pierdea în după-amiaza fără sfârșit, reuși să ajungă la depoul de sănii. Era ceva ce știa că trebuie să facă, dar nu îi era bine deloc și îi mai era și frică pe deasupra.

Ursul lucra lângă construcția cea mare de beton, iar Lyra se opri lângă poarta deschisă să privească. Iorek Byrnison desfăcea un tractor de zăpadă cu motor pe gaz care avusese un accident; carcasa de metal care acoperea motorul era mototolită și răsucită iar o margine era întoarsă în sus. Ursul ridică placa de metal, ca și cum ar fi fost carton și începu să o întoarcă încolo și-ncoace ca pentru a testa diferitele calități ale materialului, după care

își așeză una din labele din spate pe un colț și trase întreaga placă atât de tare, încât toate îndoiturile și încrețiturile săriră dintr-o dată iar placa își recăpătă forma. Sprijinindu-se de perete, ridică tractorul cu totul într-o singură labă și îl puse pe o parte, după care se aplecă să cerceteze tălpicea șifonată.

Când se aplecă, o zări pe Lyra. Ea simți cum o străpunge un fulger de frică rece pentru că ursul era atât de masiv și atât de străin. Se uita printr-un gard de sârmă cam la treizeci-patruzeci de metri de el și se gândea cât de repede ar fi putut ursul acoperi distanța aceea într-o săritură sau două și cum ar fi putut mătura gardul de sârmă ca pe o pânză de păianjen și aproape că se întoarse să o rupă la fugă; dar Pantalaimon spuse:

— Stai! Lasă-mă pe mine să mă duc să vorbesc cu el.

Era chiră-de-baltă și, înainte ca Lyra să poată răspunde, el zbură de pe gardul de sârmă și se așeză pe pământul înghețat din spatele acestuia. Un pic mai încolo era o poartă deschisă și Lyra ar fi putut să-l urmeze, dar se trase înapoi îndărătnică. Pantalaimon se uită la ea și apoi se făcu bursuc.

Lyra își dădu seama ce avea să facă. Daimonii nu puteau să se îndepărteze la mai mult de câțiva metri de oamenii lor iar dacă ea stătea lângă gard iar el era pasăre, n-o să poată ajunge lângă urs. Așa că o să forțeze.

Se simți furioasă și tristă. Ghearele lui de viezure se înfipseră în pământ și continuă să meargă. Era un sentiment atât de ciudat și de chinuitor atunci când un daimon forța legătura dintre tine și el; în parte o durere fizică adâncă în piept, în parte o tristețe intensă și o mare dragoste. Și știa că e la fel și pentru el. Toți trecuseră prin asta până să se facă mari: să vadă cât de departe puteau să se îndepărteze unul de altul și pe urmă reveneau unul la altul cu mare ușurare.

El trase un pic mai mult.

— Nu, Pan!

Dar nu se opri. Ursul urmărea fără să facă nici o mișcare. Durerea din inima Lyrei deveni din ce în ce mai insuportabilă și din gât îi izbucni un hohot de durere.

— Pan...

Într-o secundă era în spatele porții împleticindu-se către el pe noroiul înghețat, iar el se transformă în pisică sălbatică și sări în brațele ei și se ținură strâns scoțând amândoi niște sunete tremurătoare, de durere și tristețe.

— Credeam că tu chiar *o să*...

— Nu...

— Nu-mi vine să cred cât de tare mă durea...

Apoi își șterse enervată lacrimile și trase aer pe nas cu putere. El se cuibări în brațele ei și în acel moment Lyra știu că mai degrabă murea decât să îl mai lase să se despartă de ea și să mai fie cuprinsă de asemenea tristețe; ar fi înnebunit-o atâta durere și groază. Dacă ea ar muri ei doi tot ar fi împreună, ca Învățații din cripta Colegiului Jordan.

Apoi, fată și daimon, se uitară în sus la ursul solitar. El n-avea daimon. Era singur, întotdeauna singur. Simți un val atât de puternic de milă și blândețe pentru el că aproape întinse mâna ca să-i atingă blana murdară și doar respectul în fața acelor ochi negri reci și feroce o opri.

— Iorek Byrnison, spuse ea.

— Ei?

— Lord Faa și Farder Coram au plecat să încerce să-ți aducă armura înapoi.

Nu făcu nici o mișcare și nici nu vorbi. Era clar ce credea despre șansele lor.

— Știu unde este, totuși, spuse ea, și m-am gândit că dacă ți-aș spune ție poate ai putea să te duci să o iei singur, nu știu.

— De unde știi unde este?

— Am un instrument cu care citesc simbolurile. Cred că trebuie să îți spun asta, Iorek Byrnison, după ce am văzut cum te-au păcălit și ți-au luat armura în primul rând. Asta nu-i bine, cred eu. N-ar fi trebuit să facă așa. Lord Faa o să se încerce să se înțeleagă cu Sysselman-ul dar probabil că n-o să-l lase s-o ia, orice i-ar spune. Așa că dacă-ți spun eu ție, vii cu noi și ne ajuți să-i salvăm pe copiii din Bolvangar?

— Da.

— Ăă... nu voia să-și bage nasul unde nu-i fierbea oala dar nu se putu abține, era prea curioasă. Auzi, de ce nu-ți faci altă armură din tot metalul ăsta de aici, Iorek Byrnison?

— Pentru că n-are nici un rost. Uite, spuse el și ridicând capacul motorului cu o labă scoase o gheară de la cealaltă mână și tăie metalul ca pe o cutie de conserve. Armura mea este făcută din fier-de-cer, și e făcută pentru mine. Armura unui urs este sufletul lui, așa cum daimonul este sufletul vostru. Ai putea la fel de bine să-l iei pe *el* – indicându-l pe Pantalaimon - și să-l înlocuiești cu o păpușă plină cu rumeguș. Asta este diferența. Acum, unde este armura mea?

— Fii atent, trebuie să promiți că nu te vei răzbuna. Au făcut un lucru rău că au luat-o, dar va trebui pur și simplu să te împaci cu ideea.

— Bine, fără răzbunare, după aia. Dar nici să nu stea în calea mea când mă duc să o iau. Dacă încearcă să se lupte or să moară.

— Este ascunsă în pivnița casei preotului, îi spuse ea. El crede că ar fi un spirit în ea și a încercat să îl scoată afară. Dar acolo e.

Se ridică în două picioare cât era de înalt și se uită spre apus; ultimele raze de soare îi colorau fața într-o nuanță strălucitoare de alb-gălbui, pe fondul închis al

orizontului. Lyra putu simți puterea pe care o emana marea creatură, ca niște valuri de căldură.

— Trebuie să lucrez până la apusul soarelui, spuse el. Mi-am dat cuvântul azi-dimineață stăpânului de aici. Îi mai sunt dator cu câteva minute de lucru.

— Soarele a apus unde sunt eu, sublinie ea, pentru că soarele dispăruse din raza ei de vedere în spatele stâncilor dinspre sud-vest.

Ursul se lăsă pe toate cele patru picioare.

— Este adevărat, spuse el, cu fața acum în umbră, ca și a ei.

— Cum te cheamă, copilă?

— Lyra Belacqua.

— Atunci îți rămân dator, Lyra Belacqua, spuse el.

Apoi se întoarse și se avântă înainte, călcând atât de repede pe pământul înghețat încât Lyra nu putea ține pasul cu el, chiar și dacă alerga. Alergă totuși, iar Pantalaimon zbură sub formă de pescăruș pentru a vedea unde se duce ursul și pentru a îi striga Lyrei pe unde să o ia ca să îl ajungă din urmă.

Iorek Byrnison părăsi depoul de sănii și o luă pe o stradă îngustă, după care se întoarse pe strada principală a orașului, trecu de curtea casei Sysselman-ului unde atârna un steag în aerul nemișcat și o santinelă mărșăluia amorțită în susul și-n josul dealului, pe lângă fundătura unde locuia consulul vrăjitoarelor. Santinela reușise să își dea seama ce se întâmplă și încerca să-și adune mințile dar Iorek Byrnison dăduse deja colțul spre port.

Oamenii se opreau să se uite iar cei care se aflau pe drum fugeau din calea lui. Santinela trase două focuri în aer și porni în josul dealului după urs dar derapând pe panta acoperită de gheață, reuși să-și regăsească echilibrul numai după ce se apucă de gard. Lyra nu era prea departe în urmă. Cum trecu de casa Guvernatorului începu să își dea seama de numărul tot mai mare de per-

soane care ieșeau să vadă ce se întâmplă, și crezu că îl vede pe Farder Coram printre ei, dar trecu în viteză, avântându-se spre colțul pe care santinela tocmai îl dădea pentru a urmări ursul.

Casa preotului era mai veche decât majoritatea celorlalte și era construită din cărămizi scumpe. Trei scări duceau la ușa principală, din care acum mai rămăseseră niște fâșii de lemn atârnate în balamale iar din casă se auzeau țipete și scrâșnetele unui alt lemn rupt. Santinela ezită afară, cu pușca pregătită, dar apoi, pe măsură ce trecătorii începeau să se adune, iar oamenii se uitau pe ferestre de pe cealaltă parte a străzii, își dădu seama că trebuia să acționeze și trase un foc în aer înainte de a intra.

Peste un moment, toată casa păru să se clatine. Trei geamuri se sparseră deodată și o țiglă alunecă de pe acoperiș; o servitoare fugi îngrozită, cu găina-i daimon împletindu-se pe urmele ei.

O altă împușcătură veni dinspre casă și apoi un urlet în toată forța o făcu pe servitoare să țipe. Preotul însuși zbură pe ușă ca proiectat dintr-un tun, cu daimonul lui pelican într-un nor de pene. Lyra auzi niște ordine și se întoarse pentru a vedea un pluton de polițiști înarmați grăbindu-se spre colț, unii cu pistoale, alții cu puști și nu departe în spatele lor, venea John Faa și se vedea silueta agitată a Sysselmanului.

Un scrâșnet și-o pocnitură puternică îi făcu pe toți să privească din nou spre casă. O fereastră joasă, care, fără îndoială, trebuie să fi fost de la pivniță, se făcu țăndări într-o explozie de sticlă spartă și așchii de lemn. Santinela care îl urmase pe Iorek Byrnison în casă ieși cu disperare și se așeză cu fața la fereastra de la pivniță, cu pușca pe umăr; apoi fereastra căzu de tot și prin deschizătura largă ieși Iorek Byrnison, ursul în armură.

Fără ea era formidabil. Cu ea era terifiant. Era roșie-ruginie și asamblată rudimentar: plăci și bucăți mari de metal îndoit și decolorat, care scârțâiau și scrâșneau la orice atingere. Casca era alungită, după forma botului, cu niște fante în dreptul ochilor dar îi lăsa falca puternică de jos liberă pentru a putea mușca și sfâșia.

Santinela trase câteva focuri, iar polițiștii își goliră și ei armele, dar Iorek Byrnison scutură gloanțele de pe el ca pe niște picături de ploaie și se năpusti într-un scrâșnet și zornăit asurzitor de metal, înainte ca santinela să poată face vreo mișcare, și îl trânti la pământ. Daimonul său, un câine husky, se repezi la gâtul ursului dar Iorek Byrnison nu îl băgă în seamă mai mult decât pe o muscă și, târând santinela către el cu una din puternicele și marile sale labe, se aplecă și îi cuprinse capul între fălci. Lyra putu vedea exact tabloul care urma: îi va strivi craniul omului ca pe un ou și apoi va fi o bătălie sângeroasă, mai mulți morți și altă întârziere; iar ei nu se vor elibera niciodată, cu sau fără urs.

Fără să mai gândească, Lyra se repezi înainte și atunci când văzu un petec de blană alb-gălbuie între marginile ruginite ale metalului își înfipse degetele în ea, în singurul punct vulnerabil din armura ursului: despărțitura care se făcea între cască și platoșa cea mare de pe umeri, atunci când ursul avea capul aplecat. Pantalaimon zbură imediat spre același loc, se făcu pisică sălbatică și se arcui ca să o apere pe Lyra, dar Iorek Byrnison era nemișcat. Atacatorii opriseră focul.

— Iorek! îi spuse Lyra îndârjită. Ascultă! Îmi datorezi un serviciu, da? Ei bine, acum poți să ți-l plătești. Fă cum te rog eu. Nu te lupta cu oamenii ăștia. Întoarce-te și vino cu mine. Noi vrem să te avem cu noi, Iorek, nu poți să stai aici. Vino jos, în port, cu mine, și nici măcar nu te uita în urmă. Farder Coram și Lord Faa, lasă-i pe

ei să ducă tratativele și-or să o facă așa cum trebuie. Dă-i drumul omului acesta și vino cu mine...

Ursul deschise încet fălcile. Santinela leșină și se lovi de pământ cu capul însângerat, ud și alb ca varul. Daimonul începu să îl mângâie și să îl alinte în timp ce înfricoșătorul urs făcu un pas în lături, spre Lyra.

Nimeni nu făcu nici o mișcare. Toți urmăriră uimiți cum, la rugămintea fetiței cu daimonul pisică, ursul își întoarce capul de la victima sa. Se traseră cu toții la o parte pentru a-i face loc impunătorului Iorek Byrnison care se îndrepta greoi spre port, alături de Lyra.

Mintea Lyrei era cu totul concentrată asupra lui și nu văzu confuzia din spatele ei, teama și mânia care se întețiră după ce ursul a dispărut din raza lor vizuală. Lyra merse împreună cu el, iar Pantalaimon păși înaintea lor ca și cum ar fi vrut să le deschidă drumul.

John Faa își puse mâinile la gură și strigă:

— Gitani!

Erau cu toții gata. Fremătau să plece încă din momentul în care debarcaseră; săniile erau legate, câinii așteptau în făgașele lor.

John Faa spuse:

— Timpu' s' plecăm, prieteni. Acuma ne-am adunată cu toții iar drumu'-i dăschis. Dom'le Scoresby, ai încărcat tot?

— Gata de drum, Lord Faa.

— Și tu, Iorek Byrnison?

— După ce mă-mbrac.

Terminase să își ungă armura. Nevrând să piardă și carnea de focă, ridică toată carcasa în dinți și o aruncă pe sania mai mare a lui Lee Scoresby înainte de a-și îmbrăca armura. Era uimitor să vezi cu câtă ușurință o mânuia: plăcile de metal erau groase de aproape trei centimetri în unele locuri și totuși el le sucea și le așeza pe fiecare la locul ei de parcă ar fi fost franjuri de mătase.

Îi luă mai puțin de un minut și de data aceasta nu se mai auzi scrâșnetul ascuțit al ruginei.

Așa că, în mai puțin de o jumătate de oră, expediția pornise deja spre Nord. Sub un cer populat cu milioane de stele și o lună imensă, săniile săltau și zăngăneau când treceau peste brazdele înghețate ale altor sănii sau peste pietre, până când ajunseră la zăpada curată de la marginea orașului. Apoi sunetul se schimbă într-un fâșâit înăbușit de zăpadă și scârțâit de lemn; iar câinii începură să alerge nerăbdători. Mișcarea deveni rapidă și lină.

Lyra, în spatele săniei lui Farder Coram, înfășurată atât de bine în hainele ei noi groase, încât numai ochii i se vedeau, îi șopti lui Pantalaimon:

— Poți să îl vezi pe Iorek?

— Merge alături de sania lui Lee Scoresby, răspunse daimonul hermină, uitându-se înapoi și agățându-se de gluga ei de blăniță.

Înaintea lor, peste munți, spre nord, arcurile și ochiurile largi și pale ale Luminilor Nordului începură să strălucească și să tremure. Lyra le văzu prin ochii pe jumătate închiși și simți un fior somnoros de o adâncă fericire: se grăbeau spre nord, sub luminile Aurorei. Pantalaimon se luptă cu somnul ei dar era prea puternic; i se încolăci în formă de șoricel în glugă. La urma urmei, putea să-i spună și când se trezește și, oricum, probabil că era doar vreun jder sau vreo închipuire sau vreun fel de spirit local inofensiv, dar ceva era sigur. Urmărea șirul de sănii legănându-se ușor din creangă în creangă prin desișurile de pini; gândul îl duse, cu un fior de neplăcere, la o maimuță.

Merseră câteva ore, apoi se opriră ca să mănânce. În timp ce bărbații aprindeau focuri și topeau zăpadă pentru apă, cu Iorek Byrnison în apropiere, urmărindu-l pe Lee Scoresby cum își frige carnea de focă, John Faa vorbi cu Lyra.

— Lyra, poți să vezi instrumentul ăla, ca să îl citești? spuse el.

Luna apusese de mult. Lumina Aurorei era mai puternică decât lumina lunii dar era inconstantă. Totuși, ochii Lyrei erau ageri, se scotoci prin blănuri și, în cele din urmă scoase la iveală punga de catifea neagră.

— Da, pot să-l văd, spuse ea. Dar deja acum știu pe dinafară unde se află majoritatea simbolurilor, oricum. Ce să-l întreb, Lord Faa?

— Vreau să știu mai multe dăspre care-i apărarea la locu' ăsta, Bolvangar, spuse el.

Fără nici măcar să mai fie nevoie să se mai gândească, ea se trezi că degetele întorc limbile către cască, cerber și crucifix și își simți mintea așezându-se la înțelesurile potrivite: o diagramă complexă în trei dimensiuni. Imediat acul începu să sară împrejur, înapoi, în cerc și apoi înainte ca o albină care își transmite dansând mesajul către stup. Îl urmări liniștită, mulțumită să nu știe nimic la început dar cu siguranța calmă că un răspuns avea să vină și apoi înțelesul începu să se clarifice. Îl lăsă să danseze până când fu sigur.

— Este exact cum a spus daimonul vrăjitoarei, Lord Faa. E o companie de tătari care păzește stația și au sârme de jur împrejurul ei. Nu se așteaptă deloc să fie atacați, asta spune cititorul de simboluri. Dar Lord Faa...

— Ce-i, copilă?

— Îmi mai zice și-altceva. În valea următoare e un sat lângă un lac, unde oamenii-s tulburați de o fantomă.

John Faa scutură din cap cu nerăbdare și spuse:

— Asta nu contează acuma. Negrășit că p-aicișea, pîn pădurile-astea tre' să fie tot felu' dă spirite dă toate felur'le. Mai spune-mi o dată dăspre tătari. Dă exemplu, câți sunt? Cu ce sunt înarmați?

Lyra întrebă ascultătoare și apoi raportă:

— Sunt șaizeci de oameni cu pușți și au și câteva arme mai mari, un fel de tunuri. Mai au și aruncătoare de flăcări. Și... daimonii lor sunt cu toții lupi, asta spune.

Vorbele Lyrei cauzară un val de agitație printre gitanii mai bătrâni, cei care mai fuseseră în campanii înainte.

— Răgimentele Sibirsk au daimoni lupi, spuse unul.

John Faa adăugă.

— N-am întâlnit alții mai aprigi ca ăștia. Trebă să luptăm ca niște tigri. Și să ne consultăm cu ursu', că-i trecut pân ciur și pân dârmon în ale războiului, ursu' ăsta.

Lyra era nerăbdătoare și spuse:

— Da', Lord Faa, fantoma asta – cred că-i fantoma unuia dintre copii!

— Păi, chiar dacă e, Lyra, nu'ș ce-am putea face noi acuma. Șaizăci dă pușcași Sibirsk și aruncătoare dă flăcări... Dom'le Scoresby, vino-ncoa nițel dacă vrei.

În timp ce aeronautul se apropia de sanie, Lyra se îndepărtă și vorbi cu ursul.

— Iorek, ai mai mers pe aici înainte?

— O dată, spuse el, cu o voce gravă și plată.

— E un sat în apropiere, nu-i așa?

— Peste creastă, spuse el, uitându-se în sus printre copaci.

— E departe?

— Pentru tine sau pentru mine?

— Pentru mine, spuse ea.

— Prea departe. Dar deloc departe pentru mine.

— Atunci, cât timp ți-ar lua să ajungi acolo?

— Aș putea fi acolo și înapoi de trei ori până la răsăritul lunii.

— Fin'că, Iorek, fii atent: am cititorul ăsta de simboluri care îmi spune lucruri, știi, și mi-a spus că-i ceva important ce tre' să fac acolo, în satul ăla, dar Lord Faa nu mă lasă să mă duc. El vrea doar să ajungem repede unde trebuie, și știu că și asta-i important, da'până nu mă duc să văd ce e acolo... poate că noi nu știm ce fac de fapt Coblerii cu copiii.

Ursul nu spuse nimic. Stătea în fund ca un om, cu labele lui mari strânse în poală și cu ochii lui întunecați uitându-se în ai ei din spatele botului alungit. Știa că ea voia ceva.

Pantalaimon vorbi:

— Poți să ne duci acolo și apoi să ajungem din urmă săniile?

— Aș putea. Dar mi-am dat cuvântul lui Lord Faa să îl ascult întocmai numai pe el și pe nimeni altcineva.

— Și dacă am permisiunea lui? întrebă Lyra.

— Atunci, da.

Se întoarse și fugi înapoi prin zăpadă.

— Lord Faa! Dacă Iorek Byrnison mă duce, peste creastă, în sat, putem să aflăm ce e cu fantoma asta, și apoi prindem din urmă săniile, mai încolo. El știe drumul, îl îndemnă ea în continuare. Și nu te-aș ruga, dacă n-ar fi cum a mai fost și înainte, Farder Coram, ți-aduci aminte, cu cameleonu' ăla? Nu l-am înțeles atuncea, da' era adevărat și am aflat la scurtă vreme după aia.

Am același sentiment acum. Nu pot să înțeleg exact ce-mi spune, numai că știu că-i important. Și Iorek Byrnison știe drumul, spune că poate să ajungă acolo și să fie înapoi de trei ori până la răsăritul lunii, și nici nu se poate să fiu mai în siguranță altfel decât cu el, nu-i așa? Da' el nu vrea să meargă decât dacă are permisiunea lu' John Faa.

Urmă un moment de liniște. Farder Coram oftă. John Faa se încrunta, iar în spatele glugii de blană gura îi era încleștată.

Dar înainte de a putea vorbi, interveni aeronautul:

— Lord Faa, dacă Iorek Byrnison o ia pe fetiță, o să fie în tot așa de mare siguranță ca și cum ar fi aici, cu noi. Toți urșii sunt demni de încredere, dar eu îl cunosc pe Iorek de ani de zile și pot să spun că absolut nimic pe lumea asta nu îl va face să-și încalce cuvântul. Dă-i în sarcină să aibă grijă de ea și o va face, stai fără grijă. Cât despre viteză, poate merge ore întregi fără să obosească.

— Dar de ce să nu se ducă niște oameni, cu ea, în loc? spuse John Faa.

— Păi, vor trebui să meargă, sublinie Lyra, pentru că nu poți să mergi cu sania peste creasta aia. Iorek Byrnison poate merge prin ținuturile astea mai repede decât orice om și eu sunt destul de ușoară așa că nu îl voi împiedica. Și, așa cum am promis, Lord Faa, jur să nu stau mai mult decât este nevoie și să nu spun nici o vorbă despre noi sau să mă bag în vreo situație periculoasă.

— Ești sigură că tre' să faci așa? Cititoru' ăla dă simboluri nu ți-o fi jucând vro' festă?

— Niciodată, Lord Faa, și nici nu cred că ar putea să o facă.

John Faa își frecă bărbia.

— Păi, dacă totu' iese bine, o să știm cu una mai multe dăcât știm acuma. Iorek Byrnison, strigă el, vrei să faci așa cum ne roagă copilu' ăsta?

— Fac cum spui tu, Lord Faa. Spune-mi să duc copilul acolo și o să-l duc.

— Așea. Atuncea tre' să o duci acolo unde dorește să meargă și să faci așa cum îți spune ea. Lyra acum îți poroncesc *ție* înțălegi?

— Da, Lord Faa.

— Te duci și cauți ce tre' să cauți și după ce-ai găsit te-ntorci imedeat la noi. Iorek Byrnison, noi o să înaintăm în timpu' ăsta, așa că tre' să ne ajungi din urmă.

Ursul aprobă din capul său mare.

— Sunt soldați în sat? o întrebă el pe Lyra. O să am nevoie de armură? O să fim mai rapizi fără ea.

— Nu spuse ea. Sunt sigură de asta, Iorek. Îți mulțumesc Lord Faa și promit că o să fac doar așa cum mi-ai spus.

Tony Costa îi dădu o fâșie de pastramă de focă de mestecat și, cu Pantalaimon sub formă de șoricel ghemuit în glugă, Lyra urcă pe spinarea marelui urs, apucându-se cu mănușile de blana lui și cuprinzându-i spatele musculos între genunchi. Blana era uimitor de groasă, și sentimentul de imensă putere pe care îl simți Lyra când se sui pe el era copleșitor. Ca și cum ea nu ar fi cântărit nici cât un fulg, el se întoarse și porni în salturi lungi și legănate, înaintând ca vântul direct spre creastă, după care intră în desișul de copaci.

Lyrei îi luă ceva timp până să se obișnuiască cu mișcarea, dar după aceea fu cuprinsă de-o bucurie nebună. Călărea un urs! Iar Aurora plutea și se avânta deasupra capetelor lor în arce și bucle de aur și de jur împrejur nu era decât gerul arctic și imensa liniște a Nordului.

Labele lui Iorek Byrnison aproape că nu făceau nici un zgomot când înaintau pe zăpadă. Copacii erau subțiri și piperniciți pentru că se aflau la marginea tundrei iar pe potecă erau rugi și boscheți cioturoși. Ursul trecu prin ei de parcă erau pânze de păianjen.

Urcară creasta printre petice de rocă neagră și gheață și curând dispărură din orizontul celor din spatele lor. Lyra voia să vorbească cu ursul; dacă ar fi fost uman, deja ar fi fost prietenă la cataramă cu el, dar el era atât de ciudat și de sălbatic încât se simți timidă pentru întâia dată în viața ei. Acum sălta legănat, cu picioarele lui mari și puternice avântându-se fără oboseală înainte, iar Lyra se lăsă în voia mișcării și nu spuse nimic. Poate că el prefera așa, se gândi ea; probabil că pare un pui mic și enervant, care trâncănește neîncetat numai aiureli și abia a trecut de faza de mers de-a bușilea, în ochii unui urs cu armură.

Se gândise la ea de foarte puține ori înainte și găsise experiența interesantă dar inconfortabilă; foarte asemănătoare, de altfel, cu călăritul ursului. Iorek Byrnison pășea rapid, mișcându-și ambele picioare de pe o parte a corpului în același timp și clătinându-se foarte mult dintr-o parte în alta, într-un ritm constant. Lyra descoperi că era imposibil doar să stea: trebuia să călărească activ.

Mergeau de o oră sau mai bine iar Lyra era amorțită și o dureau toate oasele dar era fericită până în cel mai adânc colț al sufletului, când Iorek Byrnison încetini și se opri.

— Uită-te în sus, spuse el.

Lyra își ridică ochii și trebui să îi șteargă cu dosul palmei pentru că îi era atât de frig încât îi curgeau lacrimile și avea ochii încețoșați. Când putu să vadă clar rămase cu gura căscată la priveliștea de pe cer. Aurora pălise într-un tremur de lumină pală dar stelele străluceau ca diamantele, și pe tot cuprinsul bolții încărcate de licăririle stelelor, mii și mii de minuscule forme negre zburau dinspre sud și est spre nord.

— Sunt păsări? întrebă ea.

— Sunt vrăjitoare, spuse ursul.

— Vrăjitoare! Ce fac?

— Zboară ca să meargă la război, poate. N-am mai văzut niciodată atât de multe la un loc.

— Cunoști vreo vrăjitoare, Iorek?

— Am slujit unora. Și m-am și bătut cu altele. Asta este o priveliște care o să-l înspăimânte pe Lord Faa. Dacă zboară spre ajutorul dușmanilor voștri, ar trebui să vă fie frică.

— Lui Lord Faa nu o să-i fie frică. Ție nu ți-e frică, nu-i așa?

— Încă nu. Atunci când îmi va fi, o s-o stăpânesc. Dar mai bine i-am spune lui Lord Faa despre vrăjitoare pentru că oamenii poate că nu le-au văzut.

Păși mai încet iar ea continuă să urmărească cerul până când ochii i se umplură din nou cu lacrimi din cauza gerului, și nu vedea nici un sfârșit al șirului de vrăjitoare care zburau spre nord.

În final Iorek Byrnison se opri și spuse:

— Uite satul.

Se uitau în jos, pe o pantă întreruptă și accidentată, spre un pâlc de construcții din lemn lângă o întindere de zăpadă absolut plată, pe care Lyra o luă drept un lac înghețat. Un debarcader de lemn îi demonstră că avea dreptate. Nu mai aveau mai mult de cinci minute până acolo.

— Ce vrei să faci? întrebă ursul.

Lyra se lăsă să alunece de pe spatele lui și descoperi că îi vine foarte greu să stea în picioare. Fața îi era amorțită de ger și picioarele îi tremurau dar se agăță de blana lui și tropăi din picioare până când se simți mai în putere.

— E un copil sau o fantomă sau ceva în satul ăsta, spuse ea, sau poate alături, nu știu sigur. Vreau să mă duc să îl găsesc și să-l aduc la Lord Faa și la ceilalți, dacă pot. Eu am crezut că este vorba de o fantomă dar poate că cititorul de simboluri îmi spune ceva ce eu nu înțeleg.

— Dacă este afară, spuse ursul, atunci ar fi bine să aibă și un acoperiș deasupra capului.

— Nu cred că este mort..., adăugă Lyra, dar nu era defel sigură. Alethiometrul indicase ceva ciudat și nenatural, ceva înfricoșător. Dar cine era ea? Fiica Lordului Asriel. Și cine era sub comanda ei? Un urs puternic. Cum ar putea ea acum să trădeze, cel mai mic semn de frică?

— Să mergem să vedem, spuse ea.

Încălecă din nou pe spinarea lui iar el porni în jos, pe panta denivelată, mergând mai încet și fără să se mai balanseze atât de tare. Câinii din sat îi mirosiră sau auziră venind și începură să urle înfricoșător, iar renii din țarc începură să se agite speriați, cu coarnele lovindu-se între ele ca niște bețe uscate. În aerul înghețat, orice mișcare se putea auzi de la mile depărtare.

Cum ajunseră la primele case, Lyra se uită în dreapta și în stânga, încercând să pătrundă întunericul pentru că Aurora pălea iar lumina soarelui era încă departe de a răsări. Ici și colo câte o luminiță licărea sub un acoperiș îngreunat de zăpadă, iar Lyra avu impresia că vede fețe palide în spatele unor ferestre, și își imagină ce uimiți trebuie să fi fost oamenii aceia să vadă un copil călărind un mare urs alb.

În centrul micului sat, lângă debarcaderul unde fuseseră trase bărcile care deveniseră niște movile de zăpadă, era un spațiu deschis, ca o piațetă. Zgomotul câinilor era asurzitor și exact în momentul în care Lyra se gândi că trebuie să fi trezit pe toată lumea, o ușă se deschise și ieși un om ținând în mână o pușcă. Daimonul lui, o ursoaică neagră pitică, sări pe băncuța de lemn de lângă ușă și începu să împrăștie agitată zăpada cu labele.

Lyra se dădu jos imediat și se așeză între bărbat și Iorek conștientă că îi spusese ursului că nu avea nevoie de armură.

Omul vorbi cu niște cuvinte pe care ea nu le înțelese. Iorek Byrnison răspunse în aceeași limbă, iar omul scoase un mic geamăt de frică.

— Crede că suntem diavoli, îi spuse Iorek Lyrei. Ce să-i spun?

— Spune-i că nu suntem diavoli, doar că avem prieteni care sunt. Și căutăm... doar un copil. Un copil ciudat. Spune-i asta.

Imediat ce ursul rosti cuvintele, omul arătă spre dreapta indicând un loc undeva mai departe și vorbi repede.

Iorek Byrnison spuse:

— Întreabă dacă am venit să luăm copilul. Le e frică de el. Au încercat să îl alunge dar el se întoarce mereu.

— Spune-i că o să-l luăm cu noi, dar că au făcut foarte rău că l-au tratat așa. Unde este?

Omul explică gesticulând cu frică. Lyra se temea să nu își descarce pușca din greșeală dar imediat ce termină de vorbit, omul se grăbi să intre în casă și închise ușa. Lyra vedea fețe la toate ferestrele.

— Unde este copilul? întrebă Lyra.

— În magazia de pește, îi spuse ursul și se întoarse să meargă spre debarcader.

Lyra îl urmă. Era îngrozitor de emoționată. Ursul se îndrepta spre o magazie îngustă din lemn ridicându-și capul ca să adulmece în stânga și în dreapta și când ajunse la ușă se opri și spuse:

— Aici.

Lyrei îi bătea inima atât de tare încât abia mai putea respira. Își ridică mâna pentru a ciocăni la ușă și apoi, simțind că ar fi fost ridicol, trase cât putu de tare aer în piept ca să strige dar își dădu seama că nu știa ce să spună. Ah, și acum era așa de întuneric! Ar fi putut să ia cu ea și o lanternă...

Nu avea de ales și, oricum, nu voia ca ursul să vadă că îi este frică. El vorbise de stăpânirea fricii; asta avea ea

de făcut acum. Ridică fâșia din piele de ren care ținea zăvorul și trase cât putu de tare ca să desprindă pojghița de gheață care ținea ușa închisă. Ușa se deschise cu o trosnitură. Trebui să mătură zăpada adunată la prag cu piciorul ca să poată deschide ușa mai larg, iar Pantalaimon nu îi era de nici un ajutor; alerga de bezmetic în forma lui de hermină, o umbră albă pe pământul alb, scoțând sunete de frică.

— Pan, zău așa! îi zise ea. Fă-te liliac și du-te să *vezi* în locul meu.

Dar el nu voia să se facă liliac, și nici să vorbească. Nu-l mai văzuse niciodată în starea asta, cu excepția unei singure dăți: atunci când împreună cu Roger schimbaseră monezile de la capul scheletelor din cripta Colegiului Jordan. Lui îi era și mai frică decât îi era ei. Cât despre Iorek Byrnison, stătea întins în zăpadă în apropiere, urmărind în liniște.

— Ieși afară, strigă Lyra cât de tare putu. Ieși afară!

Nu se auzi nici un zgomot. Deschise puțin mai mult ușa iar Pantalaimon îi sări în brațe împingându-se în ea cât putea de tare și spunându-i:

— Pleacă. Nu sta aici, ah, Lyra, fugi acum! Întoarce-te!

Încercând să-l facă să stea liniștit, băgă de seamă că Iorek Byrnison se ridicase în picioare și se întorsese să vadă silueta unui om care se grăbea pe potecă dinspre sat, având cu el o lanternă. Când se apropie destul de mult ca să poată vorbi, ridică lanterna și o ținu în așa fel încât să i se vadă fața: un om bătrân cu o față largă și cu ochii aproape pierduți într-o mie de riduri. Daimonul lui era o vulpe arctică.

Vorbi iar Iorek Byrnison spuse:

— Zice că nu e singurul copil de felul ăsta. A mai văzut alții în pădure. Uneori mor repede, alteori nu mor. Ăsta este unul puternic, crede el. Dar ar fi mai bine pentru el dacă ar muri.

— Întreabă-l dacă pot să împrumut lanterna, spuse Lyra.

Ursul vorbi iar omul i-o întinse imediat dând energic din cap. Își dădu seama că venise să i-o aducă, și îi mulțumi, iar el dădu din nou din cap și se duse să aștepte la distanță de ea, departe de magazie, departe de urs.

Pe Lyra o străfulgeră deodată: dacă era Roger? Și se rugă cu toată ființa ei să nu fie. Pantalaimon se agăța de ea, hermină din nou, cu gheruțele lui mici înfipte adânc în hanoracul ei.

Ridică lanterna, o ținu sus, făcu un pas în magazie și apoi văzu ce făcea Comitetul de Oblații... văzu care era natura sacrificiului pe care trebuiau să îl facă acei copii.

Băiețelul era cuibărit pe grilajul din lemn pe care atârnau rânduri și rânduri de pești tăiați la burtă, tari ca niște scânduri. Strângea la piept o bucată de pește, așa cum Lyra îl strângea la piept pe Pantalaimon, cu ambele mâini, îl strângea tare, aproape de inimă; și asta era tot ce avea el, sărmanul, doar o bucată de pește uscat; pentru că nu avea nici un daimon. Coblerii i-l tăiaseră. Asta era *intercizia* și ăsta era un copil despicat.

Primul impuls pe care-l avu fu să se întoarcă și să fugă, sau să vomite. O ființă umană fără daimon era ca o persoană fără față sau cu coastele scoase și cu inima sfâșiată: ceva nenatural și straniu, care ținea de lumea fantomelor, sau a aparițiilor nopții, nu de lumea cea de toate zilele.

Așa că Lyra se agăță de Pantalaimon iar capul i se învârtea și îi era din ce în ce mai rău și, cât de rece era noaptea, o transpirație grețoasă îi acoperi corpul cu ceva și mai rece.

— Ratter, spuse băiatul. Ai adus-o pe Ratter a mea?

Lyra nu avu nici un dubiu ce voia să spună băiatul.

— Nu, spuse ea cu o voce fragilă și speriată, așa cum era toată ființa ei în acel moment. Apoi: Cum te cheamă?

— Tony Makarios, răspunse el. Unde-i Ratter?

— Nu știu... începu ea, și înghiți tare ca să își stăpânească greața. Coblerii... dar nu putu să termine. Trebui să iasă afară din magazie să stea puțin singură în zăpadă, numai că, bineînțeles, nu era singură, nu era niciodată singură pentru că Pantalaimon era întotdeauna acolo. Oh, să fii tăiat de daimonul tău cum fusese băiețelul ăsta despărțit de Ratter a lui! Cel mai rău lucru din lume! Se trezi că plânge în hohote, Pantalaimon se smiorcăia și el și amândoi fură cuprinși de o milă fierbinte, o durere și o părere de rău atât de adâncă pentru acea jumătate-de-băiat.

Apoi se ridică din nou în picioare.

— Haide, îl chemă ea cu voce tremurătoare, hai Tony, vino afară. O să te luăm cu noi și te ducem într-un loc unde o să fii în siguranță.

Se auziră câteva zgomote din magazia de pește iar băiatul apăru în ușă strângând încă la piept peștele lui uscat. Era îmbrăcat cu haine groase lungi, un hanorac căptușit cu mătase de cărbune și cizme de blană, dar arătau ca la mâna a doua și nu-i veneau prea bine. În lumina care venea de la Aurora și de la pământul acoperit de zăpadă băiatul arăta și mai pierdut și demn de milă decât la început, ghemuindu-se în lumina lanternei lângă rafturile cu pește.

Săteanul care adusese lanterna se retrăsese la câțiva metri și le strigă.

Iorek Byrnison interpretă:

— Zice că trebuie să plătești pentru peștele ăla.

Lyrei aproape că îi veni să-i spună ursului să-l omoare pe loc, dar spuse:

— Luăm copilul de aici. Își pot permite să ne dea un pește ca plată pentru asta.

Ursul vorbi. Omul mormăi ceva dar nu se certă. Lyra îi lăsă lanterna jos, în zăpadă, și luă de mână jumătatea-de-băiat să-l ducă la urs. Veni fără să se opună, în întregime supus, fără nici o speranță, fără să arate vreun sentiment de surpriză sau teamă în fața sălbaticei creaturi albe care stătea atât de aproape, iar când Lyra îl ajută să se urce pe spatele lui Iorek, tot ce putu să spună fu:

— Nu știu unde-i Ratter a mea.

— Nici noi nu știm, Tony, spuse ea. Dar o să... o să-i pedepsim pe Cobleri. O... o să facem asta, promit. Iorek, nu e nici o problemă dacă stau și eu aici sus?

— Armura mea cântărește mult mai mult decât copiii, spuse el.

Așa că se sui și ea în spatele lui Tony și îl făcu să se agațe de blana lungă și tare, iar Pantalaimon stătea în

gluga ei, cald și aproape de inima ei și era plin de milă. Lyra știa că primul impuls al lui Pantalaimon fusese să se întindă și să se cuibărească în brațele jumătății-de-băiat, să-l lingă și să-l alinte așa cum ar fi făcut propriul lui daimon; dar marele tabu te împiedica, bineînțeles, să faci așa ceva.

Trecură prin sat, spre creastă; fețele sătenilor erau pline de oroare și de un fel de ușurare înfricoșată văzând că acea creatură hidos mutilată este luată de către o fetiță și un urs alb.

În inima Lyrei repulsia se lupta cu compasiunea, și compasiunea câștigă. Își puse brațul în jurul făpturii firave ca să-l țină în siguranță. Călătoria înapoi spre tabăra principală fuse mai rece, mai grea și mai întunecoasă dar păru, cu toate acestea, să treacă mai repede. Iorek Byrnison era neobosit, iar Lyra învățase să călărească automat, așa că nu mai era în pericol de a cădea la fiecare pas. Corpul rece din brațele ei era atât de ușor, era facil de manevrat dar inert; stătea înghețat în timp ce ursul se mișca, așa că într-un fel era și dificil.

Din când în când jumătatea-de-băiat mai vorbea.

— Ce-ai spus? întreba Lyra.

— Am spus, o să știe să vie și ea să mă găsească unde sunt?

— Da, o să știe, o să te găsească, și noi o s-o găsim pe ea. Ține-te bine acum, Tony. Nu mai avem mult de aici.

Ursul sălta înainte. Lyra nici nu își dădu seama cât de obosită era până când nu îi ajunse din urmă pe gitani. Săniile se opriseră pentru a se odihni câinii; apoi apărură toți deodată: Farder Coram, Lord Faa, Lee Scoresby, toți sărind să îi întâmpine și să îi ajute și apoi dându-se înapoi încremeniți când văzură cealaltă formă care era cu Lyra. Era atât de amorțită încât nu-și putea nici măcar desclești mâinile de pe corpul lui iar John Faa însuși trebui să tragă de ei și să-i despartă ușor și să o ridice pe Lyra de pe urs.

— Dumnezeule, ce-i asta? întrebă el. Lyra, copile, ce-ai găsit?

— Îl cheamă Tony, bâgui ea printre buzele înghețate. Și i-au tăiat daimonul. Asta fac Coblerii.

Oamenii se dară înapoi înfricoșați; dar ursul vorbi, spre surprinderea obosită al Lyrei, certându-i.

— Rușine să vă fie! Gândiți-vă ce a făcut acest copil! Poate că nu aveți mai mult curaj dar ar trebui măcar să vă fie rușine să arătați că aveți mai puțin.

— Ai dreptate Iorek Byrnison, spuse John Faa și se întoarse să dea ordine:

— Întețiți focu' ăla și încălziți nește supă pentru copilu' ăsta. Pentru amândoi copiii. Farder Coram adăpostu' tău este făcut?

— Este, John, adu-o aici și o s-o încălzim...

— Băiețelu', spuse altcineva. Poate și el să mănânce și să se încălzească, chiar dacă...

Lyra încerca să îi spună lui John Faa despre vrăjitoare dar erau cu toții atât de ocupați iar ea era atât de obosită. După câteva minute de amețeală în lumina lanternelor, fum, oameni care se grăbeau încolo și-ncoace simți o mușcătură blândă la ureche – erau dinții de hermină ai lui Pantalaimon și se trezi numai pentru a vedea fața ursului la doar câțiva centimetri de fața ei.

— Vrăjitoarele, șopti Pantalaimon. L-am chemat pe Iorek.

— Aa, da, mormăi ea. Iorek, îți mulțumesc pentru că m-ai dus acolo și m-ai adus înapoi. S-ar putea să nu-mi mai amintesc să îi spun lui Lord Faa despre vrăjitoare, așa că ar fi mai bine să te duci să o faci tu în locul meu.

Îl auzi pe urs aprobând și apoi adormi pe deplin.

Când se trezi era lumina zilei atâta câtă putea fi acolo. Cerul era palid spre sud-est iar aerul îmbibat într-o ceață gri prin care gitanii se mișcau ca niște fantome butucănoase, încărcând săniile și înhămând câinii.

Lyra văzu totul din adăpostul de pe sania lui Farder Coram, în care stătea cuibărită sub o grămadă de blănuri. Pantalaimon se trezise de-a binelea, înaintea ei, încercând să ia forma unei vulpi polare înainte de a reveni la hermina lui favorită.

Iorek Byrnison dormea, pe-aproape, în zăpadă, cu capul pe labele lui mari; dar Farder Coram era deja în picioare și îndată ce îl văzu pe Pantalaimon că iese, veni să o scoale pe Lyra.

Îl văzu că vine, așa că se ridică în fund, ca să vorbească cu el.

— Farder Coram, știu ce era de nu puteam să-nțeleg! Alethiometrul îmi tot spunea *pasăre* și *nu* și asta nu avea nici un sens, pentru că însemna *fără daimon* și nu puteam să-nțeleg cum ar putea să fie asta... Ce s-a întâmplat?

— Lyra, mi-e teamă să îți spun asta după tot ce ai făcut, dar băiețelul acela a murit acum o oră. Nu se putea liniști, nu putea sta într-un loc; tot întreba de daimonul lui, unde este, dacă vine repede, și toate astea; și ținea așa de strâns la piept bucata aia de pește, de parcă ar fi fost... Ah, nici nu pot să vorbesc despre asta, copilă; dar până la urmă a închis ochii și s-a liniștit și atunci a fost prima dată când a arătat împăcat, pentru că era ca orice alt mort, cu daimonul dispărut în virtutea naturii. Au încercat să-i sape o groapă dar pământul e tare ca fierul. Așa că John Faa a poruncit să se facă un foc mare și o să-l ardă, ca să nu rămână aici și să fie mâncat de fiarele sălbatice. Copilă, ai făcut un lucru curajos și un lucru bun și sunt mândru de tine. Acum știm de ce cruzimi teribile sunt capabili oamenii aceia, acum vedem mai clar ca niciodată datoria pe care o avem de îndeplinit. Ce trebuie să faci tu acuma este să te odihnești și să mănânci bine pentru că aseară ai adormit prea repede ca să te refaci cum trebuie, iar la temperaturile astea trebuie să mănânci bine ca să te ții pe picioare...

Se agita, împăturea blănurile la locul lor, strângea frânghiile din jurul săniei, trăgea hățurile câinilor cu mâna, ca să le dezlege.

— Farder Coram, unde este băiețelul acum? L-au ars deja?

— Nu Lyra, este acolo, în spate.

— Vreau să mă duc să-l văd.

Nu-i putea refuza aceasta. Oricum văzuse ceva mult mai rău decât un mort, iar expresia de acum a băiatului ar putea chiar să o liniștească. Așa că Lyra o porni voinicește prin zăpadă, cu Pantalaimon în formă de iepure polar sărind delicat la piciorul ei, pe lângă șirul de sănii, spre locul unde niște oameni adunau o grămadă de lemne.

Trupul băiatului era întins sub o pătură cu carouri, lângă cărare. Îngenunche și ridică pătura cu mâinile în mănușile cele groase. Un bărbat vru să o oprească dar ceilalți îi făcură semn din cap s-o lase.

Pantalaimon se ghemui aproape de ea în timp ce Lyra se uită la sărmana față slăbită. Își scoase mâna din mănușă și îi atinse ochii. Erau reci ca marmura iar Farder Coram avusese dreptate; sărmanul micuț, Tony Makarios acum nu era cu nimic diferit de orice altă ființă umană al cărei daimon plecase în moarte. Oh, dacă l-ar lua pe Pantalaimon de lângă ea! Îl luă și îl îmbrățișă atât de tare de parcă voia să-l închidă chiar în inima ei. Și tot ce avea Tony era amărâta aia de bucată de pește...

Unde era?

Trase pătura în jos. Dispăruse.

Într-un moment fu în picioare, iar ochii îi aruncau fulgere de furie către bărbații care stăteau în apropiere.

— Unde-i peștele lui?

Se opriră derutați, neștiind sigur ce voia să spună; deși unii dintre daimonii lor știau și se uitară unul la altul. Unul dintre bărbați începu să râdă oarecum nesigur.

— Să nu-*ndrăznești* să râzi! O să-ți scot plămânii din piept dacă îndrăznești să râzi de el! Asta-i tot ce avea și el, săracul, singurul lucru de care să se agațe, doar un pește vechi și uscat, asta-i tot ce avea ca daimon pe care să-l iubească și cu care să fie bun. Cine i l-a luat? Unde este?

Pantalaimon își arăta colții lui de leopard de zăpadă, la fel ca daimonul Lordului Asriel, dar Lyra nu văzu asta, totul pentru ea acum era în alb și negru, era bine sau rău.

— Ușurel Lyra, zise un om. Ușor copile.

— Cine l-a luat? îl săgetă ea cu privirea din nou, iar gitanul se dădu un pas înapoi în fața furiei ei dezlănțuite.

— N-am știut, spuse alt bărbat spășit. N-am știut, am crezut doară că asta mânca el. L-am luată dân mâna lui pen'c-am crezut că i-arăt mai mult respect așa. Asta-i tot, Lyra.

— Și unde e?

Omul răspunse încurcat

— Dac'am zisă că nu mai are nevoie de el, l-am loat ș' l-am dat la câini. Îmi cer ertare.

— Nu de iertarea mea ai nevoie, ci de a lui, spuse ea și imediat se întoarse, îngenunche din nou și își puse mâna pe obrajii ca gheața ai copilului mort.

Apoi îi veni o idee și începu să se cotrobăie prin blănuri. Aerul rece o izbi în momentul în care își deschise hanoracul, dar în câteva secunde găsi ceea ce căuta; luă o monedă de aur din pungă, după care se înfofoli la loc.

— Îmi trebuie cuțitul tău, îi spuse ea omului care luase peștele, și în momentul în care acesta i-l dădu, îl întrebă pe Pantalaimon:

— Cum o chema?

El înțelese, firește, și spuse:

— Ratter.

Strânse moneda cât putu de tare în mănușa stângă și ținând cuțitul ca pe un creion scrijeli, adânc, în aur numele daimonului pierdut.

— Sper că o să fii mulțumit așa: să fii tratat la fel ca un Învățat de la Jordan, îi șopti ea băiatului mort și trase de maxilar ca să îi poată pune moneda în gură. Era greu, dar în cele din urmă reuși să-i și închidă gura la loc.

Apoi îi dădu omului cuțitul, se întoarse și merse înapoi spre Farder Coram, în semiîntunericul dimineții.

Acesta îi dădu o cană cu supă direct de pe foc, pe care o sorbi cu poftă.

— Ce-o să facem cu vrăjitoarele-astea, Farder Coram? spuse ea. Mă întreb dacă vrăjitoarea ta era una dintre ele.

— Vrăjitoarea mea? N-aș merge cu vorbele chiar atât de departe, Lyra. Ar putea fi oricine. Sunt tot felul de probleme care apar în viața vrăjitoarelor, lucruri care nouă ne sunt invizibile; boli misterioase cărora le cad pradă, și în fața cărora noi dăm din umeri, motive de război mult peste puterea noastră de înțelegere; bucurii și tristeți legate de minuscule floricele ale plantelor din tundră... dar aș vrea să le fi putut vedea zburând Lyra. Aș vrea să pot vedea o privelițe ca asta odată. Acum termină de băut supa aia. Mai vrei? Mai avem și niște gogoși în tigaie. Hai copilă, mănâncă, fiindcă o să pornim la drum în curând.

Hrana o revigoră pe Lyra și imediat gheața din sufletul ei începu să se topească. Împreună cu ceilalți merse să vadă micuțul copil-pe-jumătate așezat pe rugul lui funerar, lăsă capul în jos și închise ochii când John Faa spuse rugăciunile. Apoi oamenii îl stropiră cu tărie de cărbune și îi dădură foc. Într-un moment totul se transformă într-o mare vâlvătaie.

Când fură siguri că arsese tot, porniră din nou la drum. Era o călătorie spectrală. Începu să ningă destul de

devreme și în curând lumea fu redusă la umbrele cenușii ale câinilor dinaintea săniilor, hârșâitul și scârțâitul saniei, gerul mușcător și marea învolburată de fulgi de zăpadă, puțin mai întunecați decât cerul și puțin mai ușori decât pământul.

Câinii continuau să alerge prin toate acestea, cu cozile în sus și scoțând aburi pe nări. Alergau spre Nord, tot mai spre Nord, în timp ce lumina palidă a lunii apărea și dispărea și semiîntunericul se înfășură din nou în jurul lumii. Se opriră într-o adâncitură dintre dealuri să mănânce, să bea, să se odihnească și să stabilească locul în care se află. În timp ce John Faa vorbea cu Lee Scoresby despre felul în care ar putea folosi cel mai bine balonul, Lyra se gândi la spionul-zburător și îl întrebă pe Farder Coram ce se întâmplase cu cutia de frunză de fumat în care îl închisese.

— Am pus-o bine, spuse el. E la fundul sacului cu unelte, da' nu-i nimic de văzut. I-am sudat capacu' pe vapor, așa cum am spus c-o să fac. Nu știm ce-o să facem cu el, ca să-ți spun adevăru', poate îl aruncăm într-o mină de foc, poate asta o să-l potolească. Dar nu trebuie să-ți faci griji, Lyra. Atâta timp cât este la noi, tu ești în siguranță.

Cu prima ocazie își îndesă adânc mâna sub pânza înghețată a sacului și scoase cutia. Simți bâzâitul înăuntru chiar înainte de-a o atinge.

În vreme ce Farder Coram vorbea cu ceilalți conducători îi duse cutia lui Iorek Byrnison și îi explică ideea ei. Îi venise în minte când își amintise de ușurința cu care Iorek tăiase caroseria de metal a tractorului.

El ascultă și apoi luă capacul de la o cutie cu biscuiți și, cu mare dexteritate, îl împături până ajunse un mic cilindru turtit. Lyra se minună în fața priceperii mâinilor lui: spre deosebire de alți urși, el și cei din neamul lui, aveau gheare opozabile la degetul mare,

cu care puteau ține piesa la care lucrau; iar el avea un simț înnăscut al puterii și flexibilității metalelor, ceea ce însemna că nu trebuia decât să îl ridice o dată sau de două ori, să îl îndoaie într-o parte și în alta, și să deseneze un cerc cu gheara pe el și să-l cresteze pentru a fi gata de îndoit. Asta făcea acum, îndoind marginile până când acestea au devenit pereți ai cilindrului și apoi făcu un capac care să se potrivească. La rugămintea Lyrei făcu două: una de aceeași mărime și formă cu cutia de frunză de fumat și alta puțin mai mare, doar cât să o cuprindă pe cealaltă și ceva păr, mușchi și licheni, toate îndesate bine, ca să înăbușe bâzâitul. Când fu gata, era de aceeași mărime și formă ca și alethiometrul.

După ce termină cu asta, Lyra se așeză lângă Iorek Byrnison, în timp ce acesta înfuleca o halcă de ren, înghețată și tare ca piatra.

— Iorek, e greu să n-ai daimon? Nu te simți singur?

— Singur? zise el. Nu știu. Mi se spune că asta e ca frigul. Eu nu știu ce este frigul pentru că eu nu îngheț. Așa că nu știu nici ce înseamnă singurătatea. Urșii sunt făcuți să fie solitari.

— Dar urșii de la Svalbard? întrebă Lyra. Sunt mii de urși acolo, nu-i așa? Așa am auzit eu.

El nu spuse nimic dar mușcă și rupse osul în două cu o pocnitură parcă de buștean sfărâmat.

— Îmi cer scuze, Iorek, sper că nu te-am jignit. Eram doar curioasă. Vezi, sunt foarte curioasă să aflu despre urșii de la Svalbard, din cauza tatălui meu.

— Cine este tatăl tău?

— Lordul Asriel. Și îl țin închis la Svalbard, știi. Cred că Coblerii l-au trădat și au plătit urșii să îl țină în închisoare.

— Nu știu. Eu nu sunt urs de Svalbard.

— Credeam că ești...

— Nu. Am fost urs de Svalbard, dar acum nu mai sunt. Am fost alungat de acolo ca pedeapsă pentru că am

omorât un alt urs. Așa că mi-au fost luate rangul și bogățiile și armura și am fost trimis să trăiesc la marginea lumii oamenilor și să mă lupt ca să găsesc pe cineva să mă angajeze sau să fac muncă brută și să-mi înec amintirile în tărie.

— De ce l-ai omorât pe celălalt urs?

— Furie. Între urși există diferite feluri de a ne stăpâni furia față de celălalt, dar eu mi-am pierdut controlul. Așa că l-am omorât și mi-am primit pedeapsa meritată.

— Și erai bogat și de rang mare, se minună Lyra. La fel ca și tatăl meu, Iorek! Este exact ca povestea lui, după ce m-am născut eu. Și el a omorât pe cineva și i-au luat toată averea. Asta s-a întâmplat cu mult timp înainte de a deveni prizonier la Svalbard. Nu știu nimic despre Svalbard, în afară de faptul că este în cel mai îndepărtat punct al nordului. Este acoperit cu totul de gheață? Poți să ajungi acolo pe marea înghețată?

— Nu de pe coasta aceasta. În partea de sud marea este uneori înghețată, alteori nu. Îți trebuie o barcă.

— Sau poate, un balon.

— Sau un balon, da, dar atunci vei avea nevoie de vânt potrivit. Mușcă din nou din halca de căprioară și un gând sălbatic îi trecu prin minte Lyrei în momentul în care își aminti toate acele vrăjitoare zburând pe cerul nopții; dar nu spuse nimic despre asta, ci îl întrebă pe Iorek Byrnison despre Svalbard și ascultă cu inima la gură cum îi spunea despre ghețari care se deplasează încet, despre rocile și ghețurile plutitoare pe care stăteau sute și mii de morse cu colți albi, despre mările pline de foci, despre narvalii care se bat cu colții lor lungi, albi, deasupra apei înghețate; despre coasta stâncoasă cea mare și înfiorătoare, cu stânci înalte de o mie de picioare sau chiar mai mult, unde se coborau și se târau groaznicele spurcăciuni de stâncă; despre puțurile de cărbune și minele de foc în care urșii fierari băteau mari plăci de metal și le montau în armuri...

— Dacă ți-au luat armura, Iorek, de unde ai găsit-o pe asta?

— Mi-am făcut-o singur în Novaia Zemlea, din fier-de-cer. N-am fost întreg până n-am terminat-o.

— Deci urșii își pot face singuri sufletele..., adăugă Lyra. Erau foarte multe lucruri de învățat în lumea aceasta. Cine este Regele Svalbard-ului? continuă ea. Urșii au un Rege?

— Se numește Iofur Raknison.

Numele acesta parcă deșteptă ceva în mintea Lyrei. Îl auzise înainte, dar unde? Și oricum, nu prin vocea unui urs și nici a unui gitan. Vocea prin care auzise acest nume era cea a unui Învățat, precisă, pedantă și comod-arogantă, foarte asemănătoare unei voci de la Colegiul Jordan. Încercă să-și amintească din nou. Ah, o cunoștea atât de bine!

Și apoi reuși: Camera de Odihnă. Învățații ascultându-l pe Lordul Asriel. Profesorul Palmerian fusese cel care spusese ceva despre Iofur Raknison. Folosise cuvântul *panserbørn* pe care Lyra nu-l cunoștea și nu știa că Iofur Raknison era urs; dar ce spusese oare profesorul? Regele Svalbard-ului era înfumurat și putea fi lingușit. Și mai era ceva, ah, dacă și-ar fi amintit... dar se întâmplaseră atât de multe de atunci...

— Dacă tatăl tău este prizonier al urșilor de Svalbard, spuse Iorek Byrnison, nu va putea să scape. Acolo nu există lemn, ca să-ți poți face barcă. Pe de altă parte, dacă este nobil va fi tratat cum se cuvine. Îi vor da o casă în care să locuiască și un servitor care să îl ajute, hrană și combustibil.

— Pot urșii să fie învinși vreodată, Iorek?

— Nu.

— Sau, poate, păcăliți?

Se opri din mestecat și se uită la ea fix. Apoi spuse:

— N-o să învingi niciodată urșii cu armură. Mi-ai văzut armura, acum uită-te la armele mele.

Lăsă jos carnea și își întinse labele cu palmele în sus, îndreptate spre ea, să le poată vedea. Fiecare pernuță neagră era acoperită cu piele tare ca piatra, de câțiva centimetri grosime, și fiecare gheară era lungă cel puțin cât palma Lyrei și ascuțită ca un cuțit. El o lăsă să pună mâna pe ele și să se minuneze.

— Dintr-o lovitură zdrobești capul unei foci, spuse el, sau șira spinării unui om, sau îi smulgi o mână sau un picior. Și pot să și mușc. Dacă nu m-ai fi oprit atunci, în Trollesund, i-aș fi strivit capul omului ăluia ca pe un ou. Asta despre putere; acum despre păcăleală. Nu poți să păcălești un urs. Vrei să vezi dovada? Ia un băț și încearcă să te bați cu mine.

Nerăbdătoare să încerce, ea rupse un băț dintr-un tufiș încărcat de zăpadă, îi rupse toți lăstarii și șfichiui în stânga și în dreapta, cum ar fi făcut cu un bici. Iorek Byrnison stătea în fund și aștepta, cu labele din față în poală. Când fu gata, Lyra se întoarse spre el, dar nu vru să îl lovească pentru că arăta atât de liniștit... Așa că îl flutură în fața lui, fandă de câteva ori, prefăcându-se că îl înjunghe în stânga și în dreapta, dar de fapt fără intenția de a-l atinge deloc, iar el nu se mișcă. Lyra făcu același lucru de câteva ori dar ursul stătu neclintit.

În final se decise să se arunce spre el frontal, nu tare, ci doar ca să-i poată atinge burta cu bățul. Imediat laba lui se întinse și respinse bățul într-o parte.

Surprinsă, Lyra încercă din nou, cu același rezultat. El se mișca cu mult mai multă rapiditate și siguranță decât ea. Încercă să-l lovească direct, mânuind bățul ca pe o floretă, dar nu reuși să-i atingă corpul nici măcar o dată. Parcă știa înaintea ei ce mișcări avea să facă, iar în momentul în care se repezi spre cap atotputernica labă măturâ bățul din cale, fără nici un efort, și de fiecare dată când simula câte un atac, el nu mișca nici măcar un deget.

Era exasperată. Se avântă într-un atac furios, împungând, fandând, tăind, răsucind, dar nici măcar o dată nu reuși să treacă de labele acelea. Se mișcau peste tot exact la timp pentru a para, fix în punctul potrivit pentru a bloca lovitura.

În cele din urmă se opri înfricoșată. Era transpirată toată sub mormanul de blănuri, abia mai respira; era extenuată iar ursul stătea impasibil. Dacă ar fi avut o sabie adevărată, cu vârful otrăvit, el ar fi fost neatins.

— Pun pariu că poți să prinzi gloanțe, spuse ea și aruncă bățul din mână. Cum *reușești* să faci asta?

— Fiindcă nu sunt om, spuse el. Din cauza asta n-o să poți niciodată să păcălești un urs. Noi vedem șmecheriile și înșelăciunea tot atât de clar cum vedem mâinile sau picioarele. Noi putem vedea într-un fel în care oamenii au uitat s-o facă. Dar despre asta știi; tu poți înțelege cititorul de simboluri.

— Ei, da' nu-i același lucru, spuse ea. Acum îi era și mai frică de urs decât atunci când îi văzuse mânia.

— Este același lucru, spuse el. Adulții nu îl pot citi, am înțeles. La fel cum sunt eu față de luptătorii oameni, așa ești tu față de adulți cu cititorul tău de simboluri.

— Da, probabil, spuse ea nedumerită și fără chef. Asta înseamnă că o să uit cum se citește când o să fiu mare?

— Cine știe? N-am mai văzut până acum cititor de simboluri și nici persoană care știe să-l înțeleagă. Poate că tu ești diferită de alții.

Se lăsă din nou pe toate patru picioarele și continuă să-și înfulece carnea. Lyra își descheiase blănurile dar acum simțea din nou gerul și trebui să se încheie la loc. Una peste alta, fusese un episod destul de tulburător. Ar fi vrut să consulte alethiometrul atunci și acolo dar era prea frig și, în plus, o chemau la sănii, pentru că venise vremea să plece din nou. Luă cutiile de metal

pe care i le făcuse Iorek Byrnison, o puse pe cea goală înapoi în sacul lui Farder Coram și pe cea cu spionul-zburător în ea, împreună cu alethiometrul, în punga pe care o avea la brâu. Fu bucuroasă când se văzu din nou pe drum.

Conducătorii căzuseră de acord cu Lee Scoresby ca atunci când vor ajunge la următorul popas îi vor umfla balonul iar el va spiona din aer. Bineînțeles că Lyra era înnebunită să urce și ea în balon, alături de el, și bineînțeles că acest lucru îi era interzis; dar merse în sanie cu el pe drum și îi împuie capul cu întrebări.

— Domnule Scoresby, cum ați zbura la Svalbard?

— Ai nevoie de un dirijabil cu un motor cu gaz, un fel de zepelin, sau de un vânt bun din sud. Dar, pe toți dracii, chiar că n-aș îndrăzni. Tu ai văzut vreodată locul ăsta? Cea mai sinistră, pustie și neospitalieră fundătură uitată de Dumnezeu.

— Doar mă gândeam așa, dacă Iorek Byrnison ar vrea să se întoarcă...

— L-ar omorî. Iorek este în exil. Imediat ce va pune piciorul acolo, o să-l facă bucăți.

— Cum vă umflați balonul, domnule Scoresby?

— În două feluri. Pot face hidrogen dacă torn acid sulfuric peste fier. Captez gazul emanat și umplu balonul încet, încet. Cealaltă metodă este să găsesc o gură cu gaz de pe lângă o mină de foc. E o grămadă de gaz acolo, alături de țițeiul de rocă. Pot la o adică să fac gaz din țiței de rocă, chiar și din cărbune; nu e greu să faci gaz. Dar cea mai rapidă cale este să folosești gazul-de-pământ. Cu o supapă bună umpli balonul într-o oră.

— Câți oameni poți căra?

— Șase dacă este nevoie.

— Poți să-l cari pe Iorek Byrnison cu armura?

— Am și făcut-o. L-am salvat o dată de la tătari, când îl izolaseră și îl înfometau – asta a fost în timpul campaniei din Tungusk; am zburat cu balonul până acolo și l-am luat. Sună ușor dar, mă-nțelegi, pe toți dracii, dacă n-a trebuit să calculez greutatea bătrânului la plesneală. Și pe urmă a trebuit să stau și să găsesc gaz-de-pământ sub fortul de gheață pe care și-l construise. Dar văzusem de sus, din aer, ce fel de sol era așa că mi-am zis că merge să sap acolo. Vezi tu, ca să cobor trebuie să las niște gaz să iasă din balon și nu mă mai pot ridica din nou fără altul în loc. Oricum, am reușit până la urmă, cu armură cu tot.

— Domnule Scoresby, știți că tătarii fac găuri în capetele oamenilor?

— Da, normal. Fac asta de mii de ani. În campania din Tungusk am capturat cinci tătari vii și trei dintre ei aveau găuri în craniu. Unul avea chiar două.

— Își fac asta *unul altuia*?

— Exact. Mai întâi taie în formă de cerc pe pielea capului ca să ridice un căpăcel de piele și să expună osul. Apoi taie un cerculeț de os din craniu, cu foarte mare grijă, ca să nu atingă creierul, și apoi cos pielea la loc.

— Eu credeam că fac asta numai dușmanilor lor!

— Pe toți dracii, nu! E un mare privilegiu. O fac pentru ca zeii să poată vorbi cu ei.

— Ai auzit vreodată de un explorator numit Stanislaus Grumman?

— Grumman? Bineînțeles. Am întâlnit o echipă a lui când am zburat peste Râul Ienisei, acum doi ani. De fapt, cred că *el* avea gaura asta făcută în cap. Face parte dintr-o ceremonie de inițiere, dar omul mi-a spus că nu știe prea multe despre asta.

— Deci... dacă era un fel de tătar onorific, nu l-ar fi omorât, nu-i așa?

— Să-l omoare? Păi ce, e mort?

— Da, i-am văzut capul, spuse Lyra cu mândrie. Tata l-a găsit. L-am văzut când l-a arătat Învățaților de la Colegiul Jordan, la Oxford.

— S-ar putea să nu fi fost capul lui Grumman, spuse Lee Scoresby. S-ar putea ca tatăl tău să-i fi dus în eroare pe Învățați.

— Da, e posibil, adăugă Lyra gânditoare. Le cerea bani.

— Și când au văzut capul i-au dat banii?

— Da.

— Bună șmecherie. Oamenii sunt șocați când văd așa ceva; nu le place să se uite prea îndeaproape.

— În special Învățații, zise Lyra.

— Ei bine, tu știi mai bine decât mine. Dar dacă ăla chiar era capul lui Grumman, pun pariu că nu l-au scalpat tătarii. Ei își scalpează doar dușmanii, nu și pe ai lor, iar el era tătar prin adopție.

Lyra se tot gândi la asta pe măsură ce înaintau. Simțea niște curenți puternici, plini de înțeles, care pluteau cu repeziciune în jurul ei: Coblerii și cruzimea lor, frica de Praf, orașul din Aurora, tatăl ei în Svalbard, mama ei... Și ea unde era? Alethiometrul, vrăjitoarele care zburau spre nord. Și sărmanul Tony Makarios; spionul-zburător mecanic, și ciudatul mod de a se lupta al lui Iorek Byrnison...

Adormi. Și cu fiecare oră ce trecea, se apropiau tot mai mult de Bolvangar.

Faptul că gitanii nu auziseră nimic despre doamna Coulter îi îngrijora pe Farder Coram și pe John Faa mai mult decât o lăsau pe Lyra să vadă; dar ei nu aveau de unde să știe că și Lyra era îngrijorată. Ea se temea de doamna Coulter și se gândea des la ea. Și, în timp ce Lordul Asriel era acum „tata", doamna Coulter nu era niciodată „mama", și motivul principal era daimonul doamnei Coulter, maimuța aurie care îi dăduse lui Pantalaimon un puternic sentiment de ură și dezgust și care, simțea Lyra, îi violase secretele, în special cel al alethiometrului.

Și era sigur că acum o urmăreau; ar fi fost o prostie să creadă altfel. Dovada era spionul-zburător, cel puțin.

Dar când dușmanul lovi, acesta nu avu chipul doamnei Coulter. Gitanii planificaseră să se oprească pentru odihna câinilor, pentru a repara niște sănii și pregătirea armelor pentru asaltul asupra Balvangarului. John Faa spera ca Lee Scoresby să găsească niște gaz-de-pământ pentru a-și umfla balonul mai mic (pentru că, pare-se că avea două) și să meargă înainte să spioneze terenul. Aeronautul urmărea starea vremii cu atenția unui marinar și, la un moment dat, spuse că va fi ceață și bineînțeles, de îndată ce se opriră se coborî peste ei o pâclă groasă. Lee Scoresby știa că n-ar fi în stare să vadă nimic de sus așa că trebui să se mulțumească cu

verificarea echipamentelor, deși toate erau într-o ordine meticuloasă. Apoi, fără nici un avertisment, o ploaie de săgeți se abătu asupra lor din întuneric.

Trei gitani fură doborâți imediat și își dădură duhul atât de încet încât nimeni nu auzi nimic. Numai în momentul în care căzură inerți printre hamurile câinilor sau se lăsară pe spate livizi, cei din imediata lor apropiere își dădură seama ce se întâmpla, și atunci fu prea târziu, pentru că încă un nor de săgeți se îndrepta spre ei. Câțiva se uitară în sus uluiți, dar nu văzură nimic, tot ce auzeau erau pocniturile rapide și neregulate care veneau dinspre sănii în momentul în care săgețile loveau lemnul, sau prelatele înghețate.

Primul care și-a venit în fire a fost John Faa, care a început să comande din centrul șirului de sănii. Mâinile înghețate și brațele amorțite ale oamenilor se grăbeau să le îndeplinească, în timp ce altă serie de săgeți căzu din cer ca o ploaie cu picături de otravă.

Lyra se afla în spațiu deschis și săgețile îi treceau pe deasupra capului. Pantalaimon auzi înaintea ei, se făcu leopard și o trânti la pământ, ca să o facă o țintă mai puțin vizibilă. Ștergându-și zăpada din ochi, ea se întoarse ca să încerce să vadă ce se întâmplă, pentru că semiîntunericul părea să fie plin de zgomot și confuzie. Auzi un mormăit asurzitor și scrâșnetul armurii lui Iorek Byrnison în timp ce sărea, așa blindat, peste sănii și se avânta în ceață, după care urmară țipete, mârâituri, fâșâituri, horcăituri, lovituri nimicitoare, urlete de groază și mugetul furiei ursului în timp ce răpunea dușmanii.

Dar cine erau *dușmanii*? Lyra nu văzuse încă nici o față. Gitanii se cățărau pe sănii ca să le apere dar asta (chiar și Lyra putea să vadă) îi făcea ținte sigure; iar flintele lor nu erau arme cu care să poți trage ușor cu mâinile în mănuși; auzise doar patru sau cinci împușcături față de ploaia

neîncetată de vâjâieli și pocnete ale săgeților. Și din ce în ce mai mulți oameni cădeau în fiecare minut.

— O, John Faa! N-ai avut cum să prevezi asta, iar eu nu te-am ajutat!

Dar nu avu la dispoziție mai mult de o secundă pentru a se gândi la asta pentru că se auzi o mârâitură puternică din partea lui Pantalaimon și ceva – alt daimon – se repezi la el și îl dărâmă la pământ, tăindu-i Lyrei respirația; și apoi simți mâini târând-o, ridicând-o, înăbușindu-i țipetele cu mănuși murdare și urât mirositoare, aruncând-o prin aer de la unul la altul și apoi trântind-o din nou cu fața în zăpadă: era amețită, lovită, cu răsuflarea tăiată. Brațele i-au fost strânse la spate până când au început să-i trosnească umerii și cineva i-a legat fedeleș încheieturile după care i-a aruncat o glugă pe cap pentru a-i înăbuși țipetele, pentru că de țipat țipa, nu glumă, și din toți plămânii:

— Iorek! Iorek Byrnison! Ajută-mă!

Dar putea el oare să o audă? N-avea cum să știe; era aruncată încolo și-ncoace și trântită pe o suprafață tare care apoi începu să se clatine și să se zguduie: o sanie. Sunetele care ajungeau până la ea erau sălbatice și confuze. Părea să fi auzit mugetul vocii lui Iorek Byrnison, dar era la mare depărtare și apoi se simți aruncată pe pământul tare, cu mâinile sucite, cu căluș în gură, hohotind de mânie și frică. Auzi voci ciudate care vorbeau în jurul ei.

— Pan! gemu ea.

— Sunt aici, șșșt, o să te-ajut să respiri. Stai cuminte...

Lăbuțele lui de șoricel traseră încet, încet de glugă până când i se eliberă gura iar ea înghiți cu poftă aerul înghețat.

— Cine sunt? șopti ea.

— Arată ca tătarii. Cred că l-au lovit pe John Faa.

— Nu...

— L-am văzut căzând. Dar trebuia să fi fost pregătit pentru un astfel de atac. Știm doar, nu?

— Noi ar fi trebuit să-l ajutăm! Ar fi trebuit să stăm cu ochii pe alethiometru.

— Șșșt. Prefă-te că ești inconștientă.

Se auzi șfichiuitul unui bici și urletele câinilor de sanie. Din felul în care se zgâlțâia și sărea, Lyra își putu da seama cu ce viteză mare mergeau și, deși încercă din răsputeri să audă zgomotele bătăliei, tot ce putu distinge era zgomotul izolat al unor focuri de armă undeva, la distanță, iar apoi tot ce auzi fu scârțâitul zăpezii și zgomotul pașilor câinilor.

— O să ne ducă la Cobleri, șopti ea.

Cuvântul *despicat* îi veni în minte. Simți cum întreg corpul i se umple de o frică oribilă iar Pantalaimon se cuibări strâns la pieptul ei.

— O să mă lupt! spuse el.

— Și eu. O să-i *omor*.

— Și Iorek Byrnison, când o să afle. O să-i facă bucățele pe toți!

— Cât de departe suntem de Bolvangar?

Pan nu știa dar fură de părere că erau la mai puțin de o zi de mers. După ce merseră atât de mult încât tot corpul o durea și îi era amorțit, viteza parcă se mai domoli puțin, iar cineva îi trase brutal gluga.

Lyra se uită în sus la o față asiatică lată, sub o glugă de blană, luminată de o lampă. Ochii negri aveau parcă în adânc un licăr de satisfacție, în special când Pantalaimon se strecură afară din hanoracul Lyrei ca să-și dezvelească dinții lui de hermină într-un șuierat amenințător. Daimonul omului, o lupoaică mare și fioroasă, își arătă colții spre Pantalaimon, dar acesta nu se clinti.

Omul o smuci pe Lyra și o puse într-o poziție șezândă, sprijinind-o de marginea saniei. Lyra continua să cadă într-o parte și în alta pentru că mâinile îi erau încă

legate strâns la spate așa că el, în loc să-i dezlege mâinile, îi legă și picioarele cât de strâns putu.

Printre fulgii mari de zăpadă și ceața groasă văzu cât de puternic era omul, ca și cel care conducea sania, cât de bine își țineau echilibrul în sanie, cât de familiarizați erau cu acest ținut, într-un fel în care gitanii nu erau.

Omul vorbi dar, firește, ea nu înțelese nimic. El încercă o altă limbă, dar cu același rezultat. Apoi încercă în engleză.

— Cum cheamă?

Pantalaimon se zburli în semn de avertisment, iar ea înțelese imediat ce voia să spună. Deci oamenii aceștia nu știau cine era! Nu o răpiseră din cauza legăturii ei cu doamna Coulter; deci, poate că nu erau plătiți de Cobleri.

— Lizzie Brooks, spuse ea.

— Lissie Broogs, repetă el. Noi ducem tine la loc frumos. Cu oamene drăguț.

— Cine sunteți voi?

— Oamene Samoyezi. Vânători.

— Unde mă duceți?

— Loc frumos. Oamene drăguț. Aveți *panserbørn*?

— Pentru protecție.

— Nu bun! Ha ha, urs nu folosit! Te luat cu noi oricum!

Râse tare. Lyra se controlă și nu spuse nimic.

— Cine oamene acolo? întrebă apoi omul, arătând în spate, înspre locul din care veniseră.

— Negustori.

— Negustori... Negoț cu ce?

— Blănuri, tărie, spuse ea. Frunză de fumat.

— Frunză de fumat vinde, blana cumpara?

— Da.

Îi spuse ceva tovarășului său, care îi răspunse scurt. În tot acest timp sania aluneca amețitor înainte, iar Lyra se trase în sus pentru a sta puțin mai comod și încerca

să vadă încotro se îndreptau; dar ningea atât de puternic iar cerul era întunecat; imediat se făcu prea frig pentru a se mai uita afară și se întinse din nou. Ea și Pantalaimon își puteau simți gândurile reciproc și încercau să rămână calmi, dar gândul că John Faa ar putea să fie mort... Și ce s-a întâmplat cu Farder Coram? Va reuși Iorek să îi omoare pe ceilalți Samoyezi? O vor putea găsi vreodată?

Pentru prima dată începu să își plângă puțin de milă.

După un timp destul de lung, omul o scuturâ de umăr și-i dădu o bucată de carne de ren uscată ca să mestece. Era râncedă și tare dar îi era foame iar aceasta era hrănitoare.

Își strecură ușor mâna în blănuri până dădu de alethiometru apoi luă încet, încet cutia cu spionul-zburător, o trase în jos și o băgă într-una din cizmele de blană. Pantalaimon se pitulă în forma lui de șoricel și o îndesă cât putu de adânc, printre peretele cizmei și partea de jos a ciorapului ei din blană de ren.

După ce termină de făcut asta închise ochii. Frica o făcea să se simtă extenuată și curând se cufundă într-un somn agitat.

Se trezi când mișcarea saniei se schimbă. Deodată deveni mai lină și când deschise ochii, pe deasupra ei treceau lumini orbitoare; erau atât de puternice încât trebui să își tragă gluga mai tare peste ochi înainte de a se putea uita din nou. Era îngrozitor de amorțită și înghețată dar reuși să se ridice destul de mult pentru a vedea că sania aluneca rapid, printre două rânduri de stâlpi înalți, fiecare cu o lumină anbarică puternică la vârf. Cum încerca să se orienteze, la sfârșitul bulevardului de lumini, trecură printr-o poartă de metal și ajunseră într-un vast spațiu deschis, ca un fel de piață goală sau ca o arenă pentru un fel de jocuri sau sporturi. Era perfect netedă și albă, și avea probabil în jur de cincizeci,

șaizeci de metri în suprafață. Curtea era împrejmuită cu un gard înalt de metal.

Sania se opri la capătul îndepărtat al acestei arene. Se aflau lângă o clădire joasă sau, mai degrabă, în fața unui șir de clădiri joase acoperite de straturi groase de zăpadă. Era greu de spus, dar avu impresia că între clădiri erau săpate tuneluri de comunicare, acoperite de zăpadă. La un capăt se vedea un pilon solid de metal care arăta familiar, deși nu putea spune ce anume îi amintea.

Înainte de a putea prinde mai multe detalii, omul din sanie îi tăie coarda din jurul gleznelor și o împinse afară brutal, în timp ce căpetenia saniei striga la câini ca să-i liniștească. Se deschise o ușă din clădire, la câțiva metri mai departe, și o lumină anbarică pluti peste capetele lor rotindu-se pentru a-i găsi, ca un reflector.

Bărbatul care o capturase pe Lyra o îmbrânci înainte ca pe un trofeu, fără însă a-i da drumul și spuse ceva. Silueta cu hanorac căptușit cu mătase de cărbune răspunse în aceeași limbă iar Lyra îi văzu trăsăturile: nu era Samoyed sau tătar. Ar fi putut fi un Învățat de la Jordan. Se uită la ea și în special la Pantalaimon.

Samoyedul vorbi din nou, iar omul din Bolvangar se adresă Lyrei:

— Vorbești engleza?

— Da, spuse ea.

— Daimonul tău ia întotdeauna forma aceasta?

Taman asta s-o întrebe! Lyra nu putu decât să tragă aer în piept cu gura deschisă. Dar Pantalaimon îi răspunse în felul lui propriu devenind șoim și repezindu-se de pe umărul Lyrei spre daimonul bărbatului, o marmotă mare, care încercă să-l zgârie cu o mișcare rapidă și scurtă și scuipă în momentul în care acesta făcu un cerc larg și se îndepărtă.

— Înțeleg, zise omul cu satisfacție în timp ce Pantalaimon se întorcea pe umărul Lyrei.

Samoyezii așteptau și se uitau cu speranță, bărbatul din Bolvangar dădu din cap și își scoase o mănușă pentru a putea băga mâna într-un buzunar. Luă o pungă strânsă la gură și numără în mâna vânătorului douăsprezece monede grele.

Cei doi samoyezi verificară banii și apoi îi puseră cu grijă deoparte, fiecare luând câte jumătate. Fără să arunce vreo privire înapoi, se urcară în sanie iar căpetenia pocni biciul și strigă la câini; aceștia străbătură rapid arena și ieșiră în bulevardul de lumini prinzând viteză, până când dispărură în întunericul din depărtare.

Omul deschidea ușa din nou.

— Intră repede. E cald și bine. Nu sta afară în frig. Cum te cheamă?

Vocea trăda un englez, fără nici un fel de accent pe care Lyra să-l poată numi. Vorba lui suna ca cea a oamenilor pe care îi întâlnise la doamna Coulter: elegantă și educată și importantă.

— Lizzie Brooks, spuse ea.

— Vino înăuntru Lizzie. Vom avea grijă de tine, nu-ți face griji.

Lui îi era mai frig decât ei, deși ea stătuse mult mai mult afară; bărbatul voia să intre din nou la căldură. Lyra se hotărî să facă pe proasta, reticentă și înceată, și începu să-și târșâie picioarele după ce trecu de pragul înalt al clădirii.

Erau două uși cu un spațiu larg între ele astfel încât să nu iasă prea mult aer cald, atunci când ieșeai pe ușa din exterior. O dată ce intrară în holul interior Lyra se trezi sufocată de o căldură insuportabilă și trebui să își descheie blănurile și să-și tragă gluga pe spate.

Erau într-un spațiu de aproximativ trei metri pătrați, cu coridoare la dreapta și la stânga iar în fața ei era un

fel de birou de recepție, cam ca cele pe care le întâlnești la spital. Totul era luminat puternic și te orbea cu reflexe ale suprafețelor lucioase albe sau de inox. În aer plutea miros de mâncare, o mâncare cunoscută, șuncă și cafea, iar dedesubtul acestuia, un vag și perpetuu miros de spital și doctorii; iar din pereții din jur venea un bâzâit ușor, aproape prea jos pentru a putea fi auzit; tipul de sunet cu care ori te obișnuiești ori înnebunești.

Pantalaimon acum sticlete îi șopti la ureche:

— Fă pe proasta! Tare de tot! Fii proastă și moale rău!

Adulții o priveau: bărbatul care o adusese, un alt bărbat care purta un halat alb și o femeie în uniformă de infirmieră.

— Englezi, spunea primul bărbat, aparent negustori.

— Vânători obișnuiți? Aceeași poveste?

— Același trib, din cât mi-am putut da seama. Soră Clara, poți să o iei, te rog, pe mica ăăă... și să ai grijă de ea?

— Bineînțeles, domnule doctor. Vino cu mine, draga mea, spuse sora și Lyra, supusă, o urmă.

Merseră de-a lungul unui coridor cu uși pe partea dreaptă și o cantină pe stânga din care se auzea zăngănitul cuțitelor și furculițelor și voci și dinspre care venea alt miros de mâncare. Sora era cam de vârsta doamnei Coulter, ghici Lyra, cu un păr aspru, fără expresie și așezat ordonat; era tipul de persoană care ar fi în stare să coasă o rană sau să schimbe un bandaj dar niciodată să spună o poveste. Daimonul ei, și Lyra simți un fior rece când observă, era un cățeluș alb (după un moment nu-și mai putu da seama de ce o trecuse fiorul acela).

— Cum te cheamă, draga mea? spuse sora, deschizând o ușă grea.

— Lizzie.

— Doar Lizzie?

— Lizzie Brooks.

— Și câți ani ai?

— Unșpe.

Lyrei i se spusese că era mică pentru vârsta ei, ce-o mai fi însemnat și asta. Nu-i diminuase niciodată importanța pe care și-o acorda dar își dădu seama că putea folosi acum lucrul acesta pentru a o putea face pe Lizzie să pară timidă și fraieră și insignifiantă și se lăsă puțin pe vine când intră în cameră.

Aștepta întrebări de genul de unde vine și cum a ajuns și își pregătea răspunsurile în minte dar nu doar imaginația îi lipsea surorii, ci și curiozitatea. De parcă Bolvangar ar fi fost la periferia Londrei și copiii soseau acolo tot timpul, așa de mare interes arăta față de ea sora Clara. Daimonul ei nesuferit tropăia alături de călcâiul ei la fel de teleghidat și golit de orice expresie ca și ea. În camera în care intrară erau o canapea, o masă, două scaune, un fișet, un dulap din sticlă cu medicamente și bandaje și o chiuvetă. Imediat ce pătrunseră înăuntru sora îi luă haina și o aruncă pe podea.

— Jos și restul, dragă, spuse ea. O să ne uităm puțin la tine, ca să vedem dacă ești frumoasă și sănătoasă, fără degerături sau umflături și apoi o să-ți găsim niște haine drăguțe, curate. O să te ducem și la duș, adăugă ea pentru că Lyra nu se schimbase sau spălase de zile întregi și în căldura sufocantă de aici acest lucru devenea din ce în ce mai evident.

Pantalaimon flutură din aripi în semn de protest dar Lyra îl potoli cu o încruntătură. Pantalaimon se cuibări pe canapea, pe măsură ce hainele Lyrei cădeau, una câte una, spre resentimentul și jena ei, pe care avu totuși prezența de spirit să le ascundă pozând într-o biată fetiță apatică și tare de cap.

— Și punga cu bani, Lizzie, spuse sora și îi desfăcu punga de la brâu cu degete puternice. Merse să îi dea drumul peste grămada cu celelalte haine ale Lyrei dar se opri simțind marginea alethiometrului.

— Ce-i asta? spuse ea și deschise punga.

— E doar un fel de jucărie. E-a mea.

— Da, drăguță, n-o să ți-o ia nimeni, spuse sora Clara desfăcând catifeaua neagră.

— E drăguță, nu-i așa? Ca o busolă. Gata, la duș cu tine, continuă ea punând alethiometrul jos și trăgând o perdea din mătase de cărbune dintr-un colț.

Lyra intră fără nici un chef în apa călduță și se săpuni în timp ce Pantalaimon stătea agățat cu gheruțele de galerie. Amândoi erau conștienți că nu trebuie să pară prea vioi, pentru că daimonii oamenilor proști erau și ei proști. După ce o spălă și o șterse, sora îi luă temperatura și apoi îi examină ochii și gâtul iar apoi îi măsură înălțimea și o puse pe un fel de cântar după care scrise ceva pe o mapă. Apoi îi dădu Lyrei o pijama și un capot. Erau curate și de bună calitate, ca hanoracul lui Tony Makarios dar, din nou, parcă păreau să aibă ceva de mâna a doua. Lyra se simțea foarte neliniștită.

— Astea nu-i ale mele, spuse ea.

— Nu, drăguță. Hainele tale trebuie să fie duse la spălat.

— O să mi le dea înapoi pe ale mele?

— Așa cred. Da, bineînțeles.

— Ce-i asta?

— Se numește Stația Experimentală.

Acesta nu era un răspuns, dar, în timp ce Lyra ar fi subliniat acest lucru și ar fi cerut mai multe informații, nu crezu că Lizzie Brooks ar fi făcut-o; așa că stătu fără reacție, se lăsă îmbrăcată și nu mai spuse nimic.

— Vreau jucăria înapoi, spuse ea cu încăpățânare, când era gata îmbrăcată.

— Ia-o dragă, spuse sora. N-ai vrea mai bine un ursuleț de pluș? Sau o păpușică frumoasă?

Deschise un sertar în care erau așezate, ca niște obiecte fără viață, niște jucării pufoase. Lyra se forță să se

ridice în picioare și pretinse că se gândește preț de câteva momente, după care luă o păpușă de cârpă cu ochi mari și goi. Nu avusese niciodată o păpușă, dar știa ce trebuie să facă și o strânse absent la piept.

— Dar punga mea? spuse ea. Îmi place să-mi țin jucăria în ea.

— Bine dragă, spuse sora Clara, care completa un formular pe hârtie roz.

Lyra își încheie pijamaua străină și își legă punga din scai în jurul mijlocului.

— Dar haina și cizmele mele? spuse ea. Și mănușile mele și toate astea?

— O să ți le spălăm noi, spuse sora automat.

Apoi se auzi bâzâitul unui telefon și, în timp ce sora vorbea la telefon, Lyra se aplecă repede pentru a recupera și cealaltă cutie, în care era spionul-zburător, pe care o puse în punga cu alethiometrul.

— Hai Lizzie, spuse sora, punând receptorul în furcă. Să mergem să-ți găsim ceva de mâncare. Presupun că ți-e foame.

O urmă pe sora Clara la cantină unde erau în jur de 12 mese albe rotunde, pline de firimituri și cercuri lipicioase lăsate de paharele cu suc sau lapte. Pe un cărucior de inox era un munte de farfurii și tacâmuri murdare. Nu erau ferestre, așa că pentru a da impresia de lumină și spațiu, un perete era acoperit cu o fotogramă uriașă înfățișând o plajă tropicală cu cer senin albastru, nisip strălucitor și palmieri cu nuci de cocos.

Bărbatul care o adusese lua o tavă de pe tejgheaua de la bucătărie.

— Mănâncă tot, spuse el.

Nu era nevoie să se înfometeze, așa că mâncă cu poftă tocănița și piureul de cartofi. Urmă un castronel cu compot de piersici și înghețată. În timp ce mânca, bărba-

tul și sora vorbeau încet la altă masă, iar când termină sora îi aduse un pahar cu lapte cald și luă tava.

Bărbatul veni și se așeză în fața ei. Daimonul lui, marmota, nu părea să fie la fel de lipsit de viață precum cățelul sorei, dar acum stătea cuminte, pe umărul lui, și asculta.

— Așa, Lizzie, spuse el. Ai mâncat destul?

— Da, mulțumesc.

— Aș vrea să îmi spui de unde vii. Poți?

— Londra, spuse ea.

— Și ce faci tu aici în Nord, atât de departe?

— Cu tata, mormăi ea. Ținea ochii în jos evitând privirea marmotei și încercând să arate ca și cum era gata să izbucnească în lacrimi.

— Cu tatăl tău? Da, înțeleg. Și ce face el prin părțile astea ale lumii?

— Negoț. Venim cu frunze de fumat din Noua Danemarcă și cumpărăm blănuri.

— Și tatăl tău era singur?

— Nu, era și unchii mei, cu toții, și mai era și alți oameni, spuse ea vag, fiindcă nu știa ce îi spusese vânătorul samoyed.

— De ce te-a luat cu el într-o asemenea călătorie, Lizzie?

— Fin'că acu' doi ani l-a adus pe frate-miu și mie mi-a spus pe tine te iau la anu', numa' că nu m-a luat niciodată și eu i-am spus mereu și până la urmă, m-a luat.

— Și câți ani ai?

— Unșpe.

— Buun, bun. Ei bine, Lizzie, ești o fetiță norocoasă. Vânătorii aceia care te-au găsit te-au adus în cel mai bun loc în care te-ai putea afla vreodată.

— Nu m-au găsit, spuse ea cu îndoială. A fost o bătaie. Ei era foarte mulți și avea săgeți...

— O, nu cred. Cred că trebuie să te fi aventurat undeva mai departe de tabăra tatălui tău și să te fi pierdut. Vânătorii aceia te-au găsit singură și te-au adus direct aici. Asta s-a întâmplat, Lizzie.

— Eu am văzut o luptă, spuse ea. Ei trăgea cu săgeți în noi și-așa... Vreau la tata! spuse ea mai tare și simți că începe să plângă.

— Ei bine, ești în siguranță aici până când vine să te ia, spuse doctorul.

— Da' i-am văzut cum trăgea cu săgeți!

— Ah, ai crezut că ai văzut. Acest lucru se întâmplă deseori când stai mult în frig, Lizzie. Adormi și visezi urât și apoi nu îți mai aduci aminte ce este adevărat și ce nu. Aceea nu a fost o luptă, nu-ți face griji. Tatăl tău este bine sănătos și va porni să te caute și în curând va ajunge aici, pentru că acesta este singurul loc pe o rază de sute de mile, știi, și ce surpriză va avea să te găsească aici, frumoasă și sănătoasă! Acum, sora Clara o să te ducă în dormitor unde o să te întâlnești cu alte fetițe și cu alți băieței care s-au pierdut în ținuturile sălbatice ale Nordului, la fel ca și tine. Gata, fugi. O să mai avem o mică discuție de dimineață.

Lyra se ridică, strângând păpușa la piept, iar Pantalaimon sări pe umărul ei în momentul în care sora deschise ușa pentru a-i conduce afară.

Alte coridoare... iar Lyra *era chiar* obosită acum, îi era atât de somn încât căsca încontinuu și abia își mai putea mișca picioarele în papucii moi de pâslă pe care i-i dăduseră. Lui Pantalaimon îi cădea capul și trebui să se transforme în șoricel și să se așeze în buzunarul capotului Lyrei. Lyra avu impresia că vede un șir de paturi, fețe de copii și o pernă apoi adormi buștean.

Cineva trăgea de ea să se scoale. Primul lucru pe care îl făcu fu să se pipăie la șold și ambele cutii erau acolo,

încă în siguranță; așa că încercă să deschidă ochii dar, ah, era atât de greu; nu îi fusese niciodată atât de somn.

— Trezește-te! Trezește-te!

Era mai mult o șoaptă decât o voce. Cu un efort uriaș, ca și cum ar fi împins un bolovan imens în susul unui deal, Lyra se forță să se ridice.

În lumina slabă care venea de la bec anbaric de putere foarte mică de deasupra ușii, văzu alte trei fetițe îngrămădite în jurul ei. Nu era ușor să vadă pentru că ochii îi erau împăienjeniți dar păreau să fie cam de aceeași vârsta ca și ea, și vorbeau englezește.

— S-a trezit.

— I-au dat pastile de dormit. Trebuie...

— Cum te cheamă?

— Lizzie, bolborosi Lyra.

— Mai sunt mulți copii de venit? întrebă una dintre fetițe.

— Habar n-am. Doar eu.

— Și unde te-au prins?

Lyra se chinui să se ridice. Nu-și aducea aminte să fi luat vreun somnifer, dar putea foarte bine să fi fost ceva în laptele acela cald pe care l-a băut. Capul îi era plin de vârtejuri și în spatele ochilor simțea o durere surdă.

— Unde suntem aicea?

— La mama ciorilor. Nu ne spun.

— De obicei aduc mai mulți copii o dată.

— Ce fac? reuși să întrebe Lyra, încercând să-și adune mințile amorțite, în timp ce Pantalaimon se agita și el să se trezească.

— Nu știm, spuse fetița care vorbea cel mai mult. Era o fetiță înaltă cu părul roșcat și cu mișcări rapide și sacadate și un puternic accent londonez. Ne fac un fel de teste, ne măsoară, și toate astea...

— Măsoară Praful, spuse o altă fetiță, prietenoasă, plinuță și cu părul negru.

— Nu știi *tu*, spuse prima fetiță.

— Ba da, spuse a treia, care arăta ca un copil supus, strângându-și la piept daimonul iepure. I-am auzit vorbind.

— Apoi ne iau unul câte unul și asta-i tot ce știm. Nimeni nu se mai întoarce, spuse roșcata.

— Știi, e băiatul ăsta, spuse fata plinuță, el crede...

— Nu-i spune! zise roșcata. Nu încă.

— Sunt și băieți aici?

— Ăhă. Suntem mulți. Cred că vreo treizeci.

— Ba, mai mult decât atât zise fetița plinuță. Cred că spre patruzeci.

— Numai că ne tot iau, spuse roșcata. De obicei la început aduc un grup întreg și pe urmă suntem mulți, așa, și pe urmă dispar unul câte unul.

— Sunt Cobleri, spuse fetița plinuță. Ai auzit de Cobleri. Ne era la toți frică de ei până când am fost prinși...

Lyra devenea din ce în ce mai conștientă. Daimonii celorlalte fetițe, în afară de iepure stăteau aproape și ascultau la ușă și toate vorbeau numai în șoaptă. Lyra le întrebă cum le cheamă. Roșcata era Annie, bruneta plinuță era Bella iar cea slabă era Martha. Nu știau numele băieților pentru că cele două sexe erau separate în majoritatea timpului. Nu fuseseră tratate rău.

— E binișor pe-aici, spuse Bella, nu prea ai mare lucru de făcut în afară de faptul că ne dau teste și ne pun să facem exerciții și apoi ne măsoară și ne iau temperatura și toate astea. E cam plictisitor, zău.

— În afară de dățile când vine doamna Coulter, spuse Annie.

Lyra trebui să se forțeze să nu țipe iar Pantalaimon flutură din aripi atât de puternic încât celelalte fetițe îl observară.

— Are emoții, spuse Lyra și îl mângâie. Trebuie să ne fi dat niște pastile de dormit, așa cum ați spus, pentru că suntem amândoi somnoroși. Cine este doamna Coulter?

— Este cea care ne-a prins, pe majoritatea, mă rog, spuse Martha. Toți ceilalți copii vorbesc despre ea. Când vine, știi că sigur o să dispară din copii.

— Îi place să-i privească pe copii când sunt luați, îi place să se uite la ce ne fac. Băiatul ăsta, Simon, crede că ne omoară și că doamna Coulter se uită.

— Ne *omoară*? spuse Lyra zguduindu-se.

— Cred că așa trebuie să facă. Fin'că nimeni nu se mai întoarce.

— Și tot au ceva și cu daimonii, spuse Bella. Îi cântăresc și îi măsoară și astea...

— Vă *ating daimonii* voștri?

— Nu! Doamne! Pun cântare și aparate de măsurat iar daimonii trebuie să se suie pe ele și să se schimbe și apoi scriu tot felul de chestii pe mapele alea și fac poze. Și te pun în dulapul ăsta și măsoară Praful tot timpul, nu se opresc niciodată să măsoare Praful.

— Ce praf? spuse Lyra.

— Nu știm, spuse Annie. Ceva din spațiu. Nu praf din ăsta, adevărat. Dacă n-ai Praf e bine. Dar toată lumea face Praf până la urmă.

— Știi ce l-am auzit o dată pe Simon că zicea? spuse Bella. Zicea că tătarii își fac găuri în cap ca să lase să intre Praful.

— Da, de parcă el ar ști, făcu Annie cu dispreț. Cred că o s-o întreb pe doamna Coulter când vine.

— Ba n-o să ai curaj! zise Martha cu admirație.

— Ba da!

— Când vine? întrebă Lyra.

— Poimâine, spuse Annie.

O transpirație rece, de groază, umplu spatele Lyrei, iar Pantalaimon se târî foarte aproape de ea. Avea doar o zi în care trebuia să îl găsească pe Roger și să descopere tot ce putea despre locul acesta și apoi ori să evadeze, ori să fie salvată; și dacă toți gitanii fuseseră omorâți,

cine îi va ajuta pe copii să supraviețuiască în sălbăticia înghețată?

Celelalte fetițe continuară să vorbească dar Lyra și Pantalaimon se cuibăriră amândoi adânc în pat și încercară să se încălzească, conștienți de faptul că la sute de mile depărtare, de jur împrejurul patului lor nu era nimic altceva decât teroare.

Lyrei nu-i stătea în fire să cadă pe gânduri; era un temperament sangvin și practic și în plus de asta, nu avea prea multă imaginație. Nici o persoană cu multă imaginație nu ar fi crezut serios că era posibil să vină aici și să-l salveze pe prietenul ei Roger, sau, dacă s-ar fi gândit la asta, un copil cu imaginație ar fi inventat imediat niște căi prin care să fie imposibil. Dacă ești mincinos experimentat nu înseamnă neapărat că trebuie să ai o imaginație bogată. Mulți mincinoși de primă clasă nu au deloc imaginație; asta e ceea ce le conferă minciunilor lor un aer atât de puternic de autenticitate.

Acum că era în mâinile Comitetului de Oblații, Lyra nu se lăsă cuprinsă de teroare și disperare gândindu-se la ceea ce se întâmplase cu gitanii. Toți erau luptători foarte buni și chiar dacă Pantalaimon a spus că l-a văzut pe John Faa rănit, poate că s-a înșelat; sau, dacă nu s-a înșelat, poate că nu a fost rănit rău. Era pur și simplu un mare ghinion că picase în mâinile samoyezilor, dar gitanii vor veni în curând să o salveze iar dacă ei nu vor putea, nimic nu îl va putea opri pe Iorek Byrnison să vină și să o ia de acolo, și apoi vor zbura cu balonul lui Lee Scoresby până la Svalbard și îl vor salva pe Lordul Asriel.

În mintea ei, situația se reducea exact la aceste acțiuni.

Așa că în dimineața următoare, când se trezi în dormitor, era curioasă și gata să țină piept tuturor surprizelor pe care le va aduce ziua.

Și abia aștepta să-l vadă pe Roger și, mai ales, să-l vadă ea înainte de a o vedea el.

Nu avu mult de așteptat. Copiii din dormitoare fură sculați de surorile care se ocupau de ei, la ora șapte și jumătate. S-au spălat și s-au îmbrăcat și apoi au intrat cu toții la cantină, pentru micul dejun.

Și iată-l și pe Roger.

Stătea cu alți cinci băieți la o masă chiar lângă ușă. Coada de la tejgheaua de unde se lua mâncarea trecea exact pe lângă ei iar ea scăpă intenționat o batistă și se ghemui să o ridice, aplecându-se tare exact lângă scaunul lui astfel încât Pantalaimon să poată vorbi cu daimonul lui Roger, Salcilia.

Salcilia era becață, și începu să fluture din aripi atât de tare încât Pantalaimon trebui să se facă pisică și să sară la ea și s-o pună la pământ. Erau frecvente aceste încăierări scurte între daimonii copiilor, din fericire, și nimeni nu dădu prea mare atenție incidentului, dar Roger păli imediat. Lyra nu mai văzuse vreodată pe cineva atât de alb la față. Se uită în sus spre Lyra, care îl privea fix și semeț, și culoarea îi reveni un pic în obraji în momentul în care se aplecă peste masă plin de speranță, înflăcărare și bucurie. Doar faptul că Pantalaimon o zgâlțâia ferm pe Salcilia îl împiedică pe Roger să strige în gura mare și să sară să o îmbrățișeze pe vechea lui tovarășă de joacă de la Colegiul Jordan.

Lyra se uită în altă parte, prefăcându-se cât putea ea de disprețuitoare, își dădu ochii peste cap de câteva ori la noile ei prietene și îl lăsă pe Pantalaimon să explice. Cele patru fete își luară tăvile cu fulgi de porumb și pâine prăjită și se așezară împreună, o gașcă formată pe moment, excluzându-i pe toți ceilalți pentru a-i putea bârfi.

Nu poți ține un grup mare de copii într-un singur loc, pentru mult timp, fără să le dai multe lucruri de făcut,

iar în unele privințe Bolvangar era condusă ca o școală, cu activități pe orar cum ar fi gimnastica și arta. Fetele erau separate de băieți cu excepția meselor și pauzelor, deci abia spre sfârșitul dimineții, după o oră și jumătate de cusut, sub indicațiile unei surori, Lyra avu ocazia să vorbească cu Roger. Dar trebuia să pară natural; asta era partea cea mai grea. Toți copiii erau cam de aceeași vârstă, și era tocmai aceea la care băieții vorbesc cu băieți iar fetele cu fete, fiecare făcându-și un țel declarat din a ocoli pe cât se poate sexul opus.

Se ivi ocazia din nou, la cantină, când copiii se adunară la gustare: un pahar de lapte cu biscuiți. Lyra îl trimise pe Pantalaimon, sub formă de muscă, să vorbească cu Salcilia pe peretele de lângă masa lor, în timp ce ea și Roger stăteau tăcuți în mijlocul grupurilor lor separate. Era dificil să vorbești când atenția daimonului tău e concentrată în altă parte, așa că Lyra se prefăcu prost dispusă și adoptă o atitudine revoltată în timp ce își sorbea laptele împreună cu celelalte fete. Jumătate din gândurile ei erau cufundate în zumzăitul aproape imperceptibil al discuțiilor dintre cei doi daimoni, și nu asculta mai deloc discuția fetelor, dar la un moment dat auzi o altă fetiță, cu un păr blond, strălucitor, spunând un nume care o făcu să tresară și să-și îndrepte spatele.

Era numele lui Tony Makarios. Cum atenția Lyrei sări înspre acest fapt, Pantalaimon trebui să își mai domolească verva cu care îi șoptea la ureche daimonului lui Roger, și ambii copii ascultară cu atenție ce spunea fetița.

— Ba nu, eu știu de ce l-au luat, spuse ea, pe măsură ce capetele copiilor se adunau în jurul ei. Pentru că daimonul lui nu se mai schimba. Au crezut că e mai bătrân decât pare, sau cam așa ceva, și nici el nu era copil mic. Dar, zău, daimonul lui chiar nu se schimba prea des pentru că nici Tony nu prea gândea. Eu am văzut-o că se schimba. Se numea Ratter...

— De ce-i interesează atât de mult daimonii? spuse Lyra.

— Nimeni nu știe, zise fetița blondă.

— Eu știu, spuse un băiețel care ascultase tot. Știi ce fac? îți omoară daimonul și pe urmă se uită să vadă dacă mori.

— Păi atunci de ce repetă același lucru mereu și mereu, cu fiecare copil? întrebă cineva.

— N-ar fi nevoie s-o facă decât o singură dată, nu?

— Eu *știu* ce fac, spuse prima fetiță.

Atenția tuturor era deja concentrată asupra ei. Dar pentru că nu voiau ca personalul să descopere despre ce vorbeau trebuiră să adopte o atitudine dezinteresată, pe jumătate neglijentă, dar ascultau cu inima la gât.

— Cum? spuse cineva.

— Fin'că eram cu el când au venit să-l ia. Eram în debara, spuse ea.

Se îmbujorase toată. Dacă se așteptase să audă glume și răutăți, acestea nu veniră. Toți copiii ascultau cuminți și nici unul nu zâmbi măcar.

Fetița continuă:

— Stăteam cuminți și pe urmă a venit sora aia cu vocea blândă. Și vine sora și zice, haide, vino, Tony, știu că ești acolo, hai afară, n-o să-ți facem nici un rău... și el zice, ce-o să-mi faceți? și ea zice te adormim și pe urmă o să-ți facem o mică operație și apoi ai să te trezești și n-o să mai ai nimic. Dar Tony n-a crezut-o. Îi zice:

— Găuri! spuse cineva. Îți fac găuri în cap, ca tătarii! *Pun pariu*! spuse cineva.

— Taci din gură! Ce a mai spus sora? interveni altcineva. Deja în jur de doisprezece sau chiar mai mulți copii erau adunați în jurul mesei ei iar daimonii, tot atât de nerăbdători ca și copiii se întindeau și ciuleau urechile, să audă tot.

Fetița blondă continuă:

— Tony voia să știe ce-o să-i facă lui Ratter, înțelegeți? Și sora zice, că o să adoarmă și ea, la fel ca și tine. Și Tony zice: o s-o omorâți, nu? Știu io. Și noi știm ce să-ntâmplă... și sora zice: nu, bineînțeles că nu. E doar o mică operație. Ca un fel de tăietură. Nici măcar nu te doare, dar mai întâi te adormim, ca să fim siguri că nu simți nimic.

În toată cantina se făcuse liniște. Sora care îi supraveghea plecase pentru moment iar ghișeul de la bucătărie era închis, așa că nimeni nu putea auzi de acolo.

— Ce fel de tăietură? întrebă un băiat cu vocea pieritată, mort de frică.

— A zis doar atâta: e ceva care te face să fii mai matur. Și a zis că toată lumea trebuie să o facă, că d'aia daimonii oamenilor mari nu se schimbă cum fac ai noștri. Așa că trebuie să facă tăietura asta ca să-i facă să stea într-o formă pentru totdeauna și-așa ajungi să crești mare.

— Dar...

— Asta înseamnă?

— Ce, că, toți oamenii mari au făcut tăietura asta?

— Dar?

Deodată toate vocile amuțiră ca și cum ar fi fost ele însele tăiate și toți ochii se îndreptară spre ușă. Sora Clara stătea în prag placidă, domoală și prozaică iar alături de ea era un bărbat într-un halat alb, pe care Lyra nu-l mai văzuse până atunci.

— Bridget McGinn, spuse el.

Fetița blondă se ridică tremurând. Daimonul ei veveriță i se strânse la piept.

— Da, domnule? spuse ea, cu o voce abia auzită.

— Termină-ți băutura și vino cu sora Clara, spuse el. Iar restul, hai, fugiți la orele voastre.

Ascultători, copiii își lăsară cănile pe căruciorul de inox, părăsind locul în liniște. Nici unul nu se uită la

Bridget McGinn cu excepția Lyrei, care văzu fața micuței blonde: era lividă.

Restul dimineții respective se scurse cu lecții și exerciții. La Stație era și o mică sală de gimnastică, pentru că era greu să faci exerciții afară, în timpul lungii nopți polare, și fiecare grup de copii se jucau pe rând, în sală, sub supravegherea atentă a unei surori. Trebuiau să formeze echipe și să arunce mingea. La început Lyra, care în viața ei nu mai jucase așa ceva, se simți un pic pierdută pentru că nu știa ce să facă. Dar avea o constituție atletică, era rapidă și un caracter de lider înnăscut așa că, în scurt timp, descoperi că îi place chiar destul de mult. Strigătele copiilor, țipetele și huiduielile daimonilor umpleau sala și, destul de repede, făcură să dispară gândurile înfricoșătoare și rele, ceea ce, bineînțeles, era exact lucrul pe care trebuia să-l facă exercițiul.

La prânz, când copiii stăteau din nou la coadă în cantină, Lyra îl simți pe Pantalaimon cum scoate un mic chiuit în semn de recunoaștere, și se întoarse; chiar în spatele ei era Billy Costa.

— Roger mi-a spus că ești aicea; bâigui el.

— O să vină fratele tău și cu John Faa și cu tabăra întreagă de gitani. O să vină să te ia acasă.

Aproape că scoase un strigăt de bucurie, dar îl înăbuși cu un tușit.

— Și tre' să-mi zici Lizzie, îi spuse Lyra, *niciodată* Lyra, ai auzit? Și tre' neapărat să-mi spui tot ce știi, clar?

Se așezară la aceeași masă cu Roger și Billy. Era mai ușor în timpul prânzului, când copiii stăteau mai mult la masă și la coadă iar ghișeul de la bucătărie era tot timpul aglomerat. În zgomotul cuțitelor, furculițelor și farfuriilor, Billy și Roger îi spuseră amândoi tot ce știau. Billy auzise de la o soră că toți copiii care făcuseră operația erau duși în niște cămine, undeva mai spre sud,

ceea ce explica într-un fel cum ajunsese Tony Makarios să bântuie prin sălbăticie. Dar Roger avea să-i spună ceva și mai interesant.

— Am găsit o ascunzătoare, spuse el.

— Ce? Unde?

— Vezi tabloul ăla...? Se referea la fotograma cea mare cu plaja tropicală. Dacă te uiți în colțul din dreapta de sus, vezi placa aia de tavan?

Tavanul era făcut din plăci dreptunghiulare, asamblate pe o structură din rame de oțel, iar colțul plăcii de deasupra fotogramei era ușor ridicat.

— Am văzut-o, spuse Roger, și m-am gândit că poate și altele sunt ca asta așa că am încercat să le mișc și se ridică toate. Se ridică uite-așa, dacă tragi de ele. Io și cu băiatu' ăsta, am încercat odată-ntr-o noapte, din dormitoru' nostru, înainte să-l ia. E loc acolo și poți să te bagi și să te târăști...

— Cât de departe poți să te târăști prin tavan?

— Habar n-am. Noi ne-am dus doar nițel. Am zis că, la nevoie, putem să ne-ascundem acolo, da' cred c-o să ne găsească.

Lyra vedea locul nu ca pe o ascunzătoare, ci ca pe o autostradă. Era cel mai bun lucru pe care-l auzise de când ajunsese în locul acela. Dar nu putură vorbi mai mult pentru că un doctor ciocăni în masă cu o lingură și începu să vorbească.

— Copii, ascultați, spuse el. Ascultați cu atenție. Din când în când trebuie să facem câte un exercițiu de simulare a unui incendiu. Este foarte important ca toți să fim îmbrăcați cum trebuie și să putem ieși afară fără să intrăm în panică. Așa că, în după-amiaza aceasta, vom avea alarmă falsă. Când sună alarma trebuie să încetați orice activitate și să faceți ce spune cel mai apropiat adult de lângă voi. Să fiți foarte atenți unde vă duc.

Acela este locul în care trebuie să ajungeți în cazul unui incendiu adevărat.

Ei bine, gândi Lyra, asta-i o idee bună.

În prima parte a după-amiezii, Lyra și patru alte fetițe merseră să li se facă testul pentru Praf. Doctorii nu spuneau că asta făceau, dar era foarte ușor de ghicit. Erau duse una câte una într-un laborator, și, bineînțeles, s-au speriat foarte tare; ce oribil ar fi, se gândea Lyra, dacă ar muri fără să le dea o lovitură! Dar se pare că nu aveau încă de gând să-i facă operația.

— Vrem să facem niște măsurători, explică doctorul.

Era greu să vezi diferențele dintre acești oameni: toți arătau la fel în halatele lor albe, cu mapele și pixurile în mână, iar femeile semănau și ele foarte mult una cu alta, cu uniformele și atitudinea lor placidă și moartă, care le făcea să pară toate surori de sânge.

— Eu am fost măsurată ieri, spuse Lyra.

— Aa, astăzi facem alt fel de măsurători. Suie-te pe placa aceea de metal, te rog, ah, dă-ți jos pantofii, mai întâi. Bine, ține-ți daimonul în brațe, dacă vrei. Capul sus, privirea înainte, așa, uită-te fix la luminița verde, așa, ...bravo, gata!

Fulgeră o lumină puternică. Doctorul o făcu să se întoarcă și la stânga și la dreapta, să se uite în diferite puncte și de fiecare dată se auzea un clic și fulgera o lumină puternică.

— Buun. Așa, acum vino la aparatul acesta și pune mânuța în tubul acela, așa, încet. Nu-ți face nimic, hai, nu-ți fie frică, îți promit eu, că nu-ți face nimic. Așa, îndreaptă degetuțele. Gata, așa, asta e.

— Dar *ce* măsurați? întrebă ea. Praful?

— Cine ți-a spus despre Praf?

— O fetiță, nu știu cum o cheamă. Zicea că avem Praf peste tot, dar eu nu sunt prăfuită, am făcut duș aseară.

— A, este alt fel de praf. Nu îl poți vedea cu ochiul liber. Este un praf special. Acum strânge pumnul – bravo. Așa, acum, dacă pipăi bine acolo, înăuntru, o să dai de ceva ca un mâner, da? L-ai găsit? Bun, acum apucă-l în mână, așa, ce fetiță cuminte. Acum poți să îți pui mânuța cealaltă așa, să o lași ușor pe globul acela de alamă. Bine, așa. Acum o să simți ceva ca o furnicătură mică, nu-ți face nimic, e doar puțin curent anbaric...

Pantalaimon, în forma lui cea mai încordată și precaută, de pisică sălbatică, făcea ture pe lângă aparat, cu ochii plini de suspiciune, oprindu-se mereu să se frece de picioarele Lyrei.

Era deja sigură că nu aveau să îi facă operația încă, și, de asemenea, era sigură că deghizarea ei ca Lizzie Brooks era foarte bună, așa că riscă o întrebare.

— De ce le tăiați daimonii copiilor?

— Ce? Cine ți-a vorbit despre treaba aceasta?

— Fetița asta, nu știu cum o cheamă. A zis că le tăiați daimonii.

— Prostii...

Era totuși agitat. Ea continuă:

— Pentru că îi luați unul câte unul și nu se mai întorc niciodată. Și unii cred că-i omorâți și alții spun altceva, și fetița asta mi-a spus că le tăiați...

— Nu este adevărat deloc. Atunci când luăm copii o facem pentru că este timpul ca ei să meargă în altă parte. Cresc mari. Mi-e teamă că prietena ta se ambalează prea tare. Nimic din toate astea! Nici măcar să nu te gândești la așa ceva! Cine este prietena ta?

— Eu am venit abia ieri. Nu știu cum îl cheamă pe nici un copil.

— Cum arată?

— Am uitat. Cred că avea părul așa, castaniu... sau șaten, parcă... habar n-am.

Doctorul se duse să vorbească încet cu sora. În timp ce cei doi stăteau de vorbă Lyra le urmări daimonii. Daimonul surorii era o pasăre frumoasă și era la fel de lipsit de viață și curiozitate ca și câinele surorii Clara, iar al doctorului era o molie mare și greoaie. Nici unul nu făcu o mișcare. Erau treji pentru că ochii păsării străluceau iar antenele moliei se unduiau larg, dar nu erau animați în nici un fel, așa cum se așteptase să-i vadă Lyra. Poate că, de fapt, chiar nu îi interesa să afle nimic.

Imediat doctorul se întoarse și continuă examenul, cântărind-o pe Lyra separat și pe Pantalaimon separat, uitându-se la ea din spatele unui ecran special, măsurându-i bătăile inimii, punând-o să stea nemișcată sub un fel de cioc care șuieră și scoase un fel de aer rece.

În mijlocul unuia dintre teste, începu să sune o sonerie și nu se mai opri.

— Alarma de incendiu, oftă doctorul. Foarte bine Lizzie, acum urmeaz-o pe sora Betty.

— Dar toate hainele lor groase sunt în incinta cu dormitoarele, domnule doctor. Nu poate ieși afară așa. Credeți că ar fi bine să mergem acolo mai întâi?

Era agasat că îi fuseseră întrerupte experimentele și pocni din degete cu iritare.

— Presupun că acesta este exact tipul de lucru pe care practica aceasta este menită să o arate, spuse el. Ce porcărie.

— Când am venit ieri, îi sări Lyra în ajutor, sora Clara mi-a pus celelalte haine într-un dulap acolo, în prima cameră în care m-a examinat. Cea de alături. Aș putea să le port pe acelea.

— Bună idee! spuse sora. Repede atunci.

Cu un sentiment de bucurie nemaipomenită, Lyra merse într-un suflet după soră și își recuperă blănurile, pantalonii și cizmele ei adevărate și le trase repede pe ea, în timp ce sora se înfofolea în mătase de cărbune.

Apoi se grăbiră afară. În curtea cea mare din fața grupului principal de clădiri erau în jur de o sută de persoane, adulți și copii la un loc, care se agitau de colo-colo unii bucuroși, alții iritați, mulți dintre ei doar uimiți.

— Vezi? spunea un adult. Merită să facem asta din când în când, măcar pentru a ne da seama ce haos s-ar crea dacă ar fi un incendiu adevărat.

Cineva sufla de zor într-un fluier și își flutura brațele dar nimeni nu-i dădea prea mare atenție. Lyra îl văzu pe Roger și îi făcu semn. Roger îl trase de braț pe Billy Costa și foarte repede toți trei erau împreună în mijlocul unei harababuri de copii care alergau în toate părțile și țipau cât îi ținea gura.

— Nimeni n-o să bage de seamă dacă ne uităm și noi, spuse Lyra. O să le ia o mie de ani să îi numere pe toți așa că putem să spunem că am mers după cineva și că ne-am pierdut. Așteptară până când adulții se uitau în alte părți și apoi Lyra luă o mână de zăpadă de jos, o bătători repede într-un bulgăre dezlânat și sfărâmicios și îl zvârli la întâmplare în mulțime. Peste o secundă toți copiii făceau același lucru iar văzduhul se umplu de zăpadă zburătoare. Hohotele de râs și țipetele acopereau complet strigătele adulților care încercau zadarnic să mențină controlul. În secunda următoare, cei trei copii erau după colț și ieșiseră din conul de vedere al adulților.

Zăpada era atât de groasă încât nu se puteau mișca decât foarte greoi dar ce mai conta! Nu-i urmărea nimeni.

Larma din spatele lor era la fel de puternică dar se auzea mai de la distanță. Fără doar și poate, copiii se bucurau din plin de libertatea pe care o aveau iar Lyra spera s-o țină tot așa cât mai mult timp. Merse pe lângă marginea clădirii pătrate, căutând o fereastră. Acoperișul era la doar doi metri și ceva distanță de pământ și,

spre deosebire de celelalte clădiri, aceasta nu avea nici un tunel acoperit care să facă legătura cu restul Stației.

Nu era nici o fereastră dar era o ușă. Deasupra ușii era o placă pe care scria cu roșu: INTRAREA STRICT INTERZISĂ.

Lyra puse mâna pe clanță să o încerce, dar înainte de a apăsa, Roger spuse:

— Uite! O pasăre! Sau...

Acel *sau* al lui era o exclamație de îndoială, pentru că acea creatură care cobora în viteză din cerul negru nu era deloc o pasăre: era cineva pe care Lyra îl mai văzuse înainte.

— Daimonul vrăjitoarei!

Gâscanul bătu din aripile largi ridicând un nor de zăpadă, când ateriză.

— Salutări, Lyra, spuse el. Te-am urmat aici, deși nu m-ai văzut. Te-am așteptat să ieși afară. Ce se întâmplă?

Îi spuse repede.

— Unde sunt gitanii? întrebă ea. John Faa e bine? S-au bătut cu samoyezii?

— Aproape toți sunt bine. John Faa este rănit, dar nu grav. Oamenii care te-au luat erau vânători și mercenari, care de obicei atacă grupurile de călători și fiind singuri, pot călători mai repede decât un grup mare. Gitanii sunt încă la o zi distanță.

Cei doi băieți se uitau cu teamă la gâscanul-daimon și la atitudinea familiară a Lyrei față de el, pentru că, bineînțeles, nu văzuseră niciodată un daimon fără omul lui până acum iar despre vrăjitoare nu știau mai nimic.

Lyra le spuse:

— Uite, mai bine vă duceți să stați de șase, ați înțeles? Billy, tu du-te în partea aia iar tu, Roger, păzește drumul pe care am venit. N-avem mult timp la dispoziție.

Se duseră repede să facă așa cum le spusese iar Lyra se întoarse din nou la ușă.

— De ce încerci să intri acolo? întrebă gâscanul-daimon.

— Pentru ceea ce fac ei aici. Le taie – își coborî vocea – le taie copiilor daimonii. Și cred că o fac aici, în clădirea asta. Sau, cel puțin, știu eu că *ceva* se întâmplă aici, și voiam să mă uit. Dar e încuiată...

— Eu pot să o deschid, spuse gâscanul și bătu o dată sau de două ori din aripi aruncând zăpada pe ușă. Lyra auzi cum se întoarce ceva în încuietoare.

— Intră cu grijă, spuse daimonul.

Lyra trase ușa prin zăpadă, o deschise mai mult și intră. Gâscanul-daimon veni cu ea. Pantalaimon era agitat și se fâțâia dar nu voia ca daimonul vrăjitoarei să vadă cât de teamă îi era așa că trebui să zboare la pieptul Lyrei și să-și găsească adăpost în blănurile ei.

Imediat ce li se obișnuiră ochii cu lumina, Lyra văzu de ce.

Într-un șir de cutii de sticlă puse pe rafturi, de-a lungul pereților, erau toți daimonii copiilor despicați: forme fantomatice de pisici, sau păsări sau șobolani sau alte creaturi, toți dezorientați, înfricoșați și străvezii ca fumul.

Daimonul vrăjitoarei sâsâi plin de mânie, iar Lyra îl strânse tare pe Pantalaimon la piept și spuse:

— Nu te uita! Nu te uita!

— Unde sunt copiii acestor daimoni? spuse gâscanul-daimon zguduindu-se de furie.

Lyra îi explică înfricoșată despre întâlnirea pe care o avusese cu Tony Makarios, și se uită peste umăr la bietele ființe întemnițate, care se întindeau și se împingeau cu fețele lor palide în pereții de sticlă. Lyra distinse vaietele lor istovite, pline de durere și nefericire. În lumina palidă a unui bec anbaric slab văzu că în fața fiecărei cutii era o plăcuță cu un nume, și da, într-adevăr, era și o cutie goală cu numele *Tony Makarios*. Mai

erau încă patru sau cinci cutii goale printre celelalte, fiecare cu nume.

— Vreau să le dau drumul amărâților ăștia, sărmanele ființe! spuse ea cu înverșunare. O să sparg toate cutiile astea de sticlă și o să-i las să iasă afară.

Și se uită în jur după ceva cu care să o facă, dar locul era pustiu.

Gâscanul-daimon spuse:

— Așteaptă.

Era daimon de vrăjitoare, era mult mai în vârstă decât ea și mult mai puternic. Așa că fu nevoită să îl asculte.

— Trebuie să îi facem pe oamenii ăștia să creadă că cineva a uitat să închidă cuștile și să încuie ușa, explică el. Dacă vor vedea cutiile sparte și urme în zăpadă cât de mult crezi că va dura până te vor găsi? Și trebuie să reziști până ajung gitanii. Acum fă exact așa cum îți spun eu: ia o mână de zăpadă și atunci când îți spun eu, suflă câte puțină peste fiecare cușcă.

Lyra fugi afară. Roger și Billy stăteau încă de pază. Țipetele, râsetele și chiuielile copiilor se auzeau în continuare, pentru că, în fond nu trecuseră decât două sau trei minute.

Înșfăcă cu ambele mâini făcute căuș câtă zăpadă putu și apoi intră din nou în clădire pentru a face cum spusese gâscanul. Cum sufla câte puțină zăpadă pe fiecare cușcă, gâsca scotea un gâlgâit din gât și ușa se deschidea.

După ce le-a descuiat pe toate, scoase capacul celei dintâi iar vrabia palidă ieși din cușcă dar, în loc să își ia zborul, căzu la pământ. Gâscanul se aplecă încet și o întoarse delicat cu ciocul, iar vrăbiuța se făcu șoarece și încercă să meargă dar se împleticea și era total bulversat. Pantalaimon sări de la pieptul Lyrei și se duse să o mângâie.

Lyra lucră repede și în câteva minute toți daimonii erau liberi. Unii încercau să vorbească și se adunau la

picioarele ei sau chiar încercau să o tragă de pantaloni, deși tabu-ul îi făcea să se tragă înapoi. Și putea spune de ce, sărmanele ființe, pentru că le era dor de căldura solidă a corpurilor oamenilor lor; la fel cum ar fi făcut și Pantalaimon, tânjeau să se poată strânge la pieptul cuiva.

— Acum, repede, spuse gâscanul. Lyra trebuie să fugi înapoi să te amesteci cu ceilalți copii. Fii curajoasă, copilă. Gitanii vin cât de repede pot. Eu trebuie să îi ajut pe sărmanii daimoni să își găsească oamenii lor... Se apropie și spuse încet:

— Dar nu vor mai fi niciodată ca unul singur. Sunt separați pe viață. Acesta este cel mai crud lucru pe care l-am văzut vreodată... Lasă urmele pe care le-ai făcut, le acopăr eu. Grăbește-te acum...

— Oh, te rog, înainte de a pleca! Vrăjitoarele... Ele zboară, nu-i așa? Nu visam când le-am văzut zburând noaptea trecută...

— Da copilă, de ce?

— Pot să tragă un balon?

— Fără îndoială, dar...

— Vine și Serafina Pekkala?

— Nu este timp să explicăm politica națiilor de vrăjitoare. Aici sunt implicate mari puteri, iar Serafina Pekkala trebuie să apere interesele clanului ei. Dar s-ar putea ca ceea ce se întâmplă aici să fie o mică parte din întregul care se întâmplă în celelalte părți. Lyra, trebuie să te duci înăuntru. Hai fugi, fugi!

Lyra fugi iar Roger, care urmărise cu ochii căscați cum palizii daimoni rătăceau afară din clădire, înotă disperat până la ea prin zăpada mare.

— E, ...ăăă – e ca în cripta de la Jordan, – ăștia-s daimoni!

— Da, șșșt. Nu-i spune lui Billy. Nu mai spune la nimeni. Hai înapoi.

În spatele lor, gâscanul bătea cu putere din aripi aruncând zăpadă peste urmele pe care le făcuseră copiii, înconjurat de daimonii pierduți care se adunau sau se îndepărtau cu mici sunete lugubre de dor și suferință. Când urmele fură acoperite, gâscanul se întoarse pentru a-i aduna pe daimoni la un loc. Vorbi și unul câte unul se schimbară, deși puteai vedea ce efort mare făceau. Reușiră până la urmă să devină cu toții păsări și, ca niște pui care abia atunci învățau să zboare, urmară daimonul vrăjitoarei, zbătându-se, căzând și fugind prin zăpadă după el și în final, cu mare dificultate, ridicându-se în zbor. Se ridicară într-o linie frântă, imagini palide și cadaverice pe fondul negru al cerului câștigând înălțime încet, încet, deși unii erau atât de slăbiți încât zborul le era haotic iar alții renunțaseră să mai lupte și se zbăteau în jos, dar marele gâscan gri îi încercuia și îi împingea înapoi în rând, mânându-i de la spate sau conducându-i până când se pierdură în întunericul adânc.

Roger o trăgea de mânecă.

— Repede spunea el, sunt aproape gata.

Înaintară poticnindu-se ca să-l ajungă pe Billy, care le făcea disperat semn cu mâna din colțul celălalt al clădirii. Copiii obosiseră sau adulții reușiseră să recâștige ceva autoritate, pentru că acum păreau să se alinieze oarecum la ușa principală, dar cu multe încrețituri și ghionturi. Lyra și ceilalți doi se strecurară de după colț și se amestecară printre ei, însă înainte de asta, Lyra spuse:

— Răspândiți vorba printre toți copiii, trebuie să fie gata să evadeze. Trebuie să afle unde țin hainele de ieșit afară și să fie gata să le ia imediat ce le dăm semnalul. Și trebuie să-l păstreze ca pe un secret de moarte, înțelegi?

Billy dădu din cap iar Roger spuse:

— Care-i semnalul?

— Alarma de incendiu, spuse Lyra. Când vine timpul, o s-o declanșez.

Aşteptară să fie număraţi. Dacă cineva din Comitetul de Oblaţii ar fi avut cât de puţină experienţă de lucru într-o şcoală, atunci ar fi rezolvat această situaţie mult mai bine. Neavând un anume adult desemnat la care să se ducă, fiecare copil trebuia să fie bifat pe o listă şi, bineînţeles, nu erau în ordine alfabetică. În plus, nici unul dintre adulţi nu ştia cum să facă ordine între copii şi să menţină controlul. Aşa că acum domnea o mare confuzie chiar dacă nici un copil nu mai alerga şi nu mai ţipa.

Lyra urmărea şi înregistra tot. Nu erau deloc buni la asta. Aveau multe lacune, oamenii ăştia, bombăneau când auzeau de exerciţii în caz de incendiu, nu ştiau unde trebuie ţinute hainele pentru ieşit afară, nu reuşeau să îi facă pe copii să stea într-un şir ordonat, iar neglijenţa asta a lor putea fi folosită în avantajul ei.

Aproape că terminaseră când apăru un nou obiect care să le distragă atenţia dar care, din punctul de vedere al Lyrei, era cel mai rău posibil.

Auzi sunetul în momentul în care îl auzi toată lumea. Capetele începură să se întoarcă şi să scruteze cerul căutând forma zepelinului al cărui motor cu gaz se auzea clar în aerul îngheţat.

Singurul noroc era că venea din direcţia opusă celei în care zburaseră daimonii. Dar aceasta era singura uşurare. Foarte curând zepelinul începu să se zărească şi un freamăt străbătu mulţimea. Forma sa alungită şi netedă pluti peste bulevardul de lumini, iar reflectoarele lui te orbeau din cabina de sub corpul principal.

Pilotul reduse viteza şi începu activitatea complexă de ajustare a înălţimii. Lyra realiză la ce folosea pilonul solid de metal: bineînţeles, era un stâlp de acostare. În vreme ce adulţii încercau să-i împingă pe copii cât mai repede înăuntru, aceştia toţi privind înapoi şi arătând cu degetul spre zepelin, echipajul ridică scările şi se pregăti

să lege cablurile de acostare. Motoarele făceau un zgomot infernal iar zăpada se ridica în vârtejuri în timp ce fețele pasagerilor începură să se vadă la ferestrele cabinelor.

Lyra se uită: nu era nici o îndoială. Pantalaimon se împinse în ea, se făcu pisică sălbatică și sâsâi cu ură pentru că cea care se uita curioasă în jos era frumoasa doamnă Coulter cu maimuțoiul ei auriu în brațe.

Lyra își ascunse fața imediat sub gluga mare de blană și încercă să se piardă cât mai repede în îmbulzeala care se formase la ușă. Va avea destul timp mai târziu să se gândească ce să spună când vor fi față în față: mai întâi avea de rezolvat o altă problemă – cum să își ascundă blănurile într-un loc de unde putea să le ia fără să ceară vreo permisiune.

Dar din fericire, înăuntru domnea o așa de mare dezordine, cu adulții încercând să domolească hărmălaia și să-i împingă repede pe copii înăuntru pentru a lăsa loc de trecere pentru pasagerii din zepelin, încât nimeni nu era foarte atent la ce făceau copiii. Lyra își scoase repede hanoracul, pantalonii și cizmele, le legă într-o bocceluță cât mai strânsă și își făcu loc printre copii, grăbindu-se spre dormitor.

Foarte repede, trase un dulăpior spre colț, se sui pe el și împinse tavanul. Placa se ridică, așa cum spusese Roger, iar ea aruncă îmbrăcămintea și cizmele în spațiul de acolo. După ce se mai gândi un moment, luă alethiometrul din pungă și îl ascunse în cel mai adânc buzunar al hanoracului, după care îl aruncă și pe acesta înăuntru.

Sări jos, împinse dulăpiorul înapoi și îi șopti lui Pantalaimon:

— Trebuie să ne prefacem că suntem proști până când ea o să ne vadă și apoi să spunem că am fost răpiți. Și

nimic despre gitani sau, mai ales, despre Iorek Byrnison.

Pentru că acum Lyra își dădea seama că toată frica din sufletul și mintea ei era atrasă de doamna Coulter așa cum acul unei busole este atras de Nord. Tuturor celorlalte lucruri pe care le văzuse, chiar și cruzimii hidoase a interciziei, le putea face față; era destul de puternică. Dar gândul la fața aceea dulce și vocea blândă, imaginea maimuței aurii jucăușe era de-ajuns să îi întoarcă stomacul pe dos și să îi taie picioarele.

Dar vin gitanii. Gândește-te la asta. Gândește-te la Iorek Byrnison. Și nu te da de gol, își spuse ea și o luă înapoi spre cantina dinspre care venea foarte mult zgomot.

Copiii se așezau la coadă pentru a primi câte o băutură caldă, unii dintre ei încă îmbrăcați cu hanoracele din mătase de cărbune. Toate discuțiile se învârteau în jurul zepelinului și pasagerului acestuia.

— Ea *era* – cu daimonul ei, maimuțoiul...

— Tot ea te-a luat și pe tine?

— Mi-a zis c-o să-i scrie lu' mami și lu' tati și sunt sigur că n-a scris nimic...

— Nu ne-a spus niciodată despre copiii omorâți. N-a spus niciodată nimica.

— Maimoțoiu' ăla, e *cel mai rău* – a prins-o pe Karossa mea și aproape că a omorât-o – am simțit toată slăbiciunea și răul ăla...

Erau cu toții la fel de speriați ca și Lyra. O găsi pe Annie și pe ceilalți și se așeză.

— Fiți atente, spuse ea, sunteți în stare să țineți un secret?

— Da!

Cele trei fetițe se întoarseră spre ea îmbujorate, așteptând emoționate.

— Am un plan ca să evadăm, spuse Lyra încet. Vin niște oameni să ne ia de aici, ați înțeles, și o să fie aici cam

într-o zi. Sau poate chiar mai devreme. Ce tre' să facem noi e să fim gata imediat ce se dă semnalul și să ne luăm hainele groase imediat și să fugim afară. Fără să pierdeți timpul nici un pic. Trebuie doar să fugiți. Numai că dacă nu vă luați hanoracele și cizmele și tot ce trebuie pe voi, o să muriți de frig.

— Ce semnal? întrebă Annie.

— Alarma de incendiu, ca în după-masa asta. E organizat totul. Toți copiii tre' să știe și nici un adult. Și în nici un caz, *ea*.

Ochii le străluceau de speranță și emoție. Iar mesajul era dat mai departe, de la unul la altul, în toată cantina. Lyra își dădea seama că atmosfera se schimbase. Afară copiii fuseseră energici și dornici să se joace; apoi, când au văzut-o pe doamna Coulter, păreau să fi fost cuprinși de o frică isterică, dar acum se părea că starea lor căpătase un sens și păreau stăpâni pe sine și calmi. Lyra se minună ce efect puternic putea să aibă speranța.

Urmări cu atenție prin ușa întredeschisă ce se întâmpla afară, dar cu ochii în patru, gata să se pitească oricând, pentru că se auzeau venind voci de adulți, și apoi chiar doamna Coulter în persoană își făcu apariția pentru câteva secunde uitându-se înăuntru și zâmbind la copiii fericiți care își beau laptele cald și își mâncau prăjiturica, care stăteau la căldurică și erau atât de bine hrăniți. Un fior trecu aproape instantaneu prin toată cantina: toți copiii încremeniră și se uitară la ea.

Doamna Coulter zâmbi și trecu mai departe fără nici un cuvânt. Încet, încet, gălăgia se înteți din nou.

Lyra spuse:

— Unde se duc să vorbească?

— Probabil că în sala de conferințe, spuse Annie. Ne-au dus și pe noi acolo, o dată, adăugă ea, referindu-se la ea și la daimonul ei. Erau acolo aproape douăzeci de oameni mari și unul dintre ei ținea o prelegere

și eu a trebuit să stau acolo și să fac ce îmi spunea, adică să văd cât de mult putea Kyrillion să se îndepărteze de mine și pe urmă m-au hipnotizat și mi-au făcut alte lucruri... Este o cameră mare cu multe scaune și mese și un podium. Este în spatele biroului de la intrare. Hm, sunt sigură că ei o să pretindă că exercițiul de incendiu s-a desfășurat cum trebuie. Sunt sigură că le e frică de ea, la fel cum ne e și nouă...

Tot restul zilei, Lyra stătu cu celelalte fete urmărind totul cu atenție, vorbind puțin, încercând să nu iasă în evidență. A trebuit să facă exerciții, să coasă, apoi a venit cina, joaca din sală, o cameră mare și ponosită cu jocuri mecanice, câteva cărți jerpelite și o masă de tenis. La un moment dat, Lyra și ceilalți copii își dădură seama că ceva se întâmpla; era parcă un fel de stare de urgență. Adulții se agitau în toate părțile sau stăteau în grupuri și vorbeau aprins. Lyra ghici că descoperiseră cuștile daimonilor și probabil, se întrebau cum s-a întâmplat.

Dar nu o văzu pe doamna Coulter, ceea ce era o mare ușurare. Când veni timpul să meargă la culcare știu că trebuia să le spună și fetelor secretul.

— Auziți, întrebă ea, vin în dormitor noaptea ca să verifice dacă dormim?

— Intră și se uită doar o dată, spuse Bella. Plimbă raza unei lanterne de jur împrejur, dar nu se uită cu atenție.

— Bun. Fin'că io mă duc să mă uit. E un spațiu prin tavan, pe care mi l-a arătat băiatu' ăsta...

Explică ea, dar până să termine, Annie spuse:

— Vin cu tine!

— Nu, mai bine nu, pentru că o să fie mai bine să lipsească doar o persoană. Puteți să spuneți toate că ați adormit și nu știți unde m-am dus.

— Dar dacă aș veni cu tine...

— Ne-ar prinde mai ușor, spuse Lyra.

Daimonii lor se uitau fix unul la altul, Pantalaimon ca pisică sălbatică iar Kyrillion al lui Annie, ca vulpe. Palpitau. Pantalaimon scoase un sâsâit ușor și își arătă colții dar Kyrillion se întoarse și începu să se spele indiferent.

— Bine, atunci, spuse Annie, resemnată.

Era un fapt destul de obișnuit ca astfel de confruntări între copii să fie rezolvate de daimonii lor în felul acesta, unul dintre ei acceptând dominația celuilalt. Oamenii lor acceptau, de regulă, rezultatul fără resentimente, așa că Lyra știa că Annie va face așa cum a spus ea.

Toate fetițele au contribuit la plan, punându-și hainele în patul Lyrei astfel încât, la o verificare superficială să pară că este acolo, și jurară să spună că nu știu nimic despre asta. Apoi Lyra ascultă la ușă pentru a se asigura că nu vine nimeni, sări pe dulap, împinse placa și pătrunse înăuntru.

— Numa' să nu spuneți nimic, șopti ea în jos, spre fețele care o urmăreau cu atenție.

Apoi puse placa ușor la loc și se uită în jur.

Stătea ghemuită într-un fel de jgheab metalic îngust care era fixat pe o structură de grinzi și traverse. Plăcile tavanelor erau ușor translucide așa că de dedesubt venea puțină lumină și Lyra putu vedea suprafața destul de joasă (cam de 60, 70 de centimetri în înălțime) întinzându-se fără sfârșit în toate direcțiile. Era plin de conducte de metal, bare și țevi și puteai să te pierzi ușor. Dar dacă reușea să meargă doar pe metal, fără să pună piciorul pe panouri, și atâta timp cât nu făcea nici un zgomot, ar trebui, gândea ea, să poată merge fără probleme de la un capăt la celălalt al Stației.

— E la fel ca la Jordan, Pan, șopti ea, când am stat în Camera de Odihnă.

— Dacă n-ai fi făcut-o atunci, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, șopti el.

— Atunci eu sunt cea care trebuie să rezolv, nu-i așa?

Încercă să se orienteze și să descopere cam în ce direcție ar fi trebuit să se afle Sala de Conferințe și porni. Nu era deloc o călătorie ușoară. Trebuia să meargă de-a bușilea pentru că spațiul era prea mic pentru a putea merge lăsată pe vine, și de multe ori trebuia să se târască pe sub vreo conductă mare pătrată sau să încalece țevile de încălzire. Jgheaburile de metal prin care se târa urmau dispunerea pereților interiori și atâta timp cât stătea în ele simțea ceva solid, liniștitor sub picioare; dar erau atât de înguste și aveau margini ascuțite, atât de ascuțite încât se tăie la gleznă și la genunchi și în scurt timp descoperi că o dor toate oasele și mușchii și că e plină de praf.

Știa însă, în mare, pe unde se afla și putea vedea blănurile în legătura întunecată pe fondul luminat al panourilor chiar deasupra dormitorului ei – un punct foarte bun de orientare când se va întoarce. Putea spune unde era o cameră goală pentru că plăcile erau întunecate; din când în când auzea voci de dedesubt și se oprea să asculte, dar erau doar bucătarii sau surorile, în ceea ce, potrivit celor pe care le știa de la Jordan, se numea camera comună. Nu spuneau nimic interesant așa că mergea mai departe.

În cele din urmă ajunse în zona în care, potrivit calculelor ei, trebuia să se afle sala de conferințe și fără nici un dubiu, găsi o suprafață care nu mai era acoperită de încrengătura de țevi: toate conductele de aer condiționat și încălzire coborau într-un singur punct, la capătul unui spațiu dreptunghiular unde toate plăcile erau luminate la fel. Își lipi urechea de placă și auzi un murmur de voci de bărbați și își dădu seama că a ajuns la locul potrivit.

Ascultă cu atenție și apoi înaintă foarte încet până când ajunse cât putea de aproape de amplificatoare. Apoi se întinse în jgheabul de metal și își aplecă urechea spre panouri ca să poată auzi cât mai bine.

Se auzea din când în când clinchetul tacâmurilor sau al paharelor atunci când se turnau băuturile. Deci luau cina în timp ce vorbeau. Putu distinge patru voci, inclusiv pe cea a doamnei Coulter. Celelalte trei erau de bărbați. Păreau să discute despre daimonii evadați.

— Dar cine se ocupă de supravegherea acelei secțiuni? se auzi vocea blândă și muzicală a doamnei Coulter.

— Un cercetător tânăr, se numește McKaz, spuse unul dintre bărbați.

— Dar există mecanisme automate care să prevină astfel de lucruri...

— Nu au funcționat, spuse ea.

— Cu tot respectul, ba da, doamnă Coulter. McKaz ne asigură că a încuiat toate cuștile înainte de a ieși din clădire astăzi, la ora unsprezece fix. Și oricum, ușa din exterior era imposibil să fie lăsată deschisă pentru că el a intrat pe ușa interioară, așa cum face de obicei. În calculatorul care controlează toate încuietorile trebuie introdus un cod de securitate și există un raport de activitate emis de calculator, care demonstrează că McKaz a introdus codul. Dacă nu se introduce codul de securitate, se declanșează alarma.

— Dar alarma nu s-a declanșat, spuse ea.

— Ba da. Din păcate a sunat când toată lumea era afară luând parte la exercițiul de incendiu.

— Dar când ați intrat înapoi înăuntru...

— Din păcate, ambele alarme sunt pe același circuit, aceasta este o greșeală de proiectare care va trebui rectificată. Aceasta înseamnă că atunci când alarma de incendiu a fost închisă, după exercițiu, s-a închis automat și alarma de la laborator. Chiar și atunci ar fi putut fi detectată, datorită verificărilor de rutină care trebuie făcute la orice mic incident, cum ar fi exercițiul de incendiu, dar exact atunci, doamnă Coulter, ați sosit dumneavoastră pe neașteptate și, dacă vă aduceți aminte, ați cerut

în mod special să vă întâlniți cu personalul de la laborator chiar în acel moment, în camera dumneavoastră. Așa că nimeni nu s-a întors la laborator decât ceva mai târziu.

— Înțeleg, spuse doamna Coulter cu răceală. În acest caz, daimonii trebuie să fi fost eliberați chiar în timpul exercițiului. Iar aceasta lărgește lista suspecților, incluzându-i pe toți adulții din Stație. V-ați gândit la asta?

— V-ați gândit că poate totul a fost făcut de un copil? spuse altcineva.

Ea rămase tăcută și bărbatul continuă:

— Fiecare adult avea o sarcină de îndeplinit și fiecare sarcină a necesitat întreaga lor atenție; și fiecare sarcină a fost îndeplinită. Este imposibil ca vreun membru al personalului de aici să fi deschis ușa. Nici unul. Deci, ori cineva a venit din exterior cu intenția expresă de a face lucrul acesta, ori unul dintre copii a reușit să ajungă aici, să deschidă ușa și cuștile și să se întoarcă în fața clădirii principale.

— Și ce faceți pentru a rezolva situația? spuse ea. Nu, dacă stau mai bine și mă gândesc, nu-mi spuneți. Vă rog să înțelegeți Dr. Cooper, nu vă critic din răutate. Trebuie să fim extraordinar de atenți și să avem extrem de multă grijă. A fost o scăpare de neconceput ca ambele alarme să fie lăsate pe același circuit. Acest fapt trebuie remediat imediat. Poate că ofițerul tătar care este șeful gărzii vă poate ajuta la anchetă? Menționez asta doar ca o posibilitate. Unde erau tătarii în timpul exercițiului de incendiu? Presupun că v-ați gândit și la asta?

— Da, ne-am gândit, spuse bărbatul obosit. Garda era ocupată cu efectuarea patrulei. Fiecare om avea rolul lui. Tătarii redactează și ne transmit niște rapoarte foarte amănunțite pentru fiecare activitate.

— Sunt sigură că faceți toate eforturile, spuse ea. Ei bine, asta e. Un mare păcat. Dar destul despre asta acum. Spuneți-mi despre noul separator.

Lyra simți un tremur de groază. Un singur lucru putea să însemne acel cuvânt.

— Ah, spuse doctorul, răsuflând ușurat că discuția se îndreptase asupra unui alt subiect, acesta are un avantaj real. Cu primul model nu am putut niciodată elimina riscul ca pacientul să moară în urma șocului, dar cu acesta am reușit să îmbunătățim considerabil situația.

— Skraelingii făceau asta mai bine cu mâna liberă, spuse un bărbat care nu mai vorbise până atunci.

— Secole de practică, spuse un alt bărbat.

— Dar pentru o bună bucată de vreme, pur și simplu *ruperea* a fost singura opțiune, continuă vorbitorul principal, oricât de tulburătoare ar fi fost acțiunea pentru adulții care realizau operația. Dacă vă aduceți aminte a trebuit să concediem un număr destul de mare de angajați din cauza depresiilor severe cauzate de stres. Dar prima mare descoperire a fost anestezia combinată cu bisturiul anbaric Maystadt. Am putut astfel reduce rata mortalității din șoc operatoriu la mai puțin de cinci la sută.

— Și noul instrument? spuse doamna Coulter.

Lyra tremura. Își simțea sângele zvâcnindu-i în urechi iar Pantalaimon se îndesa puternic în ea, dintr-o parte și șoptea.

— Șșș, taci Lyra, n-or s-o facă. N-o să-i lăsăm noi să o facă!

— Da, acesta a fost o descoperire curioasă a Lordului Asriel însuși, care ne-a furnizat cheia metodei celei noi. El a descoperit că un aliaj de mangan și titan are proprietatea de a izola corpul uman de daimon. Apropo, ce se mai întâmplă cu Lordul Asriel?

— Poate că nu ați auzit, spuse doamna Coulter. Lordul Asriel este condamnat la moarte cu pedeapsă suspendată. Una dintre condițiile exilului său la Svalbard a fost să renunțe cu totul la activitatea sa filozofică. Din păcate, a reușit să obțină cărți și materiale și și-a

continuat investigațiile eretice într-atât încât a ajuns la un punct în care este periculos să îl lăsăm în viață. Oricum, se pare că deja Curtea Consistorială de Disciplină a început să dezbată chestiunea condamnării sale la moarte și există toate șansele ca aceasta să fie îndeplinită. Dar noul dumneavoastră instrument, domnule Doctor, cum funcționează?

— Ah – da, condamnat la moarte, ați spus? Doamne Dumnezeule... îmi pare rău. Noul instrument... Încercăm să investigăm ceea ce se întâmplă atunci când intercizia are loc în stare conștientă și, bineînțeles, aceasta nu se poate face prin procesul Maystadt. Așa că am realizat un fel de, să spunem, ghilotină. Lama este făcută din aliaj de titan cu magneziu iar copilul este pus într-un compartiment – ca un fel de cabină – din plasă de aliaj, iar daimonul într-un compartiment similar, cu o punte de legătură între ele. Cât există punte de legătură, bineînțeles, va exista și legătura între copil și daimon. Apoi lama este lăsată să cadă între cei doi, amputând legătura instantaneu. Aceștia vor deveni apoi entități separate.

— Mi-ar plăcea să văd, spuse ea. Curând, sper. Dar acum sunt obosită. Cred că mă voi duce la culcare. Vreau să văd toții copiii mâine. Vom afla cine a deschis ușa aceea.

Se auziră scaunele trase pe podea, expresii politicoase, o ușă închizându-se. Apoi Lyra îi auzi pe ceilalți așezându-se din nou și continuând să vorbească, dar mai încet.

— Ce pune la cale Lordul Asriel?

— Cred că are o idee total diferită despre natura Prafului. Ăsta-i principalul. Ideea e profund eretică iar Curtea Consistorială de Disciplină nu poate permite nici o altă interpretare decât cea autorizată. Și în plus, el vrea să facă experimente...

— Să facă experimente cu Praf?

— Șșt! Mai încet.

— Crezi că ne va face un raport nevaforabil?

— Nu, nu. Cred că te-ai descurcat foarte bine cu ea.

— *Atitudinea* ei mă îngrijorează.

— Nefilozofică, vrei să spui?

— Exact. Un interes *personal.* Nu-mi place să folosesc cuvântul, dar este aproape ca o hienă.

— Cred că termenul e puțin cam tare.

— Dar îți aduci aminte de primele experimente, când era atât de nerăbdătoare să vadă cum sunt despărțiți...

Lyra nu se putu abține și scăpă un țipăt, se încordă și tremură și se lovi cu genunchiul de traversa de susținere.

— Ce-a fost asta?

— În tavan...

— Repede!

Sunetul scaunelor răsturnate, picioare care aleargă, o masă trasă pe podea. Lyra încercă să se târască înapoi dar era atât de puțin spațiu, și nici nu reușise să parcurgă câțiva centimetri că panoul de lângă ea fu smuls cu violență și se trezi față în față cu un bărbat agitat. Era destul de aproape ca să-i vadă fiecare fir de păr din mustață. Și el era tot atât de neliniștit ca și ea dar avea o mai mare libertate de mișcare, întinse imediat o mână și-i înșfăcă brațul.

— Un copil!

— Nu-i da drumul...

Lyra își înfipse cât putu de tare dinții în mâna mare și pistruiată. Bărbatul țipă dar nu îi dădu drumul nici în momentul în care începu să-i curgă sângele. Pantalaimon sâsâia și rânjea dinții și scuipa, dar fără nici un rezultat; bărbatul era mai puternic decât ea și trase și trase până când cealaltă mână, cu care Lyra se ținea de traversă trebui să slăbească strânsoarea, iar ea căzu aproape pe jumătate în cameră.

Nici atunci nu scoase un sunet. Își încolăci picioarele pe marginea tăioasă a metalului de deasupra și începu

să se lupte de sus cu tot arsenalul de care dispunea; zgâriind, mușcând, înțepând și scuipând cu pasiune și furie. Bărbații tresăreau și țipau de durere sau încordare, dar continuau să o tragă în jos.

Și deodată toată puterea se scurse din ea.

Era ca și cum o mână străină ar fi ajuns chiar în cel mai adânc colțișor al ființei ei, acolo unde nici o mână nu avea dreptul să fie și smulgea ceva de acolo, ceva adânc și prețios.

Simți cum e cuprinsă de leșin, amețeală, dezgust și e paralizată de șoc.

Unul dintre bărbați *îl ținea* pe Pantalaimon.

Îl înșfăcase pe daimonul Lyrei în mâinile lui de om și sărmanul Pan tremura aproape să-și iasă din minți de atâta oroare și scârbă. Forma lui de pisică sălbatică, cu blana când mată din cauza slăbiciunii, când fulgerând semnale de furie, aproape anbarice... Se încordă să ajungă la Lyra, iar ea se întinse cu amândouă mâinile spre el...

Rămaseră liniștiți. Fuseseră capturați.

Simțise mâinile acelea... nu era *permis* ... nu era *voie* să atingi... era *rău, era greșit...*

— Era singură?

Un bărbat se uita cu atenție prin spațiul din tavan.

— Se pare că e singură...

— Cine este?

— Copilul cel nou.

— Cel pe care vânătorii samoyezi...

— Da.

— Dar nu crezi că *ea*... daimonii...

— Se prea poate. Dar nu singură, fără îndoială?

— Crezi că ar trebui să îi spunem...

— Cred că asta ar pune capac la toate, tu nu crezi?

— Sunt de acord. Mai bine să n-audă deloc.

— Dar ce putem face?

— Nu se poate întoarce la ceilalți copii.

— Imposibil!

— E un singur lucru pe care *putem* să-l facem.

— Acum?

— Trebuie. Nu putem aștepta până dimineață. Ea vrea să vadă.

— Am putea să o facem noi singuri. Nu e nevoie să implicăm pe nimeni altcineva.

Bărbatul care părea să fie șeful, cel care nu o ținea nici pe Lyra, nici pe Pan, își tot ciocănea dinții cu unghia. Ochii îi erau agitați, săreau, alunecau și se fixau în diferite puncte. În final dădu din cap.

— Acum. Faceți-o acum, spuse el. Altfel va vorbi. Șocul o va împiedica. Nu-și va aminti cine este, ce a văzut sau ce a auzit... Haideți.

Lyra nu putea să vorbească. Abia putea să respire. Trebui să se lase purtată prin stație de-a lungul coridoarelor lungi albe și goale, pe lângă camere care zumzăiau de la becurile anbarice, pe lângă dormitoarele în care copiii dormeau cu daimonii lor pe pernă, lângă ei, împărțind visele; și în fiecare secundă îi urmărea pe Pantalaimon iar el se întindea spre ea, iar ochii lor nu se despărțeau niciodată.

Și apoi o ușă care se deschise cu ajutorul unei roți, șuierat de aer și o cameră luminată puternic, numai faianță albă orbitoare și inox. Frica pe care o simțea era aproape durere fizică, de fapt, era chiar durere ceea ce simțea, în timp ce o împingeau pe ea și pe Pan spre o cușcă mare din plasă argintie deasupra căreia atârna, gata să îi despartă pentru totdeauna, o lamă mare argintie.

În sfârșit, păru să-și găsească vocea și țipă. Sunetul răsună tare pe suprafețele strălucitoare dar ușa cea grea se închisese ermetic; putea să țipe și să tot țipe cât voia și afară nu s-ar fi auzit nici măcar un sunet.

Dar Pantalaimon, ca răspuns, reușise să scape din mâinile acelea odioase – era leu, vultur, se repezea la ei cu ciocul lui puternic, bătea din aripi, și apoi era lup, urs, dihor – sărind, încolțind, șuierând, mușcând – o succesiune de transformări prea rapide pentru a fi înregistrate dar tot timpul sărind, zburând, zvâcnind dintr-un loc în altul în timp ce mâinile lor greoaie loveau și apucau doar aerul.

Dar aveau și ei daimoni, bineînțeles. Și lupta nu era de doi la trei, ci de doi la șase. Bursucul, bufnița și babuinul erau cu toții la fel de nerăbdători să îl prindă pe Pantalaimon ca și oamenii lor, iar Lyra striga la ei:

— De ce? De ce faceți asta? Ajutați-ne! N-ar trebui să-i ajutați pe ei.

Și dădea din picioare și lovea mai înflăcărată ca niciodată, până când bărbatul care o ținea scoase un geamăt de durere și îi dădu drumul pentru un moment – era liberă iar Pan zvâcni spre ea mai iute ca fulgerul iar ea îl zdrobi la pieptul ei fremătătoare iar el își înfipse adânc ghearele lui de pisică sălbatică în carnea ei și fiecare înțepătură era o încântare și o plăcere pentru ea.

— Niciodată! Niciodată! Niciodată! murmura ea și se apropia cu spatele de perete pentru a-l apăra până la moarte.

Dar săriră pe ea din nou, trei bărbați mari și brutali și ea era doar un copil, șocat și îngrozit; iar ei îl smulseră din nou pe Pantalaimon de lângă ea, și o aruncară pe ea într-o parte a cuștii de plasă și îl cărară pe el, care încă se zbătea puternic, în cealaltă parte. Era o barieră de plasă între ei iar el era încă parte din ea, erau încă una și aceeași ființă. Pentru încă o secundă sau două el era tot sufletul ei drag.

Peste răsuflarea grea a oamenilor, peste propriile ei hohote de plâns, peste urletele sălbatice ale daimonului ei, Lyra auzi un bâzâit, și văzu un bărbat (căruia îi curgea

sânge din nas) lucrând la o consolă cu butoane. Ceilalți se uitară în sus iar ochii ei îi urmară pe ai lor. Lama cea mare de metal pal argintiu se ridica încet, reflectând lumina puternică. Ultimul moment din întreaga ei viață avea să fie de departe cel mai rău.

— Ce se întâmplă aici?

O voce fină, muzicală; vocea ei. Totul se opri.

— Ce faceți, și cine este copi...

Nu termină de pronunțat cuvântul copilul pentru că în acea fracțiune de secundă o recunoscu pe Lyra. Cu ochii împăienjeniți de lacrimi Lyra o văzu clătinându-se și apucându-se de o bancă; fața ei atât de frumoasă și aranjată deveni pentru un moment descompusă de oroare.

— Lyra, șopti ea.

Maimuțoiul auriu țâșni de lângă ea ca o săgeată și îl trase pe Pantalaimon din cușca de plasă, în timp ce Lyra se rostogoli singură afară. Pan se eliberă din labele insistente ale maimuțoiului și se rostogoli în brațele Lyrei.

— Niciodată, niciodată, respira ea în blana lui, iar el își îndesa inima fremătândă în a ei.

Stăteau agățați unul de altul ca supraviețuitorii unui naufragiu care tremură pe o plajă pustie. Undeva, estompat, o auzea pe doamna Coulter vorbind cu bărbații dar nici măcar nu putea deslușì tonul vocii. Și apoi îi văzu cum părăsesc camera aceea odioasă iar doamna Coulter pe jumătate o căra, pe jumătate o sprijinea, de-a lungul coridorului și apoi o ușă, un dormitor, parfum în aer, lumină fină, căldură.

Doamna Coulter o așeză cu blândețe pe pat. Brațul Lyrei era atât de tare strâns în jurul lui Pantalaimon încât tremura de încordare. O mână blândă o mângâia pe cap.

— Dragul meu copil, spuse vocea aceea dulce, cum ai ajuns tu aici?

Lyra gemea și tremura fără a se putea controla, ca și cum ar fi fost scoasă dintr-o apă atât de rece încât aproape că îi înghețase inima. Pantalaimon stătea pur și simplu lipit de pielea ei sub haine încercând să o aducă în fire cu iubirea lui, dar conștient tot timpul de prezența doamnei Coulter care era ocupată să pregătească ceva de băut și mai presus de toate, de maimuțoiul auriu ale cărui degete mici și negre se plimbaseră rapid peste corpul Lyrei când numai Pantalaimon putea să observe, și care pipăise punga de la brâu și conținutul acesteia.

— Ridică-te puțin, draga mea, hai bea asta, spuse doamna Coulter și brațul ei se strecură blând în spatele Lyrei și o ridică.

Lyra se încleștă toată dar se relaxă aproape imediat în momentul în care Pantalaimon îi spuse în gând:

— Suntem în siguranță numai atâta timp cât ne prefacem. Ea deschise ochii și descoperi că erau înlăcrimați și spre surprinderea și rușinea ei, începu să plângă în hohote.

Doamna Coulter o alinta și îi dădu băutura maimuței să o țină, în timp ce ea îi șterse Lyrei ochii cu o batistă parfumată.

— Poți să plângi cât de mult dorești, iubita mea, se auzi din nou vocea aceea dulce, iar Lyra se hotărî să

înceteze cât de repede putea. Se luptă să-și țină în frâu lacrimile, își mușcă buzele și se înecă de hohotele care i se revărsau încă din piept.

Pantalaimon o ținea pe-a lui: păcălește-i, păcălește-i. Se făcu șoricel și merse tiptil pe mâna Lyrei și apoi se îndepărtă puțin de ea pentru a mirosi timid băutura din mâna maimuței. Era inofensivă: infuzie de mușețel, nimic mai mult. Se târî înapoi pe umărul Lyrei și îi șopti:

— Bea-o.

Lyra se ridică și ținu cana fierbinte cu ambele mâini, luând câte o înghițitură și apoi suflând în cană ca să se răcească. Își ținea ochii în jos. Acum trebuia să se prefacă mai tare ca niciodată în viața ei.

— Lyra, iubita mea, murmură doamna Coulter mângâindu-i părul, credeam că te-am pierdut pentru totdeauna! Ce s-a întâmplat? Te-ai pierdut? Te-a luat cineva din apartament?

— Da, șopti Lyra.

— Cine era, iubito?

— Un bărbat și o femeie.

— Invitați de la petrecere?

— Cred. Mi-au spus că aveți nevoie de ceva de la parter și când m-am dus să iau m-au prins și m-au dus cu mașina undeva. Dar când au oprit eu am fugit și m-am ascuns și nu m-au mai prins. Dar nu știam unde sunt...

Un alt hohot de plâns o scutură scurt, dar de data aceasta era mai slab și putea pretinde că acesta fusese cauzat de povestea pe care o spunea.

— Și-am mers așa, fără să știu unde, încercând să ajung înapoi, numai că m-au prins Coblerii ăștia... și m-au pus într-o mașină cu alți copii și m-au dus undeva, la o clădire mare, nu știu unde era.

Cu fiecare secundă care se scurgea, cu fiecare propoziție pe care o spunea, simțea cum îi mai revine câte o picătură de putere. Iar acum, că era prinsă în acțiunea

dificilă dar atât de familiară și niciodată destul de previzibilă de a minți, simțea cum își revine și devine din ce în ce mai stăpână pe situație; avea același sentiment de complexitate și control pe care i-l dădea și alethiometrul. Trebuia să fie atentă totuși să nu spună nimic prea bătător la ochi sau vizibil imposibil, trebuia să fie vagă în unele locuri și să inventeze detalii plauzibile în altele; pe scurt, trebuia să fie o artistă.

— Cât timp te-au ținut în clădirea aceea? întrebă doamna Coulter.

Călătoria Lyrei pe canale și timpul petrecut cu gitanii era de ordinul săptămânilor: trebuia să justifice tot acel timp. Inventă o călătorie cu Coblerii la Trollesund și apoi o evadare, îmbibată cu detalii reale din locurile în care fusese cu adevărat, apoi o perioadă în care a fost servitoare la barul lui Einarsson și apoi un timp în care a lucrat la o familie de fermieri de pe continent și apoi cum a fost prinsă de Samoyezi și adusă la Bolvangar.

— Și voiau – aveau de gând să – să-l taie...

— Șșt, taci, iubita mea. Voi afla tot ceea ce s-a întâmplat.

— Dar chiar aveau de gând să facă asta? Eu n-am făcut niciodată nimic rău! La toți copiii le e frică de ce se-ntâmplă acolo și nimeni nu știe. Dar e oribil. E mai rău decât orice... De ce fac asta, doamnă Coulter? De ce sunt atât de cruzi?

— Gata, gata... ești în siguranță, draga mea. N-o să-ți facă niciodată ție una ca asta. Acum știu că ești aici și în siguranță și nu vei mai fi în pericol niciodată. N-o să-ți facă nimeni nici un rău Lyra, iubita mea, nimeni n-o să te atingă vreodată...

— Dar o fac celorlalți copii! De ce?

— Ah, dragostea mea...

— Este Praful, nu-i așa?

— Asta ți-au spus? Doctorii ți-au spus asta?

— Copiii știu. Toți copiii vorbesc despre asta, dar nici unul nu știe cu adevărat despre ce e vorba! Și mie aproape mi-au făcut-o – trebuie să îmi spuneți! Nu aveți nici un drept să păstrați secretul, cel puțin de acum înainte!

— Lyra... Lyra, Lyra. Iubita mea, acestea sunt idei mari și complicate; cu Praful și așa mai departe. Nu este ceva cu care să-și bată mintea copiii. Dar doctorii o fac pentru binele copiilor, crede-mă. Praful este ceva rău, ceva greșit, ceva diavolesc. Adulții și daimonii lor sunt infectați cu Praf atât de adânc încât nu mai pot scăpa de el. Este prea târziu. Nu se mai poate face nimic pentru ei... Dar o operație rapidă când sunt copii, îi va proteja toată viața. Praful pur și simplu nu se va mai lipi de ei. Sunt în siguranță și fericiți și...

Lyra se gândi la Tony Makarios. Se aplecă în față deodată și vomită. Doamna Coulter se dădu înapoi și își luă mâna de pe ea.

— Te simți bine, draga mea? Mergi la baie...

Lyra înghiți tare și se șterse la ochi.

— Nu trebuie să ne faceți asta, spuse ea. Ați putea pur și simplu să ne lăsați în pace. Sunt sigură că Lordul Asriel n-ar lăsa pe nimeni să facă asta dacă ar ști ce se întâmplă. Dacă el are Praf și dumneavoastră aveți Praf și Stăpânul de la Jordan are Praf și toți adulții au Praf, înseamnă că e în regulă să ai Praf. Când o să ies afară o să spun tuturor copiilor din lume despre asta. Oricum, dacă ar fi așa de bine, de ce i-ați oprit să-mi facă și mie tăietura asta? Dacă era ceva bun, ar fi trebuit să-i fi lăsat să-mi facă și mie la fel. Ar fi trebuit să vă bucurați.

Doamna Coulter dădea din cap cu fața acoperită de un zâmbet trist și înțelept.

— Draga mea, spuse ea, uneori ceea ce e bine ne poate face puțin rău la început și bineînțeles că este tulburător pentru cel de lângă tine când *tu* ești așa de

supărată... Dar nu înseamnă că daimonul îți este luat de lângă tine. El rămâne încă acolo! Doamne, foarte mulți adulți de aici au făcut operația. Surorile par destul de fericite, nu-i așa?

Lyra clipi. Deodată înțelese lipsa lor de curiozitate și placiditatea lor ciudată, înțelese de ce daimonii lor mici pășeau ca somnambulii pe lângă ele.

Nu spune nimic, își spuse ea în gând și strânse tare buzele.

— Draga mea, nimeni nici nu ar visa măcar să facă o operație pe un copil fără să-l testeze la început. Și nimeni vreodată nu ar lua daimonul copilului pentru totdeauna! Tot ce li se întâmplă aici este o mică tăietură, și gata, copilul va trăi în pace. Pentru totdeauna! Vezi, daimonul îți este un prieten și un tovarăș minunat când ești tânăr, dar la vârsta pe care o numim pubertate, și la care vei ajunge foarte curând, draga mea, daimonii aduc tot felul de gânduri și sentimente tulburătoare și chinuitoare în mintea noastră și astfel lasă să intre Praful. O mică operație scurtă, înainte de aceasta, și nu mai ești tulburat niciodată. Și daimonul tău stă cu tine, numai... numai că nu mai e legat. E ca... un fel de animal de companie minunat, dacă vrei. Cel mai bun din lume! Nu ți-ar plăcea asta?

Ah, mincinoasa odioasă, ah, nerușinatele neadevăruri pe care le spunea! Și chiar dacă Lyra n-ar fi știut că sunt minciuni (Tony Makarios, cuștile cu daimoni) oricum le-ar fi urât din toată ființa ei. Sufletul ei drag, iubitul tovarăș al inimii ei să fie tăiat și redus la un animăluț de companie? Lyra aproape că fierbea de ură iar Pantalaimon, în brațele sale, deveni dihor, cea mai urâtă și rea formă pe care și-o putea lua, și rânji colții.

Dar nu spuseră nimic. Lyra îl ținu strâns pe Pantalaimon și o lăsă pe doamna Coulter să-i mângâie părul.

— Hai, bea ceaiul de mușețel, draga mea, spuse blând doamna Coulter. O să le spunem să facă un pat pentru tine aici. Nu e nevoie să te întorci și să stai în dormitorul comun, împreună cu celelalte fete, acum că mi-am recuperat micul asistent! Favoritul meu! Cel mai bun asistent din lume. Știi că te-am căutat prin toată Londra, iubita mea? Am pus poliția să percheziționeze fiecare oraș din ținut. Ah, mi-a fost atât de dor de tine! Nici nu îți pot spune cât de fericită sunt să te revăd...

În tot acest timp maimuțoiul se plimba fără încetare de sus în jos, când urcându-se pe masă și legănându-și coada, când agățându-se de doamna Coulter și țipând ușor la urechea ei, iar în secunda următoare măsurând podeaua cu coada băț în sus. Trăda neliniștea și nerăbdarea doamnei Coulter, bineînțeles, care până la urmă nu se mai putu abține.

— Lyra, draga mea, spuse ea. Cred că Stăpânul de la Jordan ți-a dat ceva înainte să pleci, nu-i așa? Ți-a dat un alethiometru. Problema este că nu era al lui, ca să ți-l poată da. A fost lăsat în grija lui. Este de fapt mult prea valoros ca să fie cărat de colo-colo – știi, este unul din singurele două sau trei instrumente de acest fel care există în toată lumea! Cred că Stăpânul ți l-a dat în speranța că va cădea în mâinile Lordului Asriel. Ți-a zis să nu îmi spui nimic despre el, nu-i așa?

Lyra strâmbă din gură.

— Da, înțeleg. Ei bine, draga mea, vezi, *nu mi-ai spus* tu, nu-i așa? Deci nu ți-ai încălcat promisiunea. Dar ascultă, draga mea, chiar trebuie să ajungă în grija cuiva. Mi-e teamă că este atât de rar și delicat încât nu ne putem permite să îl lăsăm să pățească ceva.

— Dar de ce nu trebuie să ajungă la Lordul Asriel? întrebă Lyra fără să se miște.

— Din pricina celor pe care le face el acum. Știi că a fost trimis în exil pentru că are în minte ceva periculos

și rău. Pentru a-și termina planul are nevoie de alethiometru dar, crede-mă, draga mea, ultimul lucru din lume pe care ar trebui să-l facă cineva este să i-l dea. Stăpânul Colegiului Jordan s-a înșelat amarnic. Dar acum că știi, chiar ar fi mai bine să mi-l dai mie, nu-i așa? O să te scutească de grija de a-l lua cu tine întotdeauna și de toată oboseala de a-i purta de grijă peste tot... Draga mea, ce trebuie să te fi perpelit gândindu-te la ce mai folosește și prostia asta veche...

Lyra se minună cum de reușise vreodată să o creadă pe această femeie fascinantă și inteligentă.

— Așa că, draga mea, dacă îl ai acum la tine, mai bine dă-mi-l mie, să am grijă de el. Este în punga aceea pe care o porți la mijloc, nu-i așa? Da, a fost foarte inteligent din partea ta că l-ai ascuns acolo...

Mâinile erau deja pe fusta Lyrei și desfăceau scaiul tare. Lyra se încordă. Maimuțoiul auriu se ghemuise la capătul patului, tremurând de nerăbdare, cu mâinile mici și negre la gură. Doamna Coulter scoase centura de la mijlocul Lyrei și deschise buzunarul. Respira repede. Scoase pachetul înfășurat în catifeaua neagră și îl dezveli, găsind cutia pe care o făcuse Iorek Byrnison.

Pantalaimon era pisică din nou și se încordase, gata să sară. Lyra își trase picioarele de lângă doamna Coulter și le puse încet pe podea, astfel încât să fie gata să fugă atunci când venea momentul.

— Ce-i asta? spuse doamna Coulter, cu oarecare amuzament. Ce cutie drăguță și caraghioasă! L-ai pus aici ca să fie în siguranță, draga mea? Tot mușchiul acesta... Ai fost foarte grijulie, nu-i așa? Altă cutie în interiorul primei cutii! Și sudată. Cine ți-a făcut-o, draga mea?

Era prea nerăbdătoare să o deschidă pentru a mai aștepta un răspuns. În geantă avea un cuțitaș cu tot felul de alte instrumente în el, scoase o lamă și o înfipse sub capac.

Imediat camera se umplu cu un bâzâit frenetic.

Lyra și Pantalaimon rămaseră nemișcați. Doamna Coulter, fremătând curioasă, trase de capac, iar maimuța se aplecă, ca să se uite.

Apoi, într-o fracțiune de secundă de dezorientare, forma neagră a spionului-zburător tăbărî pe fața maimuțoiului. Acesta țipă și se aruncă înapoi, bineînțeles că o rănea și pe doamna Coulter, iar ea țipa de durere și frică împreună cu maimuțoiul iar apoi micul diavol mecanic ajunse la ea: ateriză pe piept și începu să se târască pe gât, spre față.

Lyra nu ezită. Pantalaimon se repezi la ușă iar ea era lângă el într-o fracțiune de secundă. O deschise și o rupse la fugă mai repede decât fugise vreodată în viața ei.

— Alarma de incendiu! țipă Pantalaimon, zburând în fața ei.

Văzu un buton la colțul următor și sparse sticla disperată cu pumnul. Continuă să alerge îndreptându-se spre dormitoare, lovi cu putere alt buton de alarmă și altul, și apoi începură să apară oameni pe coridor, uitându-se în stânga și în dreapta, să vadă unde este focul.

În acest timp Lyra ajunsese lângă bucătărie, iar Pantalaimon îi transmise Lyrei un gând tocmai în momentul în care se repezea înăuntru. Peste o secundă deschisese toate butoanele de gaz. Aruncă un chibrit aprins la cel mai apropiat ochi. Apoi trase un sac de făină de pe un raft și îl rostogoli peste marginea mesei, sacul se sparse și umplu aerul cu ceva alb, asta pentru că auzise ea că făina explodează dacă este tratată în acest fel în apropierea unei flăcări.

Apoi ieși din bucătărie și fugi cât de tare putu spre dormitorul ei. Coridoarele erau pline acum: zeci de copii fugeau în toate părțile cu o bucurie vie în ochi pentru că deja auziseră cuvântul *evadare*; cei mai mari se îndreptau spre debaralele unde erau ținute hainele și îi împingeau

și pe cei mici într-acolo. Adulții încercau să impună controlul dar nici unul dintre ei nu știa ce se întâmplă. Peste tot era o hărmălaie de oameni și copii țipând, împingând, strigând.

Lyra și Pantalaimon se strecurau felin prin tot acest balamuc spre dormitor și exact în momentul în care ajunseră la ușă se auzi din spate o explozie înfundată care zgudui toată clădirea.

Celelalte fete fugiseră: camera era goală. Lyra trase dulapul la colț, sări pe el, apucă legătura cu blănuri – pipăi să vadă alethiometrul. Era acolo. Își trase blănurile pe ea repede, își trase gluga peste față, iar apoi, de la ușă, Pantalaimon strigă:

— Acum!

Fugi afară. Printr-un noroc, un grup de copii care găsiseră deja niște îmbrăcăminte groasă fugeau disperați pe coridor spre intrarea principală și ea li se alătură, transpirând, cu inima aproape să-i sară din piept, știind că trebuia să evadeze sau să moară.

Drumul era blocat. Focul din bucătărie se întinsese repede și, fie că era de la făină, fie că era de la gaze, explozia pusese la pământ o parte din acoperiș. Copii și adulți la un loc escaladau bucăți de grindă, grămezi de moloz și bare îndoite pentru a ieși sus, în aerul rece și înțepător. Mirosea foarte tare a gaz. Apoi urmă o altă explozie mult mai puternică și mai apropiată decât prima. Deflagrația răsturnă câțiva oameni și aerul se umplu de țipete de durere și teamă.

Lyra reuși să ajungă sus, cu Pantalaimon care îi striga mereu:

— Pe aici! Pe aici! Printre alte strigăte și țipete și zbateri de daimoni reuși să iasă la suprafață din grămada de dărâmături. Aerul pe care-l respira era înghețat și spera că toți copiii reușiseră să își găsească hainele lor

groase; ar fi frumos să evadezi din Stație și să mori pe urmă de frig!

Acum clădirea chiar era cuprinsă de flăcări. Când ieși pe acoperiș, sub cerul nopții putu vedea flăcările care se furișau pe la marginile spărturii celei mari din colțul clădirii. La intrarea principală era o îmbulzeală de copii și adulți ca și mai devreme, în timpul zilei, dar de data aceasta adulții era mai agitați iar copiii mai speriați: mult mai speriați.

— Roger! Roger! strigară Lyra și Pantalaimon, rotindu-și ochii de jur împrejur și concentrându-se pentru a-l vedea.

Peste un moment se găsiră.

— Spune-le tuturor să vină cu mine! îi strigă Lyra la ureche.

— N-o' să vină – îi prea mare panica.

— Spune-le ce le fac copiilor care dispar! Le taie daimonu' cu un cuțit mare! Spune-le ce-ai văzut după-masa asta, toți daimonii ăia cărora le-am dat drumul! Spune-le că asta o să se-ntâmple și cu ei dacă nu fug acum!

Roger luă o gură de aer, îngrozit, dar apoi se adună și fugi până la primul grup de copii care ezitau. Lyra făcu la fel, și mesajul se transmise cu repeziciune, unii copii începură să țipe și să-și strângă înfricoșați daimonii la piept.

— Veniți cu mine! strigă Lyra. O să vină cineva să ne salveze! Trebuie să ieșim din complex! Haideți, fugiți!

Copiii o auziră și o urmară, curgând în șiruri spre bulevardul de lumini, cu cizmele alunecându-le și scârțâind pe zăpada tare.

În spatele lor adulții țipau. Se auzi o altă bubuitură și încă o parte a clădirii se prăbuși. Aerul se umplu de scântei iar flăcările izbucniră pârâind ca o bucată de stofă sfâșiată, dar străpungând toată gălăgia se auzi un alt sunet, un sunet teribil, care venea de foarte aproape.

Lyra nu-l mai auzise până atunci, dar își dădu imediat seama ce era: urletul daimonilor lupi ai gărzilor tătare. Simți un val de slăbiciune cuprinzând-o din cap până-n picioare iar copiii se opriră buimaci și speriați pentru că spre ei se îndrepta în pas alergător primul om din garda tătară, cu pușca pregătită și cu umbra cenușie, îngrozitoare a daimonului alături de el.

Apoi veni altul și apoi altul. Aveau cu toții platoșe din cap până-n picioare și nu aveau ochi – sau cel puțin nu le puteai vedea ochii în spatele vizierelor căștilor, acoperite de zăpadă. Singurii ochi ce se puteau zări erau găurile mici și negre ale butoaielor puștilor și galbenul sălbatic al ochilor daimonilor de deasupra colților rânjiți și al balelor care se scurgeau pe zăpadă.

Lyra se împiedică. Nici în cel mai rău coșmar nu visase cât de înfricoșători puteau fi lupii aceia. Și acum, că știa cu câtă ușurință cei din Bolvangar încălcau marele tabu, se cutremură la gândul acelor colți salivând...

Tătarii se așezară în poziție de apărare, blocând intrarea pe bulevardul de lumini, cu daimonii alături, la fel de disciplinați și bine instruiți ca și ei. Într-un alt minut apăru și o a doua linie de apărare. În urma lor veneau alții și alții. Lyra se gândi cu disperare: copiii nu se pot bate cu soldații. Nu era ca la bătăile de la Lutăria din Oxford, în care aruncai cu bucăți de noroi în copiii cărămidarilor.

Sau poate că era! Își aduse aminte cum aruncase un pumn de noroi în fața lată a unui copil de cărămidar care sărise la ea să o atace. Copilul se oprise să își scoată mizeria lipicioasă din ochi și în acel moment copiii de orășeni tăbărâseră pe el.

Atunci stătea în noroi. Acum stătea în zăpadă.

La fel ca în după-amiaza acelei zile, luă o mână de zăpadă și o aruncă spre cel mai apropiat soldat.

— Pă ei! Dați-le la ochi! strigă ea cât o ținu gura și apoi mai aruncă un bulgăre.

I se alăturară și alți copii și apoi daimonul cuiva avu ideea de a zbura în formă de lăstun pe lângă bulgărele de zăpadă pentru a-l trânti direct în fanta destinată ochilor. În următoarea secundă toți copiii făceau la fel și în câteva momente tătarii se împiedicau, scuipau și înjurau și încercau să își mătură zăpada lipicioasă din mica deschizătură din fața ochilor.

— Haideți! țipă Lyra cât putu de tare și se aruncă prin poartă spre bulevardul de lumini.

Copiii se repeziră toți după ea ferindu-se de fălcile feroce ale lupilor și alergând cât de tare puteau spre întunericul deschis și îmbietor de după bulevardul de lumini.

Se auzi un strigăt scurt și dur din spate: un ofițer dădea un ordin și apoi toate puștile fură încărcate în același timp, după care urmă un alt strigăt și o liniște tensionată, tulburată doar de picioarele copiilor tropăind și sărind și de respirația lor întretăiată.

Țînteau. N-or să rateze.

Dar până să tragă, un geamăt adânc veni din partea unui ofițer, acompaniat de un strigăt de surpriză din partea altuia.

Lyra se opri și se întoarse să se uite: un bărbat zăcea întins în zăpadă cu o săgeată cu pană gri înfiptă în spate. Era în agonie, se zvârcolea și scuipa sânge iar ceilalți soldați se uitau bulversați de jur împrejur ca să vadă cine trăsese, dar arcașul nu era de văzut.

Și apoi o săgeată zbură direct din cer și îl lovi pe unul în ceafă. Omul căzu imediat. Un strigăt din partea ofițerului și toți se uitară la cerul întunecat.

— Vrăjitoare! exclamă Pantalaimon.

Și așa era: forme negre, elegante și franjurate, treceră pe deasupra lor cu un foșnet de aer printre acele

crengilor de pin-de-nor pe care zburau. Cum se uita, Lyra văzu una dintre forme coborând și trăgând o săgeată: un alt om căzu.

Și apoi toți tătarii își îndreptară puștile în sus și începură să tragă în întuneric, în umbre, în nimic, în nori, însă ploaia de săgeți care se abătea asupra lor era la fel de puternică.

Comandantul gărzii, văzând copiii aproape scăpați ordonă unui pluton să îi urmărească. Câțiva copii țipară înfricoșați. Urmară alte țipete, iar copiii nu mai înaintau, ci se întorceau speriați și dezorientați, îngroziți de arătarea monstruoasă care se repezea spre ei din întunericul din spatele bulevardului de lumini.

— Iorek Byrnison! țipă Lyra, cu pieptul aproape să-i explodeze de bucurie.

Ursul cu armură părea să nu vadă nimic altceva în jurul lui. Făcu un salt pe lângă Lyra într-un vârtej de zăpadă, blană și fier zăngănitor și se prăbuși în mijlocul tătarilor împrăștiind soldați, daimoni și puști pe o rază considerabilă în jurul lui. Apoi se opri, se întoarse pe loc cu o putere de neimaginat și lovi de două ori în tătarii care se aflau mai aproape de el.

Un daimon lup se repezi la el: Iorek ridică o labă în aer și o trase în jos într-o fracțiune de secundă; din daimon ieși o flacără puternică în momentul în care acesta căzu în zăpadă. Urlă și horcăi după care dispăru. Omul lui muri imediat.

Ofițerul tătar, confruntat cu acest dublu atac, nu ezită. Strigă un șir de comenzi iar forțele se împărțiră în două: una să țină piept vrăjitoarelor, alta, și cea mai mare, să îl învingă pe urs. Soldații erau nemaipomenit de curajoși. Se adunară în grupuri de câte patru, se lăsară într-un genunchi și își descărcară armele ca și cum ar fi fost la instrucție, fără să dea înapoi nici măcar un centime-

tru în fața trupului masiv al lui Iorek care se avânta spre ei. Într-o secundă erau morți cu toții.

Iorek lovi din nou, întorcându-se într-o parte, mușcând, strivind, și apucând în timp ce gloanțele zburau pe lângă el ca viespile sau muștele, fără să-l atingă. Lyra îi îndemna pe copii să meargă mai departe, să ajungă în spațiul întunecat din spatele luminilor. Trebuie să scape, pentru că, oricât de periculoși ar fi tătarii, adulții din Bolvangar erau mult mai periculoși.

Așa că striga, făcea semne cu mâna și împingea cât putea de tare ca să-i facă pe copii să avanseze. Stâlpii luminați din spatele lor aruncau umbre lungi pe zăpadă iar Lyra își simți inima jinduind după întunericul adânc al nopții arctice și după gerul curat, vrând aproape să-i sară din piept pentru a ajunge odată acolo. Pantalaimon, acum iepure sărea și se tăvălea în zăpadă extaziat de propria lui mișcare.

— Un'e mergem? întrebă cineva.

— Aicea nu-i nimic decât zăpadă!

— Vine o echipă de salvare, le spuse Lyra. Sunt cincizeci de gitani sau mai mult. Sunt sigură că sunt și rude de-ale tale printre ei. Toate familiile de gitani au pierdut câte un copil, toți au trimis pe cineva.

— Dar eu nu-s gitan, spuse un băiat.

— Nu contează. O să te ia oricum și pe tine.

— Unde? spuse cineva pe un ton certăreț.

— Acasă, spuse Lyra. D'astă am venit eu aici, ca să vă salvez și s-aduc gitanii să vă ia acasă înapoi. Noi trebuie doar să mergem puțin mai departe și o să-i găsim. Ursul era cu ei așa că nu pot fi departe.

— Mamă, ai văzut ursu' ăla! spunea un băiat. Când l-a sfâșiat pe daimonu' ăla – omul daimonului a murit pă loc, ca și cum cineva i-ar fi smuls inima din piept și-ar fi aruncat-o, așa, imidiat!

— N-am știut niciodată că daimonii se pot omorî, spuse altcineva. Acum vorbeau cu toții, agitația, emoția și ușurarea dezlegaseră limba tuturor. Atâta vreme cât continuau să înainteze nu conta dacă vorbeau.

— E-adevărat, spuse o fetiță, ce am auzit eu, despre ce fac ei acolo?

— Da, spuse Lyra. Nu m-am gândit niciodată că o să văd în viața mea pe cineva fără daimon. Dar pe drum, când veneam încoace, am găsit băiatul ăsta care era singur și n-avea daimon. Tot întreba de ea, unde este, dacă o să-l găsească vreodată. Se numea Tony Makarios.

— Îl cunosc! spuse cineva și ceilalți se alăturară:

— Da, l-a luat cam acum o săptămână...

— Ei, să știți că i-au tăiat daimonul, spuse Lyra, știind foarte bine ce efect va avea aceasta asupra lor. Și nițel după ce l-am găsit noi, a murit. Și toți daimonii pe care i-au tăiat îi țineau în niște cuști dintr-o cameră încuiată, acolo.

— E-adevărat! Spuse Roger. Și Lyra le-a dat drumu' în timpul exercițiului de incendiu.

— Da, i-am văzut și io! spuse Billy Costa. Nu știam ce era la-nceput da' i-am văzut cum zbura cu gâscanu' ăla.

— Dar de ce fac asta? întrebă un băiat. De ce taie daimonii oamenilor? Asta e tortură! De ce o fac?

— Praful, sugeră cineva cu îndoială.

Dar băiatul râse batjocoritor:

— Praf! spuse el. Nu există așa ceva! Au scos-o de la ei! Eu nu cred în chestia asta.

— Ia uite, spuse cineva, ia uite ce se întâmplă cu zepelinul!

Se uitară cu toții înapoi. În spatele peticului luminos unde continua încă bătălia, forma masivă a aeronavei nu mai plutea liber lângă stâlpul de acostare. Capătul liber părea să se încline în jos și în spatele lui se ridica un glob de...

— Balonul lui Lee Scoresby! țipă Lyra și bătu din mănuși cu încântare.

Ceilalți copii erau cu gura căscată. Lyra îi împinse înainte minunându-se cum putuse aeronautul să ajungă cu balonul atât de departe. Era clar ceea ce făcea, și ce idee bună, să-și umple balonul cu gazul lor, să scape printr-un mijloc care îi va pune în imposibilitate să-i urmărească!

— Haideți, mișcați-vă, altfel o să înghețați, spuse ea, pentru că unii copii începuseră să tremure și le clănțăneau dinții de frig, iar daimonii lor plângeau cu voci subțiri.

Pe Pantalaimon îl enerva lucrul acesta. Se făcu urs și se repezi la daimonul veveriță al unei fetițe, care stătea întins pe umărul ei și se smiorcăia înfundat.

— Intră în haina ei! Fă-te ceva mare și încălzește-o! mormăi el, iar daimonul fetiței se târî înfricoșat în hanoracul din mătase de cărbune.

Necazul era că mătasea de cărbune nu era la fel de călduroasă ca blana adevărată indiferent cât de bine ar fi fost căptușită cu fibre goale de mătase. Unii dintre copii arătau ca niște gogoși mergătoare, atât erau de umflați, dar echipamentul fusese făcut în fabrică în laboratoare, departe de gerul adevărat și nu putea face față frigului pătrunzător. Blănurile Lyrei arătau ponosite, miroseau îngrozitor, dar țineau căldura înăuntru.

— Dacă nu-i găsim pe gitani repede, n-or să reziste, îi spuse ea lui Pantalaimon.

— Ține-i în mișcare, șopti acesta. Dacă se întind pe jos sunt morți. Știi ce spunea Farder Coram.

Farder Coram îi spusese multe povești despre propriile lui călătorii în Nord, ca și doamna Coulter, de altfel – asta, presupunând că ale ei erau adevărate. Dar ambii fuseseră de acord asupra unui singur lucru și anume că trebuie să continui să mergi.

— Cât mai trebuie să mergem? întrebă un băiețel.

— Ne face să mergem așa prin zăpadă doar ca să ne omoare, spuse o fetiță.

— Mai bine să fim aici afară decât acolo înăuntru, spuse cineva.

— Ba nu! E cald acolo la Stație. Avem mâncare și ceai și lapte cald și de toate.

— Dar e în flăcări!

— Ce-o să facem aici? Pun pariu că o să murim de foame...

Mintea Lyrei era plină de întrebări negre care zburau precum vrăjitoarele, rapide și de neatins dar undeva, într-un colț de minte, într-un punct la care nu putea ajunge, era un sentiment de glorie, de bucurie și emoție pe care nu-l putu înțelege deloc în acel moment.

Dar îi dădu un plus de forță. Ridică o fetiță peste un troian de zăpadă, sprijini un băiat care se împleticea și le strigă tuturor:

— Continuați să mergeți! Mergeți pe urmele ursului! El a venit cu gitanii așa că urmele lui ne vor duce la ei. Voi doar mergeți!

Începuseră să cadă fulgi mari de zăpadă. În curând, urmele lui Iorek Byrnison vor fi acoperite complet. Acum că ieșiseră din raza luminilor din Bolvangar, iar flăcările care acopereau Stația abia se mai zăreau, ca o palidă pâlpâire, singura lumină venea din reflexia albului zăpezii. Cerul era acoperit de nori groși așa că nu se putea vedea luna sau Aurora; dar dacă se uitau cu mare atenție copiii puteau descoperi urmele adânci lăsate de Iorek Byrnison în zăpadă. Lyra îi încuraja, îi împingea, aproape că îi și căra pe unii, îi înjura, le dădea câte un brânci înainte, îi trăgea, îi ridica blând atunci când căzdeau, iar Pantalaimon (în funcție de starea fiecărui daimon) îi spunea Lyrei ce trebuia să facă în fiecare caz.

O să-i duc eu până acolo, își spunea ea înverșunată. Am venit pân-aici ca să-i iau și o să-i duc, o să-i duc eu.

Roger îi urma exemplul iar Billy Costa deschidea drumul pentru că avea vederea mai bună decât majoritatea celorlalți copii. Curând zăpada începu să cadă atât de tare și de groasă încât ei trebuiră să se agațe unul de altul pentru a nu se pierde, iar Lyra se gândi... ce-ar fi, poate, dacă ne-am strânge așa toți la un loc... și să ne ținem cald... Să săpăm niște găuri în zăpadă.

Auzea lucruri. Se auzea hârâitul unui motor undeva, nu bufniturile înfundate ale zepelinului ci un sunet mai subțire, ca un bâzâit de viespe. Când apărea, când dispărea. Și urlete... Câini? Câini de sanie? Dar și acesta era la foarte mare distanță și era foarte greu să fii sigur, pentru că îl înăbușeau milioanele de fulgi de zăpadă și era cărat într-o parte și-n alta de palele de vânt. Puteau fi câinii de la săniile gitanilor sau poate că erau spiritele sălbatice din tundră, sau chiar daimonii aceia eliberați, plângându-și copiii lor pierduți.

Avea vedenii... Lumini în zăpadă nu puteau fi, nu-i așa? Tre' să fie și fantome pe aici... orice... numai să nu meargă în cerc și să se trezească înapoi la Bolvangar.

Dar acestea erau mici raze galbene de lanternă, nu sclipirea puternică a luminilor anbarice. Și se mișcau, și urletele se apropiau din ce în ce mai tare, și până să se asigure că încă mai era trează și nu adormise, Lyra se trezi printre fețe cunoscute și oameni în blănuri o luau în brațe: brațul puternic al lui John Faa o ridică de la pământ, iar Farder Coram râdea, și cât putea vedea cu ochii în viscol, gitanii se aplecau și ridicau copiii în sănii, îi acopereau cu blănuri, le dădeau să mestece pastramă de focă.

Și Tony Costa era acolo, îmbrățișându-l pe Billy și apoi dându-i un pumn ușor în umăr doar pentru a-l

îmbrățișa apoi din nou și a-l scutura plin de bucurie. Și Roger...

— Roger vine cu noi, îi spuse ea lui Farder Coram. Pe el am vrut să-l iau în primul rând. O să ne întoarcem la Jordan până la urmă. Ce-i zgomotul ăsta...

Era bâzâitul acela din ou, motorul acela ca un spionzburător de zeci de ori mai mare.

Deodată veni o lovitură care o puse la pământ iar Pantalaimon nu o putea apăra pentru că maimuțoiul acela auriu...

Doamna Coulter...

Maimuțoiul se lupta, îl mușca și zgâria pe Pantalaimon care trecea prin atât de multe forme deodată încât ți-era greu să-l și vezi. Între timp doamna Coulter, cu fața în blănuri, înghețată într-o expresie încordată și întărâtată, o târa pe Lyra spre o sanie cu motor, iar Lyra se lupta la fel de aprig ca și daimonul ei. Zăpada era atât de deasă, vuietul vântului atât de puternic și ele păreau să fie izolate într-un viscol numai al lor iar farurile anbarice ale saniei luminau doar vălătuci grei și vârtejuri învolburate de zăpadă.

— Ajutor! strigă Lyra spre gitanii care erau chiar *acolo*, în zăpada orbitoare și care nu puteau vedea nimic. Ajutați-mă! Farder Coram! Lord Faa! O, Doamne, ajutor!

Doamna Coulter strigă o comandă scurtă în limba tătarilor de nord. Zidul de zăpadă se deschise și iată-i: un întreg pluton, înarmați cu pușți, cu lupoaicele care mârâiau și urlau. Căpitanul o văzu pe doamna Coulter cum se zbate. O ridică pe Lyra cu o mână, de parcă ar fi fost o păpușă și o aruncă în sanie, unde aceasta rămase împietrită și uimită.

Se auzi un foc de pușcă și apoi altul în momentul în care gitanii realizară ce se întâmpla. Dar să tragi în ținte pe care nu le vezi este un lucru periculos, și mai ales

când nu îți poți vedea nici măcar oamenii tăi. Tătarii, într-un grup restrâns acum în jurul saniei, puteau să tragă la întâmplare în zăpadă, dar gitanii nu îndrăzneau să răspundă cu foc puternic de frică să nu o rănească pe Lyra.

Oh, ce amărăciune era în sufletul ei! Ce oboseală!

Încă uimită, cu capul învârtindu-i-se, se ridică pentru a-l găsi pe Pantalaimon care încă se bătea disperat cu maimuța. Avea fălcile de urs încleștate în brațul auriu fără să se mai schimbe dar mușcând tare. Și cine era acela?

Nu Roger?

Da, Roger, care tăbărâse pe doamna Coulter cu pumnii și picioarele, care o lovi cu capul cât putea de tare, numai pentru a fi doborât de un tătar care îl dădu la o parte cu o mână, așa cum gonești o muscă. Totul era o fantasmagorie: alb, negru, o pală rapidă de verde prin orizontul ei de vedere, franjuri negre, lumini mișcătoare...

Un puternic vârtej ridica în jurul lui cortine de zăpadă, și în arenă își făcu apariția Iorek Byrnison cu zgomotul infernal al armurii, cu scrâșnetul metalului pe metal, cu vuietul glasului său. Într-un moment fălcile acelea teribile mușcară în stânga, în dreapta, iar o labă sfâșie un piept cu platoșă cu tot – colți albi, fier negru, blană udă roșie...

Apoi ceva o trăgea în *sus* cu putere, în *sus*, iar ea îl înșfăcă și pe Roger, smulgându-l din mâinile doamnei Coulter și apucându-se strâns de el, daimonii ambilor copii bătând din aripi uimiți, în vreme ce o altă bătaie de aripi, mai puternică, îi înconjură iar apoi Lyra văzu în aer lângă ea o vrăjitoare, una din umbrele acelea elegante, franjurate din susul cerului, dar acum destul de aproape ca să se poată atinge. Iar ea avea un arc în mână și avea brațele goale (în gerul acela!) și încordă

arcul și apoi trase o săgeată în viziera unui tătar la numai un metru și jumătate distanță...

Iar săgeata îi străpunse capul și jumătate din ea ieși pe partea cealaltă, iar daimonul lup dispăru chiar înainte ca acesta să atingă pământul.

Sus! Lyra și Roger se legănau în aer și se treziră că se țineau cu degete slăbite de o creangă de pin-de-nor, pe care stătea cu multă grație o vrăjitoare tânără; apoi aceasta se înclină spre stânga și se văzu ceva mare de tot care se apropie și apoi pământul.

Se rostogoliră în zăpadă lângă nacela balonului lui Lee Scoresby.

— Hop'șea sus înăuntru! strigă texanul. Și ia-l și pe prietenul tău cu tine, negreșit! Nu l-ați văzut cumva pă afurisitu' ăla de urs?

Lyra văzu că trei vrăjitoare țineau o frânghie care era înfășurată în jurul unei pietre, ținând legată de pământ marele balon de gaz, într-o continuă pendulare.

— Urcă! îi strigă ea lui Roger, și se căță peste marginea burdușită cu saci de piele a nacelei pentru a cădea înăuntru, într-o grămadă de zăpadă. Un moment mai târziu, Roger căzu peste ea iar apoi un zgomot asurzitor și înfricoșător, jumătate urlet, jumătate mormăit, făcu pământul să se cutremure.

— Haida Iorek! La bord, bătrâne! zbieră Lee Scoresby din toți rărunchii, și peste margine alunecă ursul într-un scârțâit oribil de metal și scrâșnet de lemn îndoit.

Apoi un vârtej de aer mai ușor ridică pentru un moment ceața și zăpada din jur, iar în luminișul creat Lyra văzu tot ce se întâmpla în jurul lor. Văzu un grup de gitani sub conducerea lui John Faa hărțuind ariergarda tătară și împingându-i înapoi spre ruinele în flăcări ale Bolvangar-ului, îi văzu pe ceilalți gitani ajutând copil după copil să urce în sănii și învelindu-i bine în blănurile lor, îl văzu pe Farder Coram uitându-se în jur neli-

nișțit, sprijinindu-se în cârjă, cu daimonul lui de culoarea toamnei sărind prin zăpadă și uitându-se agitat în toate părțile.

— Farder Coram! strigă Lyra. Aici!

Bătrânul auzi și se întoarse să se uite uimit la balonul prins de frânghie, la vrăjitoarele care-l țineau la pământ și la Lyra care dădea frenetic din mâini, de acolo, din nacelă.

— Lyra! strigă el. Ești bine, fato? Ești bine?

— Mai bine ca niciodată! îi răspunse. La revedere Farder Coram! La revedere! Du toți copiii ăștia acasă!

— Așa o să facem, jur pe viața mea! Mergi cu bine copilul meu – mergi cu bine – mergi cu bine, draga mea...

În acel moment aeronautul ridică brațul ca un semnal, iar vrăjitoarele dădură drumul frânghiei. Balonul se ridică imediat și țâșni în sus prin aerul îngreunat de zăpadă, cu o viteză pe care Lyra abia și-o putea crede ochilor. După un moment, pământul dispăru în ceață iar ei urcau și tot urcau din ce în ce mai tare, încât credea că nici o rachetă nu se putea îndepărta de pământ cu mai mare repeziciune. Stătea întinsă în nacelă, agățată strâns de Roger, presată de puterea accelerației.

Lee Scoresby chiuia și râdea și scotea niște strigăte sălbatice de bucurie în texană; Iorek Byrnison își desfăcea calm armura, înfigându-și o gheară îndemânatică sub fiecare inel și desfăcându-le unul câte unul, după care puse piesele separate într-o grămadă. Undeva afară foșnetul și vâjâitul aerului prin acele de pin și îmbrăcămintea vrăjitoarelor le spunea că vrăjitoarele le țineau companie în împărăția văzduhului.

Încet, încet, Lyra își recăpătă suflul, echilibrul și bătăile inimii. Se ridică și se uită în jur.

Nacela era mult mai mare decât crezuse. De jur împrejur, pe margini, erau rafturi cu instrumente filozofice și grămezi de blănuri, aer îmbuteliat, o mulțime de

alte lucruri prea mici sau complicate pentru a le identifica exact în ceața deasă prin care urcau.

— Ăsta este un nor? întrebă ea.

— Bineînțeles că este. Înfășoară-ți prietenul în niște blănuri până nu se transformă într-un țurțure. E frig aici, da' o să se facă și mai frig.

— Cum ne-ai găsit?

— Vrăjitoarele. E o doamnă vrăjitoare care vrea să vorbească cu tine. Când ieșim din nor o să luăm coordonatele și pe urmă putem să ne-așezăm să stăm și noi puțin.

— Iorek, spuse Lyra, îți mulțumesc că ai venit.

Ursul mormăi ceva printre dinți și se așeză mai bine pentru a-și linge blana murdară de sânge. Greutatea lui făcea ca nacela să fie puternic înclinată într-o parte, dar asta nu conta. Lui Roger îi era cam frică, dar ursul nu îl băgă în seamă mai mult decât pe un fulg de zăpadă. Lyra se mulțumi să se agațe de marginea nacelei care, stând în picioare, îi ajungea chiar sub bărbie, și să se uite cu ochii larg deschiși în norul învolburat.

În numai câteva secunde, balonul ieși cu totul din nor și, încă mișcându-se cu rapiditate, se ridică la ceruri.

Ce priveliște!

Chiar deasupra lor balonul se legăna într-o curbă uriașă. Peste el și înaintea lor strălucea Aurora cu o putere și grandoare mai mare decât văzuse ea vreodată. Era peste tot, sau aproape peste tot, iar ei mai că făceau parte din ea. Văluri nesfârșite de incandescență tremurau și se despărțeau ca aripile îngerilor; cascade de aureole luminescente se rostogoleau în piscuri invizibile pentru ca apoi să se lase în vârtejuri magnifice sau în cascade fremătătoare.

Lyra rămase cu gura căscată și apoi se uită în jos și văzu o priveliște care-i tăia și mai mult respirația.

Cât de departe vedeai cu ochii, chiar până la orizont, în toate direcțiile o mare de alb se întindea fără hotare. Vârfuri blânde și goluri vaporoase se ridicau sau se deschideau din loc în loc dar, în cea mai mare parte, tot pământul arăta ca o masă solidă de gheață.

Și ridicându-se în grupuri mici, sau chiar câte una, veneau siluetele acelea negre, zdrențuite, de o atât de mare eleganță, cu crengile lor de pin-de-nor.

Zburau repede, fără nici un efort, în sus și spre balon, înclinându-se într-o parte sau în alta pentru a schimba direcția. Și una dintre ele, arcașa, cea care o salvase pe Lyra de doamna Coulter zbura chiar alături de nacelă, iar Lyra o putu vedea clar acum.

Era tânără – mai tânără decât doamna Coulter, și blondă, cu ochii mari, verzi, și îmbrăcată ca toate celelalte vrăjitoare, în fâșii de mătase neagră și nu purta nici un fel de blănuri, mănuși sau glugă. Părea să nu simtă deloc frigul. Pe frunte avea o împletitură simplă din floricele roșii. Își așează creanga de pin-de-nor ca pe un cal pe care părea că-l ține în frâu la doar doi metri de privirea uimită a Lyrei.

— Lyra?

— Da! Dumneata ești Serafina Pekkala?

— Da.

Lyra înțelegea de ce se îndrăgostise Farder Coram de ea, și de ce avea inima frântă, deși mai înainte n-ar fi putut înțelege nici unul dintre aceste lucruri. El îmbătrânea, era un om bolnav și bătrân, iar ea urma să mai fie tânără timp de generații.

— Ai cititorul de simboluri? spuse vrăjitoarea cu o voce atât de asemănătoare susurului sălbatic al Aurorei însăși, încât Lyra abia putu înțelege sensul cuvintelor, atât de tare fu cuprinsă de uimire și plăcere la auzul vocii.

— Da, îl am în buzunar, este în siguranță.

Bătăi puternice din aripi anunțau o altă prezență și într-o fracțiune de secundă aluneca alături de ea: era marele daimon gâscan. Vorbi scurt și apoi se îndepărtă pentru a pluti în cercuri mari în jurul balonului care continua să se ridice.

— Gitanii au distrus Bolvangarul, spuse Serafina Pekkala. Au omorât douăzeci și doi de oameni din gardă și nouă din personal și au dat foc la toate părțile clădirii care mai stăteau în picioare. O vor distruge complet.

— Dar doamna Coulter?

— Nici un semn.

Scoase un țipăt sălbatic și alte vrăjitoare veniră în cercuri înspre balon.

— Domnule Scoresby, spuse ea. Funia, vă rog.

— Doamnă! Vă sunt foarte recunoscător. Încă ne ridicăm. Pare-mi-se că o vreme urcăm. De câte dintre domniile voastre este nevoie ca să ne tragă spre Nord?

— Suntem puternice, fu tot ce răspunse ea.

Lee Scoresby legă un colac de frânghie groasă de inelul de fier învelit în piele care strângea laolaltă toate frânghiile de peste balonul cu gaz și de care era suspendată nacela. După ce o fixă bine, aruncă afară capătul liber și imediat șase vrăjitoare se avântară spre el, îl prinseră și începură să tragă îndreptându-și crengile de pin-de-nor spre Steaua Polară.

În timp ce balonul începu să se miște în acea direcție, Pantalaimon veni să se agațe de marginea nacelei în chip de chiră-de-baltă. Daimonul lui Roger ieși amețit să privească dar se retrase foarte repede, pentru că Roger dormea adânc, la fel ca Iorek Byrnison. Numai Lee Scoresby era treaz, mestecând cu calm un trabuc subțire și urmărindu-și instrumentele.

— Așadar Lyra, spuse Serafina Pekkala, știi de ce te duci la Lordul Asriel?

Lyra era uimită.

— Ca să-i duc alethiometrul, bineînțeles. Apoi își aminti primul motiv, atât de vechi încât aproape că îl uitase.

— Sau să-l ajut să evadeze. Asta e. O să-l ajutăm să scape.

Dar imediat ce termină de spus acest lucru, i se păru că sună absurd. Să evadeze de la Svalbard? Imposibil!

— Să încercăm, oricum, adăugă ea apăsat. De ce?

— Cred că sunt niște lucruri pe care trebuie să ți le spun, spuse Serafina Pekkala.

— Despre Praf?

Era primul lucru pe care Lyra voia să-l afle

— Da, printre altele. Dar ești obosită acum copilă, și va fi un zbor lung. Vorbim când te trezești.

Lyra căscă. Un căscat care aproape îi rupse fălcile, un căscat lung, ce dură aproape un minut, sau cel puțin așa i se păru ei, și oricât de mult ar fi dorit să stea trează, nu putu rezista imboldului somnului. Serafina Pekkala întinse o mână peste marginea nacelei și îi atinse ușor ochii și, în timp ce Lyra se întindea pe jos, Pantalaimon zbură și el, se schimbă în hermină și merse la locul lui preferat de dormit: la gâtul Lyrei.

Vrăjitoarea își aranjase creanga astfel încât să înainteze la o viteză constantă pe lângă nacelă, în timp ce balonul se apropia din ce în ce mai mult de Svalbard.

Lee Scoresby o înveli pe Lyra cu câteva blănuri. Ea se ghemui lângă Roger şi adormiră amândoi, în timp ce balonul se îndrepta încet spre Pol. Aeronautul îşi verifica din când în când instrumentele, mesteca un trabuc pe care n-avea de gând să-l aprindă, cu hidrogenul inflamabil atât de aproape, şi se cuibărea mai bine în blănuri.

— Fata asta-i cam importantă, ai? spuse el după câteva minute.

— Mai importantă decât are habar, spuse Serafina Pekkala.

— Vrei să zici că ne aşteaptă ceva în stilul urmăririlor armate? Mă-nţelegi, te întreb ca un om practic ce mă aflu, care ţine la viaţa lui. Nu pot să-mi permit să fiu bătut măr sau făcut bucăţi fără să am şi eu o compensaţie fixată dinainte. Nu că nu vreau să dau importanţă expediţiei, crede-mă, doamnă. Da' John Faa şi gitanii mi-au plătit o simbrie care-i destul să acopere timpul şi priceperea mea şi uzura normală a balonului, şi cam atât. Nu acoperă asigurarea pentru acte-de-război. Şi să ştii, când vom ateriza cu Iorek Byrnison pe Svalbard, asta chiar act de război se va numi.

Scuipă delicat o bucată de frunză de fumat peste bord.

— Aşa că vreau să ştiu la ce schilodiri şi scandaluri trebe să ne aşteptăm, termină el.

— S-ar putea să fie ceva lupte, spuse Serafina Pekkala. Dar te-ai mai luptat înainte.

— Cred și io, când sunt plătit. Da' treaba e că am crezut că ăsta-i un contract simplu de transport, și pentru asta i-am taxat. Acu' mă gândesc, după bătălia de mai devreme, până unde merge treaba mea de transportator. Dacă trebuie să-mi risc viața și echipamentul într-un război printre urși, de exemplu. Sau dacă dușmanii de la Svalbard ai copilei ăsteia sunt la fel de focoși ca cei din Bolvangar. Zic și eu, așa, de dragul conversației.

— Domnule Scoresby, spuse vrăjitoarea, aș vrea să pot răspunde. Nu pot spune decât că noi toți, oameni, vrăjitoare, urși, suntem angajați deja în război, deși nu toți știm asta. Fie că dai de necaz la Svalbard, fie că zbori mai departe nestingherit, ești deja recrut sub arme, un soldat.

— Ei, asta-i cam dân pripă. Pare-mi-se că omu' tre' să zică și el dacă vrea să ridice armele au ba.

— Nu prea mai ai de ales, la fel cum nu mai poți să alegi dacă să te fi născut ori nu.

— Totuși, mie îmi place să aleg, zise el. Îmi place să-mi aleg treburile pe care le fac, locurile în care mă duc, mâncarea pe care o mănânc și tovarășii cu care șed și depăn povești. Nu-ți dorești să mai și alegi din când în când?

Serafina Pekkala stătu o clipă să se gândească și apoi spuse:

— Poate nu înțelegem la fel cuvântul *alegere*, domnule Scoresby. Vrăjitoarele nu posedă nimic, așa că nu ne interesează să conservăm valoarea sau să facem vreun profit, cât despre alegerea unui lucru sau a altuia, când trăiești mai multe sute de ani știi că ocaziile vor apărea din nou. Avem nevoi diferite. Dumneata trebuie să-ți repari balonul și să-l păstrezi în condiții bune, asta ia timp și energie, înțeleg. Noi, ca să zburăm, n-avem decât să rupem o creangă dintr-un pin-de-nor, oricare e bună,

și mai sunt și altele. Nu ne e frig, așa că n-avem nevoie de haine călduroase. N-avem nici un fel de modalități de schimb, în afară de ajutorul reciproc. Dacă o vrăjitoare are nevoie de ceva, primește de la o altă vrăjitoare. Dacă trebuie să luptăm în război, nu costul ne ajută să decidem dacă lupta e dreaptă sau nu. Nici n-avem noțiunea de onoare, ca ursii, de exemplu. O insultă adresată unui urs este o greșeală fatală. Pentru noi... de neconceput. Cum să insulți o vrăjitoare? Ce-ar însemna dacă ai face-o?

— Hm, îți dau dreptate aici. Cu un par ș-un bolovan îți crăp acu' un ciolan, că pă-njurat nu dau un ban. Da' doamnă, sper că-mi înțelegi dilema. Sunt un simplu aeronaut și aș vrea să-mi sfârșesc zilele în tihnă. Să cumpăr o fermă, câteva vaci, ceva cai... Nimic măreț, vezi bine. Nici un palat, sau sclavi, sau mormane de aur. Doar adierea serii peste tufele de salvie, o țigară și un pahar de whisky bourbon. Acu' treaba-i că astea costă bani. Așa că fac zborurile astea pe bani, și după fiecare trimit ceva aur la Banca Wells Fargo, și când o să se strângă destui, cucoană, o să vând balonu' ăsta și o să-mi iau un bilet de vapor până la Portul Galveston și n-o să mai părăsesc pământul.

— Mai e o diferență între noi, domnule Scoresby. O vrăjitoare o să renunțe la zburat doar când i-o sta inima în loc. Zburatul face parte din noi.

— Văd, și mă roade invidia. Da' n-am io mulțumirea voastră. Zburatu' nu-i decât o meserie pentru mine, iar eu nu-s decât un tehnician. Aș putea la fel de bine să reglez pompele unui motor pe gaz sau să bobinez circuite anbarice. Dar eu am ales, se înțelege. A fost în totalitate alegerea mea. D'aia găsesc că ideea cu războiu', de care nu mi-a zis nimenea nimic, e cam incomodă.

— Și cearta lui Iorek Byrnison cu regele lui face parte din asta, spuse vrăjitoarea. Copila o să joace și ea un rol.

— Vorbești de destin, spuse el, ca și cum ar fi stabilit. Și nu cred că treaba asta îmi place mai mult decât războiul în care am fost băgat fără să știu nimic. Unde mi-e liberul arbitru, vreau să știu? Iar copila asta pare să aibă mai multă libertate decât oricine altcineva. Vrei să-mi spui că e doar o jucărie mecanică întoarsă și așezată pe un drum pe care nu-l poate schimba?

— Cu toții suntem supuși destinului. Însă trebuie să acționăm ca și cum n-am fi, spuse vrăjitoarea, sau să murim de disperare. Există o profeție ciudată despre acest copil: e destinată să aducă sfârșitul destinului. Dar trebuie s-o facă fără să știe ce face, ca și cum ar fi natura și nu destinul ei să ducă treaba la bun sfârșit. Dacă i se va spune ce trebuie să facă, totul se duce de râpă. Moartea va mătura toate lumile iar disperarea va triumfa pentru totdeauna. Universurile vor deveni nimic mai mult decât niște mașinării interconectate, oarbe și fără gândire, simțire, viață...

Se uitară la Lyra (sau ce puteau vedea din ea de sub glugă) care se încruntase încăpățânat în somn.

— Cred că parte din ea știe ceva, spuse aeronautul. Pare să fie pregătită, în orice caz. Da' cu băiețelu' ce-i? Știi că a venit tot drumul ăsta ca să-l salveze din ghearele diavolilor de acolo? Fuseseră colegi de joacă la Oxford, sau așa ceva. Știai asta?

— Da, știam. Lyra poartă cu ea ceva extrem de valoros și se pare că sorții o folosesc drept mesager către taică-su. Așa că ea a făcut tot drumul ăsta ca să-l salveze pe prietenul ei, neștiind că prietenul ei fusese adus în Nord de către sorți ca ea să-l urmeze și să-i aducă ceva tatălui ei.

— Așa vezi tu lucrurile, hm?

Pentru prima oară vrăjitoarea păru nesigură.

— Așa par să fie... numai că noi nu putem citi întunericul, domnule Scoresby. E mai mult decât posibil să greșesc.

— Și ce te-a adus pe *tine* în toată treaba asta, dacă pot să întreb?

— Orice făceau la Bolvangar, am simțit din toți rărunchii că nu era bine. Lyra le este dușman, așa că noi suntem prietenii ei. Mai clar de atât nu văd. Apoi, mai e și prietenia clanului meu cu poporul gitan, care e veche de când Farder Coram mi-a salvat viața. Facem asta la cererea lor. Și ei au obligațiile lor față de Lordul Asriel.

— Aha! D-aia mâni balonul spre Svalbard, de dragul gitanilor! Și prietenia asta zice că o să-l mâni și-napoi? Sau trebe' să aștept vreun vânticel mai blând și, între timp, să depind de indulgența ursilor? Încă o dată, cucoană, te întreb doar așa, prietenește.

— Dacă putem să te ajutăm să ajungi înapoi la Trollesund, domnule Scoresby, o vom face. Dar nu știm cu ce ne vom întâlni la Svalbard. Noul rege al ursilor a făcut multe schimbări, vechile legi nu mai sunt la modă. S-ar putea să fie o aterizare mai dificilă. Și nu știu cum o să găsească Lyra drumul către taică-su. Nici ce are în cap Iorek Byrnison, afară că soarta lui este legată de a ei.

— Nici eu nu știu, doamnă. Cred că s-a legat de fată ca un fel de protector. L-a ajutat să-și recupereze armura, înțelegi. Cine știe ce gândesc ursii? Dar dacă vreodată un urs a iubit un om, el e ăla. Cât despre aterizarea la Svalbard, niciodată n-a fost ușoară. Totuși, dacă aș putea să te rog să tragi în direcția bună, m-aș simți mai eliberat. Iar dacă pot să fac ceva pentru tine în schimb, nu trebuie decât să spui. Da' pentru știința mea, n-ai vrea să-mi spui și mie de ce parte sunt în acest război invizibil?

— Suntem de partea Lyrei.

— Nici nu mă îndoiam.

Continuau să zboare. Din cauza norilor de jos, nu era cu putință să-și dea seama cât de repede înaintau. În mod normal, bineînțeles, un balon depindea de vânt

și stătea pe loc sau plutea după cum se mișca aerul. Acum, însă, tras de vrăjitoare, balonul se mișca prin aer și nu mai era purtat de el, dar opunea în același timp rezistență, căci matahala de pungă umplută cu gaz n-avea nimic din formele netede și suple ale unui zepelin. În consecință, nacela se bălăngănea într-o parte și-n alta, tresăltând și legănându-se mai tare decât într-un zbor normal.

Lee Scoresby nu se preocupa de confortul lui cum se îngrijea de instrumentele sale, și petrecu ceva vreme asigurându-se că erau bine legate de barele mai mari. Potrivit altimetrului, erau la aproape patru mii de metri deasupra pământului. Temperatura era de minus douăzeci de grade. Îi fusese și mai frig decât atât, însă nu cu mult mai mult și nu voia să se facă și mai frig, așa că desfășură prelata pe care o folosea drept bivuac de urgență și o fixă în dreptul copiilor care dormeau, să le țină adăpost de vânt, înainte să se lungească spate în spate cu vechiul său tovarăș de arme, Iorek Byrnison, și să adoarmă.

Când Lyra se trezi, luna era sus pe cer și totul în jur avea sclipiri de argint, de la suprafața rotundă a norilor de dedesubt până la țurțurii și acele de chiciură de pe pânza balonului.

Roger dormea, la fel și Lee Scoresby și ursul. Dincolo de nacelă, totuși, regina-vrăjitoare zbura constant.

— Cât mai avem până la Svalbard? întrebă Lyra.

— Dacă nu ne mai bat vânturile, vom fi deasupra Svalbardului în cam douăsprezece ore.

— Când o să aterizăm?

— Depinde de vreme. O să încercăm să evităm stâncile. Sunt acolo niște ființe care vânează tot ce mișcă. Dacă o să putem, o să te instalăm în interior, departe de palatul lui Iofur Raknison.

— Ce-o să se întâmple când îl găsesc pe Lordul Asriel? Crezi că vrea să vină la Oxford? Nici nu știu dacă

ar trebui să-i spun că știu că e tatăl meu. Poate că vrea să se prefacă în continuare că e unchiul meu. Nici măcar nu-l cunosc prea bine.

— N-o să vrea să se întoarcă la Oxford, Lyra. Se pare că e ceva de făcut într-o altă lume, iar Lordul Asriel este singurul care poate să creeze o punte peste golful dintre lumea asta și cealaltă. Numai că are nevoie de ceva care să-l ajute.

— Alethiometrul! spuse Lyra. Stăpânul de la Jordan mi l-a dat și am crezut că voia să zică ceva despre Lordul Asriel, doar că n-a mai apucat. Știam că n-a vrut *cu adevărat* să-l otrăvească. Crezi că o să-l citească și o să vadă cum să construiască puntea? Sunt sigură că pot să-l ajut. Cred că acum pot să-l citesc la fel de bine ca oricine.

— Nu știu, spuse Serafina Pekkala. Cum o s-o facă și care-i va fi menirea, nu putem ști. Sunt puteri care ne vorbesc și altele deasupra lor. Și sunt secrete și mai de departe.

— O să-mi spună alethiometrul! Aș putea să-l citesc chiar acum...

Însă era prea frig, n-ar fi reușit niciodată să-l țină în mâini. Se înfofoli până la urechi și-și trase gluga strâns peste ochi, să o apere de vântul înghețat, lăsându-și doar o mică crăpătură prin care să poată vedea. În depărtare și puțin mai jos, frânghia lungă se întindea de la inelul de suspensie al balonului, trasă de șase sau șapte vrăjitoare călare pe ramurile lor de pin-de-nor. Stelele străluceau puternic și rece, ca niște diamante.

— De ce nu ți-e frig, Serafina Pekkala?

— Ne e frig, dar nu ne pasă, deoarece nu ne face nici un rău. Și dacă ne-am înfofoli să nu ne fie frig, n-am mai simți alte lucruri, cum ar fi strălucirea cristalină a stelelor, sau muzica Aurorei, sau cel mai frumos dintre toate, mătasea razelor de lună mângâindu-ne pielea. Merită să-ți fie frig ca să simți toate astea.

— Pot și eu să le simt?

— Nu. Ai muri dacă ți-ai scoate blănurile. Stai îmbrăcată!

— Cât trăiesc vrăjitoarele, Serafina Pekkala? Farder Coram spune că sute de ani. Da' tu nu pari așa bătrână.

— Am trei sute de ani, sau mai mult. Cea mai bătrână mamă-vrăjitoare are aproape o mie de ani. Într-o zi, Yambe-Akka va veni după ea. Într-o zi va veni și după mine. Ea e zeița morților. Vine la tine zâmbitoare și drăguță, și tu știi că e momentul să mori.

— Sunt și bărbați vrăjitori? Sau doar femei?

— Sunt bărbați în slujba noastră, cum e consulul de la Trollesund. Și sunt bărbați pe care-i alegem amanți sau soți. Ești așa de tânără, Lyra, prea tânără ca să înțelegi asta, dar o să-ți povestesc totuși, și o să înțelegi mai târziu: bărbații trec prin fața ochilor noștri ca fluturii, vietăți aparținând unui sezon trecător. Îi iubim: sunt curajoși, mândri, frumoși, inteligenți, și mor aproape imediat. Mor atât de repede încât inimile noastre sunt încontinuu devastate de durere. Le purtăm în pântece copiii, care vor fi vrăjitoare dacă sunt fete, dacă nu, doar oameni. Și apoi, într-o clipită, se duc, sunt doborâți, distruși, pierduți. Și fiii noștri la fel. Când un băiețel crește mare, crede că e nemuritor. Mama lui știe că nu-i așa. De fiecare dată e și mai dureros, până când inima ți se frânge. Poate atunci vine Yambe-Akka după tine. E mai bătrână decât tundra. Poate că pentru ea viețile vrăjitoarelor sunt la fel de scurte cum sunt cele ale bărbaților pentru noi.

— L-ai iubit pe Farder Coram?

— Da. Știe?

— Nu știu, da' știu că el te iubește.

— Când m-a salvat era tânăr și puternic, mândru și frumos. M-am îndrăgostit de el imediat. Mi-aș fi schimbat firea, aș fi uitat de strălucirea stelelor și de muzica

Aurorei, nu aș mai fi zburat niciodată – aș fi renunțat la toate astea într-o clipă, fără să gândesc, ca să fiu nevastă de gitan, să trăiesc într-o barcă și să-i gătesc, să dorm cu el în același pat și să îi port în pântec copiii. Dar nu poți să schimbi ceea ce ești, ci doar ceea ce faci. Sunt vrăjitoare. El e om. Am stat cu el îndeajuns de mult ca să-i fac un copil...

— N-a spus niciodată! Era fetiță? O vrăjitoare?

— Nu. Băiat, și a murit în timpul marii epidemii de acum patruzeci de ani, boala care a venit din Est. Sărmanul copilaș! A intrat în viață și a ieșit tremurând ca un fluture de mai. Mi-a sfâșiat inima, așa cum se întâmplă mereu. I-a frânt inima și lui Coram. Apoi am fost chemată să mă întorc la familia mea, pentru că Yambe-Akka o luase pe mama și devenisem regina clanului. Așa că am plecat. Trebuia.

— De-atunci nu l-ai mai văzut pe Farder Coram?

— Niciodată. Am auzit de faptele lui, am auzit cum a fost rănit de Skraelingi cu o săgeată otrăvită, și i-am trimis ierburi și descântece ca să-l ajut să se facă bine, însă n-am fost destul de puternică să-l văd. Am auzit cât de dărâmat a fost după aceea și cât de tare s-a înțelepțit, cât de multe a citit și a studiat, și am fost mândră de el și de bunătatea lui. Însă am stat deoparte, căci erau vremuri grele și pentru clanul meu, ne amenințau războaie între vrăjitoare și, în plus, am crezut că mă va uita și-și va găsi o nevastă din lumea lui...

— N-o s-o facă niciodată, spuse Lyra cu tărie. Ar trebui să te duci să-l vezi. Te mai iubește, știu asta.

— Dar s-ar rușina de vârsta lui, și n-aș vrea să-l fac să simtă asta.

— Poate că s-ar rușina, însă ar trebui să-i trimiți un mesaj, măcar atât. Asta cred eu.

Serafina Pekkala nu spuse nimic o bună bucată de vreme. Pantalaimon se transformă într-o chiră-de-baltă

și zbură pentru o secundă pe ramura ei, pentru a-i arăta că poate au fost impertinenți. Apoi Lyra spuse:

— De ce au oamenii daimoni, Serafina Pekkala?

— Toată lumea întreabă asta, și nimeni nu știe răspunsul. De când sunt oamenii pe lume au existat și daimonii. E ceea ce ne face diferiți de animale.

— Mda! Suntem diferiți de ele, sigur... De exemplu, urșii. Ciudați, nu, urșii? Crezi că-s ca o persoană, după care fac deodată ceva atât de ciudat sau de feroce încât ai impresia că n-o să-i înțelegi niciodată... Dar știi ce mi-a zis Iorek, mi-a zis că armura era pentru el ce e daimonul pentru o persoană. E sufletul lui, mi-a zis. Dar și aici sunt diferiți, pentru că el și-a *făcut* singur armura. I-au luat prima armură când l-au exilat și a găsit ceva fier ceresc și și-a făcut o armură nouă, ca și cum și-ar fi făcut un suflet nou. Noi nu putem să ne facem daimoni. După aia, oamenii de la Trollesund l-au îmbătat cu tărie și i-au furat-o, eu am aflat unde era și el și-a luat-o înapoi... Însă ce mă întreb eu e de ce vine la Svalbard? Or să se bată cu el. Ar putea să-l omoare... Mi-e drag Iorek. Mi-e așa drag că îmi doresc să nu fi venit cu noi.

— Ți-a spus cine e el?

— Doar numele. Și Consulul de la Trollesund ni l-a spus.

— E de viță nobilă. E prinț. De fapt, dacă n-ar fi comis o mare crimă, până acum ar fi fost regele urșilor.

— Mi-a spus că regele lor se numește Iofur Raknison.

— Iofur Raknison a devenit rege când a fost exilat Iorek Byrnison. Iofur e și el prinț, bineînțeles, altfel n-ar fi fost lăsat să conducă, însă are o inteligență omenească: face alianțe și tratate, nu trăiește ca urșii, în forturi de gheață, ci într-un palat nou construit. Vorbește de schimburi de ambasadori cu națiunile oamenilor și de dezvoltarea minelor de foc cu ajutorul oamenilor-ingineri...

Este foarte subtil și abil. Unii spun că el l-a provocat pe Iorek să facă fapta pentru care a fost exilat, și alții spun că, chiar dacă n-a făcut-o, îi încurajează pe ceilalți să creadă că a făcut-o, pentru că îi sporește reputația de ingeniozitate și subtilitate.

— Dar ce a *făcut* Iorek? Vezi, un motiv pentru care mi-e drag Iorek este fiindcă tatăl meu a făcut ce a făcut și a fost pedepsit. Mi se pare că seamănă unul cu celălalt. Iorek mi-a spus că a omorât un alt urs, însă nu a spus niciodată cum a ajuns până acolo.

— Lupta a fost pentru o ursoaică. Masculul pe care l-a omorât Iorek nu a dat semnele obișnuite de capitulare când a devenit clar că Iorek era mai puternic. Cu toată mândria lor, urșii recunosc întotdeauna o forță superioară a unui alt urs și i se predau, însă dintr-un motiv necunoscut, ursul acela n-a făcut-o. Unii spun că Iofur Raknison i-a întunecat mințile, sau i-a dat niște ierburi să-l amețească. În orice caz, ursul tânăr a continuat iar Iorek Byrnison și-a lăsat mânia să-l stăpânească. Cazul nu a fost greu de judecat: ar fi trebuit doar să-l rănească, nu să-l omoare.

— Deci, altfel ar fi fost rege, spuse Lyra. Și eu am auzit câte ceva despre Iofur Raknison de la Profesorul Palmerian de la Jordan, că cică fusese el în Nord și-l întâlnise. Spunea că... dacă mi-aș aduce aminte... zicea că făcuse niște șmecherii ca să ajungă la tron, sau așa ceva... Dar știi, Iorek mi-a spus o dată că urșii nu pot fi păcăliți, și mi-a arătat că eu nu pot să fac chestia asta. Pare că *amândurora* li s-a jucat o festă, și lui și ursului celuilalt. Poate că doar urșii pot să păcălească urși, oamenii nu. Numai dacă... Oamenii de la Trollesund l-au păcălit, nu-i așa? Când l-au îmbătat și i-au furat armura?

— Când urșii se poartă ca oamenii, poate atunci pot fi și păcăliți, spuse Serafina Pekkala. Când urșii se comportă ca niște urși, poate că nu pot fi păcăliți. Nici un

urs nu bea în mod normal alcool. Iorek Byrnison a băut să uite de rușinea exilului, și doar așa au putut oamenii din Trollesund să-l păcălească.

— A, da, spuse Lyra aprobând din cap. Era mulțumită de ideea aceea. Îl admira pe Iorek aproape fără limită și era fericită să găsească confirmarea caracterului său nobil. Ești foarte deșteaptă, spuse ea. N-aș fi știut asta dacă nu mi-ai fi spus. Cred că ești chiar mai deșteaptă decât doamna Coulter.

Zburau în continuare. Lyra mesteca din pastrama de focă pe care o găsise în buzunar.

— Serafina Pekkala, spuse ea după o vreme, ce e Praful? Fin'că mi se pare că toată tevatura asta-i legată de Praf, numa' că nimeni nu mi-a zis ce-i aia.

— Nu știu, îi răspunse Serafina Pekkala. Vrăjitoarelor nu le-a păsat niciodată de Praf. Tot ce pot să-ți spun e că acolo unde-s preoți, acolo o să găsești și teama de Praf. Doamna Coulter nu e preot, bineînțeles, însă e un agent puternic al Magisteriumului și ea a înființat Comitetul de Oblații și a convins Biserica să plătească pentru Bolvangar, dovadă a interesului pe care îl are pentru Praf. Nu putem să înțelegem ce simte ea. Însă mai sunt și alte lucruri pe care nu le-am înțeles niciodată. Vedem cum își fac tătarii găuri în craniu și stăm și ne minunăm. Așa că Praful poate să fie ciudat, și ne minunăm de el, însă nu despicăm firul în patru ca să-l examinăm. Lasă asta în seama Bisericii.

— Biserica? întrebă Lyra. Ceva îi suna cunoscut: își aminti cum vorbea cu Pantalaimon în Fens despre ce ar putea să miște acul alethiometrului, și se gândiseră la moara de lumină de pe înaltul altar de la Colegiul Gabriel, și cum particulele elementare făceau paletele să se rotească. Intercesorului îi era clar care era legătura dintre particulele elementare și religie.

— S-ar putea, zise ea, dând din cap. În Biserică mai totul e secret. Dar mai totul în Biserică e vechi, și Prafu' nu-i vechi, după cum știu. Oare Lord Asriel mi-ar spune...

Căscă din nou.

— Mai bine mă întind, îi spuse Serafinei Pekkala, că altfel o să-ngheț. Mi-a mai fost frig și pe pământ, da' niciodată așa tare. Cre' că po' să și mor dacă se face și mai frig.

— Atunci întinde-te și înfășoară-te în blănuri.

— Mda, așa o să fac. Dacă tot e să mor, mai bine aici, sus, decât acolo, jos. Cân' ne-au pus sub chestia aia ca o sabie mi-am zis că-i gata... Amândoi am crezut la fel. A fost dur. Însă acum o să mă întind. Trezește-ne și pe noi când ajungem, mai spuse și se trânti stângaci pe mormanul de blănuri, doborâtă de frigul profund și intens care făcea s-o doară toate mădularele, și se întinse cât de aproape putu de Roger, care dormea profund.

Și așa continuară cei patru călători, adormiți în balonul brăzdat de gheață, drumul către stâncile și ghețarii, minele de foc și forturile de gheață din Svalbard.

Serafina Pekkala strigă la aeronaut și el se trezi de îndată, amețit de frig, însă dându-și seama, după mișcările nacelei, că ceva nu era în regulă. Se zguduia sălbatic în bătaia vântului care sufla cu putere peste balon, iar vrăjitoarele care trăgeau de funii abia puteau s-o țină în loc. Dacă-i dădeau drumul, balonul ar fi fost spulberat cu siguranță, și dacă era să se ia după ce spunea busola, ar fi fost măturat spre Novaia Zemlea cu aproape o sută de mile pe oră.

— Unde suntem? îl auzi Lyra întrebând. Era pe jumătate trează, deranjată de mișcările nacelei, și-i era atât de frig încât tot corpul îi era amorțit. Nu putu să audă replica vrăjitoarei, însă prin gluga pe jumătate închisă

îl văzu, în lumina lanternei anbarice, pe Lee Scoresby cum se ținea de o parâmă și cum trăgea de o frânghie care ducea chiar în balon. Trase cu putere, ca și cum ceva ar fi opus rezistență și se uită în sus în întunericul vijelios înainte de a înfășura frânghia în jurul unui țăruș de pe inelul de suspensie.

— O să dau drumul la un pic de gaz, strigă el către Serafina Pekkala. O să coborâm. Suntem prea sus.

Vrăjitoarea îi strigă ceva înapoi, însă Lyra nu auzi nici de data asta. Roger se trezea și el; scârțâitul nacelei era de-ajuns să te trezească și din somnul cel mai adânc, ca să nu mai vorbim de cum se zguduia și se clătina. Daimonul lui Roger și Pantalaimon se agățaseră unul de altul ca două maimuțele iar Lyra se concentra să rămână nemișcată și să nu sară în sus de frică.

— Nu-i nica, zise Roger părând mai vesel decât ea. Cân' o să ajungem jos facem focu' și ne-ncălzim. Am ceva chibrite în buzunar. Le-am șterpelit dân bucătăria de la Bolvangar.

Balonul cobora, se vede, căci o secundă mai târziu fură învăluiți de norul gros și înghețat. Bucățele și ace de gheață zburau prin nacelă, după care totul se întunecă deodată. Era cea mai deasă ceață pe care Lyra o văzuse vreodată. După un moment sau două se auzi un alt strigăt al Serafinei Pekkala și aeronautul desfăcu frânghia de pe țăruș și o lăsă să alunece. Frânghia se smuci din mâinile lui și, chiar peste scrâșnetul și vuietul și urletul vântului prin velatură, Lyra auzi sau simți o bufnitură puternică de undeva de mai sus.

Lee Scoresby îi văzu ochii căscați.

— E supapa de gaz, strigă el. Se prinde de un arc ca să țină gazul înăuntru. Când o trag în jos, iese un pic de gaze pe sus, și noi perdem dân lest și ne coborâm în jos.

— Suntem aproape...

Nu termină, fiindcă se întâmplă ceva hidos. O creatură cât o jumătate de om, cu aripi acoperite cu piele, cu gheare întoarse, se târa pe partea nacelei unde era Lee Scoresby. Avea capul plat, ochii ieșiți din orbite și o gură ca de broască, din care se revărsau valuri de putoare abominabilă. Până apucă Lyra să țipe, Iorek Byrnison se întinse și-i trosni una. Creatura căzu din nacelă și dispăru cu un țipăt de groază.

— Spurcăciuni de stâncă, spuse scurt Iorek.

În clipa următoare apăru Serafina Pekkala și se agăță de marginea nacelei, turuind:

— Ne atacă spurcăciunile de stâncă. O să coborâm balonul pe pământ, după care trebuie să ne apărăm. Sunt...

Însă Lyra nu mai auzi restul, căci sunetul se transformă într-un vuiet violent și sfâșietor, și totul se înclină într-o parte. Apoi, o pală puternică de vânt îi izbi pe cei trei oameni înspre latura nacelei unde se afla armura lui Iorek Byrnison. Iorek îi cuprinse cu o labă ca să-i țină în loc, căci nacela se zgâlțâia violent. Serafina Pekkala dispăruse. Zgomotul era îngrozitor: peste toate celelalte sunete se auzeau țipetele stridente ale spurcăciunilor de stâncă, iar Lyra le vedea trecând în urma lor și le simțea împuțiciunea dezgustătoare.

Urmă o altă smucitură, atât de bruscă încât îi aruncă din nou pe toți la podea, iar nacela începu să coboare cu o viteză înspăimântătoare, rotindu-se întruna. Parcă fuseseră rupți de balon și cădeau în gol, apoi urmă o altă serie de smucituri și trosnete, nacela era aruncată rapid dintr-o parte în alta, ca o minge între două ziduri de piatră.

Ultimul lucru pe care Lyra îl văzu fu Lee Scoresby, descărcându-și pistolul cu butoiaș direct în fața unei spurcăciuni de stâncă, închise apoi ochii strâns și se agăță de blana lui Iorek Byrnison cu o frică teribilă. Urlete,

țipete stridente, vântul șfichiuitor și șuierător, scrâșnetul nacelei asemănător unui animal chinuit, toate umpleau aerul cu un zgomot hidos.

După care veni cea mai mare zdruncinătură, și se trezi aruncată cu totul peste bord. Nu mai avea de ce să se țină și aerul îi era tot scos din plămâni. Aterizează într-așa o încâlceală încât pierdu orice direcție. Fața ei, în gluga legată strâns, era plină de pudră și de cristale reci, uscate.

Era zăpadă. Aterizase într-un morman de zăpadă. Se lovise atât de rău încât nici nu mai putea să gândească. Rămase nemișcată câteva secunde înainte să scuipe încetișor zăpada din gură, după care suflă la fel de încetișor, până când își făcu puțin spațiu ca să poată respira.

Nimic nu părea s-o doară, doar că n-avea aer. Încercă să-și miște cu grijă mâinile, picioarele, brațele, tălpile și să-și ridice capul.

Vedea foarte puțin, pentru că gluga îi era încă plină de zăpadă. Cu o sforțare, ca și cum mâinile îi erau de o tonă fiecare, se scutură de zăpadă și își miji ochii afară. Zări o lume gri, în griuri pale și în griuri întunecate și în negru, în care ghemotoace de ceață rătăceau precum fantomele.

Singurele zgomote pe care le auzea erau țipetele îndepărtate ale spurcăciunilor de stâncă, mult mai sus, și valurile spărgându-se de stânci, undeva mai jos.

— Iorek, strigă ea. Vocea îi era slabă și tremurată, dar încercă din nou, însă nimeni nu răspunse.

— Roger, încercă din nou, cu același rezultat.

Putea să fie singură pe lume, dar bineînțeles că nu era așa niciodată. Pantalaimon se strecură afară din hanorac sub formă de șoricel, ca să-i țină companie.

— Am verificat alethiometrul, spuse el, și totul e în ordine. Nu s-a rupt nimic.

— Suntem pierduți, Pan! plânse ea. Ai văzut spurcăciunile alea? Și cum le-a împușcat domnu' Scoresby? Doamne ajută dacă mai coboară și pe-aici...

— Mai bine am căuta nacela, spuse el, poate.

— Mai bine nu mai strigăm, spuse ea. Mai devreme am strigat, da' mai bine nu, că dacă ne aud... Tare-aș vrea să știu unde suntem.

— S-ar putea să nu ne placă dacă am ști, făcu el. Am putea fi la poalele unei stânci, fără nici o putință de a urca, iar spurcăciunile de pe vârf să ne vadă când dispare ceața.

Lyra pipăi în jur, după ce se odihni câteva minute și realiză că aterizase într-o scobitură între două stânci acoperite de gheață. Ceața înghețată acoperea totul, într-o parte valurile se izbeau la cinzeci de metri mai jos, după cum se auzea și de deasupra încă veneau țipetele îngrozitoare ale spurcăciunilor de stâncă, deși parcă mai slăbiseră puțin între timp. Nu vedea mai departe de doi-trei metri în întunecimea dinainte și nici măcar ochii de bufniță ai lui Pantalaimon nu erau de folos.

Înaintă cu greu, alunecând pe stâncile aspre, îndepărtându-se de valuri și apropiindu-se puțin de plajă, și nu găsi altceva decât stânci și zăpadă, fără nici o urmă de balon sau ocupanții săi.

— Că doar n-au dispărut cu toții, șopti ea.

Pantalaimon se făcuse o felină de pradă ceva mai încolo și se întorcea cu patru saci grei de nisip rupți, cu nisipul risipit deja înghețat bocnă.

— Balast, spuse Lyra. Sigur l-au aruncat ca să poată zbura din nou...

Înghiți cu greu ca să scape de nodul din gât, sau de frica din piept, sau de amândouă.

— O, Doamne, mi-e frică, spuse ea. Sper că n-au pățit nimic.

Pantalaimon veni în brațele ei, în chip de șoricel, și se ascunse în glugă, unde nu-l putea vedea nimeni. Auzi un zgomot, ceva care zgâria stânca, și se întoarse să vadă ce e.

— Iorek!

Însă își înghiți cuvântul la loc neterminat, căci nu era deloc Iorek. Era un urs străin, înveșmântat în armură strălucitoare, pe care roua se transformase în ace de gheață, și cu o pană la coif.

Ursul rămase nemișcat, la trei metri depărtare, și Lyra gândi că era cu adevărat terminată.

Ursul deschise gura și mugi. Un ecou se întoarse dinspre stânci și stârni și mai multe țipete undeva, sus de tot. Din ceață mai veni un urs, și încă unul, și încă unul. Lyra stătu pe loc, încleștându-și pumnii de omuleț.

Urșii nu se mișcară până când unul din ei spuse:

— Cum te numești?

— Lyra.

— De unde vii?

— Din cer.

— Într-un balon?

— Da.

— Vii cu noi. Ești prizonieră. Mișcă-te, hai.

Slăbită și înspăimântată, Lyra începu să se împiedice de stâncile dure și alunecoase, mergând după urs, întrebându-se cum să iasă din necaz.

În captivitate

Urșii o luară pe Lyra în sus pe stânci, unde ceața era și mai deasă decât pe plajă. Strigătele spurcăciunilor de stâncă și zgomotul valurilor erau tot mai slabe pe măsură ce urcau, iar acum singurul sunet era neîncetatul țipăt al păsărilor de mare. Se cățărau cu greutate, în tăcere, peste stânci și peste munți de zăpadă și, deși Lyra cerceta cu ochii măriți întunericul din jur și-și ciulise urechile ca să prindă vreun semn de la prietenii ei, ea putea să fi rămas singura ființă umană de pe Svalbard iar Iorek să fi fost omorât.

Ursul-sergent nu-i spuse nimic până când ajunseră la loc întins. Acolo se opriră. După zgomotul valurilor, Lyra gândi că ajunseseră în vârful stâncilor și nu îndrăzni s-o ia la fugă, de teamă să nu cadă peste margine.

— Uită-te în sus, spuse ursul, pe când o adiere de vânt dădu la o parte perdeaua grea de ceață.

Era puțină lumină, în orice caz, însă Lyra se uită și realiză că se găsea în fața unei mari clădiri din piatră. Era la fel de înaltă ca cea mai înaltă parte a Colegiului Jordan, însă mult mai masivă, și sculptată peste tot cu reprezentări de război, înfățișându-i pe urși victorioși și pe skraelingi predându-se, arătându-i pe tătari înlănțuiți și muncind ca sclavi în minele de foc, zepeline zburând din toate părțile lumii purtând daruri și tributuri regelui, Iofur Raknison.

Cel puțin asta îi spunea ursul-sergent că înseamnă sculpturile acelea. Trebuia să-l creadă pe cuvânt, pentru că fiecare proeminență și fiecare margine a fațadei adânc sculptate era ocupată de gâște de mare și de mari lupi-de-mare care croncăneau, țipau strident și se roteau întruna deasupra capetelor lor, ale căror excremente acoperiseră toată clădirea cu o unsoare groasă de un alb murdar.

Urșii păreau că nu văd mizeria și îi conduseră înăuntru prin arcada uriașă, pe pământul înghețat, plin de găinațul păsărilor. Trecură printr-o o curte interioară, urcară niște trepte înalte și intrară prin niște porți, iar în fiecare loc urși în armură îi opreau pe noii veniți și le cereau parola. Armura era lustruită și lucitoare și toți aveau coifuri cu pene. Lyra nu se putu abține să nu-l compare pe fiecare urs pe care îl vedea cu Iorek Byrnison, și întotdeauna în avantajul lui. El era mai puternic, mai grațios, iar armura lui era una adevărată, colorată de rugină, pătată de sânge, ciobită în lupte, și nu elegantă, emailată și decorativă ca cele mai multe pe care le vedea acum în jurul ei.

Pe măsură ce înaintau, temperatura creștea, precum orice altceva în jur. Mirosul din palatul lui Iofur era respingător: mirosea a grăsime râncezită de focă, a baligă, a sânge, a gunoaie de tot felul. Lyra își dăduse jos gluga, să nu-i fie așa cald, însă nu putea să nu strâmbe din nas. Spera ca urșii să nu poată citi expresiile oamenilor. La fiecare câțiva metri erau console de fier care susțineau lămpi din seu de balenă, și nu era ușor să ghicești, nici măcar în umbrele lor pâlpâitoare, încotro te îndreptai.

În final, se opriră în fața unei uși grele din fier. Un urs-gardian împinse un zăvor masiv iar sergentul își întoarse deodată capul spre Lyra și o împinse de-a dura peste prag. Înainte să se dezmeticească, auzi ușa zăvorându-se în urma ei.

Era tare întuneric, însă Pantalaimon se făcu licurici și aruncă o luminiță palidă în jurul lor. Erau într-o celulă

îngustă, cu pereții șiroind de umezeală și cu o bancă de piatră drept mobilă. În colțul cel mai îndepărtat era o grămadă de zdrențe pe care o luă drept pat, și cam asta era tot ce se vedea.

Lyra se așeză, cu Pantalaimon pe umăr, și căută prin haine alethiometrul.

— Da' știu c-a avut parte de ceva zdruncinătură, Pan, șopti ea. Sper că mai merge.

Pantalaimon zbură pe încheietura ei și rămase acolo, strălucind, în timp ce Lyra se concentra. O parte din ea găsea remarcabil că putea să stea acolo, în mijlocul pericolului, și totuși să se afunde în calmul de care avea nevoie să citească alethiometrul. Era însă o parte atât de mare din ea încât cele mai complicate întrebări se sortau singure în simbolurile ce le alcătuiau, la fel de natural precum mușchii îi mișcau membrele: abia dacă mai avea nevoie să se gândească la ele.

Își întoarse palmele și gândi întrebarea:

— Unde este Iorek? Răspunsul veni pe dată:

Cale de-o zi, a fost târât acolo de balon după ce te-ai prăbușit, însă se grăbește într-aici.

— Și Roger?

E cu Iorek.

— Ce o să facă Iorek?

Vrea să pătrundă în palat și să te salveze, înfruntând toate dificultățile.

Puse alethiometrul deoparte, mai neliniștită decât înainte.

— N-o să-l lase, nu-i așa? spuse ea. Sunt prea mulți. Tare-aș vrea să fiu eu vrăjitoare, Pan, așa ai putea să ieși și să-l găsești și să iei mesaje și am putea face un plan bun...

După care trase sperietura vieții.

O voce de bărbat vorbi în întuneric la un metru și ceva mai încolo și spuse:

— Cine ești?

Sări în picioare cu un strigăt de alarmă. Pantalaimon se făcu de îndată liliac, țipând strident, și zbură în jurul ei, în timp ce ea se lipi cu spatele de perete.

— E? E? spuse din nou bărbatul. Cine-i acolo? Vorbește! Vorbește!

— Fă-te la loc licurici, Pan, spuse ea tremurând. Dar nu te duce prea aproape.

Micul punct de lumină dansă prin aer și flutură în jurul capului vorbitorului. Și, la urma urmei nu era o grămadă de zdrențe: era un bărbat cu barba căruntă legat în lanțuri de perete, ai cărui ochi sclipiră în licărirea lui Pantalaimon și al cărui păr zdrențăros îi cădea peste umeri. Daimonul lui, un șarpe jigărit, îi ședea în poală, scoțându-și din când în când limba, când Pantalaimon zbura mai aproape.

— Cum te numești? întrebă ea.

— Jotham Santelia, răspunse el. Sunt Profesorul Regius de Cosmologie la Universitatea din Gloucester. Cine ești?

— Lyra Belacqua. Pentru ce te-au închis?

— Maliție și gelozie... De unde vii? E?

— De la Colegiul Jordan, spuse ea.

— Ce? Oxford?

— Da.

— Mai e ticălosul ăla de Trelawney acolo? E?

— Profesorul Palmerian? Da, zise ea.

— Mai e, pentru numele lui Dumnezeu! E? Trebuiau să-l forțeze să-și dea demisia de mult. Plagiator duplicitar! Filfizon!

Lyra scoase un sunet neutru.

— Și-a mai publicat lucrarea despre fotonii razelor gama? spuse Profesorul, împingându-și fața înspre Lyra.

Ea se dădu înapoi.

— Nu știu, răspunse ea și apoi, din obișnuință, inventă – nu, continuă ea. Îmi amintesc acum. Spunea că trebuie să mai verifice niște cifre. Și... spunea că vrea să scrie și despre Praf. Asta-i.

— Ticălosul! Hoțul! Escrocul! Haimanaua! strigă bătrânul și se cutremură atât de violent, încât Lyrei i se făcu teamă că o să-l apuce o criză. Daimonul îi alunecă letargic din poală, în vreme ce Profesorul se bătea cu pumnii în picioare. Picături de salivă îi zburau din gură.

— Mda, spuse Lyra, întotdeauna m-am gândit că e hoț. Și haimana, și toate alea.

Că era puțin probabil ca o fetiță murdară și nepieptănată să apară în celula lui și să-l cunoască exact pe omul care-i popula obsesiile, asta nu mai remarcă Profesorul Regius. *Era* nebun, fără îndoială, sărmanul bătrân, însă putea deține câteva fărâme de informații care i-ar fi fost de folos Lyrei.

Se așeză cu grijă lângă el, nu prea aproape ca să nu se atingă de ea, însă destul de aproape ca luminița lui Pantalaimon să-l dezvăluie clar.

— Profesorul Trelawney se lăuda mai ales că-l știa tare bine pe regele ursilor, spuse ea.

— Se lăuda! E? E? Sigur că se laudă! Nu-i decât un papițoi! Și, și, și un pirat! Nici măcar o fărâmă de cercetare originală care să-i poarte numele! Totu-i furat de la oameni mai buni!

— Da, asta așa-i, spuse Lyra cu sinceritate. Și când *face* ceva singur, nimerește greșit.

— Da! Da! Absolut! Nu tu talent, nu tu imaginație, o fraudă din cap până în picioare!

— Adică, de exemplu, spuse Lyra, sunt sigură că știi mai multe despre urși decât el.

— Urșii, exclamă bătrânul, ha! Aș putea să scriu un tratat despre ei! D-aia m-au și închis, știi?

— Pentru ce?

— Știu prea multe despre ei, și n-ar îndrăzni să mă omoare. N-ar îndrăzni pe cât și-ar dori. Știu, îți dai seama. Am prieteni. Da! Prieteni influenți.

— Mda, zise Lyra. Și pun pariu că ai fi un profesor minunat, continuă ea. Cu atâta știință și experiență câtă ai.

Chiar și în adâncurile nebuniei, bătrânului i se trezi puțin bruma de bun simț și se uită la ea tăios, ca și cum ar fi bănuit-o de sarcasm. Însă Lyra avusese de-a face cu învățați suspicioși și supărăcioși toată viața ei, și se uită la el cu atâta admirație sinceră încât el se liniști.

— Profesor, repetă el, profesor... Da, aș putea să fiu profesor. Dați-mi elevul potrivit și o să-i aprind scânteia cunoașterii!

— Da, și cunoștințele tale n-ar trebui să dispară pur și simplu, spuse Lyra încurajator. Ar trebui să fie duse mai departe, ca oamenii să-și amintească de tine.

— Da, încuviință el serios. Prinzi foarte repede, copilă. Cum te numești?

— Lyra, îi spuse din nou. Ai putea să mă înveți despre urși?

— Urși..., spuse el cu neîncredere.

— Chiar aș vrea să știu despre cosmologie și despre Praf, și toate astea, numai că nu sunt prea deșteaptă pentru ele. Ai nevoie de studenți cu adevărat deștepți pentru asta. Însă aș putea învăța câte ceva despre urși. Ai putea să-mi predai despre ei, cu siguranță. Și am putea să facem exerciții și după aia să trecem la Praf, poate.

El încuviință din nou.

— Da, spuse el, da, cred că ai dreptate. Există o corespondență între microcosmos și macrocosmos! Stelele au viață, copila mea. Știai? Totul în univers are viață și sunt și scopuri măreție pe deasupra. Universul este plin de *intenții*, știi. Totul se întâmplă cu un scop. Scopul tău e să-mi aduci aminte de asta. Foarte bine, foarte bine – în disperarea mea uitasem. Foarte bine! Excelent, copila mea!

— Deci l-ai văzut pe rege? Pe Iofur Raknison?

— Da. O, da. Am venit aici la invitația lui, știi. Voia să înființeze o universitate. Urma să mă facă Vice-Cancelar. Asta chiar ar fi o țeapă în coasta Societății Arctice Regale, e? E? Și ticălosul ăla de Trelawney! Ha!

— Ce s-a întâmplat?

— Am fost trădat de oameni de nimic. Trelawney printre ei, desigur. Era aici, știi. Pe Svalbard. A răspândit minciuni și calomnii despre diplomele mele. Calomnie! Infamie! Cine a descoperit ultima demonstrație a ipotezei Barnard–Stokes, e? E? Da, Santelia, iată cine. Trelawney n-a putut să suporte. A scuipat minciuni printre dinți. Iofur Raknison m-a aruncat aici. O să ies eu într-o zi, ai să vezi. O să fiu Vice-Cancelar, oh, da. Trelawney o să se târască în genunchi și o să-mi ceară iertare! Las' să mă denigreze Comitetul Publicațiilor Societății Arctice Regale! Ha! O să-i demasc pe toți!

— Nădăjduiesc că Iorek Byrnison o să te creadă, când s-o întoarce, spuse Lyra.

— Iorek Byrnison? N-are rost să-l mai așteptăm. N-o să se întoarcă niciodată.

— E pe drum.

— Atunci o să-l omoare. El nu-i urs, știi. El e un proscris. Ca mine. Degradat, știi. N-are dreptul la nici un privilegiu de-al ursilor.

— Să zicem că Iorek Byrnison vine, totuși, spuse Lyra. Dacă l-ar provoca pe Iofur Raknison la duel...

— Oh, ei n-ar permite așa ceva, spuse Profesorul cu hotărâre. Iofur nu s-ar coborî niciodată până-ntr-atât încât să recunoască dreptul lui Iorek Byrnison de a se lupta cu el. N-are nici un drept. Iorek ar putea foarte bine să fie acum și focă, sau morsă, nu urs. Sau mai rău: Tătar sau Skraeling. Nu s-ar lupta cu el onorabil, ca și cu un urs. L-ar ucide cu aruncătoare de flăcări înainte să se apropie. Nici o speranță. Fără milă.

— O, spuse Lyra cu disperarea în suflet. Și ceilalți prizonieri ai ursilor? Știi unde-i țin?

— Alți prizonieri?

— Cum ar fi... Lordul Asriel.

Deodată, Profesorul se schimbă cu totul. Se ghemui și se făcu mic de tot, lipindu-se de perete, și începu să dea din cap a avertisment:

— Șșșt! Taci! O să te-audă! șopti el.

— De ce nu trebuie să amintesc de Lordul Asriel?

— Interzis! Foarte periculos! Iofur Raknison nu va permite să-i fie rostit numele!

— De ce? spuse Lyra, apropiindu-se în șoaptă, ca să nu-l sperie.

— Comitetul de Oblații i-a dat sarcina specială lui Iofur să-l țină prizonier pe Lordul Asriel, șopti la rândul său bătrânul. Doamna Coulter însăși a venit până aici să vorbească cu Iofur și i-a oferit tot soiul de recompense ca să-l țină pe Lordul Asriel deoparte. Știu asta, știi, pentru că eram la vremea aceea în grațiile lui Iofur. M-am întâlnit cu doamna Coulter! Da. Am avut o lungă conversație cu ea. Iofur era prostit cu totul de ea. Nu se putea abține să nu vorbească despre ea. Ar face totul pentru ea. Dacă ea dorește ca Lordul Asriel să stea la sute de mile depărtare, așa va fi. Orice pentru doamna Coulter, orice. O să dea numele ei capitalei, știai?

— Deci nu lasă pe nimeni să-l vadă pe Lordul Asriel?

— Nu! Niciodată! Dar îi e și frică de Lordul Asriel, știi. Iofur joacă un joc dificil, însă e deștept. A făcut ce voiau amândoi. L-a ținut pe Lordul Asriel izolat, s-o mulțumească pe doamna Coulter și l-a lăsat pe Lordul Asriel să primească orice echipament dorește, ca să-i facă și lui pe plac. Echilibrul ăsta n-o să dureze. E instabil. Să mulțumești ambele părți. E? Situația o să se prăbușească destul de curând. Știu bine lucrurile astea.

— Chiar? spuse Lyra cu mintea în altă parte, gândindu-se furioasă la ceea ce bătrânul tocmai spusese.

— Da. Limba daimonului meu poate gusta probabilitățile, știi.

— Da, și daimonul meu la fel. Când ne dau de mâncare, Profesore?

— Mâncare??

— Trebuie să ne dea ceva de mâncare o dată și-o dată, altfel o să murim de foame. Și mai sunt și niște oase pe jos. Sper că sunt oase de focă, nu?

— Focă... Nu știu. Poate.

Lyra se ridică și pipăi drumul către ușă. Evident, nu exista nici un mâner, nici o gaură a cheii iar ușa se închidea atât de bine și sus și jos încât nu se vedea nici o lumină. Își lipi urechea de ea, însă nu auzi nimic. În spatele ei, bătrânul mormăi ceva în barbă și se întoarse obosit pe cealaltă parte. Lyra auzi zdrăngănitul lanțului și, imediat după aceea îl auzi sforăind.

Pipăi din nou drumul către bancă. Pantalaimon, obosit să tot facă lumină, se transformase în liliac, ceea ce i se potrivea foarte bine: zbura de jur împrejur scoțând țipete înfundate, în timp ce Lyra stătea așezată și-și rodea o unghie.

Dintr-o dată, fără nici un avertisment, își aminti despre ce vorbea Profesorul Palmerian în Camera de Odihnă, cu atâta vreme în urmă. Un gând n-o lăsa în pace de când Iorek Byrnison îi menționase pentru prima dată numele lui Iofur, și acum revenea: ceea ce-și dorea Iofur Raknison mai mult decât orice, spusese Profesorul Trelawney, era un daimon.

Bineînțeles, nu pricepuse ce voia el să zică; în loc să spună cuvântul în engleză, el folosise cuvântul *panserbørn*, așa că nu își dăduse seama că vorbea despre urși și ea habar n-avea că Iofur Raknison nu-i om. Un om ar fi avut, oricum, un daimon, așa că n-avea nici o noimă.

Acum, însă, era clar. Tot ce auzise despre regele-urs ducea în același loc: puternicul Iofur Raknison nu dorea altceva decât să fie om, cu un daimon al lui.

Pe când se gândea la toate acestea, îi veni în minte un plan: un mod de a-l face pe Iofur Raknison să facă ceea ce, în mod normal, n-ar fi făcut niciodată, un mod de a-i reda lui Iorek Byrnison tronul care-i revenea de drept, în cele din urmă un mod de a ajunge la locul în care-l duseseră pe Lordul Asriel, și de a-i da alethiometrul.

Ideea plutea și pâlpâia delicat, ca un balon de săpun, și nu îndrăzni nici măcar să se uite direct la ea, să nu se spargă. Știa, totuși, care e felul de-a fi al ideilor, așa că o lăsă să pâlpâie și se uită în altă parte, gândindu-se la altceva.

Aproape ațipise când zăvorul fu tras și ușa se deschise. Lumina năvăli înăuntru iar Lyra sări direct în picioare, cu Pantalaimon ascuns în buzunar.

De îndată ce ursul-gardian se aplecă să apuce halca de carne de focă și s-o arunce înăuntru, Lyra ajunse lângă el, și-i spuse:

— Du-mă la Iofur Raknison. O să dai de belea dacă nu mă duci. E foarte urgent.

Ursul aruncă halca din fălci și se uită în sus. Nu era ușor să citești expresia unui urs, însă părea nervos.

— E vorba de Iorek Byrnison, spuse ea repede. Știu ceva despre el, iar regele trebuie să afle.

— Spune-mi ce e și o să-i transmit mesajul, spuse ursul.

— N-ar fi corect ca altcineva să afle înaintea regelui, spuse ea. Îmi pare rău, nu vreau să fiu nepoliticoasă, însă vezi, e o regulă care spune că regele trebuie să afle primul.

Poate că ursul era încet la minte. În orice caz, făcu o pauză, după care aruncă bucata de carne în celulă și abia apoi spuse:

— Foarte bine. Vino cu mine.

O scoase la aer, și ea îi fu recunoscătoare. Ceața se ridicase și stelele sclipeau deasupra zidurilor înalte ale curții. Gardianul o încredință unui alt urs, care veni să-i vorbească.

— Nu poți să-l vezi pe Iofur Raknison când vrei tu, spuse el. Trebuie să aștepți până vrea el să te primească.

— Dar ce vreau eu să-i spun e urgent, spuse ea. E despre Iorek Byrnison. Sunt sigură că Maiestatea Sa ar vrea să afle, însă în același timp nu pot să spun nimănui altcuiva, nu înțelegeți? N-ar fi politicos. S-ar supăra tare de tot dacă n-am fi politicoși.

Ceea ce tocmai spusese păru să aibă destulă greutate încât să-l dezorienteze pe urs și să-l reducă la tăcere. Lyra era sigură că felul în care vedea lucrurile era corect: Iofur Raknison introducea atât de multe reguli noi încât nici unul din urși nu era sigur încă de felul în care ar fi trebuit să se poarte, iar ea putea exploata această nesiguranță pentru a ajunge la Iofur.

Așa că ursul se retrase să se consulte cu ursul de mai sus, și, într-un târziu, Lyra fu condusă din nou în Palat, însă la Statul Major de data asta. Nu era mai curat și, de fapt, aerul era și mai greu de respirat decât în celulă, fiindcă toate duhorile naturale fuseseră acoperite cu un strat gros de parfum grețos. Fu lăsată să aștepte pe coridor, apoi într-o anticameră, apoi lângă o ușă mare, în timp ce ursii discutau și se certau și alergau de colo-colo. Avu timp să analizeze decorațiunile absolut ridicole: pereții erau plini de stucaturi din ghips aurit, care se dezlipeau deja sau se fărâmițau de atâta umezeală iar covoarele înflorate erau îmbâcsite de jeg.

În final, ușa cea mare se deschise din interior. O explozie de lumină de la o jumătate de duzină de candelabre, un covor de un roșu aprins și tone de parfum grețos plutind în aer, fețele unei duzini de urși, ba poate chiar mai mult, toți uitându-se la ea, nici unul în armură însă

fiecare cu câte un element decorativ: un lanț de aur, o pălărie din pene purpurii, o eșarfă violetă. În mod curios, camera era ocupată și de păsări; chire-de-baltă și mari lupi-de-mare se cocoțau pe cornișa de ghips și se năpusteau apoi în jos pentru a înșfăca bucăți de pește care le căzuseră din cuiburile din candelabru.

Pe un piedestal la capătul îndepărtat al camerei se înălța un tron impunător. Era făcut din granit, ca să pară puternic și masiv, însă, ca multe alte lucruri din palatul lui Iofur, era decorat cu festoane și pampoane de ghips superelaborate care arătau ca niște zorzoane împodobind vârful unui munte.

Pe tron ședea cel mai mare urs pe care-l văzuse vreodată. Iofur Raknison era chiar mai înalt și mai masiv decât Iorek, iar fața îi era mult mai mobilă și mai expresivă, cu un soi de aer uman pe care nu-l văzuse niciodată la Iorek. Când Iofur se uită la ea i se păru că vede privirea unui bărbat, genul de bărbat pe care îl întâlnise la doamna Coulter, un politician abil, obișnuit cu puterea. Purta un lanț gros de aur în jurul gâtului, cu o piatră prețioasă masivă atârnând de el iar ghearele – cam de doisprezece centimetri lungime – erau acoperite cu foiță de aur. Efectul era de putere enormă, de energie și de îndemânare. Era îndeajuns de mare ca să poarte excesul absurd de decorațiuni; pe el nu părea ridicol ci barbar și magnific.

Se dădu un pas înapoi de frică. Deodată, ideea ei păru prea plăpândă ca să poată fi exprimată în cuvinte.

Însă se apropie puțin, căci trebuia s-o facă, și apoi văzu că Iofur ținea ceva pe genunchi, cum ar fi ținut un om o pisică în poală – sau un daimon.

Era o păpușă mare din paie, un manechin cu o față stupidă și inexpresivă de om. Era îmbrăcată așa cum s-ar fi îmbrăcat doamna Coulter și semăna de departe cu

ea. Se prefăcea că are un daimon. Atunci Lyra știu că e în siguranță.

Se apropie de tron și se înclină foarte adânc, cu Pantalaimon foarte tăcut și cuminte în buzunar.

— Omagiile noastre, mare Rege, spuse ea calm. De fapt, omagiile mele, nu ale *lui.*

— Nu ale cui? întrebă el cu o voce mai subțire decât și-ar fi imaginat ea, însă plină de tonuri expresive și de subtilitate. Când vorbi, flutură o labă prin fața gurii, ca să alunge mușteleле care se adunaseră în zonă.

— Ale lui Iorek Byrnison, Maiestatea Voastră, spuse ea. Am ceva foarte important și secret să vă spun, așa că ar trebui să discutăm între patru ochi, credeți-mă.

— Ceva despre Iorek Byrnison?

Se apropie de el, pășind cu grijă pe podeaua plină de găinat și alungând mușteleле care-i bâzâiau pe lângă față.

— Ceva despre daimoni, spuse ea, astfel încât doar el să audă.

Expresia lui se schimbă. Nu înțelegea ce vrea să însemne, însă fără îndoială era extrem de interesat. Deodată, se prăvăli de pe tron, făcând-o să sară în lături, le ordonă ceva celorlalți urși. Cu toții își plecară capetele și se îndreptară cu spatele spre ușă. Păsările, care se ridicaseră în stol la urletul lui, croncăniră și se rotiră peste capetele lor înainte de a se întoarce la cuiburi.

Când sala tronului se goli iar Iofur Raknison și cu Lyra rămaseră singuri, el se întoarse nerăbdător către ea.

— Ei bine? întrebă el. Spune-mi cine ești. Ce poți să-mi spui despre daimoni?

— Eu *sunt* un daimon, Maiestate, spuse ea.

El se opri în loc.

— Al cui? întrebă el.

— Al lui Iorek Byrnison, răspunse ea.

Era cel mai periculos lucru pe care îl spusese vreodată. Vedea destul de clar că doar uimirea lui fără margini îl opri să o omoare pe loc. Ea continuă imediat:

— Vă rog, Maiestate, lăsați-mă să vă spun mai întâi, înainte să mă loviți. Am venit aici pe riscul meu, după cum vedeți, și nu pot să fac nimic care să vă rănească. De fapt, vreau să vă ajut, de aceea am venit. Iorek Byrnison a fost primul urs care a primit un daimon, însă voi ar fi trebuit să fiți primul. Aș vrea, mai degrabă, să fiu daimonul vostru, decât al lui, de aceea am venit.

— Cum? spuse el dintr-o suflare. Cum a primit un urs un daimon? Și de ce el? Și cum se face că ești atât de departe de el?

Mușchii plecau din gura lui ca niște cuvinte mărunte.

— Asta-i ușor. Pot să mă îndepărtez de el pentru că sunt ca un daimon de vrăjitoare. Știi că ei se pot îndepărta sute de mile de oamenii lor? Așa și cu mine. Cât despre cum m-a primit pe mine daimon, asta s-a întâmplat la Bolvangar. Ați auzit de Bolvangar, căci doamna Coulter sigur v-a povestit despre el, însă probabil că nu v-a spus chiar tot ce se întâmplă acolo.

— Taie..., răspunse el.

— Da, taie, asta-i o parte, intercizia. Însă fac și tot felul de alte lucruri, cum ar fi să producă daimoni artificiali. Și experimente pe animale. Când Iorek Byrnison a auzit chestia asta s-a oferit voluntar pentru un experiment ca să vadă dacă puteau să-i facă un daimon, și au reușit. Eu sunt daimonul. Mă cheamă Lyra. Așa cum oamenii au daimoni sub formă de animale, tot așa, când un urs are un daimon, va lua formă umană. Eu sunt daimonul lui. Pot să-i citesc gândurile și știu exact ce face și unde este și...

— Unde este acum?

— Spre Svalbard. Vine încoace cât de repede poate.

— De ce? Ce vrea? Trebuie că e nebun! O să-l facem fărâme!

— Pe mine mă vrea. Vine să mă recupereze. Dar eu nu vreau să fiu daimonul lui, Iofur Raknison. Vreau să

fiu daimonul vostru. Pentru că odată ce au văzut cât de puternic este un urs care are daimon, oamenii din Bolvangar au decis să nu mai repete niciodată experimentul. Iorek Byrnison urma să fie singurul urs care a avut vreodată un daimon. Iar dacă îl ajut, ar putea să conducă toți ursii împotriva voastră. De aceea a venit la Svalbard.

Ursul-rege urlă de furie. Urlă atât de tare încât cristalele din candelabru începură să sune, toate păsările din marea sală începură să țipe iar Lyrei îi țiuiau deja urechile.

Dar nu pierdu ocazia.

— De aceea sunteți cel mai bun, îi spuse ea lui Iofur Raknison, fiindcă sunteți plin de pasiune și pe cât de puternic, pe atât de deștept. Însă a trebuit să-l părăsesc și să vin să vă spun, pentru că nu vreau ca el să fie conducătorul ursilor. Conducerea trebuie să vă aparțină. Și *există* o cale să mă desprindeți de el și să mă faceți daimonul vostru, însă nu o să știți care e aceea dacă nu v-o spun eu și s-ar putea să alegeți metoda obișnuită pentru doborârea ursilor ca el, proscriși, adică să nu vă bateți cu el ci să-l ucideți cu aruncătoarele de flăcări sau altfel. Și dacă faceți treaba asta, o să mă sting ca o lumânare și o să mor odată cu el.

— Dar tu... cum se poate...

— *Pot* să devin daimonul vostru, spuse ea, însă doar dacă îl învingeți pe Iorek Byrnison într-o luptă dreaptă. Apoi, puterea lui o să vină la voi și mintea mea se va contopi cu a voastră și vom deveni o singură persoană, gândindu-ne gândurile unul celuilalt. Și-apoi veți putea să mă trimiteți la mile depărtare să spionez pentru voi, sau să mă țineți lângă voi, cum doriți. Și v-aș ajuta să conduceți ursii spre capturarea Bolvangarului, dacă doriți, și să-i faceți să creeze mai mulți daimoni pentru ursii voștri favoriți, sau dacă ați vrea să fiți singurul urs

care să aibă un daimon am putea distruge Bolvangarul pentru totdeauna. Am putea face orice, Iofur Raknison, voi și cu mine, împreună!

În tot timpul ăsta îl ținuse pe Pantalaimon în buzunar cu o mână tremurătoare. El stătea cât de nemișcat putea, în cea mai mică formă de șoricel la care se gândise vreodată.

Iofur Raknison se plimba în sus și în jos cu un aer de impacientă explozivă.

— Luptă dreaptă? întreba el. Eu? Să lupt cu Iorek Byrnison? Imposibil! E un proscris! Cum se poate? Cum să lupt cu el? Numai așa se poate?

— E singura cale, spuse Lyra, dorindu-și în sinea ei să nu fie, căci Iofur Raknison părea, cu fiecare secundă ce trecea, mai mare și mai fioros. Cât îi era de drag Iorek și cât de multă încredere avea în el, nu putea să creadă cu adevărat că ar doborî vreodată acest gigant printre alți urși giganți. Însă era singura speranță pe care o aveau. Să fii doborât de la distanță de aruncătoarele de flăcări nu lăsa loc de nici o speranță.

Iofur Raknison se întoarse brusc.

— Dovedește-mi! spuse el. Dovedește-mi că ești daimon!

— Prea bine, spuse ea. Pot să fac asta ușor. Pot să aflu ceva ce doar voi știți, nimeni altcineva, ceva ce doar un daimon ar putea să afle.

— Atunci spune-mi care-i prima ființă pe care am omorât-o.

— Va trebui să merg într-o încăpere și să fiu singură ca să fac asta, spuse ea. Când voi fi daimonul vostru veți putea vedea cum fac, însă până atunci trebuie să rămână secret.

— Este o anticameră înaintea acestei camere. Mergi acolo și ieși când vei ști răspunsul.

Lyra deschise ușa și se trezi într-o cameră luminată de o singură torță, fără altă mobilă decât o vitrină de

mahon care conținea câteva ornamente oxidate de argint. Scoase alethiometrul și întrebă:

— Unde este Iorek acum?

La patru ore depărtare și se grăbește din ce în ce mai tare.

— Cum pot să-i spun ce-am făcut?

Trebuie să ai încredere în el.

Se gândi cu îngrijorare cât de obosit va fi. Însă apoi își dădu seama că nu făcea ceea ce alethiometrul tocmai îi spusese: nu avea încredere în el.

Lăsă gândul acela la o parte și puse întrebarea pe care o dorea Iofur Raknison. Care a fost prima ființă pe care o omorâse prima data?

Răspunsul veni pe dată: tatăl lui Iofur.

Întrebă mai departe, și află că Iofur fusese singur pe ghețar ca tânăr urs, în prima lui expediție de vânătoare și dăduse peste un urs solitar. Se certaseră și se luptaseră iar Iofur îl omorâse. Când află mai târziu că era propriul lui tată (fiindcă urșii erau crescuți de mamele lor și rareori își vedeau tații) ascunse adevărul. Nimeni nu știa despre ce se întâmplase în afară de Iofur.

Lyra puse alethiometrul deoparte și se întrebă cum să-i spună ce aflase.

— Flatează-l! șopti Pantalaimon. Asta-i tot ce vrea.

Așa că Lyra deschise ușa și îl găsi pe Iofur Raknison așteptând-o, cu o expresie de triumf, viclenie, aprehensiune și lăcomie.

— Ei bine?

Îngenunche înaintea lui și își înclină capul până când îi atinse laba stângă din față, cea mai puternică, fiindcă urșii erau stângaci.

— Vă cer iertare, Iofur Raknison! spuse ea. Nu știam că ești atât de puternic și de măreț.

— Ce-i asta? Răspunde-mi la întrebare!

— Prima ființă pe care ați ucis-o a fost propriul vostru tată. Cred că sunteți un nou zeu, Iofur Raknison. Cu siguranță. Doar un zeu ar fi avut puterea să facă asta.

— Știi! Vezi!

— Da, pentru că *sunt* daimon, așa cum am spus.

— Mai spune-mi ceva. Ce mi-a promis Lady Coulter când a fost aici?

Din nou Lyra intră în camera goală și consultă alethiometrul înainte de a se întoarce cu răspunsul.

— V-a promis că o să-l facă pe Magisterium-ul din Geneva să fie de acord să fiți botezat creștinește, chiar dacă pe atunci nu aveați un daimon. Ei bine, mi-e teamă că nu a făcut asta, Iofur Raknison, și sincer vorbind nu cred că ar fi vreodată de acord dacă n-ați avea un daimon. Cred că ea știa asta și nu v-a spus adevărul. Însă, în orice caz, când o să mă primiți daimon *ați putea* să fiți botezat dacă ați vrea, fiindcă nimeni n-ar mai avea ce să spună. Ați putea cere lucrul ăsta și ei n-ar putea să vă refuze.

— Da... Adevărat. Chiar asta a spus. Adevărat, fiecare cuvânt. Și m-a înșelat? Am crezut în ea și ea m-a înșelat?

— Da, v-a înșelat. Însă ea nu mai contează de-acum. Scuzați-mă, Iofur Raknison. Sper că nu vă supărați că vă spun, însă Iorek Byrnison e doar la patru ore depărtare așa că mai bine ați ordona gărzilor să nu-l atace, așa cum ar face în mod normal. Dacă vă veți lupta cu el pentru mine va trebui să-l lăsați să intre în Palat.

— Da...

— Și poate, atunci când vine, ar fi bine să mă prefac că sunt încă daimonul lui și să-i spun că m-am rătăcit, sau așa ceva. Nu-și va da seama. Mă voi preface. O să spuneți celorlalți urși că sunt daimonul lui Iorek și că voi fi al vostru după ce îl veți învinge?

— Nu știu... Ce ar trebui să fac?

— Nu cred că ar trebui să menționați asta încă. De îndată ce vom fi împreună, voi și cu mine, putem gândi ce-i mai bine de făcut și să decidem atunci. Acum trebuie să explicați celorlalți urși de ce o să-l lăsați pe Iorek să se lupte cu voi ca un urs în toate drepturile, chiar dacă e proscris. Pentru că nu vor înțelege și va trebui să găsim un motiv pentru asta. Vreau să spun că o să facă ce le veți spune, oricum, însă dacă înțeleg motivul vă vor admira și mai tare.

— Da. Și atunci ce ar trebui să le spunem?

— Să le spunem... Spuneți-le că pentru a face regatul și mai sigur l-ați chemat pe Iorek Byrnison aici, să vă luptați, iar învingătorul va conduce urșii pentru totdeauna. Vedeți, dacă îi faceți să creadă că a fost ideea *voastră* ca el să vină, și nu a lui, ei vor fi cu adevărat impresionați. Vor crede că aveți puterea să-l chemați aici de departe. Vor crede că puteți face orice.

— Da...

Marele urs era neajutorat. Lyra găsea că puterea asupra lui era de-a dreptul îmbătătoare și, dacă Pantalaimon n-ar fi ciupit-o brusc de mână să-i amintească de pericolul în care se aflau cu toții, și-ar fi pierdut cu totul simțul proporțiilor.

Își reveni însă și păși înapoi cu modestie, privind și așteptând în timp ce urșii, sub comanda exaltată a lui Iofur, pregăteau câmpul de bătălie pentru Iorek Byrnison. Între timp, Iorek, neștiind nimic din toate acestea, se apropia din ce în ce mai repede de ceea ce ea și-ar fi dorit să-i poată spune că este o luptă pentru viața lui.

Luptele între urși erau obișnuite și erau prilejul unui adevărat ritual. Pentru că era un lucru rar ca un urs să omoare un alt urs, totuși, și atunci când se întâmpla era mai degrabă un accident, sau se datora faptului că un urs nu înțelesese semnalele celuilalt, așa cum a fost cazul lui Iorek Byrnison. Cazurile de crimă propriu-zisă, așa cum se întâmplase cu Iofur care-și omorâse tatăl, erau și mai rare.

Uneori, însă, apăreau ocazii în care singurul mod de a rezolva o dispută era lupta până la moarte. Și pentru asta se prescria un întreg ceremonial.

De îndată ce Iofur anunță că Iorek Byrnison era pe drum și că va avea loc o bătălie, câmpul de bătaie fu măturat și nivelat iar armurierii veniră de la minele de foc pentru a verifica armura lui Iofur. Era examinată fiecare crestătură, erau testate toate legăturile iar plăcile erau șlefuite cu cel mai fin nisip. Ghearele primiră și ele o la fel de mare atenție. Spoiala aurie fu dată jos și fiecare unghie de doisprezece centimetri lungime fu ascuțită și pilită până când vârful devenea o armă mortală în sine. Lyra privea și i se făcea din ce în ce mai rău la stomac, pentru că Iorek Byrnison nu avea parte de așa o atenție. La ora aceea probabil că se făceau aproape douăzeci și patru de ore de când mărșăluia pe gheață fără încetare și fără nici un fel de hrană. Poate că fusese

rănit în cădere. Și ea îl vârâse în bătălia asta fără ca el să știe. La un moment dat, după ce Iofur Raknison își testă ascuțișul ghearelor pe o morsă proaspăt ucisă, jupuindu-i pielea ca pe hârtie, și puterea loviturilor lui distrugătoare pe craniul morsei (din două lovituri țeasta se crăpase ca o coajă de ou), Lyra trebui să-și ceară scuze de la Iofur și să se ascundă într-un colț ca să poată plânge de frică.

Chiar și Pantalaimon, care în mod normal putea s-o înveselească, nu mai putu spune nimic încurajator. Tot ce mai putea ea să facă era să consulte alethiometrul: e la o oră depărtare, îi spuse, și, din nou, trebuie să aibă încredere în el. Și (asta era mai greu de descifrat), Lyra se gândi chiar că o dojenise fiindcă pusese aceeași întrebare de două ori.

Zvonul se răspândise deja printre urși și toate laturile câmpului de bătaie erau extrem de aglomerate. Urșii de rang înalt aveau cele mai bune locuri și un separeu special era dedicat ursoaicelor, printre care, bineînțeles, nevestele lui Iofur. Lyra era extrem de curioasă să afle cum sunt ursoaicele, pentru că știa atât de puțin despre ele, însă nu mai era vreme să-și pună astfel de întrebări. Alese să stea în apropierea lui Iofur Raknison și să privească cum urșii-curteni din jurul său își etalau gradele în fața urșilor obișnuiți de mai încolo. Încercă să ghicească semnificația diferitelor pene, insigne și simboluri pe care toți le purtau. Unii din urșii cu gradul cel mai înalt, observă ea, purtau cu ei păpuși care semănau cu daimonul-din-zdrențe al lui Iofur, încercând probabil să-l lingușească astfel, imitând moda pe care el o lansase. Observă cu încântare sardonică cum, atunci când văzură că Iofur își aruncase păpușa de paie, nu mai știură ce să facă cu ale lor. Să le arunce? Căzuseră oare în dizgrație? Cum oare să se poarte?

Începea să înțeleagă că asta era atitudinea predominantă la curte. Nu erau siguri ce anume erau de fapt.

Nu erau ca Iorek Byrnison, puri și absolut siguri, ci purtau cu ei un mare și constant semn de întrebare, uitându-se unii la alții și la Iofur.

Apoi se uitară și la ea, cu o curiozitate vădită. Rămase cu modestie lângă Iofur și nu spuse nimic, lăsând ochii în jos ori de câte ori un urs se uita la ea.

Ceața se ridicase deja și aerul era curat. Ca din întâmplare, scurta ridicare a întunericului spre amiază coincise cu momentul în care Lyra gândi că Iorek urma să sosească. Stătea tremurând pe o mică ridicătură de zăpadă bătătorită la marginea câmpului de bătaie și se uita în sus spre cerul slab luminat, dorindu-și din toată inima să zărească un stol de forme negre, elegante și zdrențuite care să vină s-o ia de acolo. Sau să vadă orașul ascuns al Aurorei, unde ar putea să se plimbe fără teamă de-a lungul marilor bulevarde, în plin soare. Sau să vadă brațele largi ale lui Ma Costa, să simtă aromele îmbietoare de carne și de bucătărie care te înconjurau în prezența ei...

Se trezi plângând. Lacrimile îi înghețau aproape în secunda în care se formau, și le șterse cu mare greutate. Îi mai era și teamă. Urșii, care nu plângeau, nu înțelegeau ce i se întâmpla: era un proces tipic omenesc, fără rost. Și, bineînțeles că Pantalaimon nu putea s-o consoleze așa cum ar fi făcut-o în mod normal, deși ea îl ținea strâns în buzunar iar el, în formă de șoricel, îi mângâia degetele.

În spatele ei, fierarii făceau ultimele aranjamente la armura lui Iofur Raknison. El se ridică în picioare ca un imens turn de metal, strălucind în oțel lustruit, plăcile fin lucrate fiind legate cu sârmulițe de aur. Coiful îi apăra partea de sus a capului într-o carapace lucitoare gri-argintie, cu deschizături adânci pentru ochi iar partea de jos a corpului era protejată de o cămașă strâmtă de zale. Doar când văzu toate acestea Lyra își dădu seama că

îl trădase pe Iorek Byrnison, fiindcă Iorek n-avea nimic asemănător. Armura îi proteja doar spatele și părțile laterale. Se uită la Iofur Raknison, atât de lucios și de puternic și simți o mare slăbiciune înăuntru, un fel de vină amestecată cu teamă. Spuse:

— Scuzați-mă, Maiestatea Voastră, dacă vă amintiți ce vă spuneam mai devreme...

Vocea-i tremurătoare și subțire străbătu cu greu aerul. Iofur Raknison își întoarse prea puternicul cap, distras de la ținta pe care trei urși o țineau în fața lui ca să o doboare cu ghearele sale perfecte.

— Da? Da?

— Vă amintiți că am spus că ar fi mai bine să merg și să-i vorbesc mai întâi lui Iorek Byrnison și să mă prefac...

Înainte să-și termine fraza, se auzi un strigăt de la urșii din turnul de veghe. Toți ceilalți înțeleseră ce însemna și îl preluară cu un entuziasm triumfător. Îl văzuseră pe Iorek.

— Vă rog? spuse Lyra grăbit. O să-l păcălesc, veți vedea.

— Da, da. Mergi acum. Mergi și *încurajează-l*!

Iofur Raknison abia dacă mai putea vorbi de atâta entuziasm și avânt.

Lyra se retrase de lângă el și traversă câmpul gol de bătălie, lăsând urma pașilor săi mici în zăpadă, iar urșii din latura cea mai îndepărtată îi făcură loc să treacă. În timp ce corpurile lor masive se dădeau greoi la o parte, orizontul se deschise, sumbru în lumina palidă. Unde era Iorek Byrnison? Nu vedea nimic, însă turnul de pază era înalt și ei puteau vedea ceea ce ei îi rămânea încă ascuns. Tot ce putea să facă era să meargă mai departe prin zăpadă.

El o văzu înainte ca ea să îl vadă. Cu un salt care declanșă un zdrăngănit puternic de metale și stârni o furtună de zăpadă, Iorek Byrnison ajunse lângă ea.

— Oh, Iorek! Am făcut un lucru îngrozitor. Dragule, va trebui să te lupți cu Iofur Raknison și nu ești pregătit – ești obosit și flămând iar armura...

— Ce lucru îngrozitor?

— I-am spus că vii, fiindcă citisem în cititorul de simboluri, iar el e disperat să fie ca un om și să aibă un daimon, pur și simplu disperat. Așa că l-am păcălit și l-am făcut să creadă că eu sunt daimonul tău și că o să te părăsesc și o să fiu daimonul lui, însă el trebuie să se bată cu tine ca să se întâmple asta. Fiindcă altfel, Iorek, dragule, nu te-ar fi lăsat niciodată să te lupți cu el, ți-ar fi dat foc înainte de a te apropia...

— L-ai păcălit pe Iofur Raknison?

— Da. L-am făcut să fie de acord să se lupte cu tine în loc să te omoare pur și simplu ca pe un paria, iar învingătorul va fi regele ursilor. A trebuit să fac asta pentru că...

— Belacqua? Nu. Te numești Lyra Silvertongue (Limbă de argint), spuse el. Să mă lupt cu el e tot ceea ce îmi doresc. Vino, micul meu daimon.

Se uită la Iorek Byrnison în armura lui bătucită, avântat și feroce, și simți cum inima îi iese afară din piept de mândrie.

Păși împreună spre palatul ruină al lui Iofur, unde câmpul de bătaie se întindea la piciorul zidurilor. Ursii se adunară la parapete, fețe albe se iți la fiecare fereastră iar formele lor greoaie formau un zid dens de un alb cețos, marcat doar de punctele negre ale ochilor și nasurilor. Cele mai apropiate se mișcau în lături, formând două șiruri printre care treceau Iorek Byrnison și daimonul său. Ochii tuturor ursilor erau fixați pe ei.

Iorek se opri pe câmpul de bătaie în fața lui Iofur Raknison. Regele coborî de pe ridicătura de zăpadă bătătorită și cei doi ursi se aflară față în față, despărțiți doar de câțiva pași.

Lyra era atât de aproape de Iorek încât putu să observe tremurul ce-l cuprinsese, ca un dinam uriaș care genera forțe anbarice nebănuite. Îl atinse ușor pe gât, la marginea căștii și spuse:

— Luptă, Iorek, dragul meu, luptă. Tu ești adevăratul rege, el nu-i. El e un nimic.

Apoi se dădu la o parte.

— Urși! urlă Iorek Byrnison. Ecoul se izbi de pereții palatului și zburătăci păsările din cuiburi. El continuă:

— Termenii acestei lupte sunt următorii. Dacă Iofur Raknison mă omoară, atunci el va fi rege pentru totdeauna, liber de provocări sau dispute. Dacă eu îl omor pe Iofur Raknison, eu voi fi regele vostru. Primul meu ordin către voi va fi să dărâmați acest palat, această casă parfumată a batjocurii și a înzorzonării de tinichea, și să aruncați aurul și marmura în mare. Fierul este metalul demn de un urs, nu aurul. Iofur Raknison a poluat Svalbardul. Eu am venit să-l curăț. Iofur Raknison, te provoc la luptă.

Apoi Iofur sări înainte un pas sau doi, ca și cum cu greu s-ar fi putut stăpâni să stea pe loc.

— Urși! urlă la rândul lui Iofur. Iorek Byrnison s-a întors la invitația mea. Eu l-am atras aici și eu trebuie să pun termenii acestei lupte. Iată-i: dacă îl omor pe Iorek Byrnison, carnea îi va fi făcută bucăți și împrăștiată la spurcăciunile de stâncă. Capul îi va fi atârnat deasupra palatului meu. Memoria lui va fi uitată. Va fi o greșeală capitală să-i pronunțe cineva numele...

Continuă la fel, după care fiecare urs vorbi din nou. Era o formulă, un ritual urmat cu credință. Lyra se uită la amândoi, atât de diferiți unul de celălalt: Iofur atât de lucios și de puternic, pocnind de sănătate și de putere, cu armură splendidă, mândru ca un rege, iar Iorek – mai mic, deși niciodată nu se gândise că el ar fi mic, și prost echipat, cu armura ruginită și ciobită. Însă armura

lui era sufletul lui. El o făcuse și i se potrivea. Erau una. Iofur nu era mulțumit de armura lui, el voia, de altfel, și un alt suflet. Era fără astâmpăr iar Iorek era liniștit.

Ea își dădu seama că și ceilalți urși făceau această comparație. Însă Iorek și Iofur erau mai mult decât doi urși. Două caste de urși se înfruntau în bătălie, două destine, două căi de viitor. Iofur începuse să-i ducă într-o direcție, Iorek îi mâna într-alta și, în același timp, un viitor se închidea iar altul începea să se desfășoare.

Când ritualul de luptă trecu la faza a doua, cei doi urși începură să amușine fără răbdare zăpada, făcându-și loc înainte, clătinând din cap. Nici o mișcare în rândul spectatorilor, însă toți ochii îi urmăreau.

În final, războinicii se opriră în tăcere, urmărindu-se față în față, fiecare într-o extremitate a câmpului de bătaie.

Apoi, cu un răget și răscolind zăpada cei doi urși se mișcară în același moment. Ca două mari stânci care, stând în balans pe două piscuri de munte alăturate, sunt desprinse deodată de către un cutremur, și se rostogolesc pe pantele muntelui și capătă viteză, sărind peste crevase și făcând copacii una cu pământul, până se izbesc una de cealaltă atât de tare încât amândouă se fac pulbere și fărâme de piatră, așa porniră la luptă cei doi urși. Izbitura întâlnirii lor răsună în aerul nemișcat și ecoul se lovi de pereții Palatului. Însă ei nu se sfărâmară, ca stâncile. Căzură amândoi într-o parte și primul care se ridică fu Iorek. Se roti ca un arc și îl înșfăcă pe Iofur, a cărui armură fusese afectată de coliziune și care nu putea să-și ridice prea ușor capul.

Iorek ajunse rapid la locul vulnerabil de la gât. Râcâi blana albă și apoi își agăță ghearele pe sub marginea căștii lui Iofur și o trase în sus.

Simțind pericolul, Iofur mârâi și se scutură, așa cum Lyra îl văzuse pe Iorek scuturându-se pe malul apei,

trimițând în aer cascade de apă. Iorek căzu din nou, dislocat iar Iofur se ridică în două labe, cu un scrâșnet de metale îndoite, îndreptând cu puterea-i oțelul platoșei din spate. Apoi, ca o avalanșă, se năpusti peste Iorek, care încerca încă să se ridice.

Lyrei i se tăie răsuflarea simțind forța acelei căderi zdrobitoare. Cu siguranță, chiar și pământul de sub ea se cutremură. Cum putea Iorek să supraviețuiască? Se chinuia să se întoarcă din nou și să câștige puțin teren, însă picioarele îi erau mai sus iar Iofur își înfipse dinții undeva lângă gâtul lui Iorek. Picături de sânge zburau prin aer: una aterizâ pe blana Lyrei iar ea o apăsă cu mâna, în semn de iubire.

Apoi ghearele din spate ale lui Iorek se afundară în legăturile cămășii de zale a lui Iofur și traseră în jos. Rupse de tot partea din față iar Iofur se rostogoli într-o parte ca să poată vedea stricăciunea, lăsându-l pe Iorek să se ridice din nou în picioare.

Pentru o secundă, cei doi urși se îndepărtară unul de celălalt, recăpătându-și răsuflarea. Iofur era acum stânjenit de cămașa de zale căci, din platoșă de protecție se transformase într-un obstacol: era încă legată jos și rămăsese atârnată de picioarele din spate. Totuși, lui Iorek îi era și mai rău. Rana de la gât sângera din belșug iar el respira cu greu.

Însă sări la Iofur, înainte ca regele să poată descâlci zalele agățate de blană, și-l răsturnă cu picioarele în sus, plonjând apoi către partea dezgolită a gâtului lui Iofur, unde era îndoită marginea căștii. Iofur îl aruncă de pe el și cei doi urși se porniră din nou la luptă, împroșcând în toate direcțiile șuvoaie de zăpadă care făceau și mai dificil să vezi cine era în avantaj.

Lyra privea, cu răsuflarea tăiată, frământându-și atât de tare mâinile încât o dureau. Crezu o clipă că îl vede pe Iofur făcându-i lui Iorek o rană la burtă, însă nu putea

fi adevărat pentru că un moment mai târziu, după o altă explozie convulsivă de zăpadă, amândoi urșii stăteau pe labele din spate, ca doi boxeri, iar Iorek zgâria fața lui Iofur cu ghearele-i puternice, în timp ce Iofur riposta aproape la fel de sălbatic.

Lyra tremura la greutatea loviturilor. Ca și cum un uriaș ar fi mânuit un buzdugan cu cinci ținte de oțel...

Fierul se izbea de fier, dinții scrâșneau pe alți dinți, răsuflarea tuna fioros, picioarele fulgerau pământul bătătorit. Zăpada din jur era stropită cu roșu, răscolită și transformată într-o zloată purpurie de jur împrejur.

Armura lui Iofur ajunsese într-o stare jalnică, platoșele rupte și îndoite, firele de aur smulse sau murdărite de sânge iar casca îi dispăruse cu totul. A lui Iorek era într-o condiție mult mai bună, cu toată urâțenia ei: ciobită însă intactă, rezistând mult mai bine loviturilor de baros ale ursului-rege, și respingând ghearele lui brutale, lungi de doisprezece centimetri.

Totuși, Iofur era mai mare și mai puternic decât Iorek iar Iorek era slăbit și flămând, și pierduse mult sânge. Era rănit la burtă, la ambele brațe și la gât, pe când lui Iofur nu-i curgea sânge decât din falca de jos. Lyra ar fi vrut atât de mult să-și ajute prietenul drag, dar ce putea face?

Lui Iorek îi era din ce în ce mai rău acum. Șchiopăta. De câte ori punea pe pământ laba stângă din față cu toții vedeau că abia își mai poate duce greutatea. Nu lovise niciodată cu ea iar loviturile cu cea dreaptă erau mai slabe, aproape ca niște bătăi ușoare în comparație cu loviturile năprasnice pe care le dăduse cu doar câteva minute înainte.

Iofur observase și el. Începu să-l provoace jignindu-l, numindu-l mână-ruptă, plod neputincios, ros de rugină, mortăciune și alte nume de ocară, cărându-i în tot acest timp lovituri din stânga și din dreapta, pe care Iorek

nu le mai putea para. Iorek trebui să se retragă încet în spate, pas cu pas, și să se ghemuiască sub ploaia de lovituri ale sarcasticului urs-rege.

Lyra plângea. Dragul și curajosul ei urs, apărătorul ei fără de frică era pe moarte și ea nu putea să-l trădeze și să se uite în altă parte căci, dacă el s-ar fi uitat la ea, trebuia să-i vadă ochii strălucind de iubire și încredere și nu o față ascunsă cu lașitate sau un spate întors de frică.

Așa că se uită, însă lacrimile o împiedicau să vadă ce se întâmpla cu adevărat, și poate că nici n-ar fi fost vizibil pentru ea. În orice caz, nu era vizibil pentru Iofur.

Fiindcă Iorek se mișca înapoi doar ca să găsească un loc curat și uscat sub picioare și o stâncă solidă de pe care să sară, iar neputinciosul braț stâng era de fapt teafăr și puternic. Nu puteai să păcălești un urs, însă, așa cum Lyra îi demonstrase, Iofur nu voia să fie urs, voia să fie om, așa că Iorek îl păcălea.

În cele din urmă, găsi ce-și dorea: o piatră solidă și bine înfiptă în solul înghețat. Se sprijini de ea, încordându-și picioarele și așteptând momentul propice.

Acesta veni când Iofur se ridică drept pe labele din spate mugindu-și triumful și întorcându-și capul batjocoritor înspre partea stângă, aparent slabă, a lui Iorek.

Atunci se mișcă Iorek. Ca un val care și-a adunat puterile pe mii de mile de ocean și care tulbură puțin apa adâncă dar când ajunge la mal se ridică înalt spre cer, îngrozind locuitorii țărmului, înainte să se spargă de pământ cu o putere căreia nu-i chip să-i ții piept – așa și Iorek Byrnison se ridică împotriva lui Iofur, explodând în sus de pe stânca uscată și-și izbi feroce mâna stângă în falca dezgolită a lui Iofur Raknison.

Lovitura fu teribilă. Îi smulse de tot partea de jos a fălcii, care zbură în aer împroșcând cu sânge zăpada la mulți metri distanță.

Limba roșie a lui Iofur atârna scurgându-se peste pieptul deschis. Ursul-rege rămăsese deodată fără glas,

fără mușcătură, fără ajutor. Iorek nu mai avea nevoie de nimic altceva. Plonjă și într-o secundă dinții mușcară gâtul lui Iofur, trăgând de el într-o parte și-n alta, ridicând uriașul trup de la pământ și trântindu-l mai apoi la loc, ca și cum Iofur nu mai era decât o focă la marginea apei.

Apoi îl smulse în sus și Iofur își pierdu viața în dinții lui Iorek.

Mai era un ritual de înfăptuit. Iorek deschise pieptul neprotejat al regelui mort, jupuind deoparte blana pentru a expune vederii coastele înguste albe și roșii, semănând cu scândurile unei bărci răsturnate. Iorek pătrunse în cușca coastelor și smulse inima lui Iofur, roșie și aburindă, și o mâncă în fața tuturor supușilor lui Iofur.

Apoi izbucniră aclamațiile, pandemoniul, urșii se năpustiră să aducă omagiile lor învingătorului lui Iofur.

Vocea lui Iorek Byrnison se ridică peste vacarm.

— Urși! Cine e regele vostru?

Strigătul se întoarse înapoi, mugind ca și cum tot pietrișul din lume ar fi fost aruncat într-o mare lovită de furtună:

— Iorek Byrnison!

Urșii știau ce aveau de făcut. Fiecare insignă, eșarfă și diademă era smulsă de îndată și călcată cu dispreț sub picioare, pentru a fi instantaneu uitată. Erau urșii lui Iorek acum, urși adevărați nu pe jumătate-oameni, nesiguri, conștienți doar de o inferioritate torturantă. Năvăliră către Palat și începură să disloce mari blocuri de marmură din turnurile cele mai înalte, lovind cu pumnii lor puternici zidurile crenelate până când pietrele slăbiră și le rostogoliră și pe ele peste stânci, ca să se spargă de debarcader, la sute de picioare mai jos.

Iorek îi ignoră și își desprinse armura pentru a se îngriji de răni dar înainte să înceapă, Lyra era deja lângă el, bătând cu piciorul în zăpada stacojie și înghețată, strigând la urși să înceteze dărâmarea Palatului, căci erau

prizonieri înăuntru. Ei n-o auzeau, însă Iorek da și, când urlă la ei, se opriră de îndată.

— Oameni prizonieri? spuse Iorek.

— Da – Iofur Raknison i-a închis în donjoane – ar trebui să iasă de-acolo și să-și găsească adăpost undeva, altfel vor muri striviți de pietre...

Iorek dădu ordine scurte și câțiva urși intrară în Palat să elibereze prizonierii. Lyra se întoarse către Iorek.

— Lasă-mă să te ajut – vreau să fiu sigură că nu ești prea greu lovit, Iorek dragă – oh, aș dori să am niște bandaje, sau ceva! Ai o tăietură tare urâtă pe burtă...

Un urs așează pe pământ, la picioarele lui Iorek, o bucățică de ceva verde și rigid, înghețat bocnă.

— Mușchi de sânge, spuse Iorek. Pune-l tu în răni, Lyra. Apoi acoperă carnea la loc și ține puțină zăpadă deasupra până îngheață.

Nu voia să lase nici un urs să-i îngrijească rănile, în ciuda dorinței lor. În plus, Lyra era tare îndemânatică și atât de dornică să-l ajute; așa că micuța se aplecă peste marele urs-rege, îndesând mușchiul de sânge în răni și înghețând carnea zdrențuită până când se opri sângerarea. Când termină, mănușile îi erau îmbibate de sângele lui Iorek, însă rănile se lipiseră deja.

Între timp, prizonierii – vreo doisprezece bărbați care tremurau și mergeau vârâți unii în alții, orbiți de lumină – ieșiseră afară. Nu avea nici un rost să-i vorbească Profesorului, decise Lyra, fiindcă sărmanul era nebun, însă erau multe alte lucruri urgente de făcut. Și nu voia să-i distragă atenția lui Iorek care dădea ordine rapide, trimițând urși încolo și-ncoace, însă era îngrijorată pentru Roger și pentru Lee Scoresby și pentru vrăjitoare, îi era foame și era obosită... Se gândi că cel mai bun lucru pe care-l putea face era să se dea la o parte din cale.

Așa că se cuibări într-un colț liniștit al câmpului de bătălie cu Pantalaimon în formă de urs pitic ca să-i țină

de cald, și trase un morman de zăpadă peste ea, așa cum ar fi făcut un urs, și adormi.

Ceva o gâdila la picioare și o voce străină de urs îi spuse:

— Lyra Silvertongue, regele vrea să te vadă.

Se trezi aproape moartă de frig și nu putu să-și deschidă ochii pentru că înghețaseră închiși. Pantalaimon îi linse ca să topească gheața de pe pleoape și în curând putu să vadă ursul cel tânăr vorbindu-i sub clar de lună.

Încercă să se ridice în picioare însă căzu de două ori.

Ursul spuse:

— Suie-te în spate, și se ghemui să-i ofere spatele lui larg. Pe jumătate agățată, pe jumătate alunecând, Lyra reuși să nu cadă, în timp ce el o duse la o văgăună abruptă unde se adunaseră mulți urși.

Printre ei se găsea o mică ființă care alergă spre ea, al cărui daimon sări în sus să-l întâmpine pe Pantalaimon.

— Roger! spuse ea.

— Iorek Byrnison m-a pus să stau acolo, în zăpadă, până când venea el să te ia – am căzut din balon, Lyra! După ce ai căzut tu, am fost purtați zeci de mile și după aceea domnul Scoresby a mai dat drumul la gaz afară și ne-am lovit de un munte, și am căzut pe o pârtie cum n-ai mai văzut. Și nu știu unde este acum domnul Scoresby, nici vrăjitoarele nu știu. Doar eu și Iorek Byrnison am rămas. El a venit direct aici să te caute. Și mi-au povestit despre luptă...

Lyra privi în jur. Sub conducerea unui urs mai bătrân, oamenii prizonieri construiau un adăpost din bușteni de lemn și din bucăți de prelată. Păreau fericiți că au ceva de făcut. Unul dintre ei scăpăra un amnar să aprindă focul.

— E și de mâncare, spuse ursul cel tânăr care o trezise pe Lyra.

O focă proaspătă zăcea pe zăpadă. Ursul o deschise în bucăți cu o gheară și îi arătă Lyrei unde găsește rinichii. Mâncă unul crud: era cald și moale și delicios peste măsură.

— Mănâncă-i și vezica, spuse ursul și smulse o bucată pentru ea. Avea gust de smântână cu aromă de alune. Roger ezită, însă îi urmă exemplul. Mâncară cu lăcomie și în câteva minute Lyra se trezi de-a binelea și începu să se încălzească.

Se uită în jur, ștergându-se la gură, dar Iorek nu era de găsit.

— Iorek Byrnison vorbește cu consilierii lui, spuse ursul tânăr. Vrea să te vadă după ce mănânci. Urmează-mă.

Îi conduse peste o ridicătură de zăpadă către un loc unde urșii începeau să construiască un perete de blocuri de gheață. Iorek stătea în centrul unui grup de urși mai în vârstă și se ridică să o întâmpine.

— Lyra Silvertongue, spuse el. Vino să auzi ce mi se spune.

Nu explică prezența ei celorlalți urși, sau poate ei aflaseră deja despre ea, însă urșii îi făcură loc și o tratară cu o imensă curtoazie, ca și cum ar fi fost o regină. Se simți mândră peste măsură să stea lângă prietenul ei Iorek Byrnison, sub Aurora care strălucea grațios pe cerul polar, și se alătură conversației urșilor.

Se dovedi că dominația lui Iofur Raknison peste ceilalți urși fusese ca o vrajă. Unii dintre ei o puseră pe seama influenței doamnei Coulter care îl vizitase înainte de exilul lui Iorek, deși Iorek nu știuse nimic despre asta, și-i dăduse lui Iofur diverse cadouri.

— I-a dat un drog, spuse un urs, cu care l-a hrănit în secret pe Hjalmur Hjalmurson, și l-a făcut să-și uite de el.

Hjalmur Hjalmurson, își dădu seama Lyra, era ursul pe care-l omorâse Iorek, și a cărui moarte îi adusese exilul. Deci doamna Coulter era în spatele acestei mârșăvii! Și nu era totul.

— Există legi umane care împiedică anumite lucruri pe care le planifica ea, însă legile umane nu se aplică pe Svalbard. Ea voia să facă o altă stație ca Bolvangar aici, numai că ceva și mai rău, iar Iofur urma să-i dea voie să o facă, împotriva obiceiurilor ursilor, pentru că oamenii vizitaseră locul sau fuseseră luați prizonieri dar nu munciseră acolo niciodată. Încet, încet urma să-și mărească puterea asupra lui Iofur Raknison și a lui asupra noastră, până când deveneam creaturile ei, alergând de colocolo la ordinele ei, singura noastră sarcină fiind să păzim monstruozitatea pe care voia s-o creeze...

Cel care vorbise era un urs bătrân. Numele lui era Søren Eisarson, și era consilier, unul care suferise sub Iofur Raknison.

— Ce o să facă acum, Lyra? întrebă Iorek Byrnison. Care vor fi planurile ei când va auzi de moartea lui Iofur?

Lyra scoase alethiometrul. Nu prea era lumină și nu vedea prea bine, iar Iorek ordonă să fie adusă o torță.

— Ce s-a întâmplat cu domnul Scoresby? spuse Lyra în timp ce ceilalți așteptau. Și cu vrăjitoarele?

Vrăjitoarele au fost atacate de un alt clan vrăjitoresc. Nu știu dacă ceilalți erau aliații tăietorilor de copii, însă patrulau pe ceruri în grupuri mari și atacau pe timp de furtună. Nu văd ce s-a întâmplat cu Serafina Pekkala. Cât despre Lee Scoresby, balonul s-a ridicat din nou după ce am căzut cu băiatul, luându-l cu el. Cititorul de simboluri îți va spune care le-a fost soarta.

Un urs trase o sanie pe care fumega un cazan de cărbune și aruncă o ramură rășinoasă în mijlocul lui. Ramura se aprinse imediat, și la lumina ei Lyra își întoarse mâinile către alethiometru și întrebă despre Lee Scoresby.

Află că era încă în zbor, purtat de vânturi către Novaia Zemlea, că nu fusese rănit de spurcăciunile de stâncă și că alungase celălalt clan de vrăjitoare.

Lyra îi spuse lui Iorek și el dădu satisfăcut din cap.

— Dacă e în aer, e în siguranță, spuse el. Dar doamna Coulter?

Răspunsul era complicat, acul sărea de la simbol la simbol, într-o înșiruire care o lăsă pe Lyra pe gânduri o bună bucată de vreme. Urșii erau curioși, însă se abțineau datorită respectului pe care i-l purtau lui Iorek Byrnison și el Lyrei, așa că Lyra și-i scoase din minte și se cufundă din nou în transa alethiometrică.

Înlănțuirea simbolurilor, de îndată ce descoperi tiparul, era descurajatoare.

— Spune că e... Că a auzit că noi zburam într-aici, și a încărcat un zepelin de transport cu mitraliere – cred că asta e – și zboară către Svalbard chiar acum. Nu știe ea de Iofur Raknison c-a fost doborât, bine-nțeles, da' va ști curând fiindcă... Da, fiindcă niște vrăjitoare o să-i spună, iar ele o să afle de la spurcăciunile de stâncă. Așa că, mă gândesc, sunt spioni peste tot în aer, Iorek. Venea să... pretindă că îl ajută pe Iofur Raknison, însă de fapt venea să ia puterea, cu un regiment de tătari care ă-vine pe mare, și o să fie aici în vreo două zile.

— Și de îndată ce va putea, se va duce acolo unde Lordul Asriel e ținut prizonier, și o să-l omoare. Pentru că... Acuma e din ce în ce mai clar: ceva ce nu înțelesesem înainte, Iorek! De ce vrea ea să-l omoare pe Lordul Asriel: pentru că știe ce vrea el să facă, și se teme, și vrea să facă ea lucrul ăla singură și să preia controlul înaintea lui... Trebuie să fie orașul din cer, sigur asta e! Încearcă să ajungă acolo prima! Și acum îmi mai spune ceva...

Se aplecă peste instrument, concentrată furios în timp ce acul țintea când într-o parte, când în alta. Se mișca mult prea rapid ca să-l urmărești: Roger, privind peste umărul ei nu vedea nici măcar când se oprea și n-auzea decât un dialog rapid și în șoaptă între degetele Lyrei întorcând limbile și acul care răspundea, un limbaj la fel de uimitor de nefireasc precum Aurora.

— Da, spuse ea în final, lăsând instrumentul în poală, clipind des și oftând în timp ce se trezea din profunda concentrare. Da, înțeleg ce spune. Iar mă caută. Dorește ceva ce am eu, pentru că și Lordul Asriel îl vrea. Au nevoie de el pentru această... Pentru acest experiment, orice ar fi el...

Se opri aici, să inspire adânc. Ceva o neliniștea și nu știa ce anume. Era sigură că acest *ceva* atât de important era chiar alethiometrul fiindcă, la urma urmei, doamna Coulter chiar îl dorise, ce altceva ar putea fi? Și, totuși, nu era, pentru că altethiometrul avea un alt fel de a se referi la el însuși, și acum nu o făcuse.

— Presupun că e vorba de alethiometru, spuse ea nefericită. E ceea ce am crezut de la bun început. Trebuie să-l duc Lordului Asriel înainte ca ea să pună mâna pe el. Dacă *ea* pune mâna pe el, suntem morți.

Pe când spunea acestea se simți atât de obosită, atât de slăbită până-n măduva oaselor și atât de tristă încât ar fi fost o ușurare să moară. Însă exemplul lui Iorek nu o lăsa să admită acest lucru. Puse alethiometrul deoparte și se ridică dreaptă.

— Cât de departe e ea? spuse Iorek.

— Doar la câteva ore. Presupun că ar trebui să duc alethiometrul Lordului Asriel cât de repede pot.

— Voi merge cu tine, spuse Iorek.

Ea nu se împotrivi. În timp ce Iorek dădea ordine și organiza o patrulă înarmată care să o însoțească în ultima parte a călătoriei ei spre nord, Lyra șezu nemișcată, conservându-și energia. Simțea că pierduse ceva din ea în timpul ultimei citiri. Închise ochii și adormi dar de îndată o treziră și plecară.

Întâmpinarea Lordului Asriel

Lyra călărea un urs tânăr și puternic, iar Roger un altul, în timp ce Iorek pășea neobosit înainte. O trupă armată cu un aruncător de flăcări îi urma în arieregardă.

Drumul era lung și greu. Interiorul ținutului Svalbard era friguros și muntos, cu piscuri dezordonate și creste ascuțite, tăiate adânc de ravene și văi abrupte. Lyra își aminti de săniile ușor alunecătoare ale gitanilor în drum spre Bolvangar: cât de ușoară și confortabilă îi părea acum călătoria! Aerul era aici mult mai rece și mai pătrunzător decât orice experimentase ea înainte, sau poate că ursul pe care-l călărea nu mergea la fel de lin ca Iorek, sau poate că era obosită până-n măduva oaselor. În orice caz, se deplasau cu greutate.

Știa prea puțin încotro se îndreptau, sau cât de departe era acel loc. Tot ce știa era ceea ce îi spusese ursul mai în vârstă, Søren Eisarson, în timp ce pregăteau aruncătorul de flăcări. El participase la negocierile cu Lordul Asriel în legătură cu termenii prizonieratului său, și își amintea foarte bine.

La început, spunea el, ursii din Svalbard au crezut că Lordul Asriel nu-i cu nimic diferit de oricare din ceilalți politicieni, regi sau răufăcători care fuseseră exilați pe insula lor sumbră. Prizonierii erau importanți, altfel ar fi fost omorâți de poporul lor. Ar fi putut fi însă de

folos urșilor într-o zi, dacă balanța politicii s-ar fi schimbat și ei s-ar fi întors să conducă propriile lor țări, așa că urșii ar fi putut fi răsplătiți dacă nu-i tratau cu cruzime sau fără respect.

Așa că Lordul Asriel găsi pe Svalbard condiții nici mai bune nici mai rele decât ale celorlalte sute de exilați. Anumite lucruri îi făcuseră pe gardienii lui să fie mai atenți cu el decât cu oricare alt prizonier pe care-l avuseseră. Un aer de mister și un pericol spiritual înconjurau orice avea legătură cu Praful; cei care îl aduseseră acolo erau în mod clar cuprinși de panică, și mai erau și întâlnirile private ale doamnei Coulter cu Iofur Raknison.

În afară de asta, urșii nu întâlniseră niciodată până atunci ceva care să semene cu natura nobilă, arogantă și impunătoare a Lordului Asriel. Îl dominase și pe Iofur Raknison, cu argumente puternice și elocvente, și-l convinsese pe ursul-rege să îl lase să-și aleagă singur locul exilului.

Primul care-i fusese alocat era la o înălțime prea mică, spusese el. Avea nevoie de un loc înalt, deasupra fumului și deasupra agitației minelor de foc și a fierarilor. Le dăduse urșilor un plan al locuinței pe care o dorea și le spusese unde voia să fie amplasată. Îi mitui chiar cu aur, îl flată și îl intimidă pe Iofur Raknison și, cu o uimitoare bunăvoință, urșii se apucară de lucru. În cele din urmă ridicară o casă pe un promontoriu cu fața spre nord: un loc spațios și solid, cu șemineuri în care ardeau blocuri mari de cărbuni scoase de urși din adâncuri, cu ferestre mari din sticlă adevărată. Acolo locuia el, un prizonier care se comporta ca un rege.

Apoi se porni să adune materiale pentru un laborator.

Cu o concentrare furioasă trimisese după cărți, instrumente, substanțe chimice, tot felul de unelte și echipamente. Cumva, reușise să le adune, dintr-o sursă sau

alta, unele pe față, altele aduse în ascuns de vizitatorii la care îi convinsese că are dreptul. Pe căi terestre, maritime sau aeriene, Lordul Asriel își adună materialele și, în șase luni de la intrarea sa în captivitate, avu tot echipamentul pe care-l dorea.

Și așa începu să lucreze, să gândească, să planifice și să calculeze, așteptând lucrul acela de care mai avea nevoie pentru a-și finaliza sarcina ce îngrozise atât Comitetul de Oblații. Se apropia din ce în ce mai mult, cu fiecare minut ce trecea.

Prima oară când Lyra văzu închisoarea tatălui fu atunci când Iorek Byrnison se opri la poalele unei creste și le spuse copiilor să se miște și să se întindă pentru că li se făcuse prea frig și erau în pericol să înghețe.

— Ia uită-te în sus, spuse el.

O pârtie largă de stânci prăvălite și de gheață, în care se tăiase o cărare temeinic curățată, ducea către un pisc ce se profila pe cer. Nu era Aurora, însă stelele străluceau ca niște briliante. Piscul se înălța întunecat și sterp, însă pe vârf se afla o clădire spațioasă care răspândea generos lumina de jur împrejur: nu mai era pâlpâirea intermitentă a lămpilor de seu, nici albul tăios al reflectoarelor anbarice, ci strălucirea cremoasă și caldă a gazelor de naftalină.

Ferestrele de la care venea lumina arătau și ele puterea formidabilă a Lordului Asriel. Sticla era costisitoare iar prezența ei în foi mari aducea cu generozitate căldură pe aceste latitudini neprietenoase. Folosirea sticlei aici era un semn mult mai puternic de bunăstare și influență decât vulgarul palat al lui Iofur Raknison.

Se urcară pentru ultima dată în spatele urșilor iar Iorek îi conduse în sus pe pârtie, înspre casă. Era o curte ascunsă sub zăpadă, înconjurată de un zid jos, și când Iorek deschise poarta auziră cu toții un clopoțel sunând undeva în interiorul clădirii.

Lyra coborî. Abia mai putea să stea în picioare. Îl ajută și pe Roger să se dea jos și, sprijinindu-se unul pe celălalt, copiii își croiră drum, împleticindu-se și poticnindu-se, către scările ce duceau la ușă.

Oh, ce cald trebuia să fie în casă! Și ce liniște, ce pace!

Se ridică să apuce mânerul clopoțelului însă, înainte să-l atingă, ușa se deschise. În spate era un vestibul mic, slab luminat, menit să țină aerul cald înăuntru iar sub lampă stătea o siluetă pe care o recunoscu: era servitorul Lordului Asriel, Thorold, împreună cu Anfang, daimonul-doberman.

Lyra își trase cu greutate gluga jos.

— Cine..., începu Thorold, apoi văzu cine era și continuă, nu cumva Lyra? Micuța Lyra? Visez?

Se îndreptă să deschidă ușa din spatele lui.

Un hol unde ardea un foc de cărbuni într-un cămin de piatră, lumina caldă de naftalină strălucea pe covoare, scaunele de piele, lemnul lustruit... Nu semăna cu nimic din ceea ce văzuse Lyra de când părăsise Colegiul Jordan, și asta o făcu să simtă un nod sufocant în gât.

Daimonul-leopard al Lordului Asriel mârâi înfundat.

Tatăl Lyrei stătea acolo, cu fața-i puternică și cu ochii întunecați aruncând priviri feroce, triumfătoare și tăioase. Culoarea pieri din obraji, ochii i se măriră de groază când își recunoscu fiica.

— Nu! Nu!

Se clătină înapoi și se sprijini de polița căminului. Lyra încremeni.

— Ieși! strigă Lordul Asriel. Întoarce-te, ieși, pleacă! *Nu am trimis după tine!*

Lyra amuțise. Își deschise gura de două ori, de trei ori, după care reuși să spună:

— Nu, nu, am venit pentru că...

El părea îngrozit, dădea întruna din cap, stătea cu mâinile în sus ca și când ar fi vrut s-o protejeze. Lyrei nu-i venea să creadă cât de tulburat era.

Făcu un pas înainte ca să-l liniștească, iar Roger i se alătură, îngrijorat. Daimonii lor intraseră și ei la căldură și, după o clipă, Lordul Asriel își trecu o mână peste frunte și își reveni puțin. Culoarea îi reveni în obraji când se uită din nou la cei doi copii.

— Lyra, spuse el, tu *ești* Lyra?

— Da, unchiule Asriel, spuse ea, gândind că nu era momentul să dezvăluie adevărata lor relație. Am venit să-ți aduc alethiometrul de la Stăpânul Jordanului.

— Da, sigur că da, spuse el. Iar el cine-i?

— E Roger Parslow, răspunse ea. El e băiatul de la Bucătărie de la Colegiul Jordan. Însă...

— Cum ați ajuns aici?

— Tocmai voiam să spun. Iorek Byrnison e afară, el ne-a adus aici. A venit cu mine tocmai de la Trollesund, și l-am păcălit pe Iofur...

— Cine-i Iorek Byrnison?

— Un urs cu armură. El ne-a adus aici.

— Thorold, strigă el, pune de o baie caldă pentru copiii ăștia și pregătește-le ceva de mâncare. Apoi să-i duci la culcare. Hainele le sunt jegoase, găsește-le ceva de îmbrăcat. Hai, mergi acum, cât stau eu de vorbă cu ursul.

Lyra parcă plutea. Poate că de la căldură, sau poate că de ușurare. Privi cum servitorul făcu o plecăciune și părăsi sala și cum Lordul Asriel plecă în vestibul și închise ușa după el și apoi se trânti pe scaunul cel mai apropiat.

Doar o clipă mai apoi, i se păru ei, Thorold veni să-i vorbească:

— Urmați-mă, domnișoară, spuse el și ea își luă avânt și se ridică și merse cu Roger într-o sală caldă de baie, unde pe un grilaj încălzit atârnau prosoape moi și o cadă de apă fierbinte își ridica aburii în lumina de naftalină.

— Mergi tu primul, spuse Lyra. O să stau afară și o să vorbim.

Așa că Roger, chircindu-se, copleșit de fierbințeala apei intră în cadă și se spălă. Înotaseră împreună goi

destul de des, tulburând apele Isis-ului sau ale Cherwell-ului împreună cu alți copii, însă de data asta era altfel.

— Mi-e teamă de unchiul tău, spuse Roger prin ușa deschisă. Adică de tatăl tău.

— Mai bine îi spun încă unchi. Și mie mi-e teamă de el câteodată.

— Când am intrat prima dată nici măcar nu m-a observat. Te-a văzut doar pe tine. Și era îngrozit, până m-a văzut și pe mine. Apoi s-a liniștit deodată.

— Era șocat, spuse Lyra. Oricine ar fi, dacă s-ar trezi la ușă cu cineva la care nu se aștepta. M-a văzut ultima oară atunci, în Camera de Odihnă. E clar că e un șoc.

— Nu, spuse Roger, e mai mult decât atât. Se uită la mine ca un lup, sau așa.

— Hai, că inventezi.

— Nțt. Mi-e mai frică de el decât de doamna Coulter, ăsta-i adevăru'.

Se stropi cu apă. Lyra luă alethiometrul.

— Vrei să-ți zic ce zice cititorul de simboluri despre asta? întrebă Lyra.

— Io... io nu știu. E lucruri de care mai bine n-aș ști. Mi se pare că tot ce-am auzit de când Coblerii or venit la Oxford, totu-i rău. Nimica bun n-a durat mai mult de cinci minute. Cum văd și-acu', baia-i bună, și m-așteaptă un prosop călduț p-aci, cam în cinci minute. Și după ce m-oi usca o să mă gândesc la ceva bunuț de mâncare, da' mai încolo d-asta nimic. Și după ce-oi mânca, poate c-o să capăt un pat moale să dorm în iel. Da' după, io nu știu, Lyra. Am văz't lucruri îngrozitoare. nu? Și mai vine și altele, stai să vezi. Așa că mai bine nu mai știu ce-o să fie. O să mă mulțumesc cu ce-am acu'.

— Mda, spuse Lyra obosită. Câteodată și eu zic la fel.

Deși ținu puțin mai mult alethiometrul în mâini, era doar pentru liniștea ei. Nu întoarse rotițele și balansul

acului n-ajunse până la ea. Pantalaimon o privea în tăcere.

După ce se spălară amândoi, mâncară niște pâine cu brânză și băură ceva vin și apă fierbinte, servitorul Thorold spuse:

— Băiatul o să meargă la culcare. O să-i arăt pe unde să meargă. Lordul vă întreabă dacă vreți să-l vizitați în Bibliotecă, domnișoară Lyra.

Lyra îl găsi pe Lordul Asriel într-o cameră ale cărei ferestre dădeau către marea înghețată ce se afla jos, în depărtare. Un foc de cărbuni ardea într-un șemineu larg iar lampa de naftalină păstra o lumină slabă, așa că ocupanții camerei se puteau uita în voie la panorama sumbră luminată de stele de afară, nestânjeniți de alte licăriri de lumină. Lordul Asriel, care stătea comod într-un mare fotoliu, lângă foc, o îndemnă să se apropie și să se așeze pe celălalt fotoliu din fața lui.

— Prietenul tău Iorek Byrnison se odihnește afară, spuse el. Preferă să stea la frig.

— Ți-a povestit cum s-a luptat cu Iofur Raknison?

— Nu mi-a dat detalii. Înțeleg că el este acum noul rege al ținutului Svalbard. E adevărat?

— Bineînțeles că e. Iorek nu minte niciodată.

— Se pare că s-a numit gardianul tău.

— Nu. John Faa i-a spus să aibă grijă de mine. Urmează ordinele lui John Faa.

— Cum a intrat John Faa în povestea asta?

— Îți spun dacă îmi spui și tu ceva, spuse ea. Ești tatăl meu, nu?

— Da. Și ce-i cu asta?

— Așa că trebuia să-mi spui dinainte, na. N-ar trebui să ascunzi oamenilor astfel de lucruri, fiindcă se simt prost când află, și asta-i o cruzime. Cum s-ar fi schimbat lucrurile dacă aș fi știut că sunt fiica ta? Ai fi putut să-mi spui mai demult. Ai fi putut să-mi spui și să mă rogi să

țin secretul, și aș fi făcut-o, cât de mică eram, aș fi făcut asta dacă mă rugai. Aș fi fost atât de mândră că nimic n-ar fi smuls secretul de la mine, dacă m-ai fi rugat să țin secretul. Da' tu niciodată. Ai zis la alții, numa' mie nu.

— Cine ți-a spus?

— John Faa.

— Ți-a spus și despre mama ta?

— Da.

— Atunci nu prea mai am ce să-ți spun. Nu cred că vreau să fiu interogat și condamnat de un copil insolent. Vreau să aud ce ai văzut și ce ai făcut în drumul către încoace.

— Ți-am adus nesuferitu' ăsta de alethiometru, nu? izbucni Lyra. Era aproape cu lacrimi în ochi. Am avut grijă de el tot drumul de la Jordan, l-am ascuns și l-am cocoloșit, prin tot ce-am trecut și am învățat să-l folosesc, și l-am cărat cu mine tot drumu' ăsta imposibil când puteam să renunț și să stau liniștită și în siguranță, și nici măcar n-ai zis mersi, nici măcar n-ai arătat vreun pic că ești bucuros că mă vezi. Nici nu știu de ce-am făcut-o. Da' am făcut-o și am continuat să merg, chiar și în palatul ăla împuțit a lu' Iofur Raknison, cu toți urșii ăia în juru' meu, am mers înainte, de una singură, și l-am păcălit să se bată cu Iorek ca să pot să ajung aici, de dragu' tău... Și când m-ai văzut aproape că ai leșinat, ca și când aș fi vreo arătare oribilă pe care nu voiai s-o mai vezi vreodată. Nu ești om, Lord Asriel. Nu eș' nici măcar *tatăl* meu. *Tatăl* meu nu s-ar purta așa cu mine. Tații își iubesc fiicele, nu-i așa? Tu nu mă iubești și nici eu nu te iubesc, asta-i sigur. Îl iubesc pe Farder Coram și-l iubesc pe Iorek Byrnison, iubesc un urs în armură mai mult decât pe tatăl meu. Și pun pariu că Iorek Byrnison mă iubește mai mult decât mă iubești tu.

— Tu mi-ai spus că doar urmează ordinele lui John Faa. Dacă vrei să atingi coarda sentimentală nici nu-mi mai pierd vremea cu tine.

— Ia-ți nenorocitu' de alethiometru, atunci, și mă întorc cu Iorek.

— Unde?

— La palat. El poate să se lupte cu doamna Coulter și cu Comitetul de Oblații, când o apărea. Dacă pierde o să mor și eu, nici nu-mi pasă. Dacă câștigă o să trimitem după Lee Scoresby și o să merg cu balonul lui și...

— Cine-i Lee Scoresby?

— Un aeronaut. Ne-a adus aici și după aia ne-am prăbușit. Na, poftim alethiometru'. E în stare bună.

Nu făcu nici o mișcare să-l ia iar Lyra îl așeză pe apărătoarea de alamă din jurul căminului.

— Și probabil că ar trebui să-ți spun că doamna Coulter se îndreaptă către Svalbard, și când o auzi ce s-a întâmplat cu Iofur Raknison o să vină încoa. Într-un zepelin, cu o grămadă de soldați și o să ne omoare pe toți, din ordinul Magisteriumului.

— N-o să ajungă niciodată aici, spuse el calm.

Era atât de relaxat și de calm că o parte din ferocitatea ei păli.

— N-ai cum să știi, spuse ea nesigur.

— Ba da.

— Atunci, ai și tu un alethiometru?

— N-am nevoie de alethiometru pentru asta. Acum vreau să aud povestea despre cum ai călătorit până aici, Lyra. Ia-o de la început. Spune-mi tot.

Și așa și făcu. Începu cu seara când se ascunsese în Camera de Odihnă, și continuă cu Coblerii care l-au luat pe Roger și povestea cu doamna Coulter și tot ce se mai întâmplase.

Era o poveste lungă, și când o termină spuse:

— Așa că vreau să știu și eu ceva, și cre' că am dreptu' să știu, cum aveam dreptu' să știu cine eram eu de fapt. Și dacă aia nu mi-ai spus, trebuie să-mi spui chestia asta în schimb. Bun: ce-i Praful? Și de ce le e atât de teamă tuturor?

Se uită la ea ca și cum încerca să ghicească dacă ar înțelege ce-o să-i spună. Niciodată nu se uitase atât de serios la ea, gândi Lyra. Până acum o tratase ca un adult îngăduitor cu șmecheriile drăgălașe ale unui copil. Însă acum părea să fie sigur că ea e pregătită.

— Praful face alethiometrul să funcționeze, spuse el.

— Ah... Și eu m-am gândit că s-ar putea. Da' altceva? Cum s-a aflat despre el?

— Într-un fel, Biserica a știut întotdeauna de existența lui. Au predicat secole de-a rândul despre Praf, numai că nu i-au spus așa.

Câțiva ani în urmă, un moscovit, pe numele lui Boris Mikhailovitch Rusakov, a descoperit un nou tip de particulă elementară. Ai auzit de electroni, fotoni, neutroni și restul? Ele se numesc particule elementare pentru că nu se mai pot divide: nu mai e nimic altceva înăuntrul lor decât ele însele. Ei bine, acest nou tip de particulă era într-adevăr elementară însă era foarte greu de măsurat pentru că nu reacționa în nici unul din felurile normale. Cel mai dificil lucru de înțeles pentru Rusakov era de ce particulele cele noi se adunau mai mult acolo unde erau ființe umane, ca și cum ar fi fost atrase de noi. Și în special de adulți. Și de copii, dar nu atât de mult până când daimonii lor nu-și iau o formă fixă. În timpul pubertății încep să atragă Praful mai mult, și se așază pe ei la fel cum se așază pe adulți. Acum, toate descoperirile de acest gen, fiindcă au o influență asupra doctrinelor Bisericii, trebuie să fie anunțate prin Magisteriumul de la Geneva. Și această descoperire a lui Rusakov era atât de nefirească și de ciudată încât Inspectorul Curții Consistoriale de Disciplină l-a suspectat că ar fi posedat de diavol. A făcut o ședință de exorcism în laborator, l-a interogat pe Rusakov conform regulilor Inchiziției, însă în final au trebuit să accepte faptul că Rusakov nu-i mințea și nu-i înșela: Praful chiar exista.

Asta i-a lăsat cu problema de a decide ce era. Și, dată fiind natura Bisericii, un singur lucru puteau să aleagă. Magisteriumul a decis că Praful era dovada fizică a păcatului originar. Știi ce e păcatul originar?

Ea își lăsă colțurile gurii în jos. Era ca și cum ar fi fost la Jordan din nou, ascultată la o lecție pe jumătate învățată.

— Cred că da, spuse ea.

— Nu, nu știi. Ia mergi la raftul din spatele biroului și adu-mi Biblia.

Lyra așa făcu și îi dădu cartea mare și neagră tatălui ei.

— Ți-amintești povestea cu Adam și Eva?

— Bine'nțeles, spuse ea. Ea nu trebuia să mănânce din fruct și șarpele a ispitit-o și ea l-a mâncat.

— Și după aceea ce s-a întâmplat?

— Ăăă... Au fost alungați. Dumnezeu i-a alungat din grădină.

— Dumnezeu le spusese să nu mănânce fructul căci altfel vor muri. Ți-amintești, ei erau goi în grădină, erau ca niște copii, daimonii lor puteau lua orice formă voiau. Dar iată ce s-a întâmplat.

Deschise la Capitolul Trei din Facerea și citi:

„Iar femeia a zis către șarpe: Noi putem mânca din roada pomilor raiului, dar din roada pomului care este în mijlocul raiului, ne-a zis Dumnezeu: «Din el să nu mâncați și nici să vă atingeți de el, ca să nu muriți!» Atunci șarpele a zis către femeie: «Nu, nu veți muri; dar Dumnezeu știe că'n ziua'n care veți mânca din el vi se vor deschide ochii și daimonii voștri vor lua forma lor adevărată *și veți fi ca niște Dumnezei, cunoscând binele și răul.» Și femeia a văzut că pomul e bun de mâncat și că plăcut le este ochilor la vedere și că e de dorit* spre dezvăluirea adevăratei forme a daimonului *a luat din roada lui și a mâncat i i-a dat și bărbatului său care era cu ea, și el a mâncat. Atunci amândurora li s-au*

deschis ochii și au văzut adevărata formă a daimonilor lor și le-au vorbit.

Dar când bărbatul și femeia își cunoscură daimonii, atunci știură că o mare schimbare venise asupra lor, căci până atunci păruse că erau una cu toate creaturile cerului și pământului și nu era nici o diferență între ele:

Și au văzut diferența și au cunoscut binele și răul; și li s-a făcut rușine *și au cusut frunze de smochin* să le acopere goliciunea..."[1]

Închise cartea.

— Și așa a pătruns păcatul în lume, spuse el, păcatul, și rușinea, și moartea. A apărut când daimonii lor au luat o formă fixă.

— Dar... Lyra se luptă să găsească cuvintele pe care le căuta. Dar nu-i *adevărat*, nu-i așa? Nu e adevărat cum e chimia sau ingineria, nu e felul ăla de adevăr? Nu au fost *într-adevăr* un Adam și-o Evă? Învățatul Cassington mi-a spus că e un fel de poveste.

— Bursa Cassington este în mod tradițional dată unui liber-cugetător. Funcția lui este să pună la încercare credința Învățaților. Bineînțeles că așa a spus. Însă gândește-te la Adam și Eva ca la un număr imaginar, cum ar fi rădăcina pătrată a lui minus unu: nu poți niciodată vedea o dovadă concretă că există, însă dacă o incluzi în ecuații, poți să calculezi tot felul de chestii care n-ar putea fi imaginate fără ea. În orice caz, asta e ceea ce Biserica a propovăduit mii de ani. Și când Rusakov a descoperit Praful, în sfârșit apăruse o dovadă fizică despre faptul că ceva se întâmplă atunci când inocența se transformă în experiență. Întâmplător, și Biblia ne-a dat numele de Praf. Mai întâi s-au numit particulele Rusakov,

---

[1] Pentru parafrază am folosit textul traducerii din *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București – 2001. Restul inserțiilor aparțin autorului (*n. tr.*).

însă în curând cineva a scos la iveală un verset curios, spre sfârșitul Capitolului Trei din Facerea, în care Dumnezeu îl blestemă pe Adam pentru că a mâncat din fruct.

Deschise din nou Biblia și îi arătă Lyrei. Ea citi:

„Întru sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea, până te vei întoarce în pământul din care ești luat: căci pământ[1] *ești și în pământ te vei întoarce!"*

Lordul Asriel spuse:

— Învățații Bisericii au fost mereu confuzi în traducerea acestui verset. Unii spun că ar trebui să fie citit nu „în praf te vei întoarce" ci că „vei fi supus prafului", iar alții spun că întregul vers este un fel de joc cu cuvintele „pământ" și „praf" și de fapt înseamnă că Dumnezeu își admite propria natură ca fiind parțial păcătoasă. Nimeni nu e de acord. Nimeni nu poate, pentru că textul este alterat. Însă era un cuvânt prea bun ca să fie irosit, așa că de aceea particulele au început să fie cunoscute drept Praf.

— Da' Coblerii? întrebă Lyra.

— Comitetul de Oblații... Gașca lui maică-ta. A fost deșteaptă că a simțit șansa de a-și înființa propria-i bază de putere, e o femeie deșteaptă și îndrăznesc să spun că ți-ai dat seama. Magisterium-ului îi convine să permită ca tot felul de agenții să înflorească. Pot să le întărâte pe unele împotriva celorlalte; dacă una câștigă, pot să pretindă că au sprijinit-o tot timpul, iar dacă pierde, pot să pretindă că era un renegat, care niciodată nu fusese cu adevărat acceptat. Vezi tu, mamei tale i-a plăcut întotdeauna puterea. La început a încercat s-o obțină pe căi normale, prin căsătorie, însă treaba asta n-a mers, după cum cred c-ai aflat. Așa că s-a întors către Biserică. Normal că nu putea să aleagă calea pe care ar fi putut-o lua un bărbat – preoția și așa mai departe – tre-

[1] Praf în versiunea în limba engleză.

buia să fie o cale neortodoxă, trebuia să înființeze propriul ei ordin, propriile-i canale de influență și să lucreze prin ele. A fost o mișcare bună că s-a specializat în Praf. Toată lumea era speriată de Praf, nimeni nu știa ce să facă și când ea s-a oferit să conducă o investigație, Magisterium-ul a fost atât de ușurat încât au sprijinit-o cu bani și resurse de tot felul.

— Dar ei *tăiau*... Lyra nu reușea s-o spună, vorbele i se înecau în gură. Știi ce făceau! De ce i-a lăsat Biserica să facă una ca asta?

— Exista un precedent. Ceva similar se întâmplase și înainte. Știi ce înseamnă cuvântul *castrare*? Înseamnă înlăturarea organelor sexuale ale unui băiat astfel încât niciodată nu va dezvolta caracteristicile unui bărbat. Un *castrato* își păstrează vocea subțire toată viața lui, și de aceea Biserica a îngăduit acest lucru atât de util pentru muzica bisericească. Unii *castrati* au devenit mari cântăreți, minunați artiști. Mulți au devenit obezi, bărbați doar pe jumătate. Unii au murit din cauza efectelor operației. Însă Biserica nu se înfiorează la ideea unei mici *tăieturi*, vezi tu. Exista un precedent. Și aceasta era mult mai *igienică* decât metodele vechi, când n-aveau anestezice sau bandaje sterile sau îngrijire medicală adecvată. Era blândă prin comparație.

— Nu e! spuse Lyra îngrozită. Nu e!

— Nu, bineînțeles că nu. De aceea au trebuit să se ascundă în îndepărtatul Nord, în întuneric și obscuritate. Și de aceea Biserica a fost fericită să aibă pe cineva ca mama ta pentru acest lucru. Cine ar fi pus la îndoială pe cineva atât de fermecător, atât de influent, atât de dulce și de rezonabil? Însă pentru că era un fel obscur și neoficial de operație, ea era și persoana pe care Magisterium-ul ar fi putut-o nega, la nevoie.

— Dar a cui a fost la început ideea să facă *tăierea*?

— A ei. A presupus că cele două lucruri care se întâmplă în adolescență ar putea fi legate între ele: schimbarea

daimonului și faptul că Praful începea să se depună. Poate dacă daimonul ar fi separat de corp, n-am mai fi niciodată *supuși Prafului* – păcatului originar. Întrebarea era dacă era posibil să separi daimonul de trup fără să omori persoana. Însă ea călătorise în multe locuri și văzuse tot felul de lucruri. Călătorise în Africa, de exemplu. Africanii au un fel de a face un sclav denumit *zombi.* Nu are o voință proprie, muncește zi și noapte fără să evadeze sau să se plângă. Arată ca un cadavru...

— Este o persoană fără daimon!

— Exact. Așa că a văzut că se poate să îi separi.

— Și... Tony Costa mi-a povestit despre fantomele oribile pe care le au în pădurile Nordice. Probabil că și ele sunt la fel.

— Ai dreptate. Oricum, Comitetul de Oblații s-a născut din idei ca acestea, și din obsesia Bisericii cu păcatul originar.

Daimonul Lordului Asriel își zbârli urechile, iar el își puse mâna pe capul ei frumos.

— S-a mai întâmplat ceva când au făcut tăietura, continuă el. Ceva ce ei n-au văzut. Energia care leagă trupul de daimon este extrem de puternică. Atunci când se face despicarea, toată acea energie se disipează într-o fracțiune de secundă. Nu și-au dat seama, pentru că au luat-o drept șoc, sau dezgust sau ofensă morală și s-au instruit să nu simtă nimic în legătură cu asta. Așa că nu și-au dat seama ce putea să provoace și niciodată nu s-au gândit s-o stăpânească...

Lyra nu mai avea astâmpăr. Se ridică în picioare și se duse la fereastră să privească întunericul adânc și sumbru, uitându-se în gol. Aveau prea multă cruzime. Nu contează cât de important era să afli adevărul despre păcatul originar, era prea nemilos să faci ce-i făcuseră ei lui Tony Makarios și tuturor celorlalți. Nimic nu justifica ce făceau.

— Și *tu* ce-ai făcut? Ai făcut vreo *tăietură*?

— Pe mine mă interesează ceva destul de diferit. Comitetul de Oblații nu merge destul de departe, după părerea mea. Vreau să merg la sursa Prafului însuși.

— Sursa? De unde vine, atunci?

— Din celălalt univers pe care îl vedem prin Aurora.

Lyra se întoarse din nou. Tatăl ei stătea confortabil în fotoliul lui, leneș și puternic, cu ochii sclipind la fel de intens cu ai daimonului. Nu-l iubea, nu putea avea încredere în el, însă era nevoită să-l admire, să admire luxul extravagant cu care se înconjurase în această pustietate dezolantă, să admire puterea ambiției lui.

— Ce *este* celălalt univers? spuse ea.

— Unul din miliardele fără număr de lumi paralele. Vrăjitoarele știau despre ele de secole, însă primii teologi care au dovedit existența lor în mod matematic au fost excomunicați acum mai bine de cincisprezece ani. Totuși e adevărat, nu este nici o cale să negi asta. Totuși, nimeni nu s-a gândit că va fi vreodată posibil să treci dintr-un univers în altul. Asta ar viola legile fundamentale, am gândit. Ei bine, ne-am înșelat, am învățat să vedem lumea de sus. Dacă lumina poate să treacă, și noi putem. Și a trebuit să *învățăm* să vedem, Lyra, la fel cum tu ai învățat să folosești alethiometrul. Acum lumea aceea, precum orice alt univers, a apărut ca rezultat al posibilității. De exemplu când dai cu banul: poate să iasă cap sau pajură, și nu știm până nu aterizează pe care parte va cădea. Dacă iese cap, înseamnă că posibilitatea de a ieși pajură a dispărut. Până în acel moment, cele două posibilități erau egale. Într-o altă lume, însă, iese pajură. Și când se întâmplă asta, cele două lumi se despart. Folosesc exemplul cu banul ca să fie mai clar. De fapt, aceste dispariții ale posibilităților se întâmplă la nivelul particulelor elementare însă ele au loc exact la fel: la un anumit moment mai multe lucruri sunt

posibile, în momentul următor doar unul se întâmplă, iar restul nu există. Cu excepția cazului în care au răsărit alte lumi, în care ele *de fapt* s-au întâmplat.

Și voi merge în lumea de dincolo de Aurora, spuse el, pentru că cred că de acolo vine Praful în acest univers. Ai văzut diapozitivele pe care le-am arătat Învățaților în Camera de Odihnă. Ai văzut cum Praful se varsă peste lumea aceasta din Aurora. Ai văzut tu singură orașul acela. Dacă lumina poate trece bariera dintre universuri, dacă Praful poate, dacă putem vedea acel oraș, atunci putem construi o punte peste care să trecem. E nevoie de o explozie fantastică de energie. Dar pot s-o fac. Undeva acolo este originea Prafului, originea morții, a păcatului, a nenorocirii, a distrugerii în lume. Ființele umane nu pot vedea nimic fără să dorească să distrugă, Lyra. *Acesta* este păcatul originar. Și îl voi distruge. Moartea va muri.

— De aia te-au pus aici?

— Da. Sunt îngroziți. Și pe bună dreptate.

Se ridică în picioare, la fel făcu și daimonul lui, mândru și frumos și periculos. Lyra nu se mișcă. Îi era frică de tatăl ei, și-l admira profund, dar se gândi că e nebun de legat. Dar cine era ea să-l judece?

— Mergi la culcare, spuse el. Thorold îți va arăta unde vei dormi.

Dădu să plece.

— Ai uitat alethiometrul, spuse Lyra.

— A, da. De fapt n-am nevoie de el acum, spuse el. N-o să-mi fie de folos fără cărți, oricum. Știi, eu cred că Stăpânul Jordanului ți l-a dat *ție*. Ți-a zis el să mi-l aduci mie?

— Ei bine, da! spuse ea. După care se gândi din nou și-și dădu seama că de fapt Stăpânul nu-i ceruse niciodată asta. Ea presupusese de la început pentru că ce alt motiv ar fi avut să i-l dea ei?

— Nu, spuse ea. Nu știu. Am crezut...
— Ei bine, nu-l vreau. E al tău, Lyra.
— Dar...
— Noapte bună, copilă.

Rămasă fără grai, mult prea năucită ca să mai pună vreuna din zecile de întrebări urgente care-i veneau în minte, Lyra luă alethiometrul și îl înfășură în catifeaua lui neagră. Apoi se așeză lângă foc și îl privi cum iese din cameră.

Se trezi trasă de mână de către un străin și, după ce Pantalaimon sări în sus și mârâi, îl recunoscu pe Thorold. Ținea cu o mână tremurătoare o lampă de naftalină.

— Domnișoară, domnișoară, treziți-vă repede. Nu știu ce să fac. Nu mi-a lăsat nici un ordin. Cred că a-nnebunit, domnișoară.

— Ce? Ce s-a întâmplat?

— Lordul Asriel, domnișoară. De când v-ați dus la culcare, aproape că a intrat în delir. Nu l-am văzut niciodată așa de dezlănțuit. A împachetat o mulțime de instrumente și de baterii într-o sanie, a legat câinii și a plecat. Dar a luat cu el și băiatul, domnișoară!

— Roger? L-a luat pe Roger?

— Mi-a spus să-l trezesc și să-l îmbrac, și nu am vrut să mă cert cu el – n-am făcut-o niciodată – băiatul tot întreba de dumneata, domnișoară – dar Lordul Asriel nu-l voia decât pe el – știi când ai venit prima dată la ușă, domnișoară? Și te-a văzut și n-a putut să-și creadă ochilor și voia să pleci?

Lyra simți cum i se învârtește capul de slăbiciune și de teamă și nu putu să mai gândească, însă...

— Da, da, spuse ea.

— Asta era pentru că avea nevoie de un copil să-și termine experimentul, domnișoară. Iar Lordul Asriel are

un fel al lui special prin care obține ceea ce vrea, trebuie doar să ceară și...

Acum capul Lyrei era plin de urlete, ca și cum ar fi încercat să înăbușe niște lucruri din propria-i conștiință.

Se dăduse jos din pat să-și caute hainele, când, deodată căzu la pământ, învăluită într-un strigăt teribil de disperare. Simțea nevoia s-o exprime, numai că era mai mare decât ea, era ca și cum disperarea o striga pe ea. Căci își amintea cuvintele lui: *energia care leagă trupul și daimonul are o putere imensă*; și ca să creezi o punte între lumi era nevoie de *o explozie fenomenală de energie*...

Tocmai realizase ce făcuse.

Se luptase atât ca să aducă ceva Lordului Asriel, crezând că știe ce voia el. Și nu era vorba de alethiometru. Ceea ce el dorea era un copil.

I-l adusese pe Roger.

De aceea el strigase „Nu după tine am trimis!", când o văzuse. El chemase un copil iar sorții îi aduseseră propria fiică. Sau așa crezuse el, până când Roger apăruse de după ea.

Oh, ce durere amară! Crezuse că îl *salvează* pe Roger, și, de fapt, în tot timpul lucrase asiduu ca să-l trădeze...

Lyra tremura și suspina într-o vijelie de emoții. Nu putea fi adevărat.

Thorold încercă s-o liniștească, însă el nu știa care e motivul durerii ei profunde, și nu putea decât s-o bată pe umăr neliniștit.

— Iorek... suspină ea, împingându-l la o parte pe servitor. Unde e Iorek Byrnison? Ursul? E încă afară?

Bărbatul strânse neajutorat din umeri.

— Ajută-mă! spuse ea, tremurând toată de slăbiciune și teamă. Ajută-mă să mă îmbrac. Trebuie să plec. *Acum!* Fă-o *repede!*

Servitorul puse lampa jos și făcu ce-i spusese. Când dădea ordine, în maniera aceea imperioasă, semăna

foarte mult cu tatăl ei, chiar dacă fața îi era udă de lacrimi iar buzele îi tremurau. În timp ce Pantalaimon măsura podeaua în lung și-n lat, cu coada ridicată, și cu blana aproape scânteietoare, Thorold se grăbi să-i aducă Lyrei blănurile înghețate și împuțite și o ajută să se îmbrace cu ele. De îndată ce închise și ultimul nasture de sus, și apărătoarele fură bine strânse, Lyra se repezi la ușă, și simți cum frigul îi lovește gâtul ca o sabie, înghețându-i lacrimile instantaneu pe obraji.

— Iorek! strigă ea. Iorek Byrnison! Vino, am nevoie de tine!

O furtună de zăpadă, un zgomot metalic și ursul fu lângă ea. Dormise liniștit afară, în ninsoare. În lumina care se revărsa din lampa pe care Thorold o ținea la fereastră, Lyra văzu capul lung, fără față, scobiturile întunecate ale ochilor, strălucirea blănii albe pe sub metalul negru-roșiatic, și dori să-l îmbrățișeze și să caute consolare la ursul cu blana acoperită de gheață și cască de fier.

— Ei bine? spuse el.

— Trebuie să-l prindem pe Lordul Asriel. L-a luat pe Roger și se duce la... nici nu vreau să mă gândesc... oh, Iorek, te rog, mergi repede, dragule!

— Haide, atunci, spuse el și ea sări în spatele lui.

Nu era nevoie să întrebe încotro s-o ia: urmele saniei duceau drept din curte și peste platou, iar Iorek se grăbi să se ia după ele. Mișcarea lui făcea acum atât de mult parte din ființa ei încât Lyra își menținea deja automat echilibrul. Iorek alerga mai repede ca niciodată peste mantia groasă de zăpadă de deasupra pământului stâncos, iar platoșele armurii se mișcau sub ea într-o legănare ritmică.

În spatele lor, ceilalți urși alergau cu ușurință, trăgând după ei aruncătorul de flăcări. Drumul era luminat căci luna era deja sus și lumina pe care o arunca peste tărâmul de zăpadă era la fel de puternică precum fusese și în balon: o lume de argint sclipitor și negru intens.

Urmele saniei Lordului Asriel mergeau drept către un șir de dealuri ascuțite, cu forme ciudate, ca de cocostârc, profilându-se pe un cer la fel de negru ca și catifeaua alethiometrului. Nu se vedea nici o sanie – sau se vedea oare o mișcare ca o atingere de pană pe versantul celui mai înalt vârf? Lyra scrută zarea, forțându-și ochii, iar Pantalaimon zbură cât de sus putu și se uită cu ochi de bufniță.

— Da, spuse el, așezându-se pe palma ei o clipă mai târziu, e Lordul Asriel, și biciuie câinii furios, și mai este și un copil în spate...

Lyra simți cum Iorek Byrnison încetinește. Ceva îi captase atenția. Mergea din ce în ce mai încet și își ridica ochii să privească în stânga și-n dreapta.

— Ce e? întrebă Lyra.

El nu răspunse. Asculta atent, însă ea nu auzea nimic. Apoi auzi ceva: un freamăt și un pocnet, îndepărtate și misterioase. Era un sunet pe care-l mai auzise: sunetul Aurorei. De nicăieri, un văl de lumină căzuse și atârna strălucitor pe cerul nordului. Toate acele miliarde și trilioane de particule încărcate nevăzute și, posibil, de Praf, radiau în atmosferă jerbe de lumină. Urma să fie un spectacol și mai strălucitor și mai extraordinar decât orice văzuse ea până atunci, ca și cum Aurora știa ce dramă avea loc mai jos, și dorea să o lumineze cu efectele cele mai uimitoare.

Însă nici unul dintre urși nu privea în sus: atenția lor era captată de ceva de pe pământ. Nu era Aurora, până la urmă, cea care-i atrăsese atenția lui Iorek. El se oprise acum și rămase nemișcat, iar Lyra alunecă ușor de pe spatele lui, știind că simțurile aveau nevoie să fie libere. Ceva îl preocupa.

Lyra privi în jur, în spate, peste platoul vast care ducea la casa Lordului Asriel, spre munții prăvăliți pe care-i trecuseră mai devreme și nu văzu nimic. Aurora era din

ce în ce mai intensă. Primele văluri vibrau și se adunau într-o parte iar alte cortine se înfășurau și se desfășurau mai sus, sporind în fiecare minut în dimensiuni și în strălucire. Arce și bucle se învolburau de la un orizont la altul și atingeau zenitul cu arcuri de raze. Auzea mai clar ca niciodată cântecul șuierat și susurul uriașelor forțe intangibile.

— Vrăjitoare! strigă o voce de urs iar Lyra se întoarse bucuroasă și ușurată.

Însă un bot greu o împinse înainte și, cu răsuflarea tăiată, nu mai putu decât să tremure îngrozită căci, în locul unde stătuse era acum pana verde a unei săgeți. Vârful și coada săgeții erau îngropate în zăpadă.

Imposibil! gândi ea fără convingere, dar era adevărat pentru că o altă săgeată se izbi de armura lui Iorek, care era în picioare, deasupra ei. Nu erau vrăjitoarele Serafinei Pekkala, erau dintr-un alt clan. Se rotiră mai sus, douăsprezece vrăjitoare sau poate chiar mai multe, lăsându-se în jos să tragă și urcând înapoi deodată, iar Lyra înjură în toate felurile pe care le știa.

Iorek Byrnison dădea ordine scurte. Era clar că urșii știau să se lupte cu vrăjitoarele, căci se așezară imediat în poziție defensivă iar vrăjitoarele se aranjară la fel de repede în poziție de atac. Puteau să tragă precis doar de la distanțe mici, și, pentru a nu risipi săgeți, coborau rapid, trăgeau când se aflau în punctul cel mai de jos și țâșneau imediat la loc. Însă atunci când ajungeau în punctul cel mai de jos, când mâinile le erau ocupate cu arcul și cu săgeata, erau vulnerabile, iar urșii săreau în sus să le doboare cu labele. Mai multe căzură și fură rapid omorâte.

Lyra se ghemui jos de tot, lângă o stâncă, privind cum plonjează vrăjitoarele. Câteva o țintiră direct, însă săgețile n-o nimeriră, iar apoi Lyra, uitându-se pe cer, văzu

cea mai mare parte a stolului de vrăjitoare desprinzându-se și întorcându-se.

Lyra fu pe moment ușurată, însă asta nu dură mult. Pentru că din direcția în care se îndreptaseră, văzu mult mai multe venindu-le în ajutor, și la mijloc, împreună cu ele, era un grup de lumini pâlpâitoare și peste marea întindere a platoului de pe Svalbard, sub razele Aurorei, auzi sunetul de care se temea cel mai tare. Era duduitul înfundat al unui motor cu benzină. Zepelinul, cu doamna Coulter și gărzile sale la bord, venea din urmă.

Iorek mârâi un ordin și urșii se mișcară de îndată într-o altă formație. În agitația nemaipomenită din cer, Lyra privi cum descărcară rapid aruncătorul de flăcări. Avangarda stolului de vrăjitoare îi văzuse și începu să se lase în jos și să plouă cu săgeți peste ei, însă în cea mai mare parte, urșii erau apărați de armuri și continuară să înalțe rapid aparatul: un braț lung întinzându-se în sus în unghi, o cupă sau un bol la distanță de un metru, și un mare recipient de fier învălătucit de fum și aburi.

Pe când privea, o flacără vie se aprinse și o echipă de urși porni la acțiune. Doi dintre ei traseră în jos lungul braț al aruncătorului de flăcări, un altul încărca lopeți de foc în bol, și la un ordin îi dădură drumul, ca să arunce sulful aprins pe cerul negru.

Vrăjitoarele coborau în grupuri atât de mari deasupra lor încât trei căzură în flăcări doar la prima aruncătură, însă deveni foarte repede evident că adevărata țintă era zepelinul. Pilotul fie că nu văzuse niciodată un aruncător de flăcări înainte, fie îi subestima puterea, căci zbură direct înspre urși, fără să urce sau să se întoarcă spre o parte sau alta.

Apoi deveni clar că și ei dețineau o armă puternică în zepelin: o mitralieră urcată pe nasul gondolei. Lyra văzu scântei zburând din armurile unora dintre urși și

îi văzu cum se înghesuie sub ele ca să-i protejeze, înainte să audă rafalele de gloanțe. Strigă de groază.

— Sunt în siguranță, spuse Iorek Byrnison. Nu poți să străpungi armura cu gloanțe mici.

Aruncătorul de flăcări funcționă din nou: de data aceasta o masă de sulf în flăcări se năpusti în sus și lovi gondola, explodând într-o cascadă de fragmente aprinse în toate direcțiile. Zepelinul se aplecă spre stânga și descrise un arc larg înainte de a se îndrepta din nou către grupul de urși care lucrau cu avânt în spatele aparatului. În timp ce se apropia, brațul aruncătorului de flăcări căzu în jos, mitraliera tușea și scuipa iar doi urși căzură, la îndemnul șoptit al lui Iorek Byrnison. Când aparatul de zbor fu aproape deasupra capetelor lor, un urs strigă un ordin și arma încărcată ținti din nou în sus.

De data aceasta sulful atinse învelișul balonului de gaz al zepelinului. Cadrul rigid susținea un înveliș de mătase unsă cu ulei care conținea hidrogen și, deși putea să suporte mici zgârieturi, o stâncă de o tonă în flăcări era mult prea mult. Mătasea se sfâșie iar sulful și hidrogenul se întâlniră într-o flacără catastrofală.

De îndată mătasea deveni transparentă; întregul schelet al zepelinului era vizibil, întunecat pe un fundal infernal de portocaliu, roșu și galben, atârnând în aer o bucată de vreme ce păru imposibil de lungă înainte să eșueze înspre pământ, aproape cu reticență. Niște siluete micuțe și negre pe fundalul zăpezii și al focului apărură clătinându-se sau fugind, iar vrăjitoarele zburară înspre ele pentru a le scoate din flăcări. Într-un minut de la impactul său cu solul zepelinul se transformă într-o uriașă masă de metal îndoit, un vălătuc de fum și în câteva scântei rătăcite.

Însă soldații de la bord și ceilalți (deși Lyra era mult prea departe acum să o depisteze pe doamna Coulter,

știa doar că era acolo) nu pierdură timpul. Cu ajutorul vrăjitoarelor traseră mitraliera și o instalară, și începură să se lupte iar, de pe pământ.

— Înainte, spuse Iorek. Vor rezista încă multă vreme.

Scoase un urlet și un grup de urși se desprinse de grupul principal și atacară flancul drept al tătarilor. Lyra simți dorința de a li se alătura, însă în tot timpul nervii strigau: *înainte, înainte,* iar mintea îi era plină de imagini cu Roger și cu Lordul Asriel. Iorek Byrnison știa și se întoarse către munte, lăsându-i pe urșii lui să se lupte cu Tătarii.

Și înaintară. Lyra își încorda privirea să vadă mai departe, însă nici măcar ochii de bufniță ai lui Pantalaimon nu puteau vedea vreo mișcare pe versantul muntelui pe care îl urcau. Urmele saniei Lordului Asriel erau clare, totuși, iar Iorek le urma cu atenție, alunecând pe zăpadă și aruncând-o mult în spate în timpul alergării. Orice se întâmpla în spate acum era pur și simplu în spate. Lyra părăsise totul. Se simțea ca și cum ar fi părăsit complet lumea, atât era de îndepărtată și hotărâtă, atât de sus urcau, atât de ciudată era lumina care îi scălda.

— Iorek, spuse ea, o să-l găsești pe Lee Scoresby...

— Mort sau viu, tot îl găsesc.

— Și dacă o vezi pe Serafina Pekkala...

— O să-i spun că ai reușit.

— Îți mulțumesc, Iorek, spuse ea.

O vreme nu-și mai spuseră nimic. Lyra simțea cum trece într-un fel de transă, dincolo de somn și trezie: o stare de visare conștientă, aproape, în care visa că era purtată de urși spre un oraș din stele.

Voia să spună ceva despre asta lui Iorek Byrnison, când el încetini și se opri.

— Urmele merg mai departe, spuse Iorek Byrnison. Însă eu nu mai pot.

Lyra sări și se așeză lângă el să se uite. Stătea la marginea unui abis. Că era o crevasă în gheață sau o fisură în stâncă, era greu de spus, și nici nu mai conta. Tot ce conta era că plonja în adâncuri într-o gaură neagră.

Iar urmele saniei Lordului Asriel mergeau pe buza prăpastiei și mai departe, peste un pod de zăpadă compactă.

Acest pod simțise cu siguranță greutatea saniei, pentru că avea o crăpătură de-a lungul lui, până la cealaltă parte a prăpastiei, iar suprafața în capătul mai apropiat al crăpăturii se lăsase cam cu o jumătate de metru mai jos. Ar fi putut susține greutatea unui copil, însă cu siguranță n-ar fi rezistat sub greutatea unui urs în armură.

Urmele Lordului Asriel mergeau mai departe, peste pod, pe munte în sus. Dacă voia să meargă mai departe, trebuia s-o facă singură.

Lyra se întoarse către Iorek Byrnison.

— Trebuie să trec dincolo, spuse ea. Mulțumesc pentru tot ce ai făcut. Nu știu ce se va întâmpla când voi ajunge la el. Poate că o să murim cu toții, fie că ajung la el, fie că nu. Însă dacă mă întorc, voi veni să-ți mulțumesc cum se cuvine, Rege Iorek Byrnison.

Îi puse o mână pe cap. El o lăsă și dădu din cap ușor.

— La revedere, Lyra Silvertongue, spuse el.

Inima îi bătea cu putere și durere, plină de iubire. Se întoarse și puse piciorul pe pod. Zăpada pârâi sub pașii ei iar Pantalaimon zbură deasupra podului până ajunse în partea cealaltă și o încurajă să înainteze. Punea un picior în fața celuilalt și se întreba la fiecare pas dacă nu era mai bine să alerge și să ajungă dintr-un salt în partea cealaltă sau să meargă încet, așa cum făcea acum și să calce cât mai ușor posibil. La jumătatea distanței, zăpada pârâi din nou cu putere, o bucată căzu de lângă picioarele ei și se rostogoli în abis, iar podul se lăsă alți câțiva centimetri.

Rămase perfect nemișcată. Pantalaimon, în formă de leopard, stătea ghemuit, gata să sară după ea.

Podul ținu. Făcu un alt pas, apoi încă unul, și apoi simți cum pământul devine mai ferm sub picioarele ei și sări la marginea lui cu toată puterea ei. Ateriză pe burtă în zăpadă, în timp ce întregul pod căzu în spatele ei în crevasă, cu o *foșnire* ușoară.

Ghearele lui Pantalaimon apucaseră strâns blănurile ei.

După un minut, deschise ochii și se târî de pe margine. Nu mai era cale de întoarcere. Se ridică în picioare și făcu din mână ursului care privea de partea cealaltă. Iorek Byrnison se ridică pe picioarele din spate ca să o salute, apoi se întoarse și coborî muntele în goană, ca să vină în ajutorul supușilor săi angajați în bătălia cu doamna Coulter și soldații de pe zepelin.

Lyra rămăsese singură.

De îndată ce Iorek Byrnison nu se mai văzu, Lyra simți că o cuprinde o mare slăbiciune. Se întoarse și-l căută pe pipăite pe Pantalaimon.

— O, Pan, dragule, nu pot merge mai departe! Mi-e așa de teamă – și sunt așa de obosită – cu tot drumul ăsta, și mi-e frică de mor! Aș vrea să fie altcineva în locul meu, chiar aș vrea!

Daimonul ei se vârî în ea, în formă de pisică, călduț și consolator.

— Nu știu ce-o să ne facem, suspină Lyra. E prea mult pentru noi, Pan, nu putem...

Se agăță de el orbește, legănându-se înainte și înapoi și plângând în hohote în mijlocul pustiului de zăpadă.

— Și chiar dacă... dacă doamna Coulter ar ajunge prima la Roger, n-o să-l salveze pentru că o să-l ia cu ea la Bolvangar sau, mai rău... și mă vor omorî și pe mine în semn de răzbunare... De ce fac asta copiilor, Pan? Îi urăsc așa de tare pe copii încât vor să-i sfâșie în două? De ce? De ce?

Pantalaimon n-avea nici un răspuns, tot ce putea să facă era s-o țină strâns în brațe. Încetul cu încetul, pe măsură ce vijelia de teamă se potoli, Lyra își veni în fire. Era din nou Lyra, tot înfrigurată și înfricoșată, însă era ea însăși.

— Aș vrea... spuse ea și se opri. Nu putea să câștige nimic doar punându-și dorințe. Trase aer adânc în piept și fu gata să meargă înainte.

Luna apusese deja, iar cerul era întunecat spre sud, deşi miliardele de stele se răsfirau ca diamantele pe o bucată de catifea. Erau însă depăşite de sute de ori de strălucirea Aurorei. Niciodată n-o văzuse atât de dramatică şi de strălucitoare. Cu fiecare tremur, cu fiecare convulsie, noi miracole de lumină dansau pe cer. Şi în spatele mereu-schimbătoarei perdele de lumină, cealaltă lume, acel oraş luminat de soare, era solidă şi clară.

Cu cât urcau mai mult, cu atât se întindea mai mult tărâmul sumbru de dedesubt. Înspre nord era marea îngheţată, ici şi colo erau creste de gheaţă, în locul unde se întâlniseră doi gheţari, însă plană, albă şi nesfârşită în rest, ajungând chiar până la Pol şi mai departe, fără variaţiuni, fără viaţă, fără culoare şi mai sumbră decât îşi putea Lyra imagina. Înspre est şi înspre vest erau munţi mai mulţi, cu piscuri zimţate care se înălţau semeţe, cu pante abrupte acoperite de zăpadă, modelate de vânt în formă de lame ascuţite ca un iatagan. Spre sud se întindea drumul pe care veniseră, iar Lyra se uita cu mare jind înapoi, ca să vadă dacă nu se mişca ceva pe platoul imens. Nu era sigură dacă se mai vedeau rămăşiţele arse ale zepelinului sau zăpada purpurie din jurul cadavrelor războinicilor.

Pantalaimon zbură în înaltul cerului şi reveni pe încheietura Lyrei, sub formă de bufniţă.

— Sunt chiar după pisc! spuse el. Lordul Asriel şi-a întins toate instrumentele iar Roger nu se poate mişca...

În timp ce spunea asta, Aurora începu să pâlpâie şi să se estompeze, ca un bec anbaric spre sfârşitul vieţii, şi *se stinse* de tot. În întuneric, totuşi, Lyra simţi prezenţa Prafului, pentru că aerul părea plin de intenţii ascunse, ca nişte gânduri care n-au fost încă născute.

În întunericul deplin, auzi un strigăt de copil:

— Lyra! Lyra!

— Vin! strigă ea înapoi, și se năpusti în sus, cățărându-se cu greu, târându-se, luptându-se la capătul puterilor, însă ridicându-se mereu mai sus, prin zăpada lucind fantomatic.

— Lyra! Lyra!

— Sunt aproape, spuse ea într-o suflare, aproape am ajuns, Roger!

Pantalaimon se schimba foarte rapid în agitația lui: leu, hermină, vultur, râs, iepure, salamandră, bufniță, leopard, toate formele pe care le luase vreodată, un caleidoscop de forme în mijlocul Prafului...

— Lyra!

Apoi ajunse pe vârf și văzu ce se întâmpla.

Cincizeci de metri mai încolo, în lumina stelelor, Lordul Asriel împletea două sârme care duceau la sania lui răsturnată, pe care stătea un rând de baterii, borcane și componente de aparat, deja acoperite de cristale de gheață. Era îmbrăcat în blănuri grele, cu fața luminată de flacăra lămpii de naftalină. În spatele lui era daimonul lui, în poziție de Sfinx, cu blana pătată strălucind de putere, mișcând leneș din coadă.

Ținea în gură daimonul lui Roger.

Sărmana creatură se zbătea, se smulgea, se lupta, acum pasăre, acum câine, apoi pisică, șobolan, pasăre din nou, strigându-l în fiecare clipă pe Roger, care era la câțiva metri mai încolo, încordându-se și încercând să slăbească strânsoarea strașnică în care era prins, plângând de durere și de frig. Striga numele daimonului și o striga pe Lyra. Alergă spre Lordul Asriel și-l ciupi de mână. Lordul Asriel îl împinse într-o parte. Încercă din nou, plângând, rugându-se și suspinând, iar Lordul Asriel nu-l băga în seamă altfel decât ca să-l trântească la pământ.

Erau pe marginea unei stânci. Dedesubtul lor nu era decât un întuneric adânc și de necuprins. Erau la mai mult de o mie de picioare deasupra mării înghețate.

Lyra vedea toate acestea doar la lumina stelelor, însă apoi, când Lordul Asriel conectă firele, Aurora izbucni deodată într-o jerbă vie de lumină. La fel ca degetul lung al energiei orbitoare care se joacă la două terminale, cu diferența că acesta era înalt de o mie de mile și lung de zece mii de mile: scufundându-se, ridicându-se brusc, ondulându-se, strălucind, un torent glorios.

O *controla...*

Sau dirija energia ei, pentru că un fir care se înfășura pe o rolă uriașă care stătea pe sanie mergea direct în sus, spre cer. Din întunericul de jos apăru un corb, și Lyra știu că era daimonul unei vrăjitoare. O vrăjitoare care-l ajuta pe Lordul Asriel și care purtase în zbor firul în înaltul cerului.

Aurora strălucea din nou.

Era aproape gata.

Se întoarse către Roger și-i făcu un semn cu capul iar Roger veni, neajutorat, tremurând, implorând, plângând, însă continuând să meargă neajutorat înainte.

— Nu! Fugi! strigă Lyra și se năpusti pe pârtie în jos către el.

Pantalaimon sări la leopardul de zăpadă și-i smulse daimonul dintre fălci. Într-o secundă, leopardul sări după el. Pantalaimon dădu drumul celuilalt daimon și, fiind amândoi daimoni tineri, se schimbară pac-pac-pac, se întoarseră și se bătură cu marea bestie pătată.

Leopardul zgâria aerul în stânga și-n dreapta cu gheare ascuțite ca acele iar mârâitul său fioros înghițea chiar și strigătele Lyrei. Ambii copii se luptau cu ea, sau se luptau cu formele care invadau aerul tulbure, acele intenții întunecate care se adunau și se îngrămădeau de-a lungul șuvoaielor de Praf...

Aurora se mlădia deasupra, dând la iveală, printre valuri continue de lumină, acum o clădire, acum un lac, acum un șir de palmieri, atât de aproape încât puteai gândi că lumea cealaltă nu-i decât la un pas distanță.

Dintr-un salt, Lyra ajunse lângă Roger și-l luă de mână.

Trase cu putere și apoi se desprinseră de Lord Asriel și fugiră, ținându-se de mână, însă Roger plângea și se zvârcolea fiindcă leopardul îi prinsese din nou daimonul. Lyra cunoștea durerea aceea ca un cuțit în inimă, așa că încercă să se oprească...

Însă nu puteau să se mai oprească.

Stânca aluneca sub ei.

Un strat întreg de zăpadă care se prăbușea...

Marea înghețată, la o mie de picioare mai jos...

— LYRA!

Bătăi nebunești de inimă...

Mâini strânse cu putere...

Și mai sus, cea mai mare minune.

Bolta cerului, ticsită de stele, profundă, fu deodată străpunsă ca de o lance.

Un jet de lumină, un jet de energie pură eliberată ca o săgeată dintr-un arc imens, ținti în sus. Valurile de lumină și culoare ale Aurorei se dădură la o parte. Un sunet sfâșietor, mistuitor, o scrâșnire furioasă se făcu auzită de la un capăt la altul al universului. Un pământ uscat se deschidea pe cer...

Lumina soarelui!

Lumina soarelui strălucind pe blana unei maimuțe aurii...

Căderea stratului de zăpadă se oprise, poate că un obstacol nevăzut îi întrerupsese căderea. Lyra vedea peste zăpada călcată în picioare de pe pisc, maimuța aurie sărind din aer înspre leopard, și-i văzu pe cei doi daimoni zbârlindu-se unul la celălalt, prudenți dar puternici. Coada maimuței era ridicată, leopardul învolbura zăpada cu putere dintr-o parte în alta. Apoi, maimuța ridică o labă, leopardul își coborî capul într-o încuviințare grațioasă și senzuală, se atinseră...

Când Lyra îi căută din priviri, doamna Coulter însăși era acolo, îmbrățișată de Lordul Asriel. Lumina se juca

în jurul lor în scântei și raze intense de energie anbarică. Lyra, neajutorată, putea doar să-și imagineze ce se întâmplase: cumva, doamna Coulter trecuse peste prăpastie și o urmărise până aici...

Părinții ei, împreună!

Îmbrățișându-se atât de pasional: un lucru de neimaginat.

Ochii îi erau larg deschiși. Trupul lui Roger zăcea mort în brațele ei, nemișcat, liniștit, odihnindu-se. Își auzi părinții vorbind.

Mama ei spuse:

— N-o să permită asta niciodată...

Tatăl ei spuse:

— S-o permită? Am trecut de faza în care primeam *permisiunea* ca și cum am fi niște copii. Am făcut posibil ca oricine să treacă, dacă dorește.

— Or să interzică asta! O să pună sigiliu și o să excomunice pe oricine ar încerca s-o facă!

— Prea mulți vor dori s-o facă! Nu vor putea să-i împiedice. Acesta va fi sfârșitul Bisericii, Marisa, sfârșitul Magisteriumului, sfârșitul tuturor secolelor de întuneric! Privește lumina aceea de sus: acela este soarele unei alte lumi! Simți căldura lui pe piele?

— Sunt mai puternici decât oricine altcineva, Asriel. Nu știi...

— Nu știu? Eu? Nimeni în lumea asta nu știe mai bine ca mine cât de puternică e Biserica! Dar nu e atât de puternică pentru asta. Praful va schimba totul, oricum. Nu mai e cale de întoarcere acum.

— Asta ai vrut? Să ne sufoci și să ne omori cu păcate și întuneric?

— Am vrut să mă eliberez, Marisa! Și am făcut-o. Privește, privește palmierii care se unduiesc pe plajă! Simți vântul? Un vânt din altă lume! Simți cum adie în păr, pe față...

Lordul Asriel dădu la o parte gluga doamnei Coulter și îi întoarse fața către cer, trecându-și degetele prin părul ei. Lyra privea fără să mai respire, neîndrăznind să miște un mușchi.

Femeia se sprijini de Lordul Asriel ca și cum era amețită și dădu din cap, istovită.

— Nu, nu... or să vină, Asriel, știu unde am plecat...

— Atunci vino cu mine, să fugim din această lume!

— N-aș putea să îndrăznesc...

— Tu? Să nu *îndrăznești*? Copilul tău ar veni. Copilul tău ar îndrăzni orice, și ar face-o de rușine pe mama ei.

— Atunci ia-o pe ea, foarte bine. E mai mult a ta decât este a mea, Asriel.

— Nu e așa. Tu ai purtat-o, tu ai încercat s-o modelezi. Tu ai dorit-o atunci.

— Era prea nerafinată, prea încăpățânată. Amânasem prea mult... Dar unde este acum? Am mers pe urma pașilor ei până...

— Încă o mai vrei? Ai încercat de două ori s-o ții lângă tine, și de două ori ți-a scăpat. Dacă aș fi în locul ei aș alerga, și nu m-aș mai opri, decât să-ți mai dau o șansă.

Mâinile lui, încă protejându-i capul, se încordară deodată și o apropie de el, într-un sărut pasional. Lyra gândi că arăta mai mult cruzime decât iubire și se uită la daimonii lor. Văzu o imagine ciudată: leopardul de zăpadă era încordat, cu ghearele apăsând carnea maimuței aurii, iar maimuța era relaxată, într-o stare de beatitudine, aproape leșinată în zăpadă.

Doamna Coulter se eliberă cu putere din sărut și spuse:

— Nu, Asriel, locul meu este în lumea asta, nu în aceea...

— Vino cu mine! spuse el grăbit, cu tărie. Vino și muncește alături de mine!

— N-am putea lucra împreună noi doi.

— Nu? Tu și cu mine am putea face universul bucăți și să-l facem la loc, Marisa. Am putea găsi sursa Prafului

și am putea-o înăbuși pentru totdeauna! Și ți-ar plăcea și ție să faci parte din această muncă minunată, să nu încerci să mă minți. Poți să minți despre orice altceva, să minți despre Comitetul de Oblații, să minți despre amanții tăi – da, știu de Boreal și nu-mi pasă – poți să minți în legătură cu Biserica, să minți despre copilă chiar, însă nu minți despre ceea ce vrei cu adevărat...

Buzele lor se întâlniră din nou, cu lăcomie. Daimonii lor se jucau sălbatic. Leopardul de zăpadă se răsturnase pe spate iar maimuța îi mângâia blana de la gât, iar leopardul mârâia și torcea de plăcere.

— Dacă nu vin o să încerci să mă distrugi, spuse doamna Coulter, smulgându-se din îmbrățișare.

— De ce să vreau să te distrug? spuse el râzând, cu lumina celeilalte lumi strălucindu-i deasupra capului. Vino cu mine, lucrează alături de mine, și îmi va păsa dacă trăiești sau dacă mori. Dacă rămâi aici orice urmă de interes îmi va dispărea. Nu te flata gândindu-te că o să mă mai gândesc vreo secundă la tine. Așa că rămâi să-ți continui relele pe lumea asta, sau vino cu mine.

Doamna Coulter ezită. Cu ochii închiși, părea că se clatină ca și cum ar fi fost pe punctul de a leșina. Însă își păstră echilibrul și își deschise din nou ochii, cu o tristețe infinit de frumoasă în ei.

— Nu, spuse ea. Nu.

Daimonii se separară din nou. Lordul Asriel se aplecă și-și trecu degetele prin blana leopardului. Apoi îi întoarse spatele și plecă fără să mai spună un cuvânt. Maimuța aurie sări în brațele doamnei Coulter, scoțând gemete slabe, uitându-se înspre leopardul care se îndepărta. Fața doamnei Coulter era o mască de lacrimi. Lyra le vedea sclipind, erau reale.

Apoi mama ei se întoarse, tremurând și suspinând în tăcere, și coborî muntele dispărând din vederea Lyrei.

Lyra o privi cu răceală și se uită apoi înspre cer.

Nu văzuse niciodată așa o boltă de minuni.

Orașul care atârna deasupra atât de gol și de tăcut părea nou-nouț, așteptând să fie ocupat, sau parcă era adormit și aștepta să fie trezit. Soarele acelei lumi strălucea și peste lumea aceasta, aruncând o lumină aurie peste mâinile Lyrei, topind zăpada de pe gluga din piele de lup a lui Roger, făcându-i obrajii palizi să pară transparenți, strălucind în ochii lui deschiși dar lipsiți de vedere.

Se simți sfâșiată de tristețe. Și de furie. Ar fi putut să-și omoare tatăl, dacă ar fi putut să-i smulgă inima din piept ar fi făcut-o acolo și atunci, pentru ce-i făcuse lui Roger. Și ei, fiindcă o păcălise – cum *îndrăznise?*

Încă ținea trupul lui Roger în brațe. Pantalaimon spunea ceva, însă mintea îi era tulbure și nu auzi până când el nu-și apăsă labele de pisică sălbatică pe spatele palmei ei, ca s-o facă atentă. Ea clipi.

— Ce? Ce?

— Praf, spuse el.

— Despre ce vorbești?

— Praf. O să găsească sursa Prafului și o să o distrugă, nu?

— Așa a spus.

— Iar Comitetul de Oblații și Biserica și Bolvangar și doamna Coulter, cu toții, vor să-l distrugă și ei, nu-i așa?

— Da, sau să-l oprească să mai distrugă oamenii... De ce?

— Pentru că dacă *ei* cred cu toții că Praful este rău, cu siguranță e bun.

Lyra tăcu. Un sughiț de emoție i se urcă în piept.

Pantalaimon continuă:

— I-am auzit pe toți vorbind despre Praf și tuturor le e așa teamă de el, dar știi ceva? I-am crezut, chiar dacă vedeam că ceea ce făceau era crud, rău și greșit... Am crezut că Praful trebuie să fie și el ceva rău, pentru că

ei erau oameni mari și așa spuneau ei. Dar dacă nu-i așa? Dacă este...

Ea spuse dintr-o suflare:

— Da! Dacă e de fapt *bun*...

Se uită la el și-i văzu ochii verzi de pisică sălbatică larg deschiși, strălucind de emoție. Se simți ametită, ca și cum tot pământul îi fugea de sub picioare.

Dacă Praful era ceva *bun*... Dacă trebuia căutat, întâmpinat și iubit...

— Am putea și noi să mergem în căutarea lui, Pan! spuse ea.

Era exact ce voia să audă.

— Am putea ajunge la el înaintea lui, continuă el, și...

Enormitatea acestei sarcini îi reduse la tăcere. Lyra privi cerul luminat. Știa cât de mici erau, ea și daimonul ei, în comparație cu măreția și întinderea universului. Și cât de puține știau, în comparație cu misterele profunde de deasupra lor.

— Am *putea,* insistă Pantalaimon. Am venit tot drumul ăsta, nu-i așa? Am *putea* reuși.

— Am fi singuri. Iorek Byrnison nu ne-ar putea urma să ne dea ajutor. Nici Farder Coram sau Serafina Pekkala, sau Lee Scoresby sau nimeni altcineva.

— Doar noi doi, atunci. Nu contează. Nu suntem singuri, oricum, nu ca...

Lyra știa că voia să spună *nu ca Tony Makarios, nu ca sărmanii daimoni pierduți pe Bolvangar. Suntem încă o singură ființă, amândoi suntem unul.*

— Și am și alethiometrul, spuse ea. Da, cred că așa o să facem, Pan. Vom merge acolo sus și vom căuta Praful, și când îl vom fi găsit vom ști ce avem de făcut.

Trupul lui Roger stătea nemișcat în brațele ei. Îl lăsă ușor jos.

— Și o s-o facem, spuse ea.

Se întoarse. În spatele lor era durere, moarte și teamă. În fața lor era îndoială, pericol și mister de nepătruns. Însă nu erau singuri.

Așa că Lyra și daimonul ei întoarseră spatele lumii în care se născuseră, priviră înainte spre soare și păşiră spre cer.

Sfârșitul cărții întâi

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI

Oxford

Decantorul de Tokay 9
O viziune a Nordului 24
Jordanul Lyrei 40
Alethiometrul 74
Petrecerea 89
Plasele 107
John Faa 120
Frustrare 141
Spionii 153
Consulul și Ursul 172
Armura 193
Băiatul pierdut 213
Scrima 224
Luminile din Bolvangar 241
Cuștile cu daimoni 259
Ghilotina de argint 277
Vrăjitoarele 292
Ceți și Gheți 318
În captivitate 336
Până la moarte 355
Întâmpinarea Lordului Asriel 372
Trădarea 390
Podul spre stele 400

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului
literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
Cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, Bucureşti.

Redactor
MĂDĂLINA DĂSCĂLESCU

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

Corector
HORIA GĂNESCU

Apărut 2007
BUCUREŞTI – ROMÂNIA

Tiparul executat la S.P. „BUCUREŞTII NOI"

Căminul Lyrei de la Colegiul Jordan, Oxford, din Brytania.

Pantalaimon este demonul Lyrei – parte a sufletului ei sub forma unui animal.

Lyra și prietenul ei, Roger, jucându-se pe acoperișurile
de la Colegiul Jordan.

Lordul Asriel le povestește celorlalți Învățați
despre descoperirile lui de la Polul Nord.

Sosirea doamnei Coulter la Oxford va schimba viața Lyrei pentru totdeauna.

Lyra și doamna Coulter ajung în strălucitoarea Londră cu zepelinul.

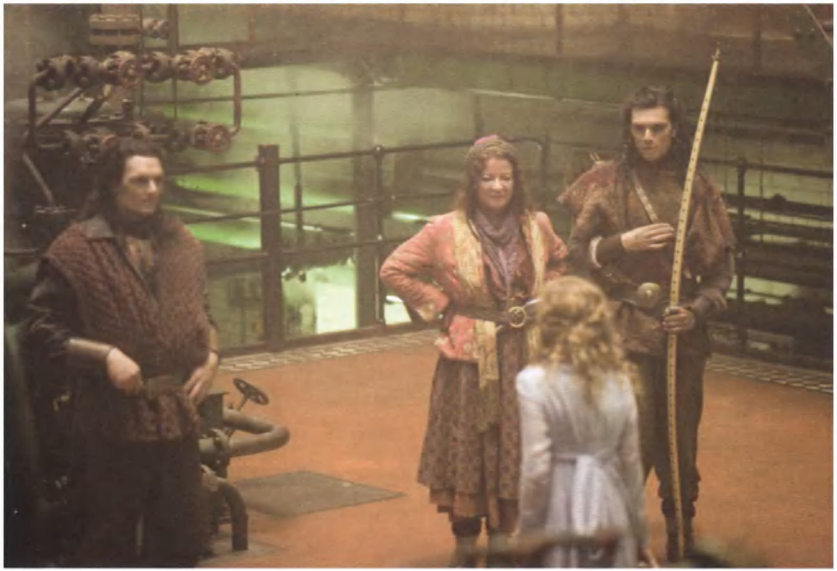

Lyra este salvată de cobleri de către familia de gitani Costas.

Lee Scoresby și Lyra fac cunoștință la Trollesund.

La Stația Bolvangar, Lyra și Pan îi înfruntă pe soldații tătari.

Puternicul rege al urşilor în armură
în sala tronului din palatul de la Svalbard.

Lordul Asriel acţionează oribilul separator sub Aurora Boreală.

Lyra Belacqua și daimonul său – Pantalaimon – pornesc într-o călătorie fantastică spre tărâmul magic al Nordului, ținut ocrotit de luminile fermecătoarei Aurore Boreale, unde urși cu armură stăpânesc ghețurile, clanuri de vrăjitoare străbat cerul întunecat și o echipă de savanți face experimente atât de înfricoșătoare, încât nu pot fi dezvăluite decât în șoaptă. Taina pe care o descoperă Lyra poate schimba soarta lumii.

„Este una dintre cărțile pe care nu te înduri să le lași din mână... Incredibil de captivantă și convingătoare."
Linsey Fraser, *The Scotsman*

„Nu știu dacă vreodată li s-a mai oferit cititorilor un sipet atât de plin de minuni."
Christina Hardyment, *The Independent*

ISBN 978-973-50-1904-4
ISBN 978-973-50-1905-1

NEW LINE CINEMA
A Time Warner Company